NOTICES

OF

SANSKRIT MSS.

SECOND SERIES

BY

MAHĀMAHOPĀDHYĀYA HARAPRASĀDA ŚĀSTRĪ,
M.A., F.A.S.B.,
Vice-President, Asiatic Society of Bengal.

PUBLISHED

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF

BENGAL

VOLUME IV.

CALCUTTA:
BAPTIST MISSION PRESS.
1911.

PREFACE

This volume contains Notices of 359 MSS. examined in Private Libraries in Bengal, Behar and at Benares. The MSS. belong to various branches of Sanskrit literature; an analysis of these works is given below:—

Vedas.—Bengal is not famous for its Vedic literature. But the present volume contains notices of a number of Vedic works chiefly from Benares.

Aitareya-bhāṣya-viṣamapada vyakhyanam (48), by an anonymous author, gives the explanation of difficult terms in the *Aitareya Bhāṣya* of Sāyanācarya.

Ukhāsambharaṇakāṇḍa-bhaṣyam. The sixth book of Śatapatha Brāhmaṇa, is called the Ukhāsambharaṇakāṇḍa. No. 49 is a commentary on it by Sāyana.

Pitṛmedha-Bhāṣyam (No. 159). Dr. Caland has published the Pitṛmedha portions of the Āpastamba sūtras, the Hiraṇyakeśi sūtras, the Bhāradvaja sūtras. From the extracts here given, it is difficult to say to what sūtra the bhāṣya belongs.

Pratihāra-sūtra-bhaṣya (162) by Varadarāja, son of Vāmanacārya, grandson of Ananta Nārāyaṇa, belonging to the *Uśika gottra*. The *sūtra* belongs to the *Sāmaveda*. The author wrote a *vṛtti* on the *Ārṣeyakalpa* too. He consulted *Brāhmaṇas*, *Sūtras*, *Nidānas*, *Upagranthas* and their commentaries.

Praiṣyādhyāya (177). This work belongs to the Ṛgveda. It contains four chapters: the first is called Praiṣyādhyāya, the second Nivītādhyāya, the third Kuntāpādhyāya, and the fourth Puroyugadhyāya.

Kṣudra-sūtra (69) belongs to the Sāmaveda. See I.O. 45B. *Kuṣmāṇḍahoma* or *Kuṣmāṇḍa-mantra-vyākhyā* (61) is a commentary by Sāyanācārya on the third, fourth, fifth and sixth *anuvākas* of the second *prapāṭhaka* of the *Taittirīya-*

raṇyaka. The present MS. contains the commentary on the seventh *anuvāka* on the *kuṣmāṇḍa homa* too. The word *kuṣmāṇḍa* does not mean pumpkin gourd, but a number of *mantras* in the *Taittirīyāraṇyaka.*

Chandoga-vyākaraṇa-sūtrāṇi (43) is a work on *Śikṣā* in which Śākaṭāyana has been quoted as an authority. The work has been placed after ङ, thus the alphabetical order has been broken.

Kraturatnamālā (68), see Ulwar 178 and Stein 14.

Cayanapradīpa (84), by Nṛsiṁha Vājapeyī, is a work on kindling the sacrificial fire.

Trikāṇḍamaṇḍana-bhāṣyam (116) is an anonymous commentary on *Trikāṇḍamaṇḍana* by Bhāskaramiśra, the son of Kumāra-svāmin.

Sādhāraṇapadārtha-tattva-dīpana (831), by Vāsudeva, the son of Śrīpati Dvivedin, enumerates the objects that are common to all *Vedic* sacrifices.

Agnimārutaśastra-kḷpti (2) gives the use of the hymns to the divinities, Agni and Marut, in the Vedic sacrifices The hymns are chanted by the *Udgātṛ* priest.

Upākarmaprayoga (41) gives rules for the complete recital of a Brāhmaṇa's own Śākhā from the Full-moon Day of the month of Śrāvaṇa.

Ekāgnikāṇḍa-mantra-vyākhyā (44), by Miśra Haradatta Sūri, explains the *mantras* of the *Ekāgnikāṇḍa* of the Śatapatha Brāhmaṇa.

Jyotiṣṭomavihārakārikā (98) with a commentary (99) on it, by Śāradānanda Yajvā, the student of Devayājñika, gives directions for the erection of a pandal for the performance of the Jyotiṣṭoma sacrifice. The work belongs to the Āpastamba school of the Black *Yājurveda.*

Dvitīyaśyenaprayogakārikā (130) and *Dvitīyaśyenopādhānakārikā* (131) gives Kārikās for the preparation of the *altar* and kindling the fire in the *Śyenayāga.*

Sāyamprātarhomaprayo.. (335) gives directions for the performance of both the morning and the evening sacrifices.

SMṚTI (BAUDHĀYANA).

Baudhāyana Dharmapraśna (134) contains the *Dharma* or *Samayācārika-sūtras* for the use of the Brāhmaṇas of the *Bodhāyana-Śākhā* of the Black *Yajurveda*.

Baudhāyana-sūtra vṛtti (181) The MS. contains the chapter on *Darśa* and *Paurṇamāsa* alone. This is the same as in Rajendralāla No. 152. Burnell, in p. 19 A, attributes this work to Mahādeva-Vājapeyin.

Baudhāyana Kalpa, by Siṅgaṇācārya, who held the same office as Sāyaṇācārya, is described under No. 180. It appears to be a commentary on the *Srauta-sutras* of Baudhāyana. The MS. under notice comes to the end of the 17th *prasna*.

SMṚTI (ĀPASTAMBA).

Āpastamba-dvisahasrakārikā (132) is a metrical work on the construction of the altar in the form of a hawk with two thousand bricks.

Kapardi-kārikā (49) is a metrical work according to the interpretation, by Kapardi Svāmi, on *Āpastamba sūtras*. The MS. comes to the end of the 20th *paṭala*

Paribhāṣā-sūtra-bhāṣyam, by Kapardi Svāmin (155), contains the commentary only on the technical rules of the *Āpastamba Kalpasūtras*.

SMṚTI (SĀṀKHYĀYANA).

Sāṁkhyāyana-sūtra-bhāṣya (294) is a *Bhāṣya* commentary on the *Sāṁkhyāyana Srauta-sūtra* of the *Ṛgveda*.

ŚAUNAKA.

Tricakalpapaddhati (118), by Vaidyanātha, is a liturgical work on the *Trica* ceremony, according to the *Śaunaka-śākhā* of the *Ṛgveda*.

SMṚTI (NIBANDHA).

Ahalyākāmadhenu (24) is a modern law-book by Keśava, dedicated to Ahalyā, the wife of Khaṇḍe Rāv, the son of Mal-

lāri Rāv, the first ruler of the Holkar family. She reigned for about 20 years about the end of the 18th century: the chapters are called *vatsas* or calves.

Acārasāra (27), a part of Gadādhara-paddhati compiled about the beginning of the 18th century in Udisyā, by Gadādhara, the Guru of the Khurdā Rājā. The work has been in course of publication in the Bibl. Ind. The author belonged to an illustrious family of many learned Panditas. He was the son of Nīlāmbara, the son of Kṛṣṇa, the younger brother of Haladhara, and the spiritual preceptor of Rājā Harekṛṣṇa. Nīlāmbara is stated to have been a man of extensive learning, and the recipient of the highest honors from his royal disciple. His brother Yameśvara, too, was a great man.

Nityācāra (145), by Vidyākara Vājapeyi, the son of Śambhukara, is a work on the daily duties of a follower of the White Yajurveda, their atonements for crimes and the duties of the Vaiṣṇavas. This is a compilation for the Brāhmaṇas of Udisyā, made during the 14th century. Printed in the Bibl. Ind. series, 1903, under the name of *Nityācārapaddhati*.

Nityācārapaddhati (146), by Gopālānanda, is a book written in the interests of the Sāmavedin Brāhmaṇas. It belongs to the same country as above.

Nirṇayāmṛta (147) by Allādanātha, the son of Siddha Lakṣmaṇa, is a treatise for the determination of proper times for the Śrauta and other sacrifices, written at the request of Sūryasena, to whom the book is attributed by Dr. Rājendralāla in No. 1707 The MSS examined by Dr. Rājendralāla and myself are defective in the introductory verses But the MS. described by Eggeling (I.O. Catal., p. 491 B) seems to be nearly complete. In his description the following genealogy of his patron is found:—

Svarūpa Chauhan had a son named Karṇadeva. His son was Uddharaṇa who made a great name at Delhi, and obtained from the King of Delhi a town named Ekacakrā on the Yamunā. His sons were Sūryasena *alias* Gopīnārāyaṇa,

and Pratāpatsena, who were joint proprietors of Ekacakrā. Sūryasena's son was Devasena Sūryasena asked Allādanātha to write a book in his name. The works consulted are :—

Manusmṛti, Viṣṇu, Parasara, Āpastamba. Mitākṣarā, Aparārka, Arṇava, Pārijāta, Smṛtyarthasāra, Smṛticandrikā, Matsyapurāṇa, Kūrma॰, Varāha॰, Vāmana॰, Viṣṇu॰, Mārkaṇḍeya॰ and Bhaviṣya॰, the Pariśiṣṭa of Hemādri, Gṛhyapariśiṣṭa of Ananta Bhaṭṭa, Kālādarsa, Cintāmaṇi, Tridaṇḍi, Kṛtya-kalpataru, Sakalapurāṇa-samuccaya, Durgotsava, Rāmakautuka, Saṃvatsarapradipa, Bhojarāja's works, Devadāsa's works, Rūpanārāyaṇa's works, Mahādeva's work, Vidyābhaṭṭapaddhati, and Viśvarūpa-nibandha.

Eggeling says that the work is quoted in Nirṇayadipikā, dated 1518 A.D. The work was written at a time when the small kingdom of Delhi, founded by the Syaids and taken from them by the Lodis, was torn by dissensions among the noble men of the land. Several of the Hindu chiefs founded semi-independent principalities: among the founders of these may be mentioned Madanapāla of Kāṣṭhā, patron of the author of Pārijāta ; Madana Siṁha, the patron of the authors of Madana-Ratna-pradipa. Uddharaṇa of Ekacakrā, the father of Sūryasena, also appears to have been one of the number.

Saroja-sundara (325) is a work on Smṛti, for which see Ulwar 1537, Extr. 370 Aufrecht says that the author's name, Sarojasundara, is an invention of Peterson. Oudh III, 16 attributes the authorship of *Saroja-sundara* to Kṛṣṇa Bhaṭṭa.

Divya-siṃha-kārikā (128). Divyasiṃha is said to have written two works entitled *Kāla-dīpa* and *Śrāddha-dīpa*. The present work is simply a versified abstract of these two works Divyasiṃha was a Udiyā Brāhmaṇa belonging to the *Vātsyāyana-gotra*. He says that this work is written for स्वोपस्मृत्ये that is, for his own recapitulation.

There are two works on *Kṛt* or ceremonial rites,

namely, *Kṛtyapaddhati* (62) and *Kṛtyapradīpa* (63). The first is by Yādavācārya, and the second by Vācaspati Miśra.

There are three works on *Tithis*, namely, (1) *Tithinirṇaya* (108) by Bhaṭṭoji *Dīkṣita*, the son of Lakṣmīdhara, (2) *Tithinirṇaya* (109) by Vaidyanātha who follows the findings of Vijñāneśvara, Ananta Bhaṭṭa, and Bhojadeva, and (3) *Tithiviveeana* (110) by Ramāpati Siddhānta.

There are two works on *Dāna*, making gifts, namely, (1) *Dānadīpāvalī* (121) by Yogīsvara, the minister of Niḥśaṅkabhānu, the Gajapati king of Udisyā, and (11) Dānaratna-pradīpikā (122) by Candracūḍa.

There are eight works on *Prāyaścitta* or atonement, of which the most important work is *Sarvaprāyaścitta* (326), which treats of the rites preliminary to all sorts of *Prāyaścittas*. *Prāyaścitta-kutuhala* (170) is by Raghunātha, who follows the findings of Ananta. The present work contains *Prāyaścitta* for transgressing the rules of *Smṛti* only. Raghunāth apparently had another work for transgressing the rules of *Śruti*. The MS. described seems to contain the second chapter only. *Prāyaścittapradīpa* (171) follows the school of Baudhāyana and treats of *Prāyaścittas* for transgressing the rules of *Śrauta* sacrifices. *Prāyaścitta-vilocana* (172) by Vāsudeva Tripāṭhi treats of all sorts of *Prāyaścittas*. *Prāyaścitta-śata-dvayī* (173) by Bhāskara follows the school of Āpastamba, and the interpretation of Dhūrtasvāmī, as well as the Vṛtti commentary of his father on the *Āpastamba sūtras*. His father is described simply as Ārya. As the work in 200 verses appears from the opening verse to be a work on the *Śrauta prāyaścitta*, and as the only *Vṛtti* commentary mentioned by Aufrecht to the *Āpastamba Śrauta sūtra* is *Prayoga-vṛtti* by Tālavṛnta nivāsin, Bhaskara may be his son. A commentary on the above is *Prāyaścittapradīpikā* (174), for which see Bk. 820. *Prāyaścittaśatadvayī* (175) is another work of the same name and of the same school, to which a commentary by Veṅkaṭeśa Vājapeyi is given in No. 176.

On *Suddhi* or purification there are three works: *Suddhi-candrika* (301), by Kālidāsa, which has a commentary by Dhanañjaya, noticed under No. 302, and another by Dāsacayana Vājapeyī (303). All the authors are Udiyā Brāhmaṇas.

On *Śrāddha* there are three works: namely, (1) *Śrāddha-dīpa* (306), by Divyasiṁha Mahāpātra of the Vatsagottra; (2) *Ṣoḍaśī* (313), a short work giving directions for offering funeral cakes to one's ancestors with their dependents, on the sides of both his father and his mother; (3) *Ṣoḍaśī pariikārikā* (314) is a longer work connected with the above.

Anuṣṭhāna-paddhati (12) is a work on the daily duties in the fourth stage of a Brahmin's life. It is attributed to Troṭakācārya or Hastāmalaka, a pupil of Śaṅkarācārya. In the prose Col. it is attributed to Trotakācārya. But the verse following says that the kārikās are by Hastāmalaka. Either the two authors must be the same or the present work should be *Kārikās* on the *Paddhati* and not the *Paddhati* itself.

There are three works on the worship of images of different deities. (1) *Gaṇeśācāra-candrikā* (73) by Dāmodara, the disciple of Sarveśvara. It is an important work and perhaps the only one on the *Smṛti* of *Gāṇapatas* or the worshippers of *Gaṇeśa*. (2) *Durgotsava-candrikā* (124) by Rāmacandra Gajapati, a king of Udiṣyā, who follows *Īśāna-saṁhitā*, *Kālikāpurāṇa*, *Rudrayāmala*, and *Sammohanatantra* in giving directions for the worship of Durgā in autumn. (3) *Dolatattvāmṛta* (128), by Kṛṣṇanātha Nyāyapañcānana, gives the text on which the *Dolayātrā* or the swinging ceremony of *Kṛṣṇa* is based.

Āhnika-candrodaya (38), by Viṣṇu Śarmā, the son of Yajñatattvadīkṣita, treats of the daily duties according to the *Madhyandina Śākhā* of the white *Yajurveda*.

Saṁkrānticandrikā (316), by Rājakṛṣṇa, treats of the religious ceremonies to be performed on the Saṃkrānti day, that is, on the day the sun passes from one sign of the Zodiac to another.

Sādasya-tattva-dīpa (830) by Vāsudeva, the son of Śrīpati and the younger brother of Mādhava, relates to the ceremony by which a *sadasya* or a superintending priest is appointed in any *Srauta* ceremony.

Vaiṣṇavadharma-saṃgraha (285) gives the duties of the Vaiṣṇava sect.

Three works relate to the few Vedic ceremonies which are ordinarily performed at the present day (1) *Nityahoma Kārikā* (144), by Balarāma, treats of the daily libation of clarified butter to the fire, for a Brāhmaṇa who keeps up the fire. *Vaiśvadeva-vali* (284) is authoritative to a Brāhmaṇa belonging to the *Kauthumasakhā* of the *Sāmaveda*. The offering to all the gods (Viśve devas) atones for the sins for maintaining five places, Pañca Sūnāḥ in the house, where animals may perish. (8) *Yuparidhiriveka* (226), by Kṛṣṇarāma Sārvabhauma, treats of the sacrificial stakes at which animals are tied, their measurement, the wood of which they are to be made, their consecration, and so on.

Malamāsā vicāra (210), by Bhagīratha Miśra, who seems to have written a complete code of Smṛti entitled Vicāradarpaṇa. The present MS. contains only one treatise of that code, namely, that on intercalary months.

Mahāpravara-bhāṣyam (211), by Bhāskara Sūri, is a commentary on some work on *Gotra* and *Pravara* which begins: **भियमुरसि दधानं** ।

DARŚNAṀ (Nyayaḥ.)

Anumāna-dīdhitivyākhyā, by Jagadīśa, (11) commences from the beginning of the chapter *entitled Sāmānyanirukti* to the end of the *Anumānakhaṇḍa*, and not to the end of the chapter of *Vādhā*, as my Paṇḍita reports. It is commonly said that Ragunātha Śiromaṇi commented upon the Tattvacintāmaṇi to the end of the chapter on *Vādha* and that Jagadīsa simply followed him. But the fact is that Śiromoṇi commented upon the whole of the *Anumānakhaṇḍa*. But his commentary after *Vādha* is a very short one. And so Jaga-

dīśa's commentary on this, too, is short. The present MS. goes to the end of his commentary.

Avayavaṭippanī (No. 20), by Jagadīśa, contains his commentary on Raghunātha Śiromaṇi's *Dīdhiti* commentary on the chapter on *Avayava* of *Tattvacintāmaṇi*.

Dravyasāra saṃgraha, by Raghudeva (129), is a short treatise explaining the categories of the amalgamated Nyāya-vaiśesika system of Navadvīpa. Raghudeva was a pupil of Harirāma Tarkavagīśa. His own title was Nyāyālaṃkāra. He was a later contemporary of Jagadīśa and flourished in the beginning of the 18th century. Babu Kānticandra Rāḍhi mentions many commentaries by him, but Dravyasāra-saṃgraha is not in the list.

Narīnanirmāṇam (138) by the same Ragudeva Nyāyālaṁkāra is a short summary of the substance of the various commentaries, specially of the commentary Gūḍhārthatattva-dīpikā by himself, on the *Anumānakhaṇḍa* of the *Tattvacintāmaṇi*. Stein doubts whether the name of the work is *Narīn nirmāṇa*. He also is not certain what book on *Anumāna* it comments upon. Raghudeva certainly comments upon the *Anumānakhaṇḍa* of the *Tattvacintāmaṇi*. As regards the name I suspect this is *Gūḍhārthatattvadīpikā*.

Nyāyaśāstrapradīpa (149) by Bhaṭṭācārya (by which title Gadādhara Bhaṭṭācārya of Nadia is generally known) treats of the logical analysis of sentences which forms the subject of the 4th book, *Śabdakhaṇḍa* of *Tattvacintāmaṇi*

Parāmarśadīdhitiṭīkā, by Gadādhara Bhaṭṭācārya (152), is a commentary on Raghunātha Śiromaṇi's commentary on the chapter of *Parāmarśa* in the *Anumāna-khaṇḍa* of the *Tattvacintāmaṇi*.

Vātsyāyanabhāṣyānuvyākhyā (263), by Gaṅgādhara Kavirāja of Murshidabad, composed in Sam. or B.S 1292, that is, twenty five years ago, is a commentary on the Bhāsya commentary of Vātsyāyana on the Nyāyasūtras of Gotama.

Śabdamaṇiprakāśa (287), by Gopīnātha, is a commentary on the 4th part or *Śabdakhaṇḍa* of the *Tattvacintāmaṇi*. In

the opening verse the author's name is given as Gopīnātha. In the Colophon, however, he is styled Harihara Bhaṭṭācārya. Under the circumstance the authority of the Colophon is of no value.

Śabdamaṇiprakāśa, by Haridāsa Nyāyālaṃkāra (288), is another commentary on the same. The author is said to have been a pupil of Vāsudeva Sārvabhauma, the founder of the Navadvīpa school. So he must have flourished early in the 16th century.

Śaśadharaṭippaṇam, by Guṇaratna Gaṇi (293), is a commentary on Śaśadhara's Nyāyasiddhānta Dīpa or Nyāyaratna-prakaraṇa, recently printed at Benares.

Bhāṣyabhāraprakāśa (203), written by Gopīnātha and copied by Śrīnivāsa, appears to be a commentary on Praśastapāda's *Bhāṣya* commentary on the *Vaiśeṣika-sūtra*. Aufrecht knows of no commentary on the *Praśastapādabhāṣya*.

VEDĀNTA DARŚANAṀ.

Īśāvāsyabhāṣyaṭippaṇam (39) is a commentary on Śaṅkarā's *Bhāṣya* commentary on *Īśopaniṣad* by one who styles himself Prakaṭārtha-kāra.

Kāṭhakopaniṣadbhāṣya ṭippaṇam (54) is an anonymous commentary on Śaṅkara's Bhāṣya commentary on the *Kaṭhopaniṣad*.

Kṛṣṇatāpanīyopaniṣad (64 and 65) is unknown to Aufrecht and to Schrader, though its *Dīpikā* commentary by Nārāyaṇa is known. The two MSS. complete the work in two parts, *Pūrva* (65) and *Uttara* (64).

Keneṣita-Vākya-Bhāṣya-Tippaṇam (66) contains notes on Śaṅkara's *Bhāṣya* commentary on the Upaniṣad. The author says that Śaṅkara was not satisfied by a Bhāṣya commenting on each word of the Upaniṣad. Anonymous.

Gopālatāpanībhāṣyam (77) by Viśveśvara has not hitherto been described properly.

Talavakāropaniṣadbhāṣyaṭippaṇam (106) is an anony-

mous commentary on the Bhāṣya of Śaṅkarācārya on *Kenopaniṣad.*

Taittirīyaka-bhāṣyaṭīkā (114) is a commentary by Prakaṭārthakāra on Śaṅkara's Bhāṣya commentary on Taittirīyopaniṣad.

Praśnopaniṣad-Bhāṣya-Ṭīka (169), by Nārāyaṇendra Sarasvatī, a disciple of Jñānendra Guru, a disciple of Kaivalyendra, is a commentary on Śaṅkara's Bhāṣya commentary on *Praśnopaniṣad.*

Brahmopaniṣad-vyākhyā entitled *Kṛṣṇatattvaprākāśikā* (185) by Keśava Kāśmīri, a writer of the Nimbārka school, is a commentary on *Brahmopaniṣad.*

Vāruṇyupaniṣad-Bhāṣyam (264), by Sāyanācārya, is a part of his Bhāṣya on the *Taittirīyaraṇyaka*, namely, the 8th and 9th *prapaṭhāka* of which Rajendralāla publishes no commentary in his edition of the Taittirīya Aranyaka.

Saṃhityupaniṣad-Bhāṣyaṃ, by Mādhavācārya (329), is a part of his commentary on the *Taittirīyopaniṣad*, namely, that of the seventh *prapaṭhaka* in twelve *Anuvākas.* Of this *Prapāṭhaka*, too, Rājendralāla publishes no commentary. The commentary is also called *Śikṣābhāṣya* Nos. 329 and 264 notice a complete commentary by *Sāyanācārya* on the *Taittirīyopaniṣad.*

Mahāvākyanirṇaya (215), anonymous, contains dessertations on the twelve great sayings from the Upaniṣads.

ADVAITAVĀDA (VEDANTADARSANAM).

Brahmāmṛta-varṣiṇī (No. 184), by Dharmabhaṭṭa, is a new commentary on the *BrahmaSūtras*, of the *Advaita* school.

Vākyavṛttiṭīkā (262) is a commentary on Śaṅkarācārya's *Vyākyavṛtti.* It is the same work as noticed in Rajendralāl 1384, in which the commentator's name is given as Ānandatīrtha.

Vivaraṇa tattvadīpanam (268), by Akhaṇḍa Muni, the disciple of Akhaṇḍānubhūti, is a commentary on the *Vārtika* commentary by Sureśvara on the *Sārīraka-bhāṣya.*

Śārīrakanyāyarakṣā (śikṣā) maṇi, by Appaya Dīkṣita (No. 295), is a commentary by Appayadīkṣita on the *Śārīrakabhāṣya*.

Saṃkṣepaśārīrakavyākhyānam, entitled *Siddhāntadīpa*, by Viśvaveda (317), is a commentary on *Saṃkṣepaśārīraka* by Sarvajñātman. *Saṃkṣepaśārīraka-subodhinī* (318), by Puruṣottama Miśra, is also a commentary on the same work. Viśvaveda's commentary on Saṃkṣepaśārīraka seems to have been the first commentary on the work, as Rāmatīrtha whose commentary is described by Eggeling in pp. 742-43, had the *Siddhantadīpa* before him, and as the commentator of 318 was a pupil of Rāmatīrtha and followed him in his commentary.

Siddhānta-Ratnavali, by Agnicit Balabhadra Miśra (342), is a short treatise on the *Advaita* system of the Vedānta philosophy.

Manana Grantha (208), in sixteen varṇakas, is a work in praise of *Vairāgya*. The work commences with an obeisance to Vāsudeva Yati and has, as the first śloka, the usual *maṅgalācaraṇam* of Sāyanācārya वागीशाद्याः सुमनसः etc. All notices of this work are unsatisfactory.

Rāma-Ratnākaraṭīkā (236), by Mahāmudgala, is a commentary on a work entitled *Rama-Ratnakara*. A work of the same name by Madhuvrata is mentioned by Aufrecht in p. 518 as coming from Oudh, a province noted for Rāma-cult. From the extracts given under this number, the work has a strong Advaita-tendency representing Rāma as the Brahman.

Nṛsiṁhāśarma is a well-known and voluminous writer of the *Advaita* School, and his *Advaita-Ratnakoṣa* is a well-known work. The present volume contains the description of an incomplete and dilapidated manuscript of a commentary on the work, under No. 7. The author's name is lost by a lacuna. His Guru's name is Kṛṣṇānanda, and he makes his obeisance to Maheśvarānandatīrtha, Śaṅkara and Śaṅkarānanda. This is a different commentary from that by Agnihotra mentioned by Hulztsch in his Extract No. 500.

Ātmajñānopadeśaṭīkā (29), by Ānanda Giri, is a commentary on a certain short treatise entitled Ātmajñāna, attributed to Śaṅkarācārya, beginning with the word "ATHA." This is different from Ātmabodha which begins with TAPOVIH.

Pratyaktattvavivekaṭīkā (163) is a commentary entitled *Padadīpikā*, on the *Anukramaṇika* chapter of the *Pañcadaśī*. *Pañcadaśī* has been several times printed in Calcutta.

Ṣaṭpadīmañjarī (310), by Śaṅkarānandatīrtha, the disciple of Śivanārāyaṇānandatīrtha, is already noticed by Dr. Mitra under No. 2849.

Ātmabodhaṭīka (31) is the same as described by Dr. Mitra under 1677 and in I.O Cat., p 736A Rājendra Lāla, from the colophon in his manuscript, attributes it to Madhusūdana, and Eggeling, from the colophon in his manuscript, attributes it to Śāṅkarācārya himself. But Eggeling is evidently wrong, for the commentary begins thus after the *Maṅgalacaraṇa*:—तत्र भगवान् शङ्कराचार्यः, etc. Śaṅkarācārya would never call himself a *Bhagavān*. The *Maṅgalācaraṇa* is an obeisance to Rāmacandra, which also goes against his theory.

Ātmasvarupānusandhanam (32), by Gopīnātha Vājapeyī, the son of Jagannātha Dīkṣita, is an independent treatise on the exposition of the sentence '*Tattvamasi*.' *Avṛttipada* (26) by Ānandatīrtha is unknown to Aufrecht. It is an independent treatise on the Vedānta, in which he seems to recapitulate, on the lines of Śaṅkarācārya, the teaching of *Bhṛguvṛtti*.

Tripurī (117), attributed to Śaṅkarācārya, and its *ṭīkā* (118), by Ānandagiri, a disciple of Śuddhānanda, are unknown to Aufrecht. The Text is divided into three parts called Pura and goes over all the topics of Vedānta in a very systematic fashion.

Nayamayukhamālika (135), by Appaya Dīkṣita, appears to be a work of the Advaita School of Vedānta. It is called चर्तुमतसार, which should be corrected into *Caturmatasāra* (Hulztsch No. 1510), *Caturmata* meaning all the *four Advaita Schools*.

RĀMĀNUJA-VEDĀNTA.

Adhyātmacintāmaṇi (8) in eight leaves and in 170 ślokas, contains both the text and the commentary, without leaving any clue to distinguish the one from the other. From the statement in the Benares Sanskrit College Catalogue published at Allahabad, in page 407, we know the text begins with the verse आत्मा न देवो न नरः (p. 7, line 4) and ends with परिचिन्तन् भवेत् सुखं (p. 7, line 11); while the commencement of the commentary is not to be found on the Benares Manuscript as the first leaf is lost. But it ends with जन्तुसंसार-पोतकम्. Under the circumstances the inference is irresistible that the commentary begins with नमोऽस्त्वस्मद्गुरुभ्यश्च, that is, the second verse in the MS. under notice, and the first verse सुन्दरजामातृमुनेः ending with जन्तुसंसारपोतकम् should go at the end of the commentary. Sundara jāmātṛ and Saumya-jāmātṛ is one and the same person, and not different persons as stated by Hall in p. 112. Oppert says that the Text is by Saumya-jāmātṛ and it has a commentary by Nārāyaṇa. The commentator, whoever he may be, makes obeisance to Rāmānuja, Yāmuna, Rāmamiśra, Nāthamuni, Ādyakulanātha, Śaṭhá-vairi, Senādhipati, Jaganmātā, Śridhara, as the succession of his Gurus.

The same school of Vedānta has a short work by Parāśara Bhaṭṭācārya, in praise of Rāmānuja, in eight verses, explaining the eight-lettered formula ॐ नमो वासुदेवाय. It is entitled *Aṣṭaślokī*. Kathavaṭe mentions of a commentary on this work by Śrinivāsa, a well-known author of this school. Aṣṭaślokīvyākhyā (No. 23) is a commentary on Parāśara's work by Govindārya, a pupil of Śathāri. Govinda describes himself as Rasikakulendu and follows the traditional interpretation, acknowledging his obligations to Nāthamuni and other ancient writers.

Toṭādrimaṭhastha-guru-paramparā (115) gives the following succession of Gurus in the Toṭādrimaṭha:—

Rāmānuja, Parāṅkuśadāsa, Yāmunamuni, Rāmamiśra, Puṇḍarīkākṣa, Nāthamuni, Śāṭhakopa, Viṣvaksena, Śrī, Śrīd-

hara. With Yāmuna is connected Lakṣmaṇayogi, with Śrī Rangeśa, with Śaṭharipu Saumyajāmātṛ.

Bhāradvāja Saṃhitā and its commentary under No. 197 are both written in the interests of the sect.

Viśiṣṭādvaitavijaya-vada (270), by Narahari, the son of Rāghava, is a polemical work for the establishment of the truth of Rāmānuja's interpretation, as against that of the *Advaita* School.

An incomplete MS. of *Śruta-prakāśikā* is described under No. (307). It is a commentary on the Bhāṣya-commentary of Rāmānuja.

Saccaritra-Rakṣā (319), by Veṅkaṭeśa, is an independent work of the Rāmānuja School for marking the body with the forms of Viṣṇu's disc, etc.

Kārikādarpaṇa, by Varada Kavi (55), is a work on the Rāmānuja system of philosophy in 4 parts. In the 4th part the sampradāya or the succession of teachers is treated of. The author is a son of Śrīnivāsa and a grandson of Varada. His elder brother was Sundarācārya who was his teacher also. The work is an exposition of Rahasyatrayasāra by Veṅkaṭācārya. Rahasyatraya is said to be a *mokṣa-śāstra*.

VALLABHA'S SCHOOL OF VEDĀNTA.

Aṇubhāṣya-vivaraṇam (5, 6), by Giridhāri, the son of Gopāla, contains a commentary on the first and the second pāda of the first adhyāya of Vallabha's commentary on the *Brahmasutras*.

Brahmasutra-vṛtti (182) is also a commentary on the *Brahmasutras* in accordance with the teachings of Vallabha.

The three works on *Bhakti* (Nos. 188, 189 and 190) belong to this school of Vedānta-vaiṣṇavism. The first attempts to establish the validity of the doctrine of *Bhakti*; the second attempts to construct a system of the Viṣṇu worship from the theory of Vedānta as expounded by Vallabha; and the third is a hymn to Kṛṣṇa by Viṭṭhala according to

the same theory. *Bhagavadbhāvanā* (191) treats of meditation on Viṣṇu according to the same theory.

MĀDHVA SCHOOL OF VEDĀNTA.

Jayatīrtha-vijayaṭīka (86) is a fragment of a commentary on the disputations held by Jayatīrtha, a successor of Mādhva, to establish the theory of his sect as against others.

Nyāyāmṛtā is a work by Vyāsatīrtha of the Mādhva school. *Nyāyāmṛta-taraṅgiṇī* (150) is a commentary on *Nyāyāmṛta* by Rāmatīrtha, the brother of Nārāyaṇatīrtha.

NIMBĀDITYA SCHOOL OF VEDĀNTA.

Aitihya-Tattvarāddhānta (46) The word Aitihya means tradition of any sort. It is included among the eight pramāṇas of the Purāṇas. Nimvāditya's school lays great stress on the reliability of Aitihya. The work is attributed to Nimbāditya himself.

Aitihya-Hārdda-Saṃvedyam (47) is also a work on *Aitihya*. The author is unknown.

PURĀṆA.

Aśoka-trirātrivrata from the *Brahmāṇḍapurāṇa* (21) treats of a *Vrata* or vow to be taken for three nights in the month of *Āśvina*. The *vrata*, successfully performed, removes sorrows of women.

Āryā-stava (35) is a short hymn, said to have been derived from the *Harivaṃśa*.

Kārtika-māhātmya is a well-known work. It is to be found in many *Purāṇas*. But No. 56 is by Giridhara, compiled in the interests of *Vaiṣṇavas* in Saṃvat 1836. It seems that different chapters of this work have been taken from *Kārtikamāhātmyas* of different *Purāṇas*, such as *Nāradapurāṇa*, *Padmapurāṇa*, *Sarva-Purāṇasamuccaya*, *Purāṇasāroddhāra*, *Brahmāṇḍapurāṇa*, and the *Skandapurāṇa*.

Gaṅgā-kavaca (No. 70) is taken from the *Brahmāṇḍa-purāṇa*.

Go-trirātrivratam (No. 76) is from the *Bhāviṣyottara-purāṇam*.

Jyaiṣṭha-māhātmyam (95) is from *Jaimini-bhārata*, the interlocutors being Yudhiṣṭhira and Bhīṣma.

There are two commentaries on the *Devīmāhātmya* noticed in this volume. One No. 125 is by Mādhavānanda Cakravartī, and the other No. 126 is by Dhṛtidāsa.

Nāsīketopākhyānam (No. 143), in eighteen chapters is an expanded and enlarged version of the *Nāsīketopākhyāna* of the *Purāṇas*.

Bhaktikulasarvasva (187) is another name of *Tārā-sahasranāma*. It is an interlocution between Pārvatī and Śaṅkara.

Three commentaries on the *Bhagavadgītā* are to be found under 192, 193 and 194. The first by Gaṅgādhara Kavirāja is nonsectarian; the second by Daivajña Sūrya-paṇdita belongs to the *Advaita School*; and the third by Kalyāṇa Bhaṭṭa belongs to Vallabha's School.

Bhagavallīlā-cintāmaṇi (195) by Kamala-locana, son of Kṛṣṇa candra, the grandson of Govinda, the great-grandson of Rāmacandra, and the great-great-grandson of Viśvanātha of the *Bhāradvāja gotra*, is a commentary on the *Śrībhāga-vata*.

Bhārgavopapurāṇam gives a biography of Rāmānuja. The MS. (199) contains forty chapters of the last part.

Sivapurāṇam (298 and 299) is complete in two parts. The first part contains 52, and the second 45 chapters. This is a different work from what generally goes under the name *Sivapurāṇa*.

TANTRA.

Āsurītantra (87), an interlocution between Śiva and Kārtika, is a short liturgical work on the worship of Āsurī.

Kulamatam (59) is not an original Tantra, which is always an interlocution between Śiva and Pārvatī or some other divine beings. It is, however, an independent work by Kaviśekhara, dealing mainly with the worship of the Kaula sect. But it often deviates from the main point to treat of the *Vīra* sect, who worship sitting on corpses.

Govinda-vṛndāvana (78) in twenty-five *paṭalas* is a part of the *Vṛhad-gautamīya-tantra*, a larger recension of the *Gautamīyatantra*, for which see L. 1143.

Tattvasāra (103) is an original Tantra, being an interlocution between Ānanda-Bhairava and Ānanda-Bhairavī. Tattvasāra is really Yogasāra, a treatise on the Yoga practice in which drinking is enjoined for the attainment of success in Yoga. It was hitherto known only from quotations.

Tattvāmṛta-Taraṅgiṇī, by Kulānanda Nātha (104), is complete in seven *taraṅgas*, and treats of the higher subjects of *tantra*, such as 'What is *Ātmā*?' 'What is *Prakṛti*?' 'What is *Puruṣa*?' 'What are six *āmnāyas*?' and so on. It is unknown to Aufrecht.

Timira-candrikā, by Rāma-ratna (111), is incomplete. The present MS. contains only those chapters which deal with the daily duties of a certain sect of Tāntrikas.

Pūrṇābhiṣeka-dīpikā (160), by Ānanda-nātha, the son of Ramānātha, a Brāhmaṇa of the Ardhakālī family, deals with *Pūrṇābhiṣeka* or complete initiation with the five M's. The present treatise is written in the interests of the *kaulas*.

Prapañca-Sāra-Sambandha-dīpikā (164), by Uttamabodha, the pupil of Uttamaprakāśa, is an incomplete MS. coming up to the 30th *pāṭala*, while the work is complete in thirty-six. There is nothing in the text to show who the "*Ācārya*" was. He is simply an *Ācārya*. But Uttamabodha attributes it to Pādācārya, that is, Padmapādācārya. Most likely he is not right. For the book does not belong to the *Advaita* ideas. Uttama-bodha, however, in his commentary, gives it a thoroughly *Advaita* interpretation. There is a work,

named Prapañcasāra, however, attributed to Śaṅkarācārya. The colophon of that work (see H. P. R. 2,129) describes the author as Śrīmacchaṅkarācārya, while the Advaita Śaṅkara is described as Bhagavat. I believe he is Gauḍīya Śaṅkarācārya, who wrote several Tāntrika works in the 15th century in Bengal. A connection of any of these two works with the advaita school would appear strange.

Brahmāṇḍanirṇaya from the *Brahmayamala* (188) is a short treatise on creation or cosmogony. The account differs materially from all Brahminic accounts of the creation, but agrees admirably with the modern Bengal conception of creation.

Viridha-liṅgapujanam (269) is from the *Rudrayāmala*.

Sivacuḍāmaṇi (296), by Dāmodara Samādhi, treats of the worship of *Siva*.

Siva-tāṇḍavaṭika (297), by Premanidhi Śarmā, is entitled Mahādarśa, because the author was asked to write it by Malai [Malla], the son of Ghanaśyāma Malla, and the grandson of Sahamalla, king of Tākmā hills, on the Gaṇḍakī in the North. The author's chief endeavour is to explain the cakras or diagrams.

Sivarcana-candrikā (300), by Śrinivāsa, son of Śrīniketana. Śrīnivāsa went to Jalandara on a pilgrimage, and there learnt the Saiva Śāstras from Śrī-Sundara. Then he came to Benares where he set up a *tol* for teaching. He wrote this work on the worship of Śiva at the request of his students.

Sairakalpadrama (304), by Lakṣmīdhara in eight kāṇḍas, is a comprehensive work on the worship of Śiva. The work was composed at Bhuvaneśvara. The author's father was Rāmakṛṣṇa, his uncle was Madhusūdana, and his grandfather was Pradyumna, who was greatly respected by kings Nṛsiṁha and Mukunda.

Syāmārcana-taraṅginī (305), by Viśvanātha Somayājin, who describes himself as, 'अद्वैतपथिपथिक,' is a tract on the

duties of a worshipper of Śyāmā. In the work the chapters are named आवर्त (whirlpool) and वीचि (wave).

Ṣaṭkarmollāsa, by Pūrṇānanda, is complete in twelve *ullāsas*, of which the present MS. (808) contains only nine. Pūrṇānanda is a well-known author whose *Tattracintāmaṇi* was written in 1579. In the present work he treats of the six cruel rites, namely, (1) raising enmity between two loving persons; (2) making one of them go abroad; (3) subjugation of others to one's own will; (4) stupefaction; (5) killing; and (6) fascination.

Ṣaṭ-karma-dīpikā (309), by Śrīkṛṣṇa Vidyāvāgīśa Bhaṭṭācārya, treats of the same topics.

Sundarī-Ratnāvali (843) is a *Tāntrika* story of *Draviḍa-śiśu* attaining success by worship of *Devī* in the form of *Sundarī*.

Bharadvāja-Saṃhitā (197) has been described in L., vol. VIII, p. 226, and I.O., p. 852B. Rājendralāla says it is probably a part of a *Tantra*. Eggeling describes it in the chapter of *Tantra*, mysticism. I doubt if it is a *Tāntrika* work, because the essential feature of a *Tantra*, that is, the derivation of *mantras* from the letter of the Sanskrit Alphabet, is not prominent in this work. It is, I believe, a work of the *Vaiṣṇavās* of Southern India.

Bhāva-cūḍāmaṇi (200) is a *Tāntrika* work, often quoted and of great authority. It treats of the three different *Bhāvas* in which *Tāntrika* worship can be conducted; the first of them being *Divya*, the second *Vīra*, and the third *Paśu*. In the first the five M's have no place; in the second they appear prominently; and in the third they are omitted, but the *ācāras* of *Smṛti* are not respected.

Bhāva-dīpikā (201), by Acyuta Dhīra, the son of Janārdana and the grandson of Puṣkara, is a work on the same subject as above.

Bhāva-Sāra (202), an anonymous work, is also on the same subject.

Mantrārtha-dīpikā (209), by Govinda Nyāyavāgīśa

Bhaṭṭācārya, explains the meanings of *mantras*. It is a comprehensive work on the subject.

Mahāmuṇḍamālā-tantra (212) is an original *tantra*, being an interlocution between Pārvatī and Mahādeva. It treats of the three *Bhāvas* and the worship of Durgā.

Mahālakṣmī-māhātmya (213) is a work complete in 16 chapters. *Mahālakṣmī* is much worshipped in the Marhāṭṭā country, and the scene in the opening verses is laid at Kolhapur.

Mahālakṣmī-hṛdaya-stotra (214) is said to be a part of the *Atharvaṇa-Rahasya*: it is a hymn in the *Mandākrāntā* metre.

Mālā-vidhāna-tantram (217) treats of rosaries, *mantras* and counting of the beads.

JYOTIṢA.

Muhūrtacintāmaṇi-ṭīkā entitled *Pramitākṣarā* (No. 220), by Rāmdaivajña, the author of the text himself. See I.O. Cat., p. 1072B.

Muhūrta-Bhūṣaṇa (221) by Rāmasevaka, the son of Devīdatta, composed in Saṃ 1778, is a treatise on astronomy as applied to Smṛti. Another treatise on the same subject by Harīśācārya is described under No. 228.

Maṇipradīpa (No. 206), by Raghunātha Bhaṭṭa, the son of Soma Bhaṭṭa, is a treatise on the calculation of the sun's conjunction with the signs of zodiac. The work is based upon Bhāskarācārya's great work on Hindu astronomy.

Mīnarāja-jātaka (No. 218), by Mīnarāja Yavanācārya, extends over 8,000 Indravajrā verses. See I.O. Cat., p. 5096A., and Oxf., p. 829. The MS. noticed in 218 appears to be complete. In my paper in the Journal of the Asiatic Society, Bengal, 1897, p. 310, I pointed out that there is a palm-leaf manuscript in the Durbar Library, Nepal, written in old Newārī, of *Yavanajātaka* in 4,000 *Indravajrā* verses. At the end of the work there is a statement that Yavaneśvara

formerly, in the 91st year of some era most likely Šaka, translated the work into the "Divine Language" Sanskrit most likely in prose. But Sphūjidhvaja, another Yavana Rāja, rendered it into 4,000 *Indravajrā* verses in the year 191 of the same era. Utpala, the commentator of Varāhamihira, confounded Sphūjidhvaja with Yavanācārya, as appears from a note in Kern's preface to the Bibliotheca Edition of Vṛhatsaṃhitā. The present work appears to be an amplification of the same work by Mīnarāja, another Yavanācārya, in 8,000 verses of the Indravajra metre. But the author, not to miss the authority of the ancient Yavanajātaka, names it Vṛddhayavana-jātaka. Subsequent authors seem to have made use of the Vṛddha-Yavanajātaka, and not of the work versified by Sphūjidhvaja. Hence the mistake made by Utpala.

Saṃvitprakāśa (323), by Govinda-kavīšvara, the son of Kāhnu-kavīšvara, is described as a *Kavya* in fifteen svargas. But it is really a work on astrology which deals mainly with Prašna gaṇanā or divination by questions.

Vasanta-Rāja-šākuna (261) is a well-known and often noticed work on prognostication by Vasantarāja, son of Vijayarāja and grandson of Šivaraja, and not, as Aufrecht says, the younger brother of Šivarāja, nor a younger brother of Vijayarāja, as Eggeling says. तत्पादसमुपजीवी वसन्तराजोऽनुजस्तस्य. Here the word अनुज can not mean younger brother. In other Sanskrit works of Bengal, notably in the Rāmācarita, the word अनुज is often used in the sense of son. The word तत्पादसमुपजीवी is but rarely used of a brother. Aufrecht says that his patron was Candradeva of Mithilā. But he does not give authority for his statement. Eggeling underlines वङ्गदेवेन, that is, the author's patron was a king of Bengal. He is quoted by Mallinātha, who flourished about the end of the 14th century. The 13th and the 14th centuries are a period barren of any literature in Bengal. I would therefore place Vasantarāja about fifty years before the Muhammadan conquest of Bengal.

Praśna-dīpikā (167) and *Praśna-sāra* (168) are works on divination by questions. The first is a commentary on *Horāṣaṭpañcāśikā* of Pṛthuyaśas the son of Varāhamihira, by Dāmodara the son of Raghunātha and Jānakī; and the second is attributed to a Rākṣasī named Nikaṣā.

Bālabodharatna-kaumudī (179) is an elementary treatise on astrology. Anonymous. The MS. noticed contains 17 chapters.

Samāvivekaṭīkā (320) by Mādhava, the son of Govinda Jyotirvid, is a commentary on Samāviveka or Varṣatantra, being the second part of Nilakaṇṭha's Tājika, composed in 1587 A.D.

Sāmudraka (334) appears to be the same work on palmistry as described in the Florentine Cat. 342.

Ramala-nava-ratna (231) in nine chapters, by Paramasukhopādhyāya, is a work on divination by the throw of dice.

Ravīndvorgrahaṇopāya (232), by Rāmacandra Bhaṭṭācārya, is a short treatise on the subject of the eclipses of the sun and the moon.

Ubhayagrahaṇa vyavasthādhikāra (42), is another work on the same subject. Anonymous.

Akṣaracintāmaṇi (1) is an astrological treatise attributed to Śiva, on divination possibly from letters.

Aṅkādarśa (3), by Kṛpārāma Mukhopādhyāya, is a treatise on the first four rules of Arithmetic.

Abda-ratna (15), by Daivajña Durgāsahāya, is a short astrological treatise for calculating the consequences, from the positions of planets, on the fortune of man from year to year. The system of calculation is the Arabic system on the basis of 120 years as the full span of man's life. The last verse obscurely hints that the author's father's name was Vilāsa.

Gaurījātaka (79) is an anonymous treatise in verse on fortune-telling from the positions of the planets at the time of the birth of a man.

Grahacakra vivaraṇam (80), by Kṛṣṇaratha, is a com-

mentary on Grahacakra, a work on astronomy unknown to Aufrecht. It has twelve chapters.

Grahādarśapattram (81), by Nidhimiśra Daivajña of Oudh, composed in Saṃvat 1871. It is based on Bhāskarācārya's well-known work.

Candronmīlana is a Tāntrika work on divination. See I.O., p. 1116, and L., Vol. I, p. 281. No. 83 appears to be a short treatise based on *Candronmīlana*. It busies itself with divination by means of letters.

Jaganmohana (85), by Lakṣmaṇācārya, is a comprehensive work on astrology including divination and augury.

Jātaka-Kallola (87), by Raghunātha Paṇḍita, the son of Lakṣmaṇa; *Jāta karmapaddhati* (88), by Divākara, the son of Nṛsiṁha Gaṇaka, and the grandson of Kṛṣṇa Daivajña; *Jātakārṇava Saṃgraha* (89), by Varāhamihira; and *Jātakālaṃkāraṭīkā* entitled *Bālabodhinī*, by Narmadā Giri (90), are all works on Jātaka fully described in this volume.

Jñānālaṃkṛta-mañjarī, incomplete and anonymous (94), is a work on divination by means of questions; *Jyotirmaṇi*, incomplete (96), *Jyotiṣaratna* by Kamalākṣa- Śarmā (97), *Jyotiḥsāra* (100) by Ramā Kānta are elementary treatises on astrology as applied to Smṛti.

Tājikapaddhati is a short astrological treatise by Keśava Daivajña. *Tājikapaddhatiṭīkā* (107) is a commentary on the same by the author himself.

Daivajñamanohara (127) is a rare work on astrology by Lakṣmīdhara, the son of Keśava Bhaṭṭa, son of Dhāreśvara an inhabitant of Puṣpapurī, son of Daṇḍapāṇi Pāṭhaka who lived at Benares, son of Vāmana of Pratiṣṭhāna, son of Brahma Bhaṭṭa an inhabitant of Devagiri. Known from quotations only.

Pañcapakṣī attributed to Mahādeva is a well-known work on augury. No. 151 is a commentary rarely known of that work.

Praśnacūḍāmaṇi (166) by Candraśekhara is a rare work on divination.

Superapraśna (344) attributed to *Sarasvatī*, the Goddess of Speech, is a work on divination by the throw of dice.

Nārada Saṃhitā (141) is a comprehensive work of astrology.

VAIDYAKA.

Āyurvedaparibhāṣā (No. 84) gives the technical rules of interpretation of Hindu medical works. It is anonymous.

Paryāyamuktāvali (154) is a work on synonyms of medical terms. The unknown author seems to have made a great use of a previous work on the same work by Mādhavakara.

Pākāvali (156) is a compilation on pharmacology containing prescriptions for the preparation of different concoctions (*pāka*). Though the name given is *Pākāvali*, in the MS. itself it is called *Pākavidhi*. It is anonymous. Two other works of the same description are also anonymous. They seem to be the *vade mecum* of different families of medical men.

Sārasaṃgraha (336) by Viśvanātha is a collection of prescriptions for various diseases.

Bhaiṣajya-Rasāmṛta Saṃhitā (205) by Upendra is a short treatise for beginners on the various branches of the Hindu medical science. They are:—Tonic medicines, human medicines, Divine medicines, mercurial treatment and surgery.

Yogāvali (227) contains a number of prescriptions by Piṅgalā yoginī: the chapters are named *Kalpas*.

Ratnāvali (230), anonymous, is a work on the treatment of various diseases.

Rasaratnākara (234), by Nityanātha Siddha, is a well-known work on medicinal preparation of mercury.

KĀVYA.

The most important Kāvya mentioned in this volume is *Kapphinābhyudaya* (50), by Kāśmīra Bhaṭṭa Śiva Svāmī. See pp. 25, 33, 49, 52, 54, 55, 195, 196, 197 198, 199, of M. R. R. Śeṣagiri Śāstrī's report on a search of Sanskrit and Tamil MSS. in Madras for 1893-94. The author flourished in the

court of Avanti Varmā, Mahārājāh of Kaśmīra (855 to 884). The work had a wide currency in India in the subsequent centuries, as it is quoted by many commentators of Amarakoṣa, notably by Sarvānanda Bañerji, the author of *Ṭīkāsarvasva* (1417 to 1431) and also in *Liṅgābhaṭṭīya*. Though written in Kāśmīra, the MSS. yet discovered of the work are in Udiyā character.

Bhāravi is a very ancient work. It is quoted by the commentator to the *Vātsyāyana Kāma sutra* who does not quote Kālidāsa. He may, therefore, be placed in the 3rd or the 4th century A.D. His success to a great extent exalted the *Śaivas*. So the *Vaiṣṇavas* wanted to rival him, and they produced the *Śiśupālavadha* about the end of the 6th century (?). The Jainas emulated the efforts of the *Śaivas* and *Vaiṣṇavas*, and produced the *Dharma Śarmābhyudaya*, and the Buddhists, not to lag behind, produced *Kappiṇābhyudaya*. They belong to the same school of poetry; in this school the poet does not confine himself to the creation of beauty alone but tries his skill in *bandhas*, punnings and other things which are regarded as an obstacle to the appreciation of beauty.

Abhinava Gītagovinda (17) by Puruṣottama Deva Gajapati. He flourished about the end of the 15th century in Uḍiṣyā and carried his conquests from the Hugly to Kañcī. His statue on horse-back is engraved in a bas-relief in the temple of Jagannātha. The work is in ten cantos. It is an imitation of Jayadeva's well-known work, *Gītagovinda*.

A large poem, written in the interests of Jainas, is the *Dhammila caritra* (133) by Jayaśekhara Sūri. The Paṇḍita who prepared the notice of this work for me has brought me only the first and the last ślokās, from which it appears that the poem gives an account of the religious and charitable works of one Dhammila with a view to teach what is good in this world and in the next. The author Jayaśekhara Sūri is the poet Jayaśekhara, who wrote the Jaina *Kumāra*

Sambhara Kāvya. For, at the last verse of his *Kumāra Sambhava* he says, "धम्मिल्लादिमहाकवित्वकलनाकल्लोलिनीनीरधिः"

Pāṇḍavacaritram (157), is also an extensive Jaina poem in 9720 ślokās by Maladhārī Devabhadra Sūri. Peterson mentions many Jaina authors of the name of Devabhadra. But the epithet Maladhārī suggests that he was a pupil of Maladhārī Abhayadeva, who flourished in the 18th century of the Christian era.

Bhāratāmṛta Kāvya (198), by Divākara Kavicandra Rāya, son of Vaidyeśvara and Muktā. The work commences with Purūravā, and the twelfth canto with which the incomplete MS. ends comes down to the description of *Khāṇḍava vana* also described in the *Ādiparva* of the *Mahābhārata*. The MS. comes from Udisyā.

Muktācaritram (219) was found in the private collection of Babu Hariścandra of Benares My Paṇḍita Babu Vallabha Śāstri attributes the authorship to Kṛṣṇa Kavi. But there is nothing in the description he brought, to shew to whom the authorship belongs, except perhaps the word कृष्णकवि-भूपतेः which cannot by any means be construed to mean the author. Paṇḍita Sudhākara Dvivedi in his catalogue of Sanskrit Manuscripts in the North-Western Provinces, VIII, 16, attributes the authorship to Jiva Gosvāmī. Apparently both the Paṇḍitas examined the same MS. of 100 leaves at the house of the late Babu Hariścandra.

Rasābdhi (285) is a *Mahākāvya* by Devakīnandana, son of Raghunātha, son of Viṭṭala, son of Vallabha Dīkṣita.

Viṣṇupadāvalī (272 A.), unknown to Aufrecht, is a collection of songs in Sanskrit in honour of Viṣṇu. The MS. under notice is incomplete. The songs are in imitation of the songs of *Gītagovinda*.

Kavikarpaṭī (58), by Kavirāja Śaṅkhadhara. This is not a work on rhetoric, as Aufrecht says. The object of the work is explained in the second verse, a translation of which runs thus:—"Carefully learning this book by rote and learning the art of versification from those who know it, one

can readily compose verses in an assembly, even though he may not know the meaning of the words." The work gives a long list of words and collocation of words in Sanskrit which may fit in in any particular metre. Printed at Dvārbhāngā. See Oudh VIII, 10; XIX, 42. Peters. 3, 21", 340, 393, 4, 25, 6, 325 Stein 59, 267.

A commentary on *Gītagovinda* (74) by Vanamālī Bhaṭṭa, son of Śivadāsa Bhaṭṭa. Composed at Benares.

Nārāyaṇa Śatakam (142), by Vidyākarapurohita, describes in a century of verses the various limbs of Nārāyaṇa. It is accompanied with a commentary by Pītāmbara, the son of Nṛsiṁha.

Vallabhāṣṭaka-vivṛti (260). Hall says that the original text of *Vallabhāṣṭaka* is in eight verses in the Sragdharā metre (p. 153). Eggeling gives the beginnings and ends of these eight verses and attributes them to Viṭṭala (p. 826-27); why, he does not say. In the notice before me the last verse of the commentary is by Viṭṭala, in which he says, "Let all Ācāryas pity me their servant, Viṭṭala. By me has been explained the eight verses in honour of Vallabha by the grace of my father." In the first verse, again, he says that the dust of his father's feet incites his mind to explain the verses made by his father in honour of Ācārya Vallabha.

Sarvottamaṭīkā (327), by Viṭṭala Dīkṣita, is a commentary on the *Sarvottamastotra* in praise of Kṛṣṇa by Vallabhācārya Eggeling says (in p. 828) that the stotra consists of 86 stanzas

The poem *Sahṛdayānanda* has been published in the Kāvyamālā series. No. 828 describes a commentary on the poem by Rāmacandra Miśrā, the son of Mṛtyuñjaya Miśra.

Kālidāsa's *Meghaduta* is well known. Nos. 224 and 225 contain the descriptions of newly discovered commentaries on it. The second is by Vṛhaspati or Rāyamukuṭa of Bengal who flourished about the beginning of the 15th century. And the first is by Mahāmahopādhyāya Narahari, apparently an Uḍiyā paṇḍita, who finds no good in the ordinary inter-

pretations of the poem and tries to prove that it was written in honour of the Jagannātha of Puri, that the name Meghadūta does not mean cloud-messenger, but the cloud acts here as a porter, or a crier in a mosque who collects all classes of men to Puri during the *Rathayāttrā*, in which Jagannātha for a few days in a year goes to the Guṇḍicā house.

The *Naiṣadhīya Carita* is well known. No. 148 notices a commentary on it, by Udayakara, the son of Svarṇadhara, the grandson of Rāmadhara, and the great grandson of Gadādhara of Tīrabhukti, under the patronage of Ṭhakkura Rāmacandra, the son of Ṭhakkura Rājakara, and the grandson of Ṭhakkura Śrīkara, a Kāyastha by caste. On the conclusion of the commentary Rāmacandra gave the commentator a ring and two ear-rings and other valuables.

Vijayapradīpikāṭikā (265) should be *Vijayapraśasti-kāvyavṛtti*. It is a commentary in 10,000 ślokas on a panegyric on Vijaya.

Ānandalaharī-bhāṣya-locanam (33), by Rāmakavi Diṇḍima, is a new commentary on the Bhāṣya commentary on the Ānandaharī of Śaṅkarācārya. Rāmakavi was born at Kāñci or Kanjibharam. He travelled in many parts of India for the purpose of *Digvijaya*, conquest of the world, that is, casting into shade the poets of all places by his facility in versification. In the course of his "conquest" he came to Puri and there he wrote the present commentary to please the Brāhmaṇas His titles are Mukuṭa-Rāya and Mahāpātra.

NĀṬAKAM.

There are five dramas described in this volume, two were written under the patronage of the Rājās of Bhuluā in the Noakhali district of East Bengal, and three under the patronage of various Rājās of Uḍiṣyā.

Kuvalayāśva-carita (60) is by Lakṣmaṇa Māṇikya of Bhuluā. Another drama of this Rāja has been mentioned in the second volume, p. 160 of the "Notice of Sanskrit

Manuscripts," second series. The *Kuvalayāśvacarita nāṭaka* is in nine acts and is based upon the story of Kuvalayāśva and Madālasā, as found in the Purāṇas.

Vaikuṇṭha-vijaya (283), by Amara Māṇikya, the son of Lakṣmaṇa Māṇikya of Bhulua, is based on the story of *Uṣā-haraṇa* from the *Harivaṅśa*.

Bhañja Mahodaya Nāṭikā (196), by Narasiṅha Miśra, is a drama in five acts on the spiritual advancement of the human soul. It was enacted in the court of Balabhadra, a Gajapati king of Uḍiṣyā. It embodies the teachings of Sivanārāyaṇa Bhañja, a Rājā of Kĕnjhore near Mayūra-bhañja. The full name of the drama is **शिवनारायणभञ्जमहोदय नाटिका** ।

Madhurāniruddha (207), by Cayanī Candra-śekhara, the guru of the king of Uḍiṣyā, is in eight acts. See Oxf. **142A**. It is an algebraical drama on a spiritual subject. (See Hindu theatre). It was composed during the reign of Rājā Rāmacandra who was very successful in his wars against the Muhammadans.

Samṛddha Mādhava Nāṭaka (821), by Govinda Kavi-bhūṣaṇa Sāmanta Rāya of the Bharadvāja Gotra, is an imitation of the *Gītagovinda*. The stage-manager appears to have been a disciple of Nītyānanda, an associate of Caitanya.

LEXICOGRAPHY.

Abhidhānam (16) by Rāma Śarmā is a lexicon unknown to Aufrecht.

This volume contains three commentaries on the *Amara-koṣa*. The first (18) is by Daityāri Kavi, the son of Śaṅkara and the grandson of Pañcānana. He seems to have been a Uḍiyā Paṇḍita, as he makes his obeisance to Jagannātha. He explains the *Maṅgalācaraṇa* of Amarakoṣa as addressed to Buddha. The second (19) is by Paramānanda Śarmā, an inhabitant of the village named Sālikani in the pargaṇā of Bhawal in the district of Dacca. The third (101) is *Ṭīkā-sarvasva* by Sadānanda Banerjee. See Śeṣa Giri's exhaustive

description of this work in his report on a search of Sanskrit and Tamil manuscripts in Madras for 1893–94.

Koṣa saṃgraha (No. 67), by Madhusūdana, appears to be unknown to Aufrecht. It seems to have been compiled from *Amarakoṣa*, *Ekākṣarakoṣa*, *Vakārabheda*, *Nakārabheda*, *Uṣmavarṇabheda* and *Uṇādi*. For a Bengali Manuscript it appears to be old, as it was copied in the Śaka year 1590.

Nāmamāla vṛtti (140) is a commentary by Hemacandra on his *Abhidhāna cintāmaṇi* or *Nāmamālā*.

Nānartharatnam, by Śrīnātha (139), is an *Anekārthakoṣa* for the beginners.

Viśvaikākṣaranāmamālā (271), by Viśva Sambhu Muni, is an *Ekākṣara koṣa* in which *Ekākṣara* words are alphabetically arranged.

VYĀKARAṆAM.

Paṇini's school is represented in this volume by six works.

Prauḍhamanoramāṭīkā (841), by Hari Dīkṣita, the son of Vīreśvara Dīkṣita, and grandson of Bhaṭṭoji Dīkṣita, who is the author of *Siddhānta Kaumudī* and its commentary *Prauḍhamanoramā*. Hari Dīkṣita's commentary on *Prauḍhamanoramā* goes by the name of *Śabdamanoramā*. See I.O. Cat., p. 174 B.

A commentary on *Śabdendu Śekhara* mentioned in No. 290, entitled शब्देन्दुशेखरज्योत्स्ना, is by Udayaṃkara; a commentary on the *Paribhāṣenduśekhara* entitled *Tripathagā*, by the son of Veṅkateśa and Sāvitrī, is described under No. 291. The name of the work should be read *Paribhāṣendu śekharaṭīkā* in the place of *Śabdenduśekhara paribhāṣāṭīkā* which is misleading. See Stein 42.

Bhāva Prakāśikā (292), by Vaidyanātha Pāyaguṇḍa, is a commentary on commentary on Haridīkṣita's *Śabdaratna*. See Florentine Cat. No. 170. The commentator quotes the *Maṅgalācaraṇa* of *Śabdaratna*. But in his own *Maṅgalācaraṇa* he speaks of commenting on not *Śabdaratna* but *Śabdaratnenduśekhara*. Considering the relation in which Vaidyanātha

Pāyaguṇḍa stood to Nāgeśa, it appears very probable that he was not commenting upon *Śabdaratna*, but on a commentary on that work by Nāgeśa. In this No. for *Śabdendu-śekhara vyākhyā* read *Śabdaratnendu śekhara vyākhyā*.

Paribhāṣāpradīpārci (158), by Udaṅkara, is an independent work on the technicalities of Pāṇini. The author seems to have written a short commentary on the sūtras of Pāṇini. See Kathavate, p. 115.

Phakkikā Samuccaya (178) appears to be a collection of subtle points in the *Mahābhāṣya* on Pāṇini. These points were collected by a teacher for the use of his students. The MS. is found in the Mymensingh district, where Pāṇini is never taught, and it was copied in the year 1641 of the Śaka era. The work seems to have been compiled at Benares.

Prakriyādīpa (161) by Pradyumna Vidyābhūṣaṇācārya is an independent treatise on Sanskrit Grammar for the use of beginners. It is based on the revised Rasavati, a supplement by Jumara Nandī of the Saṃkṣiptasāra

Prayogapallava (165) by Bhavanātha Palkavakāra, who composed and copied this work in Saṃ 1718, treats of *Dhātu* only. The work is intended for beginners, and specially intended for the use of one Bhavānīnātha.

Ratnasāra (228), by Murāri, is a School Grammar based on the *Kātantra*. The author used the work of Vardhamāna mainly in compiling this treatise. It was written for the use of the son of the Rājā of Haridrā.

Ratnāvali (229), by Gauḍamohana Bhaṭṭa, treats, in a versified form, of Kāraka, Samāsa and Taddhita according to the school of Saṃkṣiptasāra (?).

Sārasvatabhāṣyaṭīka (387), entitled *Padacandrikā*, by Govindācārya, is a new work unknown to Aufrecht.

Ekārthākhyānapaddhati or *Kriyānirghaṇṭa* (No. 45) is a work on verbal roots in Sanskrit in 700 ślokās by Bhaṭṭamalla. It appears to be a work of the Kātantra School. The work comes from Udiṣya in Udiya character.

Sāmānyaprakriyā (832), by Vasupraharāja, is a short grammar for beginners belonging to the Pāṇini School. Tradition has it that Vasupraharāja was an inhabitant of Dharākosa in the Ganjam district.

ALAṂKĀRA.

Sāhityadarpaṇa was composed by Viśvanātha, a paṇḍita of Uḍisyā. A commentary on this entitled *Sāhityadarpaṇa locana* (338), obtained at Purī, speaks of Viśvanātha as a minister of a Rājā of Trikaliṅga. The commentator's name is not given in the MS. noticed here. But Stein 65 says that his name was Ananta and that he was the son of Viśvanātha.

Prabhāsphūrti (339), a commentary on the same work by Lokanātha Dikṣita, who bases it on a previous commentary entitled *Darpaṇaprabhā* by his guru Gopīnātha.

Kāvyādarśaṭīkā (58) is by Tribhuvana candra Deva, a Jaina scholar.

Kāvyaprabhāvṛtti (57) is a commentary on the chapters in Agnipurāṇa which treat of *Kāvya* and *Alaṃkāra*, by Gaṅgadhara Kavirāja of Murshidabad, who died a few years ago.

Rasakalpadruma (233), by Jagannātha Miśra, is an ambitious work of great extent on nine *rasa* or emotions in rhetoric. Each *rasa* has five leaves **विभाव, अनुभाव, सञ्चारिभाव, सात्त्विकभाव** and **रस.** These five dalas or leaves make a pallava or twig. All the twigs together make the *Kalpadruma*. Hence the title of the work ***Rasakalpadruma***. But I do not know whether the present MS. is Jagannātha's *Rasakalpadruma* itself or its commentary, because Jagannāth's *Maṅgalācarana* comes after a long introduction. Jagannātha makes his obeisance to Bharata alone, for in no other work the emotions are treated of so fully as in the Bharata Nāṭya Śāstra.

Sāhitya-Ratnākara, a short work on rhetoric, has been described in my second volume of the "Notices of Sanskrit Manuscripts." The present volume contains a commentary

on this work by Kṛṣṇa Miśra (No. 340). The author belonged to the *Kautsyakula*, a very influential family in Uḍiṣyā. His grandfather was a very learned man named Rāma. The name of the commentary is *Alaṃkāra-sūdhākara*.

JAINA WORKS.

The only two original sūtras of the Jainas in this volume are *Ṭhāṇaṅgasutra* (102), and *Vipāka śruta sūtram* (267). The only commentary to an original sūtra is the *Antagadadaśāṅga sutravṛtti* (14). Even the Jainas in ancient times used the word upaniṣad in their literature. *Adhyātmopaniṣad* (10), by Ācārya Hemacandra, a contemporary and teacher of Kumārapāla, is a work on *Yogaśāstra*. The work is in verse and complete in twelve prakāśas. The present manuscript ends with the fourth chapter.

Samaya Sundara Gaṇi was the pupil of Sakala Candra Gaṇi. Sakala Candra was the pupil of Jaina Māṇikya Sūri of the Kharataragaccha, who obtained the title of *Yugapradhāna* from Akbar. There is a hemistitch राजानं ददते सौख्यम् । Samaya Sundara explained this hemistich in 800,000 different ways and put them in the form of a book entitled *Artharatnāvali* or *Aṣṭakṣārthī* (22).

There is a Jaina work named *Sarvārtha-siddha-sutra*, which has a commentary entitled *Tattvārtha-Ratnākara* (105). The commentary is by Prabhāvacandra, the pupil of Dharmacandra.

The duties of Jaina sādhus are enumerated in the work entitled *Kalpāntarvācyam* (51). The author in the opening verse speaks very highly of Siddha Bhūpati.

Śatruñjaya Māhātmyam (286), by Dhaneśvara, belonging to the Acārya Rāja Gaccha, is complete in fourteen *sargas*. It relates to a mountain named Śatruñjaya in Kathiawad, and incidentally treats of the great men among the Jainas.

Sāmayaka ṭikā-vārtikam in Hindi (383) is a work for the atonement of all sorts of sins.

Śabda-Ratnākara (289) is a koṣa by Sādhu Sundara

Gaṇi, the disciple of Sādhukīrti Upādhyāya. It has six chapters, treating of (1) Arhat, (2) Gods, (3) human beings, (4) inferior animals, (5) hell, (6) miscellaneous matters.

Ṣaṣṭī-śata-prakaraṇam (811) is a work in Prākṛta for religious instructions of the Jainas. It has a commentary entitled Ṭippanī (812), which says that the *prakaraṇa* (*Ṣaṣṭi-śata prakaraṇa?*) was composed by Semicandra, perhaps Somacandra, the pupil of Jinayaticandra Sūri.

Kalyāṇa-mandira-stotravṛtti (52), by Samayasundara Gaṇī, is a commentary on Siddhasena's *Kalyāṇamandira stotra*. The commentary was composed in Saṃvat 1695, that is, 1639 A.D.

Gacchācāra-prakīrṇaka (71) is a work on the *acāras* of Jaina monks in Prākṛta. It has a *ṭīkā* by Vījayavimala Gaṇi, the pupil of Ānandavimala Sūri (72).

Gurucchattīsī (75) in Prākṛta enumerates the ten kinds of gifts from the *Thāṇāṅga sutta*, and the 36 good points in the character of a *guru*.

Caturanuyoga-vyākhyā (82) is a commentary on the Prākṛta work entitled *Caturanuyoga*, four kinds of discipline.

Jinaśataka (91) is century of verses in honour of Jina, divided into four chapters.

Jinasahasranāma (92) and *Jinastutimālā* (93) are also on the same subject.

Trivarṇācāra (119) by Jina Sena is complete in 18 chapters.

Nalacaritram (136) is a Jaina version of the story of Nala. The author offers his obeisance to Śāntinātha of Āuyā, a dependency of Jodhpur.

Navatattva-ṭīkā (137) is a commentary on a work entitled *Navatattva* dealing with the philosophical conceptions of the Jainas, such as *Jīva*, *Ajīva*, etc.

Pārśvanāthacaritram (158) is a poem by Hemavijaya Gaṇi in six *sargas*.

Siddhānāṃ svarupam (815) in Prākṛta treats of the nature of salvation according to the Jaina idea.

Samyaktva kaumudī (322) is a story of a king named Suyodhana.

Sámbodha sattari (324) in Prākṛta treats of seventy religious topics.

Mahāvidyāvṛttiṭippanam by Bhuvanasundara Sūri (216) is a commentary on *Mahāvidyāvṛtti* in 16 stories.

INDEX OF HISTORICAL AND GEOGRAPHICAL NAMES TO THE NOTICES OF SANSKRIT MSS. VOL. IV.

अ

आ

ई

उ

श

NOTICES OF SANSKRIT MSS.

No. 1. अक्षरचिन्तामणिः । Substance, country-made paper, 9 x 3 inches. Folia 21. Lines, 7 on a page. Extent, 250 çlokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1897. Place of deposit, Harapura, Post Office Gopālganja, Chapra, Paṇḍit Jagadeva. Appearance, tolerable. Verse, Correct.

Beginning. प्रणम्य शारदां देवीं लम्बोदरविनायकम् ।
कलाकौतुकचेतुशं त्रिकालज्ञं महेश्वरम् ॥
अन्धकस्य वधार्थाय त्रिपुरस्य वधाय च ।
मयैवेमं कृतं ग्रन्थं शृणु यत्नेन पार्वति ॥

End. समये राजविरोधे द्रव्यविनाशे तथा च दुर्भिक्षे ।
मिथुनस्त्रीचापमीने भवति हि भयं न संशयो ह्यग्रे ॥

Colophon. इति श्रीशिवविरचिताक्षरचिन्तामणिग्रन्थः समाप्तः ॥ संवत् १८९७ ॥

विषयः । शुभाशुभकथनम् । शुभाशुभफलादिकथनम् । संज्ञाप्रकरणम् । स्वरप्रकरणम् । जलयोगादिकथनम् ॥

No. 2. अग्निमारुतशस्त्रस्तुतिः । Substance, country-made paper, 14 x 6 inches. Folia, 6. Lines, 20 on a page. Extent, 100 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Babu Hariscandra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. अथाग्निमारुतमखस्य स्तुतिरुच्यते । अध्वर्यो० × शों सा वो वो वैश्वानराय पृथुपाजसे × पः । रजविष × अवसेषु गात वो वो अग्निर्हि देवों अमतो दुवसि ।

उत्पन्नानां जनयति मुदं कोमलालोकतुल्यां
भव्यानां रविरिव तमः संशयं यो भिनत्ति ।
उत्पत्तिं तद्विविधपटुतां येऽखिलां कर्तुकामा
श्लाघ्यांशः स्फुरतु नितरां सोऽयमग्रेषु तेषाम् ॥
पटुताकृतिदां गरीयसी भवति सुधमनेन भूयसा ।
न पुनः कृतरीतिसंचयः पटुतामेति कृशापधीरपि ॥

Colophon. इति गुणवंशकरीरमौलपारामकृतौ सकलाकृतसंस्कारे श्लाघ्यांशो नाम निबन्धः सम्पूर्णः । शुभमस्तु शकाब्दाः १७८९ । ७ । ९ ॥ श्रीमधुसूदन-शर्मणः स्वाक्षरं ।

विषयः । गुणभागादिना श्लाघ्यानां वरपूरणादिनियमकथनम् ।

No. 4. अजितशान्तिस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 14 × 6 inches. Folia, 3. Lines, 28 on a page. Extent, 100 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning.

अजियं जियसव्वभयं
सन्तिं च पसंत सव्वगयपावम् ।
जय गुरु सन्ति गुणकरे
दोवि जिनवरे पणिवयामि ॥

End.

जइ इच्छह परमपयं
अहवा कित्तिं सुवित्थडं भुवणे ।
ता ते लुक्कुद्धरणे
जिन वयणे आयरं कुणह ॥

Colophon. इति सम्पूर्णम् ।

विषयः । अजितनाथस्वामिस्तोत्रम् ।

No. 5. अणुभाष्यविवरणम् । By गिरिधारी । Substance, country-made paper, 20 × 10 inches. Folia, 117. Lines, 16 on a page. Extent, 2,340 çlokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1916. Place of deposit, Benares, City, late Hariścandra Babu. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः ।

श्रीश्रीनाथमुकुन्दरायरचिकस्वानन्दस्रोतोऽमल
श्रीमद्वल्लभविट्ठलेशमुभगश्रीगेहराजस्मृदा ।
श्यामत्व मदीयमूर्द्धनि कृपावशो मुदात्ता × जे (?)
श्रीबालासपरामदीयचरणाम्भोजे नमाम्यर्थदे ॥ (?)

End. प्रक्ताये द्वितीयाध्याये प्रथमपादे विलक्षणत्वादिति सूत्रे तर्कस्वरूपमुक्तं । तर्कश्च यदि पर्व्वतो वह्निमान्नस्यात्तर्हि धूमवान्न स्यादितिवत् यदि प्राचादिवाक्यं ब्रह्मपरं न स्यात् तदानुगमो न स्यादित्याषापोषात्मकः चर्व्वत्रानुसन्धेय इति दिक् ॥

Colophon. इति श्रीमन्मुकुन्दरायचरणकमलमाधुरीपरमानिर्व्वचनीयसरसवदनतामरस-सुधास्वादनमग्नचित्त-श्रीमदाचार्य्यपदाम्बुजकृपापारावार-श्रीमत्प्रभुचरणात्मज-महाराज-श्रीयदुनाथकुलोद्भवगोस्वामि-श्रीगोपालात्मज-श्रीगिरिधरविर-चिते अणुभाष्यविवरणे प्रथमाध्यायस्य प्रथमः पादः समाप्तिमगमत् । संवत् १९१६ ।

विषयः । वल्लभाचार्य्यप्रणीताणुभाष्यव्याख्या ।

No. 6. अणुभाष्यविवरणम् । (प्रथमाध्यायस्य द्वितीयपादस्य) । By गिरिधारी । Substance, country-made paper, 20 × 10 inches. Folia. 45. Lines, 16 on a page. Extent, 900 çlokas. Character Nāgara. Date, Saṃvat 1916. Place of deposit, Benares City, late Hariścandra Babu. Appearance new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः ।

अथ समन्वयसूत्रान्तर्गतार्थसन्देहनिवारके द्वितीयपादे चतुर्भिः सूत्रैः प्रसिद्धोपदेशाधिकरणमारचयन्ति, सर्व्वत्र प्रसिद्धोपदेशात् ।

End. स्वभावसिद्धोनिर्णीत + द्यावृत्त्यनूनतया भौतिकवैलक्षण्येन निर्णीतः।
वस्तुस्वभावे तर्को नास्तीति चाग्रस्त्रोपसंहरन्ति तस्मादिति।

Colophon. इति श्रीयदुनाथकुलोद्भवगोस्वामि-श्रीगोपालात्मज-श्रीगिरिधरविरचिते अणुभाष्यविवरणे प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः समाप्तिमगमत्। संवत् १९१९।

विषयः। अणुभाष्यव्याख्या।

No. 7. अद्वैतरत्नकोषव्याख्या (खण्डिता त्रुटिता च)। Substance, country-made paper 12 x 4 inches. Folia, 43. Lines, 9 on a page. Extent, 1,100 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Puri, Šañkara Matha. Appearance, very bad. Prose. Generally, correct.

Beginning. × × × × × × × × जगतो योनिमव्ययम्।
सच्चिदानन्दमद्वैतं सर्व्वेश्वरमहं भजे।
कल्याणानन्दयतीश्वरं गुरुवरं × × × × × ×
× × × × × × × × परचितव्यापार × नन्ददम्।
शिष्या यस्य कटाक्षदेशपतनात् कार्त्तार्थ्यभाजो भृशं
वेदान्तार्थं × × × × × × × × × × ×।
नरेश्वरानन्दतीर्थं नरेशापरविग्रहम्।
शङ्करं शङ्करानन्दमुभौ वन्दे मुहुर्मुहुः।
शुद्धानन्द × × × × × × × × × × × ×
× × × × × × विचारमार्गक्रमस्वस्वान्तस्य शुचिप्रदम्।
शुद्धत्वादपि कायधर्म्मवचसामानन्दवे × वचाम्
× × × × × × × यस्यार्थतो नामतः।

... ...

सरस्वतीं सदा वन्दे सर्व्वसिद्धिप्रदायिनीम्।
सर्व्वार्थसुसिद्धा सा च सन्निधत्तां सदा मम॥
दक्षिणामूर्त्तिं × × × दक्षिणं दक्षिणामुखम्।
सर्व्वेशं सर्व्वदं पुंसां सदा × × × साक्षिणम्।

अद्वैतरत्नकोषाख्ये ग्रन्थेऽस्मिन् गुरु चोदितः ।
× × × × × × × × × × × × ॥
इह खलु कश्चित् विपश्चिन्नृसिंहाश्रमी नाम योगीश्वरो वादिवारण-
निवारणसिंहाख्याः × × × × × × × × × × × × ×
चिकीर्षितस्य ग्रन्थस्य निरन्तराय परिसमाप्तये × × × × × × ×
कृत्यं मङ्गलं मनसानुष्ठितमपि शिष्यशिक्षानुजिघृक्षया × श्लोकतो
दर्शयति । × × । इत्यादि ।

End. निश्चयत्वमिति अव्याप्त्या दूषयति । अयं घट इति । तदभावात् । एक-
प्रकारकत्वाभावात् इदन्तु घटत्वद्रव्यत्वद्वयप्रकारकत्वादित्यर्थः । (अतः परं
प्रायशः खण्डितम्) ।

विषयः । नृसिंहाश्रमप्रणीतस्य अद्वैतरत्नकोषस्य व्याख्यानम् ।

No. 8. अध्यात्मचिन्तामणिः । Substance, country-made paper, 9 × 4½ inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 170 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Puri, Rājgopāla Maṭha Mohanta Mahārāja Śri, Raghunandana Rāmānuja Dāsa. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।
सुन्दरजामातृमुनेः प्रपद्ये चरणाम्बुजम् ।
संसारार्णवसंमग्नजन्तुसन्तारपोतकम् ॥
नमोऽस्त्वस्मद् गुरुभ्यश्च तद्गुरुभ्य × × नमः ।
परमेभ्यो गुरुभ्यश्च निखिलेभ्यो नमोनमः ॥
नमो रामानुजायेदं पूर्णाय महते नमः ।
यामुनाय मुनीन्द्राय नमः सर्व्वार्थवेदिने ॥
नमोऽस्तु राममिश्राय पुण्डरीकदृशे नमः ।
नाथाय मुनये नित्यं नमः परमयोगिने ॥
आद्याय कुलनाथाय नमोऽस्तु शठवैरिणे ।
नमः सेनाधिपतये ज्ञातयाज्ञात्मप्रदायिने ॥ (?)
श्रियै श्रीरङ्गनायिक्यै जगन्मात्रे नमो नमः ।

श्रीवराचार्यगुरवे नमो भूयो नमो नमः ॥
इत्थं सञ्चिन्त्य मनसा शुभां गुरुपरम्पराम् ।
अध्यात्मविषयां चिन्तां करोम्यात्मविशुद्धये ॥
आत्मा न देवो न नरो न तिर्य्यक् स्थावरो न च ।
न देहो नेन्द्रियं नैव मनः प्राणो न नापि धीः ॥
न × × न विकारी च ज्ञानमात्रात्मको न च ।
स्वस्मै स्वयं प्रकाशः स्यादेक रूपस्वरूपभाक् ॥ इत्यादि ।

End. इत्थं त्वत् सन्निधौ वा च मुक्तां मम दयानिधे ।
सत्यां कुरुष्व दयया तथा तत् प्रतिपादनात् ॥
सौम्यजामातृमुनिना सम्यक् दृष्टामिमां सदा ।
चिन्तामध्यात्मविषयां परिचिन्वन् भवेत् सुखी ॥
अस्मद्देशपरित्राणप्रेमप्रवणमानसम् ।
वादिकेसरिणं वन्दे सौम्यजामातरं मुनिम् ॥

Colophon. इति श्रीअध्यात्मचिन्तामणिः समाप्तः ॥ श्रीशुभमस्तु सर्व्वजगताम् ।
श्रीरामः ... ... श्रीरामः ।

विषयः । आत्मनः स्वरूपादिनिरूपणं भगवन्निष्ठत्वरूपकर्त्तव्यत्वनिरूपणञ्च ॥

No. 9. अध्यात्मबिन्दुः । Substance, country-made paper, 16 × 7 inches. Folia, 30. Linos, 24 on a page. Extent, 900 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalācārya Mahāraja Bālacandra Sūri. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीपरमेश्वराय नमः ।
अनन्तविज्ञानविभूतिशाली
सत्प्रातिहार्य्याद्भुतभूतिमाली ।
तीर्थाभिरीयानवबुद्धयोगा-
गमार्थदेष्टा जयतां जिनेन्द्रः ॥

End. तथा चात्मज्ञानात् । सर्व्वज्ञानात् चात्मज्ञानज्ञानं सर्व्वमित्यवतिष्ठते यद्येवं न स्यात् तदा ज्ञानस्य परिपूर्णात्मसंवेदनाभावात् परिपूर्णस्यैवात्मज्ञानेऽपि ज्ञानं न सिध्येत् ।

Colophon. श्रीपद्माध्यात्मबिन्दुविवरणे उपाध्यायश्रीमद्धर्षवर्धनविरचिते प्रथमा द्वात्रिंशिका समाप्ता । इति श्रीधर्षवर्धनोपाध्यायविरचितो अध्यात्मबिन्दुः समाप्तः ।

विषयः । जैनमते आत्मज्ञानोपायकथनम् ।

No. 10. अध्यात्मोपनिषत् । Substance, country-made paper, 14 × 6 inches. Folia, 21. Lines, 22 on a page. Extent, 488 çlokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1652. Place of deposit, Benares City, Dinmaṇḍalācārya, Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. नमो दुर्वाररागादिवैरिवारनिवारिणे ।
अर्हते योगिनाथाय महावीराय ते नमः ॥
पन्नगे च सुरेन्द्रे च कौशिके पादसंस्पृशि ।
निर्विशेषमनस्काय श्रीवीरस्वामिने नमः ॥

End. प्रसन्नवदनः पूर्वाभिमुखो वाप्युदङ्मुखः ।
अप्रमत्तः सुसंस्थानो ध्याता ध्यानोद्यतो भवेत् ॥

Colophon. इति परमार्हतश्रीकुमारपालभूपालशुश्रूषिते आचार्यहेमचन्द्रविरचिते अध्यात्मोपनिषन्नाम्नि संजातपट्टबन्धे योगशास्त्रे द्वादशप्रकाशे चतुर्थः प्रकाशः समाप्तः । संवत् १६५२ ।

विषयः । आत्मोपदेशः ।

No. 11. अनुमानदीधितिव्याख्या । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 79. Lines, 8 on a page. Extent, 2,600 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Mayamansiṃha Pargana Aṭiyā, Post Office Jānturki, Gram Hālāliya. Paṇḍit Harināth Vidyābāgīsa. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीश्रीदुर्गा जयति :
परिकरः उपकारी स च व्याप्तिपक्षधर्मतादिः तत्प्रदर्शनादिति तेन हेतुना विरोधादिसम्भवेन व्याप्तत्वोपेक्षानर्हत्वादिति भावः । नत्वभिधेयादौ-त्यादिना विजयादेः परिचयः तत्कार्येति × उपयुक्तार्थत्वर्थः । इत्यादि ।

End. इत्यत्र दूषणे तात्पर्य्यमिति अन्यथात्यन्ताभावस्य एकत्र प्रदर्शनेन अवच्छेदका-
वच्छिन्नभेदस्याप्येकतया तुल्यत्वाभावस्य तुल्यत्वविरहादिति भावः ।

कुर्व्वन्ति नियमनुमानमयेरनेके-
प्रायः प्रायवलविदीधितिनीतिभाजः ।
एषा पुनस्तदपि नैव निजं निगूढ-
मर्थं प्रकाशयति तेन ममेव यत्नः ।
अपि मूढो नयकानने नियम्ये
यदि गुप्तेः परगौरवादविद्यात् ।
गुणिनिन्दाहत × × × × नस्य
प्रतिवेशं यादि × × × भविष्यत् ॥ (?)

Colophon. इति श्रीजगदीशतर्कालङ्कारविरचितानुमानदीधितिव्याख्या समाप्ता ।
शौरामः शकाब्दाः । १६१७ ॥

विषयः । नव्यचिन्तामणिदीधितेः सामान्यनिरुक्त्यादिशाखाया व्याख्यानम् ।

No. 12. अनुष्ठानपद्धतिः । By तोटकाचार्य्य । Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 150 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Pūri Sañkaramaṭha, Madhusūdana Tīrthasvāmi. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

विश्वेश्वरं प्रणम्यादौ सम्प्रदायगुरूनपि ।
वक्ष्ये चतुर्थाश्रमिणां नित्यकृत्येषु पद्धतिम् ।
ब्राह्मे मुहूर्त्ते उत्थाय धौतकौपीनकः शुचिः ।
परिधाय द्विराचम्य प्राणायामत्रयं चरेत् ।
सहस्रारे गुरुं ध्यात्वा श्वेतवर्णं निरञ्जनम् ।
वराभयकरं शान्तं द्विभुजं ब्रह्मविग्रहम् ।
तत्पादाम्बुजनिर्गच्छत् सुधाधाराभिराप्लुतम् ।
आत्मात्मानं नमस्कुर्य्यात् तन्मयं स्वं भावयेत् ॥ इत्यादि ।

End.

आचम्य विततं कृत्वा प्राणायामत्रयं तथा ।
प्रणवाद्युतं जप्त्वा महावाक्यं ततः पठेत् ॥
प्रणवस्य जपश्चैव प्राणायामत्रयं ततः ।
समर्पणं जपस्यात्र प्राणायामत्रयं ततः ॥
षडङ्गादिपूजनं कृत्वा विष्णुं ध्यायेदनन्यधीः ।
संहारमुद्रया भूयः × × त्यासनमोचनम् ॥
दत्त्वाभिमन्त्रितजलं ततो गुर्वादिवन्दनम् ।
कृत्वा मुखेन मनसा पठेद्वेदान्तवार्त्तिकम् ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छङ्करभगवत्पूज्यपादशिष्यतोटका-
चार्यविरचितानुष्ठानपद्धतिः समाप्ता ॥

श्रीमच्छङ्करशिष्येण वेदान्तज्ञानचक्षुषा ।
यतीनां हितकामेन रचिता कारिकावली ॥

विषयः । यतीनां दैनिककर्त्तव्यकर्मनिरूपणम् ।

No. 13. अन्तःकरणप्रबोधविवृतिः । Substance, country-made paper, 15 × 6 inches. Folia, 10. Lines, 16 on a page. Extent, 250 çlokas. Character, Nāgarī. Date ? Place of deposit, Benares City, late Hariscandra Babu. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगोपीशाय नमः ।

दद्येत् मम सौभाग्यं सोपानं भक्तिदम् + च ।
सम्प्रबोधवाक्यानि प्रकटीकृतवान् प्रभुः ॥
प्रणम्य विठ्ठपादाब्जं चिन्तितार्थप्रदायकम् ।
सम्प्रबोधकाचार्यवचो व्याख्यानुगुणतः ॥

End. इति श्रीविठ्ठपादाब्जपरागवशिना मया ।
श्रीवल्लभविरचिता विवृतिः पूर्वतामियात् ॥
अर्पिता श्रीमदाचार्यपदाब्जेषु मया ततः ।
तेनैव कृतकृत्योऽस्मि इति मे निश्चिता मतिः ॥

Colophon. इति श्रीवल्लभविरचिता अन्तःकरणप्रबोधविवृतिः समाप्ता ॥

विषयः । वल्लभाचार्यप्रणीतान्तःकरणप्रबोधनामकग्रन्थस्य वल्लभप्रणीता व्याख्या ।

No. 14. अन्तगडदशाङ्गसूत्रवृत्तिः । Substance, country-made paper, 15 × 6 inches. Folia, 6. Lines, 38 on a page. Extent, 456 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Dinmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीसर्वज्ञाय ।

अथ अन्तकृतदशाङ्गं किमपि विविच्यते । तत्रान्तो भवान्तः कृतो विहितो यैस्ते अन्तकृताः, तद्वक्तव्यता प्रतिबद्धाश्च दशाध्ययनरूपाः ग्रन्थपद्धतयः इति अन्तकृतदशाः इत्थाचाष्टौ (. .) गाः भवन्ति ।

End. उच्चूध्वनयन कोसिन्ति उच्चूर्वन्ति । अन्तप्रवेशिनौ नयनकोशौ लोचनकोशौ यस्य स तथा जीवं जीवेन गच्छति जीववीर्येण न तु शरीरवीर्येणेत्यर्थः शेषं अन्तकृतदशाङ्गवदिति । अनुत्तरोपपत्तिकाख्या नवमाङ्गप्रदेशविवरणं समाप्तमिति ।

Colophon. — — — — —

विषयः । अन्तगडदशाङ्गसूत्रव्याख्या ।

No. 15. अब्दरत्नम् । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 7. Lines, 11 on a page. Extent, 200 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Patna City, Paṇḍit Jayanārāyaṇa Vājapeyi. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning.

गणाधिपं विघ्नहरं जनानां
प्रणम्य पादाम्बुजसेवकानाम् ।
त्रिलोकनाथप्रोदितमब्दरत्नं
देवज्ञकण्ठाभरणं तनोमि ॥

End. चिन्तामरुदुपाथ संपूरोचिन्तासमाभिषितुः ।
सतोऽस्य सुखदं सतामनमसमन्दरकं यथात् ।

Colophon. इति श्रीदेवभट्टदुर्गासहायविरचिते चन्दरके ङ्गाकृतिः समाप्ता ॥
समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । चिंशोपरीदमादिप्रकारकथनम् ॥

No. 16. अभिधानं । By रामशर्म्मा । Substance, country-made paper, 12 × 3 inches. Folia, 37. Lines, 7 on a page. Extent, 850 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Mayamansimha, Pargaṇā Aṭiyā, Post Office Jāmurki Village, Hālāliyā, Paṇḍit Gurudās Vidyāratna. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीकृष्णः ।

ब्रह्मादिदेवासुरवृन्दवन्दिते
पद्मालये साक्षिसरोजराजिते ।
कन्दर्पदर्पान्तकपादनीरजे
सन्तु प्रणामा वरदोचदम्बजे ॥
भगवान् पाणिनिर्यानि ऋषिकात्यायनादयः ।
उक्तासु तानि रूपाणि तन्यन्ते रामशर्म्मणा ॥
त्रिषु भयानके घोरं अङ्काऽङ्कु परिभागके ।
आनन्या धीवरे तु स्यात् दाशो दासस्तु धीवरे ॥
भातात्मप्रकृष्टत्येषु दासो दासी च मतुस्त्रियाम् ।
उदरं जठरे × × × × ------ ॥ इत्यादि

End. हंसिका हंसयोषायां भत्तरस्यान्तु मक्षिका ।
अक्षिणेवासिच · × × अक्षिवर्त्ति पुमानपि ॥
कुक्षिस्तु जठरे पुंसि स्यादित्तर्मधुरिकाह्वये ।
कौचोऽस्त्रौ मलके कोचो जाडके सर्व्वतैजसे ।

Colophon. अथ संमाप्तात् ।

विषयः । कोषग्रन्थोऽन्यतमः कोष एव ॥

No. 17. अभिनवगीतगोविन्द। By पुरुषोत्तमदेवगजपति। Substance, palm leaves, 11 × 1½ inches. Folia, 39. Lines, 5 on a page. Extent 1,250 çlokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीजगन्नाथाय नमः ।

कालिन्दीजलकेलिलोलतरधारागीतगीताञ्चला
निर्गताञ्जलालिपारिजतनीराक्षोभ सर्वादिशः ।
नारोपान्तमिलन्निकुञ्जभवने मुग्धं चिरात्पश्यतः
गौरेः सञ्चलयन्ति नाविजयते सःकूलवेणुध्वनिः ॥
यस्याः कृपाव्रतनिषेकव्रतेन वर्षे
बीजानि चित्तविपिनेऽपि निर्गयाम् । (?)
नूनं भवन्ति बहु × × × × ×
पादौ नमामि वचसामधिदेवतायाः ॥
शृणुत सुकृतिमेतां वल्लवीवल्लभस्य
प्रचुररसनिबन्धां मेखला नाटकानाम् ।
अपि विनमितवक्त्रो गूढमुत्कण्ठकोऽयं
न यदि हि विष × × हरिको वन्ति गाढम् ॥ (?)
निन्दन्तो नितरां खलाः परकृति + + + + स्तुतिं
कुर्वन्तो मुदमुद्वहन्ति न तथा तेषां पुनः सन्निधौ ।
निन्दामात्रपरायणा प्रतिपदं ये तां विधायाधुना
य मेऽयं द्रवतां सुतां परकृतौ हन्तौ भिषाक्ते ह्रतिम् । (?) इत्यादि ।
राधामुरारिरमणीयरसस्य लीलासमेतसुन्दरमन्दपुराभिरामम् ।
साहित्यपारसमुदायबुधः प्रबन्धमेतं करोति पुरुषोत्तमभूमिभर्ता ॥

गीतम् । मालिनी गौड़ारागेण गीयते ।
वारिपूरितगगनकन्दरजलधिमग्नमहासुरम्
एकमामकमाद्य भित्वा कलितवेदमकातरम् ।
नमत मीनशरीरमद्भुतमखिलमुनिजनवन्दितम् ।
जननपालविनाशकारणनीलगिरिशोभितमच्युतम् ॥ इत्यादि ।

End. मङ्गलगुर्जरीरागेण गीयते ।
उद्धृतविश्वमनिकायं धृतमीनाकृतिनिकायं

कल्पपदपुष्पमुदारं चरणविचरतरचारम् :
करधृतमन्दरमेकं नन्दगोपकलाकं
करसमुदितकरवालं कल्किनमरिकुलकालम् ।
दशविधभवदवतारं भवजभयादिविदारं
जयपुरुषोत्तमगीतं शृणुयतु सज्जनचित्तम् ॥
नित्यानन्दचिदात्मकाय सकलप्रद्योतनश्रीमं विधे (?)
कुम्भाकरवासिनेऽखिलजगत् सृष्टिस्थियाहेतवे ।
विश्वस्यापपरायणाय समये तस्यैव संहारिणे
मायाकल्पितमूर्त्तये भगवते देवाय तुभ्यं नमः ॥

Colophon. इति श्रीपुरुषोत्तमदेवगजपतिमहाराजकृते अभिनवगीतगोविन्दे स्वाधीन-भर्तृकावर्णने सानन्दमुकुन्दो नाम दशमः सर्गः । ...... वीरश्रीमुकुन्ददेव-महाराजाङ्करश्रीजे शुभराजे समस्त सतर अङ्क विछा पाँच दिने मङ्गुर-बासरे मधुजन दासु वैयाड़िहुर लिखितमिदं पुस्तकम् । (?)

विषयः । इति—विरहिणीवर्णने विरहराधो नाम ।१। ...अभिसारिकावर्णने मुदित-राधो नाम ।२। नायिकाभिवर्णने सोत्कण्ठवैकुण्ठो नाम ।३। ...अभिनवगीतगोविन्दो नाम ।४। विप्रलब्धावर्णने विदग्धमाधवो नाम ।५। वासकसज्जावर्णने संकुलराधो नाम ।६। खण्डिता-वर्णने विलक्षपुण्डरीकाक्षो नाम ।७। मानिनीवर्णने कुण्ठवैकुण्ठो नाम ।८। प्रोषितभर्तृकानु-कूलराधो नाम ।९। .·. स्वाधीनभर्तृकावर्णने सानन्दमुकुन्दो नाम ।१०।

No. 18. अमरकोषटीका । (समूला) By दैत्यारिकवि । Substance, palm leaf, 18 × 1½ inches. Folia, 94. Lines, 6 on a page. Extent, 4,500 çlokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Pūri Sampkara Maṭha. Appearanco, old. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगोपीनाथः शरणम् ।

श्रीनीलाचलवासिनो भगवतः पादारविन्दद्वयी-
सान्निध्यामरसिंहकोषविषयं व्याख्यानमारभ्यते ।
श्रीपद्मानभयत्कवीश्वरसुतश्रीमङ्गुरस्यात्मजः
श्रीदैत्यारिकविः कवीन्द्रपरिषन्मुक्तालतानायकः ॥

पुरा किल श्रीविक्रमादित्यनाम्नो महाराजस्य सभायां परमकोविदवर महाकविरमरसिंहनामा भगवतो बुद्धस्य सेवां कर्त्तुं + + न प्रवर्त्तयन् तस्य स्तुत्या पद्यमेकं चकार । यस्येत्यादि । इत्यादि ।

End. ग्रहाः ग्रहावे + + + + + + क्विप् सम्प्रसारणं चानुकम्पायां कः" चासक्ता इत्यनुपदे क्तः इत्यादिः ।

Colophon. इति सिंहादिवर्गव्याख्यानम् ।

विषयः । अमरकोषव्याख्यानम् ।

No. 19. अमरकोषमाला । By परमानन्दशर्म्मा । Substance, country-made paper, 14×3 inches. Folia, 281. Lines, 8 on a page. Extent, 7,000 çlokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1644. Place of deposit, Ákurṭākm *via* Tangail, Paṇḍit Jagaccandra Sārvabhauma. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

अनादिमध्यान्तमनीशमीशं
प्रणम्य तं कश्चिदमुं गिरीशम् ।
निरूढयोगार्थक + + + +
निरूप्य कुर्व्वेऽमरकोषमालाम् ॥
उपाया बहवः सन्ति निबद्धाः पाणिने + + ।
ममापि तादृशो यत्नः + + कौतापतुष्टये ॥

च ग्रन्थारम्भे शिष्टाचारसिद्धार्थमशेषविघ्नविनाशार्थञ्च अभीष्टदेवतायाः शेषमोपदेशेन प्रणामं दर्शयति । यस्येत्यादि । इत्यादि ।

End. ग्रतघम्पादनाय यः स्थपिके तथाच्छादिते भूभागे × × घेते अस्थिव-शायी । ग्रताभीक्ष्णयोश्चेति पाणिनिः ॥ इतःपरं चादेशो नास्तीति । श्रीदुर्गा ।

Colophon. (अतःपरं खण्डितम्)

विषयः । अमरकोषस्य व्याख्यानं, "सम्यच पुरुषवंशोपपुष्पिकायां परमानन्दशर्म्मविरचितामरकोषमाला" इति ।

यथा । इति महोपाध्यायभाषोपाध्यायपरमहंसगतपारिककविराजविद्याविनोदपरमानन्द-
शर्मकृतायाममरकोषमालाख्यायां टिप्पण्यां प्रेतवर्गव्याख्या समाप्तेति शकाब्दा १९७४ ।
... लिखितं रामचन्द्रशर्मणा ।

No. 20. अवयवटिप्पणी । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 31. Lines, 8 on a page. Extent 750 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Mayamansimha. Pargaṇā Aṭiya, Post Office Jāmurki, village Hālāliyā, Paṇḍit Harināth Vidyāvāgiśa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

मुक्तोक्तन्यायलक्षणस्याये दूषततया स्वयं न्यायलक्षणमाह उचितेति युक्तमोक्षप्रतिज्ञादिपञ्चकातिव्याप्तिवारणार्थमानुपूर्व्यौकान्तं युक्तमोक्षप्रतिज्ञाभिन्नार्थकं तेन क्रमोपपन्नप्रतिज्ञाहेतूदाहरणोपनयनिगमनानां लाभः । इत्यादि ।

End. किन्तु तदेकदेशार्थे इत्येव प्रागुक्तं न तु चेत्यर्थान्वितो न प्रतिज्ञार्थे इत्युक्तमित्याशयेनाह प्राय इति । श्रीरामः शरणम् ।

Colophon. इति महामहोपाध्याय श्रीजगदीशतर्कालङ्कारभट्टाचार्यविरचितावयवटिप्पणी सम्पूर्णेति ॥

विषयः । रघुनाथशिरोमणिकृतावयवलक्षणस्य व्याख्यानम् ॥

No. 21. अशोकचिरायतनम् । Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 16. Lines, 14 on a page. Extent, 192 çlokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1749. Place of deposit, Benares City, late Babu Hariscandra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीपशुपाय ।

लब्ध बुद्धि मतं किञ्चित् कीर्ता लोकविनाशनम् ।
एकरात्रं द्विरात्रं वा त्रिरात्रं पुरुषोत्तम ॥

श्रीब्रह्म उवाच ।

अश्वयुक्शुक्लपक्षस्य त्रिरात्रव्रतमाचरेत् ।

नाम्ना अशोकत्रिरात्रं तु नारीशोकविनाशनम् ॥

End. या शोकहननमिदं कुरुते त्रिरात्रं सत्कीर्तिराज्यफलदं भुवि मानवानाम् ।
तां धर्मकर्मभिरतां सुखमाप्नुवन्ति यान्ति व्रजन्ति निपुणाः पदमुत्तमञ्च ॥

Colophon इति श्रीब्रह्माण्डपुराणे अशोकत्रिरात्रव्रतोद्यापनविधिः । संवत् १७४९ ।

विषयः । अशोकत्रिरात्रव्रतकथनम् ।

No. 22. अष्टलक्षार्थी । Substance, country-made paper, 16 × 7 inches. Folia, 44. Lines, 20 on a page. Extent, 1,408 çlokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1945. Place of deposit, Benares City, Dinmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीसर्वज्ञाय नमः ।

श्रीसर्वज्ञः श्रियसे भूयात् भक्ति-तत्पर-भूभृताम् ।
यस्य नाम-स्मरणस्य जापः पापहरो भवेत् ॥
सान्निध्यं कुरुतात् ब्राह्मी देवता वरदायिनी ।
सेवका यत्प्रसादेन प्राप्नुवन्त्यौचितं फलम् ॥

राजानं ददते सौख्यं इति श्लोकैकपादस्य मया निजबुद्धिवृद्धिनिमित्तं अर्थाः क्रियन्ते ।

End. अर्थरत्नावलीहेतिः कविकल्पावलम्बिनी ।
रच्यमाणा चिरं नन्द्यादृयावच्चन्द्रदिवाकरौ ॥

Colophon. इति श्रीमत् खरतरगच्छाधिराजश्रीजिनमाणिक्यसूरिपट्टालङ्कार-श्रीपातसाहिश्रीअकबरसाहिप्रदत्तयुगप्रधानपदवी × × श्री १जिन-चन्द्रसूरिशिष्यमुख्यपण्डितप्रवरसकलचन्द्रगणिशिष्यवाचकसमयसुन्दरगणिविर-चिता अर्थरत्नावलीनाम्नी अष्टलक्षार्थी सम्पूर्णा ।

विषयः । राजानं ददते सौख्यं इत्यस्य अष्टलक्षप्रकारेणार्थकथनम् ।

No. 23. अष्टश्लोकीव्याख्या । By गोविन्दार्य्य वा गोविन्दराज । Substance, country-made paper, 10 x 5 inches. Folia, 15. Lines, 13 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Puri, Rājgopāl Maṭha, Mohanta Mahārāj S'ri Raghunandan Rāmānuj Dās. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।

विहतरहस्यत्रयां विस्पष्टां भट्टदेशिकोद्दिष्टाम् ।

विवृणोम्यष्टश्लोकीं शठरिपुगुरुवर्यदर्शितेन पथा ॥

परमकारुणिकः श्रीमत्पराशरभट्टाचार्य्यः सकलजनोज्जिजीविषया सर्व्ववेदसारतया सर्व्वदा मुमुक्षुभिरनुसन्धेयस्य रहस्यत्रयस्य नाथमुनिप्रभृतिमत्सम्प्रदायपरम्पराप्राप्तमर्थं दिदर्शयिषुः प्रथमं स्वरूपज्ञानपूर्व्वकत्वान्मोक्षोपायप्रवृत्तेः स्वरूपप्रतिपादनपरमष्टाक्षरमन्त्रं विवृणोति चतुर्भिः श्लोकैः । इत्यादि ।

End. इयमुक्तेनापि तच्चिन्तनेन भगवत्पादमादस्मात् सिद्धसाधनस्वीकाररहितानामपि तादृशाभिमाननिष्ठानां भवति परमपदप्राप्तिरिति मत्सम्प्रदायिनां पन्थाः ।

इत्थं कुशिककुलेन्दुर्गोविन्दार्य्यः शठारिपच्छायः ।

व्याचष्टाष्टश्लोकीं प्रथयन् प्राचीनमेव पन्थानम् ॥

Colophon. इति श्रीमच्छ्रिवासगुरवे नमो नमः । श्रीमते रामानुजाय नमः ।

विषयः । अष्टश्लोकीव्याख्यानम् ।

No. 24. अहस्याकामधेनुः । Substance, country made paper, 10 x 5 inches. Folia, 900. Lines, 14 on a page Extent, 36,000 çlokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1831. Place of deposit, Dumraon Rāj Library. Appearance, tolerable. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणपत्यम्बिकागुरुभ्यो नमः । मङ्गलमूर्त्तिर्जयति केशवदेवाय नमः

यो यातीव जगद्रूपं प्रविश्यान्तश्चिदात्मना ।

तं वन्दे केशवं देवं ग्रहज्ञानां शुभास्पदम् ॥

यदनुग्रहतो नित्यं ग्रहेषु ग्रहनेमिनः ।

लभन्ते गणत्वं सम्यक् नौमि तं गणकेश्वरम् ॥

लोके ख्यातानुभावाख्यौ दम्पती कीर्त्तिभूषणौ ।
श्रीमान् मल्लारिरावश्च सत्पत्नी गौतमाभिधा ॥
चन्द्ररावाह्वतो जातस्तत्पुत्रो वीरसत्तमः ।
चन्द्रश्री विदिता साक्षात् भव्यश्रीवंशभूषणा ॥
ग्वालेरोपकण्ठे प्रबलगुणगणैः कार्त्तवीर्य्याधिपस्य ।
विख्याता या पुरासीत् तदनुजजनता मल्कापाख्यापनाम्ना (?) ।
जाता माहिष्मती या भुवि पुनरधुना कालयोगाभिगुप्ता ।
सेयं ख्यातायचन्द्राधिकमतिविलसत्कर्म्मभिर्दृश्यते च ॥
श्रीमच्छ्रीकार्त्तवीर्य्यार्जुनविपुलभुजक्रीडया यत्र जात
तीर्थधारासहस्रे विलसति विमले सर्व्वदाख्यानरम्यम् ।
कृत्वा तथाश्रयं वै विहरति सततं दानधाराप्रसक्ता
चन्द्ररावप्रियैषा क्षितिसुरशरणा श्रीमती चीचरक्ष्या ॥
चन्द्रश्री कामधेनुर्वै तन्नाम्नेयमुदाहृता ।
नानाभिरामवस्तूनां निर्व्वर्त्यौघपयोऽन्वया ॥
यस्यां श्राद्धाद्यसद्वस्तं निरूप्य गृहमेधिनाम् ।
गृहा वास्तुविधानाख्यं वस्तं वच्म्यन्य श्रेयसे ॥
गृहस्थस्य क्रियाः सर्व्वा न सिध्यन्ति गृहं विना ।
यतस्तस्माद्गृहारम्भप्रवेशसमयौ ब्रुवे ॥
गृहं गृहसम्भारमित्यर्थः । इति भविष्यपुराणोक्तत्वाद्गृहं मत्स्यावश्यकत्वेन गृह-
कल्पना । तथाद्यौ मत्स्यपुराणोक्तवास्तुस्वरूपमाह तदुक्तं विधानरत्ने ।
ऋषय ऊचुः ।
प्रासादभवनादीनां निवेशं विस्तराद्वद ।
कुर्य्यात् केन विधानेन कश्च वास्तुरुदाहृतः ॥ इत्यादि ।

End. तथाच स्मृत्यर्थसारे ।
इत्थं समीक्ष्यप्रयत्नं विवाहविषये स्थिते ।
यदि कश्च जनस्तान्तु कृत्वा समुपगच्छति ॥
गुरुतल्पगताकुबेरव(?)सख्योजातो (?) भवेत् ।
भोगमस्तां परित्यज्य पालयेज्जननीमिव ॥
× × × × × × ×

विनायकस्मरणाच्छिवैर्येषामेव प्रयत्नतः ।
ज्ञात्वा लोके प्रवर्त्तन्तो गोत्रप्रवरनिर्णयः ॥
चण्डस्याकामधेन्वाख्यग्रन्थस्यास्य सुलक्षणः ।
गोत्रप्रवरसङ्क्षावी वत्सो यो समुदीरितः ॥

Colophon. इति श्रीचण्डस्याकामधेन्वाख्ये गोत्रप्रवरनिर्णयो नाम वत्सः ॥ श्रीकेशवाय नमः । सम्वत् १८३१ ॥

(ग्रन्थोऽयं मध्यखण्डितः)

विषयः । १ वत्से ग्टहवास्तुविधानादिकथनम् । २ व. सर्व्वयागादौ दक्षिणाप्रकारार्थं मूल्यादिवर्णनम् । ३ व. सकलश्राद्धादिकथनम् । ४ व. सकलसंस्कारकर्म्मादिकथनम् । ५ व. धनधान्यादिदानकथनम् । ६ व. जलाशयारामोत्सर्गादिकथनम् । ७ व. चतुर्दशतिथिव्रतादिनिरूपणम् । पौर्णमासीव्रतादिकथनम् ८ व. गोत्रप्रवरनिर्णयः ॥

ग्रन्थेऽस्मिन् सर्व्वे वत्साः क्रमप्रवृत्ताः ॥

No. 25. षड्डौनकारिका । Substance, country-made paper, 14 × 6 inches. Folia, 7. Lines, 20 on a page. Extent, 168 çlokas. Character, Nāgara Date ? Place of deposit, Benares, Bāmanāchārya. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. गुरुं रत्नेश्वरं नत्वा गणराजं तथा पुनः ।
डौनेऽडौने कृते किञ्चिन्मित्रपादप्रसादतः ॥
दैवतं विद्यते मित्र इत्यादि ॥

End. न मनुष्याय गन्तव्यं दातुं नार्हश्च पार्थिवैः ।
परमात्मा मम स्वामी येनाहं स्थापिता भ्रमम् ॥

Colophon. इत्यष्टविंशड्डौनकारिका ।

विषयः । षड्डौनयागप्रयोगविचारः ॥

No. 26. **आख्यातवादविवरणम्** । By **अनन्तदेव** । Substance, country-made paper, $11\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 18. Lines, 17 on a page. Extent, 1,000 çlokas. Character, Nágara Date ? Place of deposit, Puri, S'añkara Maṭha. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीपितृभ्यो नमः । श्रीमदनन्तदेवेभ्यो नमः ।
नत्वोपनिषदाख्यातख्यातिरूपधरं महः ।
व्याख्यातॄणां मुदे व्याख्याख्यातवाद × × × ॥
व्याख्यातस्येति यत्नत्वं वाच्यतावच्छेदकमित्यर्थः । × × × × × ×
तत्रभूता विप्रतिपत्ति × × वाध्या आख्यातस्य वाच्यतावच्छेदकं
यत्नत्वं व्यापारत्वं वेति ॥ इत्यादि ।

End. एकक्रियाहेतुका परक्रिया प्रतीत्युदाहरणं संसर्गतयैव हेतुत्वप्रतीत्युपपत्तेः
तस्मात् प्रयातीति यत् पश्यति परैरेकवाक्यतोपपादनीया शक्यते च न्याय-
मतेऽपि प्रयाति यस्त पश्यत्येवं तदुपपादितमित्यलम् ॥
व्याख्यातं श्रुतिशिरोभिर्यद्व्याख्यातञ्च मुनीश्वरैः ।
श्रीकृष्णेति समाख्यातं तुष्यत्वाख्यातचिन्तया ॥

Colophon. इति श्रीमद्विद्याविनोदावदातितदिङ्मण्डलश्रीमहादेवात्मजानन्तदेवकृत
माख्यातवादविवरणम् ॥ शुभमस्तु ।

विषय· आख्यातवादस्य विवेचनम् ।

No. 27. **आचारसारः** । By **गदाधरराजगुरु** । Substance, palm leaf, $15 \times 1\frac{1}{2}$ inches Folia, 242 Lines, 4 on a page. Extent, 480 çlokas. Character, Uriyā. Date ? Place of deposit, Balasore, Srirāmacandra Tol, Paṇḍit Rudranarayana Kāvyatirtha. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
धर्मार्थकामलोभश्चोत्कर्षं
शरीरिमात्रस्य च श्रीप्रसूनाय ।
निजालये श्रीपुरुषोत्तमाख्यं
दधद् वपुर्दारुमयं महःश्रये ॥

रचितजननिकायाभीष्टदानैक दक्षः
जययतु विमलायाः सानुकम्पः कटाक्षः ।
श्रुतिनिकरगभीराम्भोधिमथ्यार्थरत्ना
नयमलतविधाने नूतनमेऽस्य ग्रयम् ॥

कुलात् कौशिकवाजपेयि तुलसीवंश्याद् बृहत्पण्डितात्
नीतिपञ्चकृतः स सत्यगुरुविद्याधिकारी सुधीः ।
पुत्रः शारद्वाजपेयमखकृद् जातो वरेण्याभू-
नाथश्रीधरविश्रीगुरुवंशधराभिख्योऽप्यजोग्रामकृत् ।
वेदान्तादिसमस्तशास्त्रनिलयो श्रीलाम्बराख्योऽनुज
स्तस्य न्यायवरोऽद्वैतविद्भृत् साहित्यविद्यार्णवः ।
सद्वैयाकरणश्च नीतिनिपुणः श्रीनीलकण्ठेऽस्मितु
संस्थानमुक्तोत्सवानवयवकोशस्य योऽवर्णयत् ॥
धौरेयान् सवितीर्थदापितमखाध्यक्षापनेयूतमान्
संस्थाप्य व्यारिणो विधाय यमदप्रख्याम् दिवांशान् ययात् ।
पाण्डं प्राप चतुर्मुखादिकमखायमेषु सप्तोत्सवम्
विप्रादीनपि राजसूययजनितं यौधिष्ठिरं यो यशः ॥

... ...

... ...

यस्मा यज्वरसौ यमेश्वर इति भाता बृहत् पण्डित-
स्तं श्रीलाम्बरनामकस्य पितरं श्रीजानकीं मातरम् ।
नत्वा राय गुरुगंदाधर सुधीराचारसाराभिध
ग्रन्थं प्रारभते विलोक्य यमिमं निःसंशयाः सज्जनाः ॥

विष्णुपुराणे । वर्णाश्रमाचारवता पुरुषेण परः पुमान् ।
विष्णुराराध्यते पन्था नान्यत्तत् तोषकारकः ॥ इत्यादि ।

End. षडमास्त्रयभोजनाप्यन्नो तु
गर्भाधानेषु सर्वेषु प्राक्तुयान् भोजयेद्दश ।

Colophon. इति यज्ञपार्श्वोक्तः कर्मोद्दहनाहाश्रभोजनमायस्मकम् । इति प्रथमशु
नियमः ।

श्रीश्रीलाब्धरनामरायगुरुचरणाब्जात्तो यरेहन्नभू-
र्नौषधाननमालयन उद्भूद् यो याजकः सन् सुधीः ।
श्रीमान् रायगुरुर्गदाधरसुधीस्तस्यात्मजः कौशिका
पञ्चं संप्रयमाप्तनं रचितवानाचारसाराभिधम् ॥

विषयः । प्रातरारभ्य यावदाह्निककृत्यनिरूपणम् ॥

No. 28. आचार्य्यचरित्रविश्रामः । Substance, country-made paper. 9 × 12 inches. Folia, 23. Lines, 23 on a page. Extent, 750 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Kailadevā Maṭha, Hatwa. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । श्रीनिम्बार्काय नमः ॥

भवाग्निदग्धसच्चौषधं भवभयध्वंसैकदिव्यौषधम् ।
तापानर्थकरौषधं निजजने संजीवनैकौषधम् ;
व्यामोहदलनौषधं पिब मनो निम्बार्कनामौषधम् ॥
माथुरे मथुरायाश्च पुण्यद्रुमलताश्रये ।
नानापक्षिगणाकीर्णे पुष्पफलनिषेविते ॥
× माधीशं निम्बार्कं सम्प्रदायप्रवर्त्तकम् ।
दौक्षिता चण्डिका येन ज्ञानभक्तिप्रभावतः ॥
व्यासदेवद्गति प्राक्तसंदेवा चरिताद्भुतः ।
सर्वे परशुरामाद्याः सभूदेवादयोऽपरे ॥
सर्वे सर्वविदो धीराः पप्रच्छुरिदमादरात् ।
भगवन् सर्वधर्मज्ञ सर्वधर्मप्रवर्त्तक ॥
ब्रूहि नः श्रद्धधानानामाचार्य्यचरितं शुभम् ।
श्रीमन्निम्बार्कमाचार्य्यं चास्माकं कुलदैवतम् ॥
सुदर्शनावतारं हि प्राक्तनाचार्य्याः प्रमाणतः ।
वयं तत् विस्तरात् सर्वं श्रोतुमिच्छामहे प्रभो ॥

End. आचार्य्यचरितं रम्यं श्रुतंदं योगिदुर्लभैः ।
गुरुभक्तिः विधातव्या संसाराब्धितितीर्षुभिः ॥

आचार्य्यदेवचरितेऽत्र पुरातनार्य्य-
संनिर्म्मिते निजधिया सकलं विशोध्य ।
श्रीकेशवाख्यकविना च मया प्रसन्न-
पुष्टिः कृता हृदि सतां वितनोतु तोषम् ॥
श्रीमद्गोपालदासस्य भागवतस्य महात्मनः ।
नियोगात् केशवाख्येन विदुषा विस्तरः कृतः ॥ * ॥

Colophon. इत्याचार्य्यचरितस्य विश्रामेऽस्मिन् त्रयोदशे ।
श्रीहरिव्यासदेवस्य महिमा परिकीर्त्तितः ।
श्रीमते सकलमूर्त्तये नियमानन्दाय नमः ॥ * ॥

विषयः । १ विश्रामे आचार्य्यत्रयाणां अवतारत्वकथनम् । २ वि. निम्बार्कमतप्रावर्त्तकस्वामिप्रादुर्भावकथनम् । ३ वि. अवतारत्वे प्रमाणादिकथनञ्च । ४ वि. निम्बार्कस्यावतारकथनम् । ५ वि. निम्बार्कमहिमादिकथनम् । ६ वि. संक्षेपेण भाष्यकारस्यावतारकथनम् । ७ वि. गुरुभक्त्युत्सवादिकथनम् । ८ वि. आचार्य्यावतारतिथि-मासादिकथनम् । ९ वि. केशवभट्टस्यावतारकथनम् । १० वि. केशवभट्टस्य दिग्विजयकथनम् । ११ । १२ वि. केशवकाश्मीरिभट्टस्य चरित वर्णनम् । १३ वि. श्रीहरिव्यासदेवस्य महिमकथनम् ॥

No. 29. आत्मज्ञानोपदेशटीका । By आनन्दगिरि । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 9. Lines, 16 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Puri Sañkara Matha. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. अथात्मज्ञानोपदेशविधिं व्याख्यास्यामः ।
विधूतविविधाज्ञानकल्पनं कल्पना × × ।
× × आनन्दसन्दोहं तं वन्दे पुरुषोत्तमम् ॥
यस्य प्रसादमासाद्य स × ति बहवो गताः ।
तमहं प्रत्यहं वन्दे शुद्धानन्दपरं गुरुम् ॥
आत्मज्ञानाख्यं प्रकरणं अशेषोपनिषदर्थसारप्रापकं प्रारभमाणो भगवान् भाष्यकारश्चिकीर्षितप्रकरणाप्रत्यूहपरिसमाप्तिप्रचयगमनाभ्यां शिष्टाचारपरिपालनाय च मङ्गलाचरणं शृष्टाचारप्रमापकं प्रकुर्व्व × ।

ॐ द्वारकायामन्वक्ष्य यावेतौ मन्त्रिणः पुरा ।
कथं भित्त्वा विनिर्यातौ तस्मात्काशिकाद्युभौ ॥
इति श्रुतिमनुसृत्याशब्दोच्चारणरूपं मङ्गलाचरणमादौ सम्पादयति चयेति । इत्यादि ॥

End. यद्वाभ्यासस्य प्रकरणपरिसमाप्तिफलत्वादिति शब्देन शास्त्रार्थस्य सर्व्वस्यैवाय संक्षिप्योक्तत्वात् वक्तव्यावशेषाभावाद्योप × × मतिविशदमिति सूचयति ॥

संसारगरलध्वंसि सुधाधाराभिवर्षिणी ।
आत्मज्ञानानुगा टीका टीकतां पुरुषोत्तमम् ॥

Colophon. इति श्रीमत् परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यशुद्धानन्दपूज्यपादशिष्यश्रीमत् परमहंसपरिव्राजकाचार्य्य-भगवदानन्दगिरिकृतात्मज्ञानोपदेशटीका समाप्ता ।

विषयः । आत्मज्ञानोपदेशप्रकरणस्य शङ्कराचार्य्यकृतस्य व्याख्यानम् ।

No. 30. The same work at the Rājaguru Maṭha, Benares City, Substance, palm leaf, 18 x 3. Folia, 55. Lines, 10. Extent in çlokas, 1,400. Character, Bengali. Old. Correct.

No. 31. **आत्मबोधटीका** । Substance, country-made paper, 20 x 6 inches. Folia, 7. Lines, 20 on a page. Extent, 336 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Raja Guru's Maṭha, Gaṇeśamahallā, Benares City. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीदुर्गायै नमः ।

शतमखपूजितपादं शतपथमस्तोऽप्यमीश्वराकारम् ।
विकसितकमलवदनं सीतावामाङ्कमाश्रये रामम् ॥
तत्र भगवान् शङ्कराचार्य्यः उत्तमाधिकारिणो वेदान्तप्रस्थानत्रयं निर्माय तदवलोकनासमर्थानां मन्दबुद्धीनां अनुग्रहार्थं सर्व्ववेदान्तसिद्धान्तसंग्रह-मात्मबोधाख्यं प्रकरणं विवरिषुः प्रतिजानीते तपोभिरिति ॥
तस्मादात्मतीर्थस्नातस्य न किञ्चिदवशिष्यत इति भावः ।
प्रसादं कुरु मे शम्भुः परिव्राजशिरोमणे ।
नमस्ते यतिशार्दूल जितेन्द्रिय जनार्दन ॥

Colophon.

विषयः । शङ्करकृतात्मबोधनामक-वेदान्तग्रन्थस्य व्याख्यानम् ।

No 32. आत्मस्वरूपानुसन्धानम् । By गोपिनाथ वाजपेयी । Substance, palm leaf. 13 × 2 inches. Folia, 41. Lines, 8 on a page. Extent, 1,700 çlokas. Character, Uriya. Date ? Place of deposit, District Puri, Pratāpapurusottamapura, Paṇdit Viśvanātha Mahāpātra, Kāvyatīrtha. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ उपास्महे धाम नृसिंहनाम ।

यस्य संकल्पमात्रेण सर्गः सर्व्वः प्रवर्त्तते ।
तमन्तर्यामिनं पूर्णं नारायणमुपास्महे ॥

अथाधीतस्वाध्यायो भगवत्समर्पणपूर्व्वकानुष्ठितनित्यनैमित्तिकवैतानिककर्म्म जातदूरीकृतदुरितजाततया निर्म्मलीकृतमानसः साधनचतुष्टयसम्पन्न आपाततो जातधर्म्मज्ञानोऽसम्भावनाविपरीतभावनाक्रान्तमानसो विचारं विना अवधारणात्मकज्ञानासम्भवात् विज्ञानार्थं स्वगुरुमेवाधिगच्छेत् समित्पाणिः श्रोत्रियं ब्रह्मनिष्ठमिति तादृग्गुरूपासनाविधानाद् ब्रह्मज्ञानाय विचारं कुर्य्यादिति प्रथमसूत्रार्थः । तत्र साधनचतुष्टयं च नित्यानित्यवस्तुविवेकः इहामुत्र च फलभोगाद् वैराग्यं शमदमादिसाधनसम्पत् मुमुक्षा चेत् तत्र नित्यानित्यवस्तुविवेक इति आत्मा नित्यः अन्यत् सर्व्वमनित्यमिति ।
इत्यादि ।

End. अनुसन्धानन्तु शरीरभेदात् श्रुतेश्च ब्रह्मवेदो ब्रह्मैव भवतीत्यादि श्रुत्यो गौरवश्रुति कृतं पल्लवितेन । तस्मात् प्रकरणसिद्धान्तमुपसंहरति ब्रह्मैवेति बृहत्वात् ब्रह्मैवात्मा विधीयत इति आत्मैव सत्यं दिग्देशाद्यनवच्छिन्नं अबाध्यं

अतो अन्यदात्म इति ।

श्रीनारायणभक्तिमान् कृतभरत् सद्वाजपेयाध्वरः
श्रीमद्दीक्षितपण्डितादिमजगन्नाथात्मजः शुद्धधीः ।
गोपीनाथकृती विभाव्य तदिदं शास्त्रार्थतत्त्वं हृदा
वाक्यं तत्त्वमसीति सामपठितं शुद्ध्यै मुदा वर्णयेत् ॥

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायश्रीपीताम्बराजर्पिविरचितं आत्मस्वरूपानुसन्धान नाम प्रकरणं समाप्तम् ॥

विषयः । तत्त्वमसीति वाक्यस्य स्वरूपोद्घाटनम् ।

No. 33. आनन्दलहरीभाष्यलोचनम् । By रामकविडिण्डिम । Substance, country-made paper, 11 x 5 inches. Folia, 107. Lines, 11 on a page. Extent, 2,400 çlokas. Character, Nāgari. Date, 1832 Saṃvat. Place of deposit, Harapur, Post Gopālgunga, District Chapra, Paṇḍit Jagadeva. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. (आद्य० खण्डितम्)

End. प्रदीपज्वालाभिर्दिवसकरनीराजनविधिः । तेजोराशेः सूर्यस्य नीराजनविधिः । आरात्रिकविधानं सूर्यः किं दीपाराधनेन तुष्यति तथाच स्तुतिरेषा । .... अपि च सकौर्यैरम्भोभिः सकौर्येर्जलैः सलिलनिधेः समुद्रदेवतायाः सौहित्यजननं तर्पणद्वारात्तृप्तिसम्पादनम् । सौहित्यं तर्पणं तृप्तिरित्यमरः । तत् समानैव ममैषास्तुतिः ।

वाचां कृत्वां चरणकमले तावके पुष्पमाला-

मङ्गीकृत्य प्रकटय ममानन्दमाचाम्बलक्ष्मीम् ॥

Colophon. इति श्रीपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणमहामहोपाध्यायबिरुदाङ्कितश्रीरामकविडिण्डिममुकुटरायमहापात्रकृतौ आनन्दलहरीभाष्यलोचने द्वितीयसुलोचनं सम्पूर्णम् ॥ * ॥

काञ्चीदेशसमुद्भवः कविवरः श्रीरामसड्डिण्डिमः

कृत्वा दिग्विजयं कविस्फुरीकोलाहलपराक्रमैः ।

प्राप्य श्रीपुरुषोत्तमं पुरवरं तद्विप्रमोदीसुखं

तेषां सर्वहृते चकार मधुरां टीकां यशानीस्तुतेः ॥

रेखामण्डलमध्यमानवतिपञ्च (?) प्रख्यामतो

भानुभानुतनूद्भवेऽथ शशिनं केतौ कुजं मङ्गले ।

सौम्ये चैव विधुन्तुदे सुरगुरुं भौमे भृगुञ्चोदरे

सौरिमङ्गलके गते तमिते केतुबुधश्चार्थयन् ॥ (?) सम्वत् १८३२ ।

आनन्दलहर्याख्यानम् ॥

No. 34. आयुर्वेदपरिभाषा । Substance, country-made paper, 16 x 6 inches. Folia, 19. Lines, 5 on a page. Extent, 350 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Mayamansimha, Parganā Aṭiyā, Post Jāmurki, Gram Hálálié, Paṇḍit Yadunāth Bhaṭṭācaryya. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

जयति गणेशकदीपः प्राची यद्गणैकदुर्गमपथज्ञा ।
यदयाचलैकतिलकस्त्रिभुवनमुकुटैकमाणिक्यः ॥
अव्यक्तानुक्तलेशोक्तसन्दिग्धार्थप्रकाशिकाः ।
परिभाषाः प्रवक्ष्यन्ते दीपभूताः सुनिश्चिताः ॥
तत्रानुक्तं यथा विदारीगन्धादिसाधितेन तैलानुवासयेदित्यत्र त्रायन्ती
गौणी अत्र यथाधिकरणंयोक्तिरित्यादिपरिभाषा ॥ इत्यादि ।

End. कराङ्गुल्योपर्व्वेगुरुं प्रवमध्ये निमज्जयेत् ।
तदन्नं यावदुत्तिष्ठेत् द्रवं तद् बिन्दुसंज्ञकम् ॥

Colophon. इत्यायुर्व्वेदपरिभाषा समाप्ता । शकाब्दाः १७५० ।
स्वाक्षरं श्रीसदानन्दशर्म्मणः पुस्तकञ्च ।

विषयः । सुविस्तृतवैद्यकग्रन्थेषु यानि नोक्तानि तेषामेव सङ्कलनम् ।

No. 35. आर्य्यास्तवः । Substance, palm leaf, 14 x 1 inches. Folia, 3. Lines, 4 on a page. Extent, 48 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Puri Sáṃkara Maṭha. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. वैशम्पायन उवाच ।

आर्य्यास्तवं प्रवक्ष्यामि यथोक्तमृषिभिः पुरा ।
नारायणीं नमस्यामि देवीं त्रिभुवनेश्वरीम् ॥
त्वं सिद्धिः धृतिः कीर्त्तिः श्रीर्विद्या सन्नति × × ।
सन्ध्या रात्रिः प्रभा निद्रा कालरात्रिस्तथैव च ॥
आर्य्या कात्यायनी देवी कौशिकी ब्रह्मचारिणी ॥ इत्यादि ।

End. आविर्भवत्युभयत्रैव पूजिता वासयिष्यति ।

× × × × ×

एवं तान्तु समादिश्य गतोऽन्तर्धानमीश्वरः ॥

× × ×

Colophon. इति शिवचरित्रे लग × × विधाने आख्यानकः समाप्तः

विषयः । श्रीदुर्गायाः स्तुतिः ।

No. 36. आवृत्तिपादः । By आनन्दतीर्थैः । Substance, country-made paper, 16×6 inches. Folia, 12. Lines, 22 on a page. Extent, 300 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, late Hariscandra Babu, Benares City. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

वटतरुमूलनिषण्णं पटुतरममतात्मबोधने विमलम् ।
ललितविनेयहृदयाविष्टं विश्वेश्वरं वन्दे ॥

नवनीरदनिर्मलप्रभौ
नवनीतादपि कोमले हृदि
तपोनीरधिनीलदीधिति-
मयतात् सत्यवतीसुतः क्रमौ ॥

End. शंकरभगवत्पादाहृतरीत्या आवृत्तिसूत्रमिदम् ।
आनन्दतीर्थदेशिकशिष्यमनीन्द्रैर्विवेचितं विशदम् ॥
अयमिति कथितविषये भृगुवल्लीमुपवर्तितः पुनर्भेदिता ।
येऽयं साध्यादृत्तौ सिद्धं भवतीति बोधितं योग्यम् ॥
ज्ञानादृत्तौ ज्ञानोपदेशवशपेतुपश्रिवेशेन ।
आनन्दतीर्थयतिवरदेशिककृतिरियं सेतुः ॥

Colophon. ... ...

विषयः । उत्तरमीमांसाव्याख्या ।

No. 37. आसुरीतन्त्रम् । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 9 on a page. Extent, 100 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Harapura, Jagadeva Paṇḍit, P.O. Gopâlganj, Chapra. Appearance, tolerable. Prose and Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । कार्त्तिकेय उवाच ।

विधिं कथय मे तात आसुरीकल्पमिच्छया ।

ऋतुकालतिथिनक्षत्रं को मासः कोऽपि वासरः ॥

. किं च वर्णस्य का वेला किं ध्यानं तस्य कारयेत् ॥ इत्यादि ।

End. ब्रह्मविष्णुशिवादीनां भाषि मांस सुरार्चिते । ?

ॐ मूलमन्त्रेण आसुरि देवि इहागच्छागच्छ श्रीआसुरीदेवी सत्यम् ।

Colophon. इति आसुरीतन्त्रं समाप्तम् ॥

विषयः । मारणविद्यादिकथनम् ।

No. 38. आह्निकचन्द्रोदयः । By विश्वशर्म्मा । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 274. Lines, 8 on a page. Extent, 4,200 çlokas. Character, Nāgari. Date, Saṃvat 1928. Place of deposit, Patna City, Sanskrit Sanjivanī, Paṇḍit Jayanārāyaṇa Bājapeyi. Prose and Verse. Appearance, new. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

जयन्ति हरिपादाब्जपरागाः संभृता बुधाम् ।

अन्तर्बहिः शरीराणि पुमामाः सत्सकर्मसु ॥

श्रुतयः स्मृतयो भिन्नाः सूत्राणि मुनयस्तथा ।

मेनिरे कर्मण (?) ज्ञानं दर्शनानसपेतता ॥

\+ \+ \+ \+ \+ \+

तच्छ्रुत्वपङ्क्तं नमयितुं चन्द्रोदयः सेव्यताम् ।

× × × × × ×

अथ यजुर्वेदमाध्यन्दिनशाखिनामाह्निकं कर्माभिधीयते .

यत आह विष्णुपुराणे ।

वर्णाश्रमाचारवता पुरुषेण परः पुमान् ।

विष्णुराराध्यते पन्था नान्यत् तत्तोषकारकम् ।

इति परमपुरुषार्थभूतहरितोषसाधनतया विधानम् ॥

End. एकोनविंशतेरर्वाग्विकारश्च ततो द्वयम् ।

विंशत्यूर्द्धमृतस्येव विरात्रमशुचिर्भवेत् ॥

इति षष्ठादशदिनमवधिः प्राक्पदोपादानात् क्वचित् चतुर्दशदिनादर्व्वा-

गिति पाठः ॥ तत्र चारम्भमारभ्य गणनया तु अविरोध एव ।

× × × × × ×

इति रजःस्वलाधर्म्माः ।

× × × × × ×

ज्ञात्वा स सूक्तवाक्येषु कर्म्मणः ।

प्रयोगोऽबुधबोधाय क्रियते विष्णुना पुनः ॥

Colophon. इति श्रीमच्छिवाग्निहोत्रदीक्षितयज्ञदत्तात्मजसज्जनमातृग्निचित्सपतिमहा-

याज्ञिकश्रीविष्णुशर्म्मविरचिते चन्द्रोदयाह्निके प्रथमः प्रयोगनिर्णयः ॥

शुभं भूयात् संवत् १८१८ ॥

विषयः । द्विजानां आह्निकश्राद्धादिप्रयोगकथनम् । रजःस्वलाधर्म्मकथनञ्च ॥

No. 39. ईशावास्यभाष्यटिप्पनम् । "प्रकटार्थकारीयम्" Substance, country-made paper, 18 × 6 inches. Folia, 12. Lines, 20 on a page. Extent, 378 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit. Rājaguru Maṭha, Ganeṣamahallā, Benares City. Appearance, old, Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

येनात्मनापरेणाशास्त्रं विश्वमशेषतः ।

योऽसं देवदयीशानी वर्जितो देवतद्गुणैः ॥

ईशावास्यमित्यादिमन्त्रान् व्याचिख्यासु र्भगवान् भाष्यकारः तेषां कर्म्मशेष-

त्वाशङ्कान्तरे (?) दर्शयति ।

End. मुख्यार्थपक्षे हिरण्मयादिमन्त्रे (...) मार्गयाचनमनुपपन्नं स्यात्, न तस्य

प्राणा उत्क्रामन्त्यत्र (...) समश्नुते इत्यादिश्रुतेः, अतो मुख्यार्थे बाधा-

द्गौणार्थपरत्वं इत्यर्थः । यस्मादर्थान्तरं न संभवति तस्मादित्युपसंहारः ।

ईशाद्यष्टतिभाष्यस्य शाङ्करस्य प्रदीयते ।
मन्दोपकृतिसिद्ध्यर्थं प्रणीतं टिप्पणं स्फुटम् ॥

Colophon. इति ईशावास्यस्य श्रीमच्छङ्करकृतभाष्यस्य टिप्पणं प्रकटार्थकारीयं समाप्तम् ॥

विषयः । ईशावास्यभाष्यव्याख्या ।

No. 40. उखासम्भरणकाण्डभाष्यम् । Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 154. Lines, 22 on a page. Extent, 3,100 çlokas. Character. Nāgara. Date ? Place of deposit. Paṇḍit Govinda Bhaṭṭa, Benares City. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् । इत्यादि ।
हिरण्यगर्भकर्तृकैव सृष्टिरात्मना, अग्रे प्रपञ्चसृष्टेः पुरा इदं जगत् इत्यादि ।

End. अन्नमतद्यसंख्याद्वारेणाग्निरपि विराट् चीयमानस्याग्नेर्विराजात्मकत्वात् वा ऊर्ध्वाधोदिगपेक्षयादिग्भेदमन्यमिदं यस्मीति श्रुतेस्तदपेक्षया प्राणा अपि द्रष्टव्यमन्यत् ।

Colophon. इति सायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे-शतपथब्राह्मणषष्ठकाण्डे-ऽष्टमोऽध्यायः ॥

विषयः । शतपथब्राह्मणषष्ठकाण्डस्य व्याख्या । प्रकृतिविकृतिभूतसोमयागाङ्गभूतमन्त्र-व्याख्या ।

No. 41. उपाकर्मप्रयोगः । By चन्द्रचूडभट्ट । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 8. Lines, 16 on a page. Extent, 128 çlokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1845. Place of deposit, Govinda Bhaṭṭa, Benares. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीवेङ्कटेशाय नमः ।
ॐ यथाग्निः स्थाप्यते तत्र प्राचीप्रदक्संख्या उदीचीः प्राक्संस्थाश्चतस्रो रेखा लिखित्वाद्भिरभ्युक्ष्य प्रोक्ष्योल्लिख्य भूर्भुवःस्वरोमित्यग्निं प्रतिष्ठाप्योत्तरेण पूर्वेण वाग्यतो वसुपदध्यात् । इत्यादि ।

End. अतात् सत्यमुपामां अधीता वै वेदाः, अथादिप्रतिपद्य मेऽपराधान् प्रहृत्य प्रश्नयोद्दाश्चमान्तं हत्वा यथाशक्ति माश्रयोद्दाश्चमान्तं हत्वा स्वाध्यायमधीयीत इति ।

Colophon. इति चन्द्रचूड़कृते संस्कारनिर्णये उपाकर्म समाप्तं ।

विषयः । श्रावण्यां पौर्णमास्यामुपवीतधारणविधिः ।

No. 42. उभयग्रहणव्यवस्थाधिकारः । Substance, country-made paper, 15×3 inches. Folia, 3. Lines, 10 on a page. Extent, 162 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garveta, Grām Khunverá, Babu Vaikunṭhanātha Cakravarti. Appearance, old. Prose. Generally Correct.

Beginning. अथ चन्द्रग्रहणाधिकारो लिख्यते ।

छिद्र इत्यादि । रवेरौदयिकास्फुटं हाभ्यां पूरयित्वा पञ्चदशभिश्चतुर्भिर्हृत्वा यल्लब्धं तेन युक्तं कुर्यात् ततो छिद्रविभिर्भवति तदपि पृथक् लिखेत् ततः पुनरपि दिनदम्दमानीय पञ्चस्थाने पञ्चदशं हत्वा षड्भिः पूरयेत् ततो दशभिर्हरेत् लब्धं पूर्व्वसाधितराश्युर्वे निक्षयेत् ॥ इत्यादि ।

End. • रविग्रहणस्य यदि परिमितद्वादशभागन्यूनं तदा लोके ज्योतिर्विदा न निरूप्यं चन्द्रग्रहणस्य यदि षोडशभागन्यूनं तर्हि न कथनीयमिति ।

Colophon. इत्युभयग्रहणव्यवस्थाधिकारः समाप्तः । श्रीरामचन्द्र मम मतिरस्तु सुदृढा ।

विषयः । चन्द्रसूर्य्ययोर्ग्रहणविषयिणी व्यवस्था ।

No. 43. छन्दोगव्याकरणसूत्राणि । By शाकटायनाचार्य्य॥'' Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 5. Lines, 20 on a page. Extent, 105 çlokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Pātālesvara, Benares City, Pandit Bahuballabha Chatterji. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः सामवेदाय ।

अथ वायो इति व्याख्यास्यामो वायं प्रकृतिमाचार्य्या वायुर्न्वेन् वायो भवति वायो माद इति शाकटायनो वायुरयमभिन् कामे सूर्व्वंतकतीत्येषोऽर्थः । इत्यादि ।

End. षष्काषरात् । उपचमीत् रा × षं ? । जद् षाचे । षाच्चीगवे ? । चंषा इन्ये साम्नः । षाह्न्यः । षरोमन्यं इति चतुर्थः ।

Colophon. इति छन्दोगव्याकरणसूत्राणि समाप्तानि ।

विषयः । सामवेदीयव्याकरणम् ।

No. 44. एकाग्निकाण्डमन्त्रव्याख्या (सन्देहविषौषधी) । By मुरहरदत्त-सूरि । Substance, country-made paper, 9 × 5 inches. Folia, 47. Lines, 38 (?) on a page. Extent, 1,880 slokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Babu Hariscandra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. (अस्य प्रथमतो द्वे पत्रे न स्तः । तेन तृतीयपत्रप्रारम्भवाक्यं लिखितं) कन्या षस्मा बध्वाः परिस्थले परिस्थाय पर्य्याप्तं एवं भूतं विवाहकर्म-प्रवर्त्तितवन्तः ।

End. एतमर्थं मृत्युरूपं मानुगात्, ततश्च शतं शरदः पुर (+ +) न् वहन् दिवसान् जीवन्तु, मृत्युं अनेन पर्व्वतेनाश्मना तिरोदधतां तिरोहितिं कुर्व्वन्तु । इति द्वाविंशः खण्डः ।

Colophon. इति श्रीपदवाक्यप्रमाणज्ञमहामहोपाध्यायमिश्रहरदत्तसूरिविरचितायामे-काग्निकाण्डमन्त्रव्याख्यायां सन्देहविषौषध्यां द्वितीयः प्रश्नः ।

विषयः । शतपथब्राह्मणस्य एकाग्निकाण्डीयमन्त्रव्याख्या ।

No. 45. एकार्थाख्यातपद्धतिः । By भट्टमल्लसूरि । Substance, palm-leaf, 12 × 1½ inches. Folia, 39. Lines, 4 on a page. Extent, 1,200 slokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, Puri, Rajgopal Maṭha, Mohanta S'rí Raghunandan Rámánuj Dās. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीहरेर्नाय नमः ।
भूवाद्यर्थादिप्रज्ञाय पुरुषपशवृत्तये ।
सदोच्चातपदार्थाय परमात्मात्मने नमः ॥
संभृत्य गुरुपादाज्ञां भट्टमल्लेन रच्यते ।

शुल्यित्सूनां प्रमोदार्थमेकार्थाख्यानपद्धतिः ॥
सत्तायामस्ति भवति विद्यते चाथ जन्मनि ।
उत्पद्यते जायते च प्ररोहत्युद्भवत्यपि ॥ इत्यादि ।

End. इति षेट् पिबतिभ्यश्च कथ्यन्ताम् विभाषया ।
सुनादेर्लुङि विद्भ्यःस्यसनोर्लुङि च कथ्यते ।
परस्मैपदमन्यस्मात् तथा भिन्नप्रयोगतः ।
श्रीमतो भट्टमल्लाख्याद्भिःस्तैषा कृताविधेः ॥
विद्वच्चकोरैराचम्या भवत्याख्यातचन्द्रिका ।
यथोमूर्त्तिर्भगवतः सम्प्रेष्यप्रसादतः ॥
चैलोक्यचक्षुर्भूतस्य तस्य प्रीत्यै प्रकल्प्यताम् ।
अनुष्टुभां भट्टमल्लग्रन्थे सप्तशतानि तु ॥

Colophon. इति श्रीभट्टमल्लविरचितः क्रियानिर्घण्टः समाप्तः । श्रीमज्जगन्नाथाय नमः

विषयः । धातुगणकथनम् ।

No. 46. ऐतिह्यतत्त्वराद्धान्तः । By निम्बादित्य । Substance, country-made paper, 5 x 4 inches. Folia, 112. Lines, 7 on a page. Extent, 1,400 ślokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Kailadeva Maṭha, District Chapra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीमते निम्बादित्याय नमः ।
ॐ नमः कृष्णाय हंसाय निम्बार्कायानिरुद्धतः ।
आचार्याय चतुर्व्यूहपरम्पराप्रवर्तिने ।
सम्प्रदायविहीना ये मन्त्रास्ते विफला मताः ।
अतः परम्परा सेव्या प्रयत्नेन मनीषिभिः ॥
पारम्पर्यान् गुरून् नत्वा विनीतश्चाभिमुक्तये ।
ऐतिह्यतत्त्वराद्धान्तः सन्नीयतेऽनुसम्भवे ॥
कृष्णो हंसोऽनिरुद्धोऽथ निम्बार्क इति विश्रुतः ।
आद्याचार्यश्चतुर्व्यूहे ऐतिह्यप्रकल्पकः ॥
सनत्कुमारसनकसनन्दनसनातनाः ।
अयं तत्र चतुर्व्यूहः शिष्यो वैदिकशेखरः ॥

End. साकं सकर्णिजयपरैश्च विराजमानाः ।
भक्तैश्च पञ्चरसपैः परिशोभमानाः ॥
भक्तैःप्रिया समरसित्यनुभावयन्ति ।
ये वैष्णवाः परमभागवताः प्रतीताः ॥
ते भक्तिदुर्गमवरं शरणं भजन्तः ।
पादारविन्दविभवानुभवाय कल्पाः ॥
तिष्ठन्ति कृष्णचरणाम्बुजदुर्गमिष्ठाः ।
एवंति भक्तिगुणपुष्पदेव नित्यं ॥

Colophon. ऐतिह्यतत्त्वराद्धान्ते निम्बादित्यविनिर्मिते ।
श्रीभक्तिमार्गसंवित्तौ द्वादशः सन्धिराश्रितः ॥ ?
श्रीमते निम्बादित्याय नमः ।

विषयः । १ सन्धौ आद्याचार्याद्यानुसन्धिकथनम् । २ सन्धौ कृताचार्यानुसन्धिकथनम् । ३ सन्धौ त्रेताचार्यानुसन्धिकथनम् । ४ सन्धौ द्वापराचार्यानुसन्धिकथनम् । ५ सन्धौ कल्याचार्यानुसन्धिकथनम् । ६ सन्धौ सम्प्रदायानुसन्धिकथनम् । ७ सन्धौ गुरुपर्यानुसन्धिकथनम् । ८ सन्धौ मताचार्यानुसन्धिकथनम् । ९ सन्धौ सम्पत्त्याम्नायानुसन्धिकथनम् । १० । ११ सन्धौ रसभावानुसन्धिकथनम् । १२ सन्धौ श्रीभक्त्यनुसन्धिकथनम् ।

No. 47. ऐतिह्यतत्त्वार्हसंवेद्यं । Substance, country-made paper, 13 × 6 inches. Folia, 40. Lines, 12 on a page. Extent, slokas. Character, Nágara. Date, Samvat 1949. Place of deposit, Kailadevā Maṭha, Hatwa. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीमते भगवन्निम्बार्काय नमः ॥
पारम्पर्यान् गुरून् नत्वा कृष्णकुमारनारदान् ।
ऐतिह्यतत्त्वार्हसंवेद्यं वक्ष्ये निम्बार्कसंविदे ॥
× × × ×
विनीतं श्रूयते यत्तु यत्नाप्तो चाप्तसंविदा ।
निगमादिप्रमाणैः सा व्यवस्था विविच्यते ॥
विनीतजनसंतुष्ट्यै व्यवस्था लिख्यतेऽधुना ।
एते चांशकलाः पुंसः कृष्णस्तु भगवान् स्वयम् ॥

इत्यथायं विवेकस्तु करणीयो विवेकिभिः ।
चरेस्तुर्य्यविभागोऽंशः कलाः षोडशभागशः ॥

End. ऐतिह्यचार्य्यसंवेद्य इति राधात्मनुद्भृतः ।
तत् सम्प्रदायसम्बध्यात् निम्बार्कसम्प्रदायिनः ॥
यन्नामतः प्रसिद्धास्ते तस्मै भगवते नमः ।
निम्बार्काख्यानिबद्धाय कुमाराय नमो नमः ॥
नारदाय नमस्तस्मै निम्बादित्याय वै नमः ।
श्रीनिवासाय गुरवे भगवते नमोनमः ॥
चतुर्युगविमोचकान् नैष्ठिकब्रह्मचारिणः ।
प्रणमामः सदाचार्य्यानसंख्यकल्पजीविनः ॥
निम्बादित्यैः सदा चिन्त्यं न देयं निगुणात्मनां ।
ऐतिह्यचार्य्यसंवेद्यं चरैरेव विविच्यताम् ॥

Colophon. इति ऐतिह्यचार्य्यसंवेद्ये कलौ युगे श्रीमत्-श्रीनिवासाचार्य्याधिकारे श्रीमन्निम्बादित्याशुसिद्धप्रकाशितः पञ्चमोऽध्यायः । लिखितं राधामोहन-व्रजवासिना वृन्दावने समाप्तः ग्रन्थः संवत् १९४९ ॥

विषयः । १-अध्याये ऐतिह्यमुखेन निम्बार्काख्यानिबद्धाधिकारकथनम् । २ अ० सत्ययुगे चतुःसनाधिकारकथनम् । ३ अ० त्रेतायुगे नारदाधिकारकथनम् । ४ अ० द्वापरयुगे निम्बादित्याधिकारकथनम् । ५ अध्याये निम्बादित्यपद्धतिप्रमाणकथनम् । चतुर्युगाचार्य्याश्रम-स्थानादिकथनं तथा कलियुगे श्रीनिवासाचार्य्याधिकारकथनम् ॥

No. 48. ऐतरेयभाष्यविषमपदव्याख्यानं । Substance, country-made paper, 11×4 inches. Folia, 64. Lines, 26 on a page. Extent, 1,920 slokas. Character, Nágara. Date, Samvat 1775. Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. कस्यचिन्महर्षेरितराख्यायाः पत्न्याः पुत्रो महीदास ऐतरेयो भूम्या सभ्यवरः तस्य मन × × × अग्निर्वै देवानां इत्यादि ब्राह्मणं, अथ महाव्रत-मित्यादि आरण्यचतुष्टयं च प्रादुरभूत् । तत्र विषमपदानि व्याख्यायन्ते अग्निर्वै देवानामिति । इत्यादि ।

End. यदि पापात्ययमात्रविवक्षितो भवति, प्रबल इत्यर्थः. तथापि अयं कर्म-
विशेषः सोऽस्मैव स्वं कुरुते तिष्ठति इति ।

Colophon. इति षष्ठमपञ्चिकायां पञ्चमोऽध्यायः समाप्तः । पञ्चिकापि समाप्ता । सायना-
चार्य्यविरचितमाधवीयवेदार्थप्रकाशान्तर्गतविषमपदव्याख्यानं समाप्तं ॥ ॥

विषयः । ऐतरेयब्राह्मणस्य सायणभाष्यस्य विषमपदव्याख्या ।

No. 49. कपर्दिकारिका । Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 57. Lines, 12 on a page. Extent, 1,416 slokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Benares City, Vāmanācārya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. यथाधामेव वर्णानां सर्व्वपक्षविधिक्रिया ।
आनन्तरेकान्तराभिः पञ्चभिः स्यात् प्रक्रिया ॥
१० । अनेक यजमानत्वे कर्मणा प्राधान्येन तु ।
सह प्रयोगो यत्रः स्यात् ताभ्यः × × स्य न क्वचित् ॥ ?

End. उक्तं प्रायं विकल्पस्तु विकृतिरवगम्यते ।
कर्मैवोदवसानीयान्तुत्सृष्टानामुपायनम् ॥

Colophon. अष्टमः पटलः ।

विषयः । आपस्तम्बप्रयोगविधानकारिका विंशतिप्रश्नपर्य्यन्ता ।

No. 50. कपिष्ठलाभ्युदयः । By काश्मीरभट्टशिवस्वामी । Substance, palm-leaves, 16×1 inches. Folia, 79. Lines, 4 on a page. Akṣaras, 90 on a line. Extent, slokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, Dāmodarpur S'āsana, Zilla Purī, late Paṇḍit Gopīnāth Miśra. Appearance, tolerable. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीकृष्णः शरणम् ।
सर्व्वज्ञतादिगुणगोचरतामयत्नो
या श्रेया बलोऽपि मतिमत्सुरतामयोधा ।
सालात्यविमूर्तचतुर्विधविभ्रमाणि
मूर्त्तिद्वयीं दिशतु दाशरथीं श्रियं वः ॥ (१)

अस्ति प्रथा परमहैत्यमुपाय गाभिः
स्तुता गजाननगुणावधितावधिभ्यं ।
लीलावतीति नगरी कलितावदाना
दुर्गेव भावितरथा हरिवाहनेन ॥
या तुङ्गसौधतलकोटिगतकेतुदण्ड-
षण्डैर्नवाम्बुजसुधामभिपाठितानां ।
उत्सर्पिणीभिरवतंसपताकिकाभि-
र्नभ्यं यथाद्रिवद्दिवो नयपट्टिकाभिः ॥
यत्राभ्रकारिवलभीकजवैजयन्ती
विश्रामसारथिवरैर्नगमेन्द्रनीलैः ।
स्तोकोभिराकुलमवर्जितवैसिन्धु-
र्विंचिमवीचिवलयस्य विधायसः श्रीः ॥ (?)

... ...

तस्यामहीनकठकस्फुटवीरभद्र-
सम्पृक्तमस्तिमहिमाभृतभूरिशोभः ।
भूभृद्बभूव वङ्कदर्शनभोग्यमूर्तिः
श्रीकप्फिणः प्रभुरिवेन्दुकलावचूडः ॥ इत्यादि ।

End. तरसि हरसि वैरामुदयेतो विपन्ना
वरकिरणमनन्तामाभिकाले हि भार्य ।
सरसमहिमवन्धापरिरम्भमार्ग
कलुषतमविवदासभावे चासवेशः ॥ ?

Colophon. इति श्रीकप्फिणाभ्युदये महाकाव्ये समसंस्कृतप्राकृतभाषासमावेशो नामै-
कोनविंशः सर्गः ॥

विषयः । इति श्रीकाश्मीरभट्टशिवस्वामिनः कृतौ कप्फिणाभ्युदये लीलावतीनगरीनरेन्द्र-
वर्णनं नाम ।१। चरविक्षेपन्यासो नाम ।२। सभासंक्षोभो नाम ।३।४। कूलसम्प्रयो नाम ।५
पर्वतवर्णनं ।६। शिबिरसन्निवेशो नाम ।७। ऋतुवर्णनं नाम ।८। कुसुमलीलालापो नाम ।९
सलिललीलावर्णनं नाम । १० । दिनान्तवर्णनं । ११ । प्रदोषगवर्णनं नाम। १२ । पानाम
विवशो नाम ।१३। सुरतसम्भोगवर्णनं नाम। १४ । १५ । इति—१६। मधुकपुदो नाम ।१७
युद्धवर्णनम् ।१८। समसंस्कृतप्राकृतभाषासमावेशः। १९।

No. 51. " **कल्पान्तर्वाच्यम्** "। Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 53. Lines, 26 on a page. Extent, 2,120 ślokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri, Benares City. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. पुष्पाः प + + मति श्रुतावधिमनः कैवल्यसद्मा विभो-
यन्मध्ये श्रुतनन्दनो भगवता संस्थापितः स्वे पदे ॥
अङ्गोपाङ्गमयः सपुस्तकगणाध्यायोपलब्धोदयः ।
श्रीसिद्धाभिधभूपतिर्गणधरामात्यश्चिरं नन्दतात् ॥

End. यावन्मेरुकरे नभस्तिलकके धत्ते धरित्री वधूः ।
तावन्नन्दतु धर्मकर्मनिरतः श्रीसङ्घभट्टारकः ॥

Colophon. इति श्रीकल्पान्तर्वाच्यं सम्पूर्णम् ।

विषयः । जैनसाधूनां कर्त्तव्याकर्त्तव्यकथनम् ।

No. 52. कल्याणमन्दिरवृत्तिः । By समयसुन्दरगणि । Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 8. Lines, 34 on a page. Extent, 288 ślokas. Character, Nágara. Date, Saṁvat 1695. Place of deposit, Dinmaṇḍalācārya Mahārāja, Bālcandra Suri, Benares City. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. पार्श्वनाथं जिनं नत्वा श्लिष्टार्थं वच्मि स्फुटं ।
कल्याणमन्दिरस्तोत्रव्याख्यां समयसुन्दरः ॥

End. अस्मिन् महास्तवे महाकविविरचितकाव्यं प्रतिमन्त्राक्षरं संभाव्यन्ते, परं वृत्तिकारैस्तथाविधाम्नायानां अभावात् न दर्शितास्ततो मयापि न लिखिता भक्तामः ? इयद्वृत्तिकारक इव परं गीतार्थैः समुपस्थापितः स्वयं ज्ञेयाः ॥

Colophon. संवत् १६९५. इति श्रीसमयसुन्दरगणिविरचिता श्रीकल्याणमन्दिरवृत्तिः

विषयः । कल्याणमन्दिरस्तोत्रव्याख्या ।

No. 53. **कविकर्पटी** । By **मधुधर** । Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 13. Lines, 10 on a page. Extent, 250 slokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Puri S'añkara Maṭha. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यः काव्यसुधानिधानकलसः साहित्यरत्नालयः
सानन्दस्फुटमधुपवरचनाप्रागल्भ्यशब्दोदयः ।
षट्तर्कोदितपूरपूर्वबदनः सद्‌वचन्द्रोदय-
स्तेनेयं कविकर्पटीकरचनाकाण्डे प्रतिष्ठापिताम् ॥
यत्नादिमां गतां विधाय × × ।
श्रुतोपदेशाद्विदितोपदेशः ।
अज्ञातशब्दार्थविनिश्चयोऽपि
श्लोकं करोत्येव सभासु शीघ्रम् ॥
आदौ तावदनुष्टुप्छन्दसा चन्द्रवर्णनमारभ्यते ।
तत्र प्रथमपादे पञ्चाक्षरेण शशाप्रवाहः । कलानिलयः । शकुनशयः ।
इत्यादि ।

End. अथ शार्दूलविक्रीडितं । तत्र प्रथमपादे—
विद्यातीर्थसमाश्रिताशुभमयः ।
विद्याभिः परिपीडितः कविरयं ।
× × × × × ×
पुनः । वागीश्वरोयं नृपः । औदार्यं भूपतिः ।
भूयोपमाश्रोतॄणां ? । विद्यानपारायणः । विद्वानयं राजते ॥

Colophon. इति श्रीकविराजमधुधरविरचिता कविकर्पटी समाप्ता ।

विषयः । नानाविधकविताप्रणयनोपयोगिनी पुस्तिका ।

No. 54. **काठकोपनिषद्भाष्यटिप्पनम्** । Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 20. Lines, 16 on a page. Extent, 320 slokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, late Babu Haris-çandra, Benares City. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. (अत्र प्रथमतः द्वे पत्रे नष्टः) ।

मूलमिति—मूलमूल—पूर्वभावादीनामपि कषायाणामपेक्षितं, पुनश्च च

एवमुक्तः पिबेति। प्रेतीभूतोऽयमागतो नावलोकनीय इति मन्नोपेक्षां यथा न करोति तथा प्रसादं कुर्वित्याह—किञ्च मत्प्रयुक्तमिति।

End. नान्यद्रूपमर्चिरादिमार्गेऽमर्त्यं × × × संयोगस्य वियोगावसानत्वादित्यर्थः, एवं शब्दस्य विच्छेदेन सह सम्बन्धः एवं विदिति।

Colophon. इति शाङ्करस्य काठकोपनिषद्भाष्यस्य टिप्पनं समाप्तम्।

No. 55. कारिकादर्पणः। By वरदकवि। Substance, country-made paper, $12 \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 49. Lines, 12 on a page. Extent, 1,800 slokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Puri Rájgopal Maṭha, Mohanta S'rí Raghunandan Rámánuj Dás. Appearance, fresh. Prose and Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीमते निगमान्तमहागुरवे नमः।

श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि॥
प्रणौमि प्रणवस्यार्थौ दम्पती जगतां पती।
नाभिपङ्कजनीडस्य वेधः क्षीरगिरोत्सुकौ॥
वन्देऽहं निगमान्तार्यचरणाम्भोजद्वयं
यद्रेणवो नृणां मुक्तिनिश्रेणीपरमाणवः॥
त्रिगान्ते निगमान्तार्यविष्णुपादसमुद्भवां।
रहस्यत्रयसाराख्यां विशोतसमकल्मषाम्॥
आश्रयं वरदाचार्यमस्मदाचार्यमाश्रये।
तत्सुतं श्रीनिवासार्यं तारकं मादृशामपि॥
आश्रयं सुन्दराचार्यमस्मदग्रजमाश्रये।
सर्वज्ञः सम्प्रदायं यो यथार्थं मामशिक्षयत्॥
आत्रेयश्रीनिवासार्यसुतोऽहं वरदः कविः।
रहस्यत्रयसारस्य व्याकुर्वे कारिकाः क्रमात्॥
जयति निगमचूडाचार्यवाचा रहस्य-
त्रिपथिनिव जनताभ्यो निर्भयः पावनत्वात्।
प्रकटयितुमशाख्ये संप्रवृत्तोऽस्मि यद्वा
प्रतिभुव इव तस्मै देशिका दर्शयन्ति॥

तेन भगवान् वेदान्ताचार्यो निखिलजनदुर्जीवनाय श्रीरङ्गनाथचरणाब्जं
मोक्षमार्गं प्रविनाय इत्यादि ।

End. गुरुरेव परायणं गुरुरेव परागतिरित्यादि श्रुतिवदाचरन्ति सर्वे इत्यर्थः ।
तस्मादिहामुत्र च तत् पादौ आचार्यपादौ शरणमिति देशिका यामुना-
द्यो विदुः अत्र परत्र चापि नित्यं यदीयचरणे शरणं मदीयमित्यभि
× × तस्मादाचार्यचरणावेव शरणमिति सर्वदा न्यासभरैः सुखेन
वर्णितव्यमिति भावः ॥

Colophon. इति श्रीमदात्रेयवरदाचार्यचरणाम्बुजचञ्चरीकस्य तत्सुत श्रीनिवासाचार्य-
करुणैकजीवितस्य वरदकवेः कृतौ कारिकादर्पणे सम्प्रदायभासस्तुरीयः ।
बालस्य मेऽग्रजो भ्राता पितामह इवापरः ।
सारज्ञः सुन्दराचार्यः सम्प्रदायानुपादिशत् ॥
क इव निगमचूडाचार्यसूक्तौ निगूढं
करबदरकृतौ ख्याप्यां विना साधयिष्यात् ॥
निधिमिव जननान्धो निर्भयो वा तथापि
प्रतिभुव इव यस्मै देशिका दर्शयन्तु ॥

विषयः । वेङ्कटाचार्यकृतस्य रामानुजसम्प्रदायविभाजनविषयकस्य रहस्यत्रयसारनामकस्य ग्रन्थस्य विस्तरतोऽर्थप्रकाशनादिकम् ।

No. 56. कार्त्तिकमाहात्म्यम् । (नारदपुराणीयम्) । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 57. Lines, 12 on a page. Extent, 1,600 slokas. Character, Nágara. Date V. S. 1836. Place of deposit, Puri S'aṅkara Maṭha. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः

स्कन्द उवाच ।
पापिनां पापसङ्घातं प्रसह्य निजतेजसा ।
हरन्ति सर्वतीर्थानि प्रयोगस्य बलेन हि ॥
तानि सर्वाणि तीर्थानि माघे मकरगे रवौ ।
प्रत्यब्दं निर्मलानि स्युस्तीर्थराजसमागमात् ॥
प्रयागश्चापि तीर्थेन्द्रः सर्वतीर्थार्पितं मलं ।

× × × × × × × ।

यत् सञ्चयन्ति पापौघमाधवं तीर्थनायकः ।

तमेकमब्जमाहूर्त्तं तव पाल्गुदे भुवम् ॥

... ...

प्रयागे माघमासे तु सम्यक् स्नानस्य यत् फलं ।

तत् फलं कार्त्तिके काश्यां पञ्चगङ्गां दिने दिने । इत्यादि ।

End. माहात्म्यमेतदाकर्ण्य पूजयेत् तत्र वाचकं ।

गोभूहिरण्यवस्त्रैस्तु विष्णुतुल्यो यतो हि सः ॥

वाचके पूजिते यस्माद् विष्णुर्भवति पूजितः ।

तस्मात् तं पूजयेन्नित्यं यदीच्छेत् सफलं श्रुतम् ॥

Colophon. इति स्कन्दपुराणे कार्त्तिकमाहात्म्यं समाप्तं । शुभं भूयात् ।

रसशुचिवसुचन्द्रैः सम्मिते विक्रमाब्दे

सहसि प्रमितिथौ जीवे परेः कौर्त्तनस्य ।

गिरिधरद्विजवर्य्येणारचीदं सुपुस्त-

मव्रतमिव हृदि स्याद् वैष्णवानां जनानाम् ॥

विषयः । इति श्रीनारदीयपुराणे कार्त्तिकमाहात्म्ये प्रथमोध्यायः । इति पञ्चाङ्गदचरिते । इति श्रीपद्मपुराणे । इति श्रीधर्म्मपुराणे कार्त्तिकमाहात्म्ये । इति पुराणसमुच्चये कार्त्तिकमाहात्म्ये । इति श्रीपुराणसारोद्धारे कार्त्तिकमाहात्म्ये । इति पुराणसमुच्चये कार्त्तिकमाहात्म्ये । इति ब्रह्माण्डपुराणे सारोद्धारे कार्त्तिकमाहात्म्ये नारदपितामहसम्वादे ईश्वरस्य महिमस्तोत्रं समाप्तं । इति श्रीपुराणसारोद्धारे कार्त्तिकमाहात्म्ये आकाशदीपमाहात्म्यं । इति धर्म्मपुराणे सारोद्धारे कार्त्तिकमाहात्म्ये आकाशदीपविधानिर्णयः । इति श्रीपुराणसारोद्धारे कार्त्तिकमाहात्म्ये तुलसी-माहात्म्यं । इति श्रीस्कन्दपुराणे अर्द्धपुष्पमाहात्म्यं । इति श्रीस्कन्दपुराणे कार्त्तिकमाहात्म्यं ।

No. 57. "काव्यप्रभावृत्तिः" Substance, country-made paper, 19×5 inches. Folia, 80. Lines, 12 on a page. Extent, 6,400 slokas. Character, Bengali. Date, Sana 1292. Place of deposit, Benares City, Babu Paresnath Ray, Kavirāja. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

निःशङ्के निजकाव्यरत्नभवने सञ्चाव्यरत्नावली

रप्राप्याः प्रथितौषया कान्प्रभापात्तेविनानेषणात् ॥

जातेऽप्यावसथे सभे कविमुखे पद्मांशरत्नाकरे ।
देव्युन्मज्जनमज्जना जगति या श्रीकृत्यथं तां भजे ॥
मत्ताभौतिकमुक्तमाधममिदं सर्व्वं जगत्तन्मयं ।
देवद्वारमिदंनवेन्दुमुकुटं सद्गुरुशास्त्रात्मकम् ॥ ?
तस्यैव प्रतियोऽस्य यं कविरपि सद्गोगमं वाङ्मयं ।
स्वच्छन्देन सुधात्मकं नवरसं मत्तापरतो जयेत् ॥ ?
काव्याख्यानवती सती गुणवती नित्यं रसोल्लासिनी ।
मात्रिकाद्युपमादिरत्नघटितैर्भास्वत्सुवर्णात्मकैः ॥
नानालङ्करणैः सुशोभिततनुः कण्ठे प्रवक्तुः स्थिता ।
श्रोतॄणां हृदयङ्गमावनितिह्युत् साध्वी सदाप्युच्यते ॥

End. इत्येतदग्निना प्रोक्तं काव्यालङ्कारशासनं ।
मये जानन्ति जानन्ति न ते काव्ये विचारणामिति ॥
इत्याग्नेये महापुराणे वह्निना प्रोक्ते काव्यालङ्कारशासने काव्यदोषलक्षणं चयोदशोऽध्यायः ।

Colophon. इत्याग्नेयमहापुराणे वह्निप्रोक्तकाव्यालङ्कारशासनस्य महाधरकविराजकृतायां काव्यप्रभाहृत्तौ चयोदशाध्यायस्य हृत्तिः समाप्ता सन ११९१ । १५ चैत्र ।

विषयः । अग्निपुराणोक्तकाव्यालङ्कारव्याख्या ।

No. 58. काव्यादर्श टीका । By त्रिभुवनचन्द्र देव । Substance, country-made paper, 20×4 inches. Folia, 58. Lines, 8 on a page. Extent, 1,180 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Babu Nilkamal Bhattacharyya, zemindar, Glanga *via* Tangail. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. नमो गणेशाय ।
सर्व्वज्ञं सर्व्वविदं देवं श्रीवर्द्धमानमानम्य ।
त्रिभुवनचन्द्रेणेयं विरच्यते वृत्तिसट्टीका ॥
शिष्टोपाध्यायनपुण्यसम्भारभक्तिप्रकर्षं सम्प्रदायाविच्छेदलक्षणं फलमवलोक्य
मङ्गलार्थं श्लोकमाह ।
चतुर्मुखमुखाम्भोज वनहंसवधूर्मम ।
मानसे रमतां नित्यं सर्व्वशुक्ला सरस्वती ॥
इत्यादि ॥

End. न केवलं रमते कौर्त्तिं लभते कीर्त्तिं यशः प्राप्नोति

× × × × × × ।

गुणदोषविभागस्य प्रयोजनमेवैतत् यतः सद्भिः गुणदोषविभागज्ञान

× × × × यशः कार्य्य इति ध्वन्यते ।

Colophon. इति त्रिभुवनचन्द्रदेवविरचितायां दण्डिटीकायां काव्यादर्शे दण्डिनः कृतौ दुष्कारविभागो नाम तृतीयः परिच्छेदः । समाप्तश्चेदं पुस्तकमिति ॥

विषयः । दण्डिकृतकाव्यादर्शस्य व्याख्यानम् ।

No. 59. कुलमतं (तन्त्रं) । By कविशेखर । Substance, palm leaves, 15 × 1½ inches. Folia, 70. Lines, 4 on a page. Extent, 1,120 slokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, Sukhapur, Post Jaypur, Pandit Pitāmbara Agnihotri. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः कुलदेवतायै । श्रीगुरवे नमः ।

प्रणम्य परदेवतां श्रीकमलं प्रमोदास्पदं

पुरान्तकपुरान्तकाब्जभवमौलिविन्यस्ताश्रितं ।

प्रकृष्टगुणगौरवं गुणपदाब्जसत्त्वात्मना

तनोति कविशेखरः कुलमतं परिज्ञेयाचितम् ॥ १

विचार्य्य गुरुशासना शिवकृतापमानां मतं १

मतं कुलविधं मतं प्रचुरतन्त्रकाल्पोक्तं । १

इदं कुलमतं मया सकलसत्यपन्थे स्थिता

समस्तमयि कौलिका मयि यथं मतः कथ्यते ॥ १

न कौलमार्गात् त्रिपुरे वन्ति मार्गः

परो नराणां शानभवाय सर्व्वदा ।

श्रीवल्लरो यत्र भवत्यसार्व्वः

तुल्यः सुरायामपि दुर्लभोऽयम् । इत्यादि ।

End. यत्र यत्र हि चित्ते न विचारं

तत्र तत्र परमात्मविज्ञाः ।

वर्णसे सकलभूतचितायाः

शोधयन्तु मम ते मततन्त्रैः ।

एके युगपचषड्विधौ परिमितेऽथ चिन्तेविधौ । ?
कलाब्धयद्दिने विधार्थे निखिलाजलाद्युधिलम् ॥
सुदे कुलविदां सदा परसमाधिभाजां मुदा ।
द्विरष्टपटलैरिदं कुलमताब्धतन्त्रं कृतम् ॥

Colophon. इति श्रीकविशेखरविरचिते कुलमते दीपिनीविधानं नाम षोडशः पटलः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।
शुभमस्तु सर्व्वजगतां श्रीदक्षिणकालिकायै नमः ॥

विषयः । इति कविशेखरविरचिते कौलाचारो नाम प्रथमः पटलः । इति श्रीन्यासवि-वरणं नाम । २ । इति श्रीसपर्य्यायः । ३ । इति बालकसंस्कारः । ४ । इति श्रीगुरुशिष्य-लक्षणं नाम । ५ । इति दीक्षाविधानं नाम । ६ । इति यन्त्रसंस्कारः । ७ । इति मालासंस्कार । ८ । इति पुरश्चरणं नाम । ९ । इति बलिदानविधिः । १० । इति षट्कर्म-विधिः । ११ । इति वीरसाधनं नाम । १२ । इति शवसाधनं नाम । १३ । इति योगिनी-साधनं नाम । १४ । इति चाकमंचादिप्रयोगकथनं नाम ? । १५ । इति दीपिनी-विधन' नाम । १६ ।

No. 60. कुवलयाश्वचरितम् । By कृष्णरामशर्म्मा । Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 93. Lines, 6 on a page. Extent, 1,500 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Khil-pārá *via* Noakhali, Pandit Ramgobinda Tarkālaṅkāra. Appearance, very old. Prose and verse. Correct.

Beginning. प्रथमपत्रं नास्ति । चादितः द्विपिचतुःपत्रात्मतीव चलितानि चतः प्रस्तावनां परित्यज्य प्रारम्भवाक्यं लिख्यते ॥
ततः प्रविशति यथानिर्द्दिष्टो राजा मन्त्री च ।

राजा । एवमेव चच कः सन्देहः । मयि शासितरीत्यादि पुनः पठित्वा चार्थ्यमते पद्य पद्य—मयि जीवति सुतनूजे चरति दुरन्तकपोविघ्नं ।
द्विजमखविनिसंभ्रंशे नव इव × × × बलौराशिः ॥

सुमति । देव श । तापज्योतिषा प्रदीप्ते + + कुतो विघ्नानां प्रचारः ।

राजा । पौराः किमिदमुच्चरन्ति ।

मन्त्री । यद्येवं तदा दिग्विजयागमनारम्भविभामावसरे कोपि दुरात्मा एवमाचरन् पारचिकसुखमनुभवितुमुत्कण्ठते । इत्यादि ॥

End. अतः परमपि प्रियमस्ति । तथापि ।
प्रिया प्राप्तैर्युक्ता पुनरपि कृता मन्मथचरी
आचार्यो × × × प्रियसखः ।
परित्यक्तं राज्याद्यमपि पुनर्लब्धमधुना
किमेतस्मात्प्रेय × × × गतः । तथापीदमस्तु ।
× × विवर्जिताः श्रुतिविदः पुष्णन्तु पुण्यं द्विजाः
राजानः परिपालयन्तु ++ धर्म्मेण निःश्रावकाः ।
• नन्दन्तु × × प्रजा युवतयः × × दीपिताः
सर्व्वे प्राणभृतो भवन्तु कुशला नश्यन्तु सर्व्वापदः ।
इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे ।

Colophon. इति श्रीयुतलक्ष्मणमाणिक्यविरचिते कुवलयाश्वनामनाटके समुञ्चितनायको नाम नवमोऽङ्कः । समाप्तोऽयं प्रबन्धः ।
× × × × × ×

विषयः । इति श्रीयुतलक्ष्मणमाणिक्यविरचिते प्रसन्नकुवलयाश्वनामनाटके कुवलयाश्व-प्रस्थानो नाम प्रथमोऽङ्कः । इति मदालसापरिचयो नाम द्वितीयोऽङ्कः । इति मौक्तिकविक्षेपो नाम तृतीयोऽङ्कः । इति विकलकुवलयाश्वो नाम चतुर्थोऽङ्कः । इति मदालसापरिचयो नाम पञ्चमोऽङ्कः । इति छलितमदालसो नाम षष्ठोऽङ्कः । इति उन्मत्तकुवलयाश्वो नाम सप्तमोऽङ्कः । इति पातालपुरप्रवेशो नामाष्टमोऽङ्कः । इति समुञ्चितनायको नाम नवमोऽङ्कः ।

No. 61. "कूष्माण्डहोमः" । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 18. Lines, 11 on a page. Extent, 400 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. तृतीयादिषु-चतुर्षु-अनुवाकेषु-पापक्षयार्थं कूष्माण्डहोमाङ्गभूता मन्त्रा उच्यन्ते तत्र तृतीयानुवाकस्यादौ प्रथमायक्षमाव-यद्देवा देव इत्यादि ।

End. इदानीं विधत्ते कर्म्मादिष्वेतैर्जुहुयात् पूतो देवलोकान् समश्नुत इति प्रत्यक्षान कर्म्मारम्भेषु कूष्माण्डहोमेन पूतस्य देवलोकप्राप्तिर्भवति ।

Colophon. इति यजुरारण्यके द्वितीयप्रपाठके सप्तमोऽनुवाकः ।

विषयः । कूष्माण्डहोमविधानम् ।

No. 62. कृत्यपद्धतिः । By यादवाचार्य्य । Substance, country-made paper, 16 x 4 inches. Folia, 91. Lines, 7 on a page. Extent, 700 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Mayamansingha, Pargana A'liyá, Post Jámurki, Gram Háláliyá, Pandit Gurudāsa Vidyáratna. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

स्मृत्यागमपविचाराणां हितार्थं कृत्यपद्धतिः ।

नत्वा नारायणं देवं यादवेन वितन्यते ॥

ब्राह्मे मुहूर्त्ते उत्थाय रात्रिवासस्त्यक्त्वा नेत्रे मुखञ्च प्रक्षाल्य द्विराचम्य शौचार्थं जलं शुचि मृत्तिकाञ्च गृहीत्वा नैर्ऋत्यां दक्षिणस्यां वा दिशि गृहादि × विक्षेपपर्य्यन्तं देशमतीत्य तृणैर्भूमिमाच्छाद्यावगुण्ठितनासिका मुखशिरा दक्षिणकर्णोपरिभावेन पृष्ठलम्बितयज्ञसूत्रो मौनी पुरीषोत्सर्गं कुर्य्यात् ॥ इत्यादि ॥

End. अथ पञ्चमीव्रतं । — — — — — — — — — सोम उवाच ।

भद्रं प्रश्नोत्तमं चेदं पौराणिकमनुत्तमं ।

शृण्वतां पठतां नृणां × × × × × नाशनम् ॥ (?) इत्यादि ।

(अतःपरं खण्डितं) ।

Colophon. इति श्रीयादवाचार्य्यकृतकृत्यपद्धतौ आह्निकप्रकरणं ।

विषयः । संक्रान्तिनिरूपणं । तत्र कर्त्तव्यकर्म्मनिरूपणं । महानिशानिरूपणं । एकादशीव्यवस्था । वैशाखादिद्वादशमासकृत्यनिरूपणं । तत्र धर्म्मघटदानविधिकथनं । जलघटदानविधिः । अक्षयतृतीयासावित्रीव्रतदशहरेत्यादीनां विधिकथनं ॥

No. 63. कृत्यप्रदीपः । By वाचस्पतिमिश्रः । Substance, country-made paper, 14 x 4 inches. Folia, 76. Lines, 7 on a page. Extent, 2,100 slokas. Character, Bengali. Date Šaka 1741. Place of deposit, Durgapur Post Begamganga *via* Noakhali, Paṇḍit Kāsicandra Nyāyapañcānana. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

प्रणम्य पुण्डरीकाक्षं श्रीवाचस्पतिशर्म्मणा ।

आलोच्य मुनिवाक्यानि विप्राचारो वितन्यते ॥

आचाराल्लभते ह्यायुराचारादीप्सिताः प्रजाः ।
आचाराद्धनमक्षय्यमाचारो हन्त्यलक्षणम् ॥
अलक्षणमशुभसूचकमङ्गलचिह्नं तत् सूचितस्याधर्म्मस्तज्जनितफलमेवाचारो-
विनाशयति । तथा—

सर्व्वलक्षणहीनोऽपि समुदाचारवान् नरः ।
श्रद्दधानोऽनसूयश्च शतं वर्षाणि जीवति ॥ इत्यादि ।

End. यात्रायां वराहाचार्य्यः ।

दृष्टिः करोति दोषं तावत्ताकालसम्भवा राज्ञः ।
यावन्न भवति याने नरपश्चरणाङ्किता वसुधा ॥

तदेषां समुदायार्थो रत्नाकरे । मणिश्च × गुरु-शुक्र-बाल्य-वार्द्धकास्तमय-सिंहमकरान्यतरगुरुस्थितिपूर्वराश्यनागतातिचारिगुरुकसम्वत्सरपूर्वराशिं गमिष्यमाणातिचारिगुरुकपक्षत्रयवक्रिगुरुकाष्टाविंशतिवासरकेत्वाद्यद्भुतोत्तर-सप्ताहगुर्व्वादित्यसिंहादित्यपौषादिमासचतुष्टयान्यतमैकद्विनान्यतमदिनाधि-करणक × × नरैकनिसप्ताहान्यतमदिनानि निषिद्धसमयस्तदन्य एव शुद्धसमय इति ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायसन्मिश्र-श्रीवाचस्पतिविरचितः कृत्यप्रदीपः सम्पूर्णः ।
सरस्वत्यै नमः । गुरवे नमः ।

नवजलधिमहीन्द्रश्रोणिमाने शकाब्दे
षडमितदिनयन्योरन्तरीषे चणांशे ।
भवपदकमलं सन्नस्य घस्रे बुधस्य
अलिखदिदमशेषं रामभद्रो द्विजातिः ॥

विषयः । प्रातरारभ्य विप्राणां दैनिककर्त्तव्यविधिविवेचनम् । सदाचारप्रशंसाकथनं । प्रातःकृत्यनिरूपणं । तत्र शौचानन्तरं आचमनविधिनिरूपणं । दन्तधावनविधिकथनम् । प्रातःस्नानादिविधिकथनम् । तर्पणविधिकथनम् । सन्ध्याप्रयोगकथनम् । पूजादिविवेचनम् । भक्ष्याभक्ष्यविवेचनं । सायंसन्ध्याविधिकथनम् । अथ शयनविधिकथनम् । स्त्रीसहवास-विधिविधानम् । अथस्त्रीसहवासानन्तरं स्नानविधिकथनम् । अथ गोभिलोक्तस्नानतर्पण-विधिकथनम् । अथ गोभिलकल्पस्याभावे नरसिंहपुराणीयस्नानादिविधिकथनम् । अथ नरसिंहपुराणीयस्नानानन्तरं छन्दोगपरिशिष्टोक्तसन्ध्यावन्दनादीनां विष्णुपुराणोक्ततर्पणस्य च विधानकथनम् । अथ अमावास्यादौ पार्व्वण विधिकथनम् । वैश्वदेवकर्म्मनिरूपणं । नित्य-

श्राद्धविधिकथनम् । आभ्युदयिककालनिरूपणं । अथ वाजसनेयिश्राद्धप्रयोगकथनम् । अथापाथ-काभ्युदयिकप्रयोगनिरूपणं । अथ सपाथकाभ्युदयिकप्रयोगकथनम् । अथ समयस्य शुद्धाशुद्धि-विवेचनम् ॥

No. 64. कृष्णतापनीयोपनिषद् (उत्तरभागः) । Substance, palm-leaf, 17×2 inches. Folia, 6. Lines, 5 on a page. Extent, 120 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Puri S'aṅkaramaṭha. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. एकदा हि व्रजस्त्रियः सकामाः शर्व्वरीमुषित्वा
सर्व्वेश्वरं गोपालं कृष्णं हि वाप्यूचिरे ।
उवाच ताः—कृष्ण × ब्रैकस्मै ब्राह्मणाय भैक्ष्यं दातव्यं भवति दुर्व्वाससेति
कथं यास्यामोऽतीर्त्त्वा जलं यमुनायाः यतः श्रेयो भवति । इत्यादि ।

× × कृत्वा स्तुतिं पुण्यतमां ब्रह्मणे स्वस्वरूपिणे ।
कर्त्तृत्वं सर्व्वलोकानामन्तर्द्धाने बभूव सः ।
ब्रह्मणो ब्रह्मपुत्रेभ्यो नारदाच्छ्रुतं यथा ।
तथा प्रोक्तन्तु गन्धर्व्वि गच्छ त्वं स्वालयान्तिकम् ॥

Colophon. इत्याथर्व्वणोपनिषदि कृष्णतापनीयोपनिषदुत्तरभागः समाप्तः ।

No. 65. कृष्णतापनीयोपनिषद् (पूर्व्वभाग) । Substance, palm leaf, 17×2 inches. Folia, 3. Lines, 5 on a page. Extent, 30 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Puri S'aṅkaramaṭha. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ सच्चिदानन्दरूपाय कृष्णायाक्लिष्टकारिणे ।
नमो वेदान्तवेद्याय गुरवे बुद्धिसाक्षिणे ॥
मुनयो ह वै ब्रह्माणमूचुः कः परमो देवः कुतो मृत्युर्बिभेति कस्य विज्ञाने-नाखिलं ज्ञातं भवति केनेदं विश्वं संसरतीति तदुहोवाच ब्रह्मा कृष्णो वै परमं दैवतं गोविन्दान्मृत्युर्बिभेति गोपीजनवल्लभज्ञानेन तज्ज्ञातं भवति ।
इत्यादि ।

End. अमुं पैप्पलदं मन्त्रमावर्त्तयेद् यः
स यात्यनायासतः केवलं तत् ।
(तत्पदं) अने × देकं मनसो यवीयो
× × यद्देवा आप्नुवन् पूर्व्वमर्षदिति ॥
तस्मात् कृष्ण एव परोदेवस्तं ध्यायेत् तं × × × × तं भजेत् तं यजे-
दित्यों तत्सदिति ।

Colophon. इत्याथर्व्वणोपनिषदि कृष्णतापनीयोपनिषद्पूर्व्वभागः समाप्तः ॥

No. 66. केनेषितवाक्यभाष्यटिप्पणम् । Substance, country-made paper, 14×4 inches. Folia, 12. Lines, 9 on a page. Extent, 444 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Rajguru's Maṭha, Gaṇeśa Mahallā, Benares City. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः परमात्मने ।
प्रथमाद्यक्षरेणैव ममयादेः प्रवर्त्तकं ।
विदिताविदितान्यत्वसिद्धं ब्रह्माद्वयम् ॥
केनेषितमित्यादिकं सामवेदशाखाभेदब्राह्मणोपनिषदं पदशो व्याख्यायापि
न तुतोष भगवान् भाष्यकारः । इत्यादि ।

End. सत्यकामः स्वयंसिद्धः सर्वेशो यः स्वशक्तितः ।
स एकात्मः प्रविष्टोऽस्त्वसुपास्यः सर्व्वदेहिनाम् ॥

Colophon. इति केनेषितवाक्यभाष्यटिप्पणं समाप्तम् ।

विषयः । केनेषितोपनिषद् भाष्यव्याख्या ।

No. 67. कोषकल्पद्रुमः । By मधुसूदन । Substance, country-made paper, 10×2½ inches. Folia, 71. Lines, 4 on a page. Extent 980 slokas. Character, Bengali. Date, Śaka 1590. Place of deposit, Santoṣa *via* Taugail, Babu Bhuvan Candra Sen Kaviraj. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।
नत्वा नारायणं कोषकल्पद्रुमं मधुसूदनः ।

व्यातेनेऽमरसिंहस्य व्याख्यानौपायिकं मतम् ॥

सिन्धुः समुद्रेऽमले च सिन्धुर्नद्यां मतामते । व्याडिः ।

अयमुदयति मुद्राभञ्जनः पद्मिनीना-

मुदयगिरिवनालीबालमन्दारपुष्पः ।

विरहविधुरकोकद्वन्द्वबन्धुर्विभिन्दन्

कुपितकपिकपोलक्रोडताम्रस्तमांसि ॥

अकारो वासुदेवः स्यादाकारस्तु पितामह इत्येकाक्षरकोषः । इत्यादि ।

End. सव्यं वामे च दक्षिणे । फलं फालं मतं भाग्ये भोगप्रत्यययोरपि । रभसः रात्रौ नापितचाण्डालकपिनाम न कीर्त्तयेत् । एतेन दिवा कीर्त्तितव्यं शुभमस्तु शकाब्दाः । १५९० ।

Colophon. श्रीराजीवलोचनसेनेन लिखितमिदं स्वकीयपाठार्थञ्च । श्रीदुर्गाचरणे मम सदा भक्तिरस्तु ।

विषयः । अमरकोष-एकाक्षरकोष-वकार भेद-बकारभेद-ऊष्मवर्णभेदादिककोषाणां संग्रहणं । इदमेतस्य विशेषत्वं यदमरकोषस्य स्वर्गवर्गादावस्थकपदानां दृष्टान्तपूर्व्वकं व्युत्पत्तिकथनमिति ॥

No. 68. ऋतुरत्नमाला । Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 22. Lines, 20 on a page. Extent, 400 slokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Hariścandra Babu. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगुरुभ्यो नमः ।

ऋतुरत्नमाला लिख्यते ।

ओम् वन्दे (...) विघ्नद्वन्द्वकन्दे (...) पदारविन्दे । ?

यं देवमिन्द्रोपि विदेववन्द्यः सन्देहभेदे तमपीह वन्दे ॥ ?

End. पर्व्वाणि सुत्यमहः, ? इत्येकदीक्षापक्षे । अथवा पर्व्वणि दीक्षा, पञ्चम्यां सुत्यमहः ? । नायं मीमांसकानां अभीष्टतरः पक्षः ।

(इतो नास्ति) ।

Colophon. × × × × × × ×.

विषयः । ऋतूनां सर्व्वविषयनिरूपणम् ।

No. 69. "क्षुद्रसूत्रम्" । Substance, country-made paper, 12×5 nches. Folia, 29. Lines, 18 on a page. Extent, 512 ślokas. Character, Nágara. Date, Saṃvat 1766. Place of deposit, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय नमः सामवेदाय, नमो मशकाचार्याय ।
ॐ ग्रामकामस्य क्रतुर्ज्योतिष्टोमः । प्रजाकामस्य उपेषु ? आतम (...) रमिति श्रोत्रीयो गौषसस्यर्जुअमिचं ? अश्वसाम न हि वयस्मस्य नेते नयोः पूर्व्वम् ।

End. तत्र एव सोऽग्रः कल्पो भवति इत्येतेन प्रदेशेनावर एकाल्पो द्वादशाहानां विद्यते न पर इति न पर इति ।

Colophon. इति क्षुद्रसूत्रे तृतीयः प्रपाठकः समाप्तः । संवत् १७६६ । ज्येष्ठकृष्ण-पञ्चम्यां सोमवासरे ।

विषयः । सामवेदीययज्ञसम्बन्धिपदार्थनिर्वचनम् ।

No. 70. गङ्गाकवचं । (ब्रह्माण्डपुराणीयं) । Substance, country-made paper, $4\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 5. Lines, 11 on a page. Extent, 55 ślokas. Character, Nágara. Date, Saṃvat 1853. Place of deposit, Puri Sañkaramaṭha, Madhusūdana Tīrthasvámi. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ गङ्गायै नमोऽस्तु वै ।
अथ गङ्गाकवचं लिख्यते ।
ॐ नारद उवाच ।
ॐ ब्रह्मन् केन प्रकारेण सर्व्वपापक्षयी भवेत् ।
कथं रक्षेत् सुरश्रेष्ठः साधकं च सुरापगा ॥
केनैव विधिना गङ्गा श्रेयस्करी भवेद्विधे ।
यत् पाठात् सुलभं मोक्षं तद्वदस्व पितामहः ॥ (?)
ब्रह्मोवाच ।
साधु साधु त्वया पुत्र × × × प्रकाशकं ।
कवचं जह्नुकन्यायास्त्रिषु लोकेषु दुर्लभम् ॥

अप्रकाश्यं च यद् गोप्यं × × सुत्वा च वार्य्यतः । ?
त्वं त्वं पठ सदा तात यदीच्छसि सकं चितम् ॥ इत्यादि ।

End. तत्सर्व्वं क्षमितं देव प्रसिद्धं परमेश्वर । ?

Colophon. इति ब्रह्माण्डपुराणे श्रीब्रह्मनारदसम्वादे श्रीगङ्गाकवचस्तोत्रं सम्पूर्णं ।
संवत् १८५१ ।

No. 71. गच्छाचारप्रकीर्णकम् । Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 9. Lines, 10 on a page. Extent, 135 ślokas. Character, Nágara. Date Saṃvat 1871. Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. नमिऊण महावीरं तियसंदणसंथियं महाभागं ।
गच्छायारं किंचि विउद्धरिमोसु अससुदाओ ॥

End. गच्छायारं सुणित्ताणं पयित्ता भिक्खु भिक्खुणी ।
कुणंतु जं जहा भणियं इच्छंता हियमप्पणो ॥

Colophon. इति श्रीगच्छाचारप्रकीर्णकं सम्पूर्णम् । सम्वचन्द्रवसुमुनिभूमिवर्षे मिति कार्त्तिकमासे कृष्णपक्षे श्रीतक्षकनगरमध्ये लिखितम् ।

विषयः । गच्छानां (जैनयतीनां) आचारकथनम् ।

No. 72. गच्छाचारप्रकीर्णकटीका । By विजयविमलगणि । Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 147. Lines, 30 on a page. Extent, 7,350 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. भट्टारकप्रभु श्रीहृयानन्दगुरुभ्यो नमः ।
उद्योतं विदधेऽज्ञानामिव भव्यशरीरिणां ।
गोविज्ञाघैर्मिथ्योऽसौ जीयात् श्रीरविखिरम् ॥

End. शिष्यो हरिगुणा पुरोत्तमानन्दविमलसूरीणां ।
निर्मितवान् इत्तिमिमामुपकारकृते विजयविमलः ॥
यावन्नभस्तले मेरुर्यावच्चन्द्रदिवाकरौ ।
तावत् वृत्तिरियं धीरैर्वाच्यमाना जयत्विह ॥

Colophon. आनन्दविमलसूरीश्वरचरणसेवक-श्रीविजयविमलगणिविरचितायां गच्छा-
चार-प्रकीर्णकटीकायां श्रीगुरुपर्वक्रमवर्णनाधिकारः समाप्तः ।

विषयः । गच्छाचारसूत्रव्याख्या ।

No. 73. गणेशाचारचन्द्रिका By दामोदर । [Substance, palm-leaf, 13×1 inches. Folia, 31. Lines, 4 on a page. Extent, 750 slokas. Character, Uriya. Date ? Place of deposit, Dàmodarpur Śásana, zilla Puri, Pandit Sădāsiva Kāvyakaṇṭha. Appearance, tolerable. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अविघ्नमस्तु ।
गुरुं सर्वेश्वरं मूर्ध्ना प्रणिपत्य प्रकाश्यते ।
दामोदरेण कृतिना गणेशाचारचन्द्रिका ॥
ब्राह्मे मुहूर्त्ते चोत्थाय ध्यायेद्विद्वान् नमो गुरुं ।
शिरसि श्वेताम्बुजाकाशं द्विनेत्रं द्विभुजं सितं ॥
वराभयकरं शान्तं वन्दे मुद्रितमानसं ।
वामाङ्कस्थितया रक्तसिद्धासिद्धमहेश्वरं ॥
मानसैरुपचारैश्च सम्पूज्य प्रणमेत् ततः ।
अखण्डमण्डलाकारं व्याप्तं येन चराचरं ॥
तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ।
इति नत्वा वहिर्भूत्वा मन्त्रं चामार्थमाचरेत् ॥ इत्यादि ।

End. दक्षिणे उरगं इतमेव सुखदं न्यसेत् ।
उदगादपराग्नानां पर्य्यग्नानि विनिक्षिपेत् ॥ ?
वलानि तु गतिप्राप्तः प्रागुप्त्र प्रमुखानि च ।
× × × ×
इतीदं मया तन्त्रोक्तं प्रकारान्तरं ।

Colophon. इति श्रीगणेशाचारचन्द्रिकायां सप्तमः पटलः ॥

विषयः। इति श्रीगणेशाचारचन्द्रिकायां सन्ध्याविधिर्नाम प्रथमः पटलः। जपविधिर्नाम द्वितीयः पटलः। वास्तुपूजा नाम तृतीयः पटलः। ब्राह्मणभोजनविधिर्नाम चतुर्थः पटलः। काम्यकर्मकरणविधिर्नाम पञ्चमः पटलः। मन्त्रवैगुण्यप्रायश्चित्तदक्षिणादानादिविधिर्नाम षष्ठः पटलः। सप्तमः पटलः।

No. 74. गीतगोविन्दविवृतिः By वनमालिभट्ट। Substance, country-made paper, 14×7 inches. Folia, 62. Lines, 8 on a page. Extent, 900 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1815. Place of deposit, District Chāprā, Sisoyā, Paṇḍit Rāghavaprasāda. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः।

स्थिराणां जङ्गमानाञ्च येन सृष्टिर्निरूपिता।
सर्वेशाय नमस्तस्मै कृष्णाय जगदात्मने॥
श्रीकृष्णदेवकरुणाप्रतिलब्धविद्यः।
श्रीशिवलेशकृपया सकिशोरभक्तिः॥
गोविन्दगीतविवृतिं वनमालिनामा।
भट्टस्तनोति सुकृती शिवदासस्नुः॥ इत्यादि।

End. कीदृशानि सारस्वतानि सारस्वतानि सरस्वतीरसभूतानि जयदेवभनितामृतेन सर्वपदार्था निराकृता इति भावः॥

शिवदासतनुजेन भट्टेन वनमालिना।
गीतगोविन्दटीकेयं रचिता शुभदास्तु वः॥
वैशाखे कृष्णपक्षस्यैकादश्यां शुभमङ्गले।
वाराणस्यां कृताटीका भट्टेन वनमालिना॥

× × × × ×

वंशीरवैर्मोचितमारकोटिं वन्दे सदा तं वृषभानुजारतं॥

Colophon. इति श्रीगीतगोविन्दकृष्णचन्द्रसेवको दीत्यावतंसश्रीशिवदासपण्डितात्मजश्रीवनमालिभट्टविरचितायां (वनमालिसङ्क्रिन्यां) श्रीगीतगोविन्दटीकायां सुप्रीतपीताम्बरो नाम द्वादशः सर्गः॥०। संवत् १८१५॥

विषयः। गीतगोविन्दस्य व्याख्यानं।

No. 75. गुणछत्तीसी । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 8. Lines, 24 on a page. Extent, 325 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. दशविहे ठाणे पणत्ते, तं जहा अणुकम्पा १. संगहेचेव २. भये ३. कोलण-
णिए ४. लज्जाय ५. गारवेणात्य ६. अधम्मे पुनसत्तमे ७. धम्मेय अट्ठमेवुत्ते
८. काहीय ९. कयत्तीए १०.

End. · सत्तविह जहा सुयाउ गुणगुण संगहमया छत्तीए इय छत्तीसंछत्तीस
भाउभणियाउ एव कुलाए ३९. सिरियवयर सेन सुगुरु सीसेणं विरयं
कुलयमेयं पढिक्क (. .) जसढ भावा भव्वा पावतु कल्लाणं ४०.

Colophon. गुणछत्तीसी सम्पूर्णम् ।

विषयः । ठाणाङ्गसूत्रान्तर्गतदशविधदानवर्णनं, सङ्क्षेपेण जैनसाधूनां कर्त्तव्याकर्त्तव्यनिरूपणं, गुर्वादीणां षट्त्रिंशत् गुणकथनञ्च ।

No. 76. गोत्रिरात्रव्रतं । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 13. Lines, 16 on a page. Extent, 160 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Late Babu Hariścandra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

युधिष्ठिर उवाच ।

येन लक्ष्मीः सकलापि नराणां भवने भवेत् ।
सन्तति वर्द्धते स्त्रीणां व्रतञ्च वद मे प्रभो ॥

श्रीकृष्ण उवाच ।

End. एतत्ते कथितं राजन् व्रतस्योद्यापनं शुभं ।
श्रोष्यन्ति वाच्यमानं ये सिद्धास्तेषां मनोरथाः ॥
भविष्यन्ति न सन्देहो तेषां लोकाश्च शाश्वताः ।

Colophon. इति श्रीभविष्योत्तरपुराणे गोत्रिरात्रव्रतोद्यापनं समाप्तं ॥

विषयः । गवां व्रतादिकथनम् ।

विषयः। इति श्रीगणेशाचारचन्द्रिकायां सन्ध्याविधिर्नाम प्रथमः पटलः। जपविधिर्नाम द्वितीयः पटलः। वास्तुपूजा नाम तृतीयः पटलः। ब्राह्मणभोजनविधिर्नाम चतुर्थः पटलः। काम्यकर्मकरणविधिर्नाम पञ्चमः पटलः। मन्त्रवैगुण्यप्रायश्चित्तदक्षिणादानादिविधिर्नाम षष्ठः पटलः। सप्तमः पटलः।

No. 74. **गीतगोविन्दविवृतिः** By **वनमालिभट्ट।** Substance, country-made paper, 14 x 7 inches. Folia, 62. Lines, 8 on a page. Extent, 900 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1815. Place of deposit, District Chāprā, Sisoyā, Paṇḍit Rāghavaprasāda. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः।

स्थिराणां जङ्गमानाञ्च येन सृष्टिर्विकल्पिता।
सर्वेशाय नमस्तस्मै कृष्णाय जगदात्मने॥
श्रीकृष्णदेवकरुणाप्रतिलब्धविद्यः।
श्रीशिवलेशकृपया सकिशोरभक्तिः॥
गोविन्दगीतविवृतिं वनमालिनामा।
भट्टस्तनोति सुकृती शिवदाससूनुः॥ इत्यादि।

End. कीदृशानि सारस्वतानि सारस्वतानि सरस्वतीरसभूतानि जयदेवभनिता-स्वतेन सर्वपदार्था निराकृता इति भावः॥
शिवदासतनुजेन भट्टेन वनमालिना।
गीतगोविन्दटीकेयं रचिता शुभदास्तु वः॥
वैशाखे कृष्णपक्षस्यैकादश्यां शुभमङ्गले।
वाराणस्यां कृताटीका भट्टेन वनमालिना॥
× × × × ×
वंशीरवैर्मोहितमारकोटिं वन्दे सदा तं वृषभानुजारतं॥

Colophon. इति श्रीगीतगोविन्दकृष्णचन्द्रसेवको दीत्यावतंसश्रीशिवदासपण्डितात्मज-श्रीवनमालिभट्टविरचितायां (वनमालिसङ्गिन्यां) श्रीगीतगोविन्दटीकायां सुप्रीतपीताम्बरो नाम द्वादशः सर्गः॥०। संवत् १८१५॥

विषयः। गीतगोविन्दस्य व्याख्यानं।

चरन्तः कृष्णगाथाश्च बोधयन्तः परस्परम् ।
अपश्यन्यादृशार्थांश्च × × × × ॥
कदाचित् पर्य्यटन्नेको नारदो ब्रह्मणः सुतः ।
यदृच्छया तत्र यातः कच्छपीं चिन्मयीं ध्वनन् ॥
संभ्रमादुत्थिताः सर्वे नत्वा दत्त्वा वरासनं ।
उपविष्टं मुनिवरं पाद्यार्घ्याचमनीयकं ॥
भूयो भूयोऽपि मुनये सूनृतां वाचमब्रुवुः ।
मुने त्वं ब्रह्मणः श्रेष्ठः सुतो ब्रह्मा इवापरः ॥
वयं तवोपदेशेन रटामः कृष्णवर्त्मसु ।
संसारसागरे घोरे विषयग्राहसङ्कुले ॥
पुत्रदारधनावर्त्ते स्नेहपल्वलपङ्किले ।
जायन्ते च म्रियन्ते च तेषामन्तो न विद्यते ॥
तरन्ति त्वत्प्रसादेन केन वै जीवजातयः ॥

नारद उवाच ।

एवं मया पुरा पृष्टो ब्रह्मा लोकपितामहः ।
तथा वः कथयिष्यामि यथा प्रोक्तं स्वयम्भुवा ॥

ब्रह्मोवाच ।

अष्टाक्षरराज्ञीनामग्रिर्मनुरयं मुने ।
कृष्णस्य सर्व्वमन्त्राणां मन्त्रराजो दशाक्षरः ॥ इत्यादि ।

End. सर्व्वक्षेत्रेषु दीपेषु साधकेन्द्रः समाहितः ।
जुहुयाद्दशमन्त्रेण घृतेनाष्टोत्तरं शतम् ॥
महापूजाञ्च देवस्य कुर्य्यात् तद्दोषशान्तये ॥

Colophon. इति श्रीगोविन्दवृन्दावने परमरहस्ये बृहद्गौतमीये पञ्चविंशः पटलः ।
श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥

विषयः । इति श्री गोविन्दवृन्दावने परमरहस्ये बृहद्गौतमीये १मः पटलः । २यः पटलः । ३यः पटलः । ४र्थः पटलः । ५मः पटलः । ६ष्ठ—२५ पटलाः ।

No. 79. **गौरीजातकं ।** Substance, country-made paper, 10 × 3 inches. Folia, 5. Lines, 11 on a page. Extent, 135 ślokas. Character, Nāgara. Date, Samvat 1865. Place of deposit, District Chāprā, P. O. Gopālganj, Harapura, Jagadeo Paṇḍit. Appearance, tolerable. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नमामि गौरीं शिरसा वागर्थप्रतिपत्तये ।
जातस्य यद्य विसृत्यां विस्तारो शुभाशुभा । १
क्रूरखेचे यदा जन्मास्तमितो लग्ननायकः ।
षड्जीवो यदायातो षष्ठवर्षं स जीवति ॥ इत्यादि ।

End. लग्ने पापव्यये पापनिधने पापसंस्थितः ।
तदा मातृभयं विद्याद्वर्षे चतुर्थे तु ॥ १

Colophon. इति श्रीगौरीजातकं समाप्तम् ॥ संवत् १८६५ ।

विषयः । जातकलग्नशुभाशुभफलकथनमुखेन मातृरिष्टादि कथनम् ॥

No. 80. **ग्रहचक्रविवरणं ।** By **कृष्णरथ ।** Substance, palm leaf, $14 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 76. Lines, 4 on a page. Extent, 1,150 ślokas. Character, Uṛia. Date ? Place of deposit, Puri, Śaṅkara Maṭha. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः ।

श्रीकृष्णचरणौ नत्वा तरणी विघ्नवारिधेः ।
विवृतिर्ग्रहचक्रस्य गणकप्रीतये ब्रुवे ॥
ग्रन्थारम्भे विघ्नविघातार्थं ग्रहराजं सूर्यं प्रणमति
यः कर्त्ता जगतां भर्त्ता संहर्त्ता महतां निधिः ।
प्रणमामि तमादित्यं वहिरन्तस्तमोपहं ॥
तं आदित्यं सूर्यं प्रणमामि नमस्करोमि ॥ इत्यादि ।

End. कृष्णपक्षे त्रयोदश्यां मघा × × करे रविः ।
यदा तदा गजच्छाया श्राद्धं पुण्यैरवाप्यते ॥
कृष्णपक्षे त्रयोदश्यामाश्विनकृष्णत्रयोदश्यां ।
मघानक्षत्रे यदि चन्द्रः हस्तानक्षत्रे रविस्तिष्ठति ॥

अस्मिन् योगे गृजाच्छाया भवति । तत्र श्राद्धं पुण्यैरवाप्यते । आश्विनकृष्ण-त्रयोदशीरे मघारे चन्द्र थित्र हस्तानक्षत्रे रवि थिव दृहाकु गजच्छाया योग वत्ति । रयि श्राद्ध कन्ने पुण्य थोर ।

\+ \+ \+ \+ \+

येमम्मे लेखि थिक्ता सेरूपे व्याख्यान कनु ।

Colophon. इति श्रीकृष्णरथविरचिते संस्कृतदेशभाषायां यवचक्रविवरणे अगस्त्यो-दयादिनिरूपणाख्यो द्वादशोऽध्यायः । समाप्तः ।

विषयः । इति श्रीकृष्णरथकृते संस्कृतदेशीयभाषायां यवचक्रविवरणे मध्याधिकारः समाप्तः प्रथमोध्यायः । इति श्री...... स्फुटाधिकारो नाम द्वितीयोऽध्यायः समाप्तः । इति श्री...... तिथ्याधिकारो नाम । ३ । (चतुर्थो नास्ति) इति श्री...... नक्षत्रचक्राद्य-धिकारो नाम । ५ । इति श्री...... वक्रनिरूपणं नाम । ६ । इति श्री ...... मङ्गलादि-ग्रहाणां चक्रकेन्द्रादिनिरूपणं नाम ।७। इति श्री...... चक्रचक्राद्यर्धादिनिरूपणं नाम । ८ । इति श्री...... षष्टी संवत्सर निरूपणाख्या । ९ । इति श्री...... अयनांशचरदिनार्धादि-निरूपणाख्या । १० । इति श्री...... लग्नसाधनाख्या । ११ । इति श्री...... अगस्त्योद-यादिनिरूपणाख्या । १२ ।

No. 81. ग्रहादर्शपत्रम् । By निधिमिश्रदैवज्ञ । Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 7. Lines, 12 on a page. Extent 338 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1871. Place of deposit, District Chāprā, P. O. Gopālganj, Harapura, Jagadeo Paṇḍit. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

गणेशं गिरं गोपिकावल्लभं च ।
गुरोः पादपद्मं प्रणम्य भास्करादीन् ॥
प्रणम्याथ कुर्वे ग्रहादर्शपत्रं ।
मतं भास्करीयं निधिः संनिरीक्ष्य ॥
वह्निग्निमोघो न शको गताब्दको-
र्नृपैर्जिनैर्वेदकरैर्विभाजितः ॥ इत्यादि

End. • गतगम्यदिनैः × × × × ।
शुक्लपक्षोभवेद्बुधः ॥

अवधपुरनिवासी श्रीनिधिर्विप्रवर्य्यः ।
सकलग्रहगतिज्ञः सर्व्वसिद्धान्तरीत्या ॥
विबुधजनहितार्थं श्रीग्रहादर्शपत्रं
विधुनगवसुचन्द्रे वैक्रमेऽब्दे अकार्षीत् ॥

Colophon. इति श्रीनिधिमिश्रदैवज्ञविरचिते ग्रहादर्शपत्रे मध्यस्पष्टाधिकारः समाप्तः ॥ संवत १८७१ ॥

विषयः । ग्रहाणां मध्यमाद्यधिकारकथनम् । दिनगणना-नित्यग्रहानयनादि कथनम् ॥

No. 82. चतुरनुयोगव्याख्या । Substance, country-made paper, 11 x 4 inches. Folia, 6. Lines, 20 on a page. Extent, 150 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalā cārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. इह प्रवचने चत्वारोनुयोगाः, तद्यथा चरणकरणानुयोगः, धर्मकथानुयोगः, गणितानुयोगः, द्रव्यानुयोगश्च ।

End. अस्माभिः प्रति पा (...) प्राग्व्याख्यातोऽनुयोग एकैकः सकलायां गाथायां, चतुरनुयोगास्तु पृथगधुना, इति ।

Colophon. इति चतुरनुयोगव्याख्या सम्पूर्णा ।

विषयः । जैनचतुरनुयोगव्याख्या ।

No. 83. चन्द्रोन्मीलनदीपकं । Substance, country-made paper, 15 x 3 inches. Folia, 12. Lines, 8 on a page. Extent, 240 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1718. Place of deposit, Zilla Medinipur, post Garveta, gram Khunverā, Babu Vaikuṇṭha Nāth Chakravarti. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

हितनयः क्षितिराक्षिताक्षतिवाक्षिन्या खगेन्द्रवाक्षिन्याः ।
सकलचराचरशिरसि परागपदं नमामि ॥ (?)
दैत्यराज इदं वक्ष्ये जगच्चिन्तासुदीपकं ।

अपि ज्योतिर्विदः कष्टे बुद्धिनिर्म्मलकारकं ।
लाभालाभं सुखं दुःखं जीवितं मरणं तथा ।
जयः पराजयः सन्धिर्गमागमविनिश्चयः ।
मूकचिन्ता च तथा मुष्टि राजावस्थादि कौतुकं । (?)
एतत् सर्व्वं महाशास्त्रे चन्द्रोन्मीलनदीपके ॥
ज्ञानदीपकमादाय वर्त्तिं कृत्वा सदक्षरैः ।
स्वरारोहेण संयोज्य ज्वालयेदुत्तराधरैः ॥
अकचटतपयशा वर्गा उक्तास्तेषु वर्गेषु चि बलं शुभाशुभं सर्व्वं ।
एतैश्च जगत् सर्व्वं व्याप्तमक्षरमण्डाभिः ॥ इत्यादि ॥

End. प्रश्नस्य वर्गदर्शनादेव यो दृश्यते स एव प्रश्नाक्षरं निरूप्यते यद्वर्गस्य प्रथमाक्षरं तद्वर्गस्य प्रथमाक्षरं भवति वर्गस्य प्रधानं आलिङ्गिते अधिके

आलिङ्गितं ... ... चतुर्थं अभिधूमिते ।
दग्धेन पञ्चमो वर्गो विलोमो धूमिताधरैः ॥

अवर्गा यदाभिधूमिता भवन्ति तदा वैपरीत्याय चतुर्थो वर्गो गृहीतव्यः ।
इति स्वरार्थचतुर्थप्राप्तिः ।

Colophon. इति सारोद्धारे चन्द्रोन्मीलनशास्त्रे ज्ञानपटलः समाप्तः । शकाब्दाः । १७१८ । ५ । १९ ।

विषयः । लाभालाभादिनिरूपकवर्गनिरूपणं । वर्णानां न्यासविधिः । स्वराणामुत्तराधररूपेण निरूपणं । योनिनिरूपणं । दग्धसमयादीनां निरूपणं । मूलाक्षरनिरूपणं । जीवितमरण-सुख दुःख-जय-पराजयादिनिरूपणं । कालनिरूपणं । चक्रपटलनिरूपणं । लग्नभेदे वर्णानामवस्थानात् फलभेदकथनमिति निष्कर्षः ॥

No. 84. चयनप्रदीपः । By नरसिंह वाजपेयी । Substance, palm-leaf, 15×1 inches. Folia, 51. Lines, 3 on a page. Extent, 1,000 slokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, Dāmodarpur Śāsana, zilla Puri, Late Paṇḍit Gopināth Misra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अविघ्नमस्तु ।
एकाद्याहीनसत्रादिरपि सम्यगनुष्ठितः ।
यद्भिमनोरथप्राप्तिस्तस्मै नु चरये नमः । (?)

श्रीनृसिंहं नमस्कृत्य कात्यायनमुनीन् गुरून् ।
चयनस्य प्रदीपोयं नृसिंहेन प्रणीयते ॥
अग्निः सोमक्रतोरङ्गमनारभ्य श्रुतोऽप्यसौ ।
लिङ्गाद्वाक्यादिभिकश्च नियतो हि महाव्रते ॥
न स्यादग्निष्टोमसंस्थे विद्यामग्निनिधानतः ।
अग्निष्टोमपरं वाक्यं विज्ञतावेव सङ्गतं ॥ इत्यादि

End. एवं साङ्गैभिनिर्वृत्ते चयने इतः परं त्यजेत् ।
यावज्जीवं पक्षिमांसं × × वर्षति धावनं ॥
नोपेयाद्वनितां शूद्रामथ धर्म्मो युगान्तरे ।
द्वितीयचयने भार्य्यां क्षत्रां वैश्याञ्च वर्जयत्
तृतीयचयने विप्रो ब्राह्मणीमपि वर्जयेत् ।
चयन्तु नियमः पुंसः सम्भवेन कलावपि ॥
... ...
इत्यग्निचिद् वाजपेयी नरसिंहविनिर्मितः ।
चयनस्य प्रदीपोऽस्तु प्रीतये सुरवैरिणः ॥

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायाग्निचिद्वाजपेयिनरसिंहमिश्रविरचितचयनप्रदीपः समाप्तः शम्भुकरमिश्रेण लिखितोऽयं चयनप्रदीपः ।

विषयः । यज्ञविधिविधानं ।

No. 85. जगन्मोहनं । By लक्ष्मणाचार्य्यः । Substance, country-made paper, 13 x 5 inches. Folia, 243. Lines, 11 on a page. Extent, 3,600 slokas Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, District Chāprā, P. O. Gopālganj, Harapura, Jagadeo Paṇḍit Appearance, tolerable, Verse. Correct.

Beginning. ब्रह्माम्भोजसुरासुरेन्द्रनिलयस्फुर्जत्किरीटोज्ज्वल-
ज्योतिर्लीढपदारविन्दयुगलस्तत्त्वस्वरूपो रविः ।
ब्रह्माण्डोदरसंस्थिताखिलजगद्ध्वान्तस्य संध्वंसनं
यः कुर्व्वन् सहसा जगत्यनुदिनं पर्य्येति कालात्मकः ॥

ज्योतिः शास्त्रं समग्रं प्रथमपुरुषतः स्वर्णगर्भाद्विदित्वा ।
पूर्व्वं शाते पर्य्यखिलमुनिवरगणाः प्रार्थनाद्यं चकार ॥ ?
तच्चेदं विश्वरूपं बहुपदनिकरैर्गुह्यमध्यात्मरूपं ।
शश्वत् सर्व्वप्रकाशं ग्रहचरितविदां निर्मलं ज्ञानचक्षुः ॥
स्कन्धद्वय दृष्टविचित्रमर्थगम्भीरमादावधुना यदुक्तं ।
तल्लक्षणःस्कन्धमिद तृतीयं वक्ष्ये जगन्मोहननामधेय ।
+ + + + । इत्यादि ॥

End. आरभ्य सूर्य्यमूले यदा पृच्छति पृच्छकः ।
सर्व्वस भवेत्तस्य नात्र कार्य्या विचारणा । ?
देवगृहे नदीतीरे स्थाने चैव मनोरमे ।
उपविश्य यदा पृच्छेत् तदासिद्धिमवाप्नुयात् ॥
+ + + +
सुखोपविष्टे दिक्संस्थे पृच्छके सिद्धिरोचिता ।
विदिक्स्थे च दुरासीने कार्य्यसिद्धिर्नजायते ॥

Colophon. इति श्रीसारङ्गसाधुवचनामृते भट्टश्रीलक्ष्मणाचार्य्यविरचिते जगन्मोहने अङ्गस्पर्शविद्या नाम द्विनवतितमोऽध्यायः समाप्तः ॥ शुभं भूयात् ।

विषयः । १ अध्याये शास्त्रावतारकथनं । २ दैवज्ञलक्षणकथनं ॥ ३ दृष्टाध्यायः । ४ वत्सरशरीराधिपतिनिर्णयः ॥ ५ सम्वत्सरफलादिकथनं । ६ नृपमन्त्रिशस्यरसनीरसाधिपफलकथन । ७ रवेरार्द्राप्रवेशफलकथनं । ८ गुरुदयाब्दफलकथनं । ९ रविचारादिकथनं । १० चन्द्रचारकथनं । ११ भौमचारकथनं । १२ बुधचारकथनं । १३ गुरुचारकथनं । १४ शुक्रचारकथनं । १५ शनिचारकथनं । १६ राहुचारकथनं । १७ केतुचारकथनं । १८ ग्रहणफलकथनं । १९ परिवेशकथनं । २० कालनिर्णयः । २१ संक्रान्तिफलकथनं । २२ अरिष्टसूचकाध्यायः । २३ अङ्गप्रत्यङ्गस्फुरणादिनिर्णयः । २४ कालज्ञानं । २५ सुस्वप्नादिनिरूपणं । २६ दुःस्वप्नादिनिरूपणं । २७ तिथिफलादिकथनं । २८ वारादिकथनं । २९ नक्षत्रफलकथनं । ३० योगादिकथनं । ३१ करणादिनिरूपणं । ३२ तारावलादिकथनं । ३३ लग्नगुणादिफलकथनं । ३४ लग्नसंज्ञाकथनं । ३५ मुहूर्त्तकथनं । ३६ अवयोगकथनं ? । ३७ नक्षत्रदशादिकथनं । ३८ अवयोगग्रहणोत्पातकथनं । ३९ अमृतयोगसिद्धयोगादिकथनं । ४० खपत्रसंस्थापनं । ४१ गुणदोषापवादकथनं । ४२ अष्टकवर्गलक्षणं । ४३, ४४ प्रत्येकाष्टकवर्गस्थादिफलकथनं । ४५ प्रस्ताराष्टकफलकथन । ४६ गण्डादिकथनं । ४७ प्रतिपदादितिथिनिर्णयः ।

४८ रजस्वलाशुद्ध्यादिकथनं। ४९ आधानकथनं। ५० पुंसवनादिकथनं। ५१ सीमन्तोन्नयनादिकथनं। ५२ सुतकर्म्मकथनं। ५३ प्रसवयोनिभेदकथनं। ५४ प्रसवस्नानादिकथनं। ५५ प्रश्नाधिकारः। ५६ शुक्रप्रोक्तारिष्टादिकथनं। ५७ उपस्तुतिकाध्यायः। ५८ गर्ग-यम-वराहप्रभृतिप्रणीतद्वितीयप्रकारारिष्टकथनं॥ ५९, ६० राजयोगादिकथनं। ६१ राजयोगभङ्गादिकथनं। ६२ लग्नांशगुणकथनं। ६३ प्रभावफलकथनं। ६४ नक्षत्रजातकान्तर्भूतमहादशान्तर्दशानिरूपणं। ६५ पञ्चविधदशाभेदकथनं। ६६ स्त्रीजातककथनं। ६७ स्त्रीलक्षणकथनं। ६८ सामुद्रिकलक्षणकथनं। ६९ नामकरणकथनं। ७० कर्णवेधकथनं। ७१ अन्नप्राशनकथनं। ७२ चौरकर्म्मकथनं। ७३ चोरस्त्रीकाराङ्कुरार्पणकथनं। ७४ उपनयनविध्यादिकथनं। ७५ विवाहशकुनप्रश्नकथनं। ७६ कालशुद्धिकथन। ७७ महादोषकथनं। ७८ क्षत्याक्षत्यविवेकः। ७९ विवाहान्तर्भूताष्टादशकूटादिकथनं॥ ८० मुहूर्त्तनिरूपणं। ८१ विवाहलग्नद्वादशकथनं। ८२ गृहप्रवेशकथनं। ८३ वास्तुनिरूपण॥ ८४ विजययात्राप्रश्नकथनं। ८५ केतुत्रिकोणाश्रितयोगकथनं। ८६ समरयात्रादिकथनं॥ ८७ सकलदेवप्रतिष्ठापनकथनं। ८८ राजाभिषेककथनं। ८९ राज्ञां मन्त्राभिषेककथनं। ९० वस्त्राध्यायः। ९१ सर्व्वकर्म्ममन्त्रपक्षणादिनिरूपणं। ९२ अध्याये गृहगोधिकाशान्त्यङ्गस्पर्शविद्यादिकथनं॥

No. 86. जयतीर्थविजयटीका। Substance, country-made paper, 12×4 inches. Folia, 40. Lines, 12 on a page. Extent, 960 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Pandit Vāmanācārya, Bibihāṭi. Appearance, old. Prose. Correct. Incomplete.

Beginning. श्रीवेदव्यासाय नमः।

श्रीरामं श्रीरमादासं दोषदूरं गुणाकरं।
वन्दे श्रीश्रीमदानन्दतीर्थपूर्व्वान् गुरूनपि॥

End. उपभक्तेः उत्कृष्टभक्तेः वशस्य अधीनस्य मम विभूषणं अलङ्कारः भवतु भूयात् भक्त्याक्षत + + दपिस्यात् कर्मलोके श्लाघनीयमिति भावः। (इतोनास्ति)।

Colophon. — — — — — — —

विषयः। माध्वजयतीर्थदिग्विजयव्याख्या।

No. 87. जातककल्लोलः। By रघुनन्दन। Substance, country-made paper, 14×5 inches. Folia, 71. Lines, 12 on a page. Extent, 1,800 slokas. Character, Nāgara. Date Sam 1913. Saka 1778? Place of deposit, District Chāprā, P.O. Gopālganj, Harapura, Jagadeo Paṇḍit. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः।

नत्वा जातककल्लोलं चानन्दाय विपश्चितां।
शारदेभाख्यकेशांश्च तनोति रघुनन्दनः॥
यत्नाज्जातकग्रन्थानि संविलोक्य करोति वै।
वराहमिहिरादीनां सत्यादीनाञ्च सम्मतं॥
+ + + + मेषेक राशयः स्मरजादयः।
नवभिर्नवभिः पादैः पूर्व्वतः क्रमतो धिया॥ इत्यादि।

End. अथ दिनदशा।

वेदघ्नं जन्मनक्षत्रं तिथिवारसमन्वितं।
पञ्चैरेव हरेद्भागं शेषं दिनदशा भवेत्॥
क्रोधं क्लान्तिं सुखं क्लेशं + + प्राप्तिं भेय पुनः।
ज्ञान कलिं महाभूति नृणां कुर्व्वन्ति खेचराः॥
श्रीमज्जातककल्लोलमकरोद्रघुनन्दनः।
श्रीमत्लक्ष्मणपुत्रस्तु सर्व्वजातकसम्मतं।
मोदायविबुधानां च शिष्याणां हेतवे मुदा।
अकारि जातकग्रन्थः श्रीमता सर्व्ववल्लभः॥

Colophon. इति श्रीरघुनाथपण्डितविरचिते जातककल्लोले अष्टोत्तरीदशाविंशो-त्तरीदशाफलाध्यायो द्वादशपरिच्छेदः॥ शिखी शशि पक्ष चन्द्र मिते समे गजमुनिस्वरचन्द्रमिते शके ... लिखितं॥

विषयः। १ परिच्छेदे राशिप्रभेदादिकथनं॥ २ पः रिष्टादिकथनं॥ ३ पः रव्यादि-भावफलकथनं। ४ पः षड्वर्गफलादिकथनं॥ ५ पः एकादिषड्वर्गयोगफलकथनं। ६ पः राशि-ग्रहसंयोगे योगफलादिकथनं॥ ७ पः ८ पः अयनांशगुणपद्मासादिफलकथनं। ९ पः स्त्रीभाव-फलकथनं। १० पः अष्टकवर्गादिफलकथनं। ११ पः परमायुर्लांशिकदशायोगिनीदशादिकथनं॥ १२ परिच्छेदे अष्टोत्तरीविंशोत्तरीदशाफलादिकथनं॥

No. 88. जातकर्मपद्धतिः । By दिवाकर । Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 8. Lines, 18 on a page. Extent, 160 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Late Babu Hariscandra. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीमच्छिवाख्य + + + तितश-
चक्रचूडामणिं सज्जनवृन्दवन्द्यं
विदुर्वि यं धिषणेनतुल्य ।
तन्नौमि नित्य धिषणाभिवेत्तोः ।
श्रीकेशवश्रीपतिसुन्दरादि-
प्रणीततन्त्रादधिगत्यसार ।
प्रकाश्यते सुज्ञदिवाकरेण
पद्यांशुभिर्जातकमार्गपद्मं ॥

End. नन्देन्दुवर्षेण मया कृतोय
ग्रन्थोरवेः पादयुगप्रभावात् ।
शाकेनगाम्भोधिशरेन्दु तुल्ये १५४७
प्राच्यप्रबन्धान् परिभाव्य सम्यक् ॥

Colophon. इति श्रीसकलचक्रचूडामणिश्रीकृष्णदैवज्ञसुतश्रीमनृसिंहगणकस्य सुतेन दिवाकरेण विरचितायां जातकर्मपद्धतौ ग्रन्थ + + + प्रकारः ।

विषयः । जातकर्मविचारः ।

No. 89. जातकार्णवसङ्ग्रहः । By वराहमिहिर । Substance, country-made paper, 15×3 inches. Folia, 6. Lines, 7 on a page. Extent, 84 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, zilla Medinipur, post Garvetá, gram Khunverá, Babu Vaikunthanáth Chakravarti. Appearance, tolerable. Generally prose. Generally correct.

Beginning. श्रीश्रीरामः ।
नवशैलेन्दुरामाढ्याः शकाब्दाः कालवत्सराः ।
कल्याद्यब्दगणः प्रभाकरहतशेषादिमासैर्युतः
निघ्नः खाग्निहुताशयुक् सुरहृतैर्लब्धादिमासैर्युतः ।

अविघ्नः सतिशृद्दिंषापिअवतस्त्रिव्योमशैलोद्भूतो
चौनो × × × × शितनिशार्कं सावनोऽर्कगणः ॥ इत्यादि

End. प्रतीच्याञ्च तथा ज्ञेया नूने देशान्तरे सति ।
एवं क्रमेण संक्रान्ते मेषवारादिको भवेत् ।
मेषवारादितो ज्ञेया × × × × × × ॥

Colophon. इति श्रीवराहमिहिराचार्य्यविरचितजातकार्णवसंग्रहः समाप्तः ॥

विषयः । गुणकच्छेदकनिर्णयः । मध्यभुक्तिनिरूपणं । छायाधिकारनिर्णयः । चन्द्रग्रहण-निरूपणं । सूर्य्यग्रहणनिरूपणं । संक्रान्तिनिर्णयः ।

No. 90. जातकालङ्कारटीका (बालबोधिनी)। By नर्म्मदागिरि।
Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 112. Lines ?
Extent, 1,344 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1890. Place of deposit, Benares City, Late Babu Hariścandra. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

सानन्दमिति यत्पूर्व्वमिति, गणेशः अथ सिद्धिसदनं लम्बोदरं भारतीं सूर्य्यादिग्रहमण्डलं, हृदजे स्थितं निजगुरुं ताम् भक्त्या सानन्दं यथा स्यात् तथा प्रणिपत्य तत् + + + जातकं श्रीमच्छिवानुज्ञया सग्धराहत्ते कुर्व्वे अस्मि ।

End. गद्यैः पद्यैरिति श्रीगणेशेन अस्मिन् जातके वंशाध्यायः सम्पूर्णतः अन्यत् सर्व्वं पूर्व्वं व्याख्यातं ।

Colophon. इति श्रीनर्मदागिरिणावधूतेन विरचितायां बालबोधिन्यां जातका-लङ्कारटीकायां वंशाध्यायः ।

विषयः । जातकालङ्कारव्याख्या ।

No. 91. श्रीजिनशतकम् । Substance, country-made paper, 10 x 5 inches. Folia, 6. Lines, 16 on a page. Extent, 300 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1771. Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Suri. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः ।

श्रीमद्भिः स्वैर्मे ++ भि भूवनमवि ++ वत् नापरत्येष शश्वत्
सत्त्वप्रमादयेषु प्रभुषु किमिति सम् म ++ मे वोपवक्राः,
स्वर्थ्यैः वौर्य्यादिद्वार्थ्या दभि भवितु मिवा ++ शवोयश्च दीप्राः ।
प्रोत्सर्थ्यै ++ यत्प्रशैवन (...) भुवः सश्रिये ++ नाङ्घ्रिनोवः ।

End. यां रचां वा विवेकी बहुविषविपदां भेदिकां दैन्यमूल्यान्
युष्मान् मान्यागमण्यान् नव न ++ शया वामसौ वाग् विधेयात् ।

Colophon. इति श्रीजिनशतके वर्णसा वाग्वर्णसो नामचतुर्थः परिच्छेदः सम्पूर्णः
सवत् १७७१ चैत्र पूर्णिमायां ।

विषयः । जिनस्तुतिः ।

No. 92. जिनसहस्रनाम । Substance, country-made paper, 10 x 5 inches. Folia, 4. Lines, 13 on a page. Extent, 120 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Suri. Appearance, very old. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीसर्व्वज्ञाय नमः ।

सर्वज्ञामपि कर्णाभ्यां शृण्वन् वाचा समुच्चयन्
जीवः पीवरपुण्यश्रीर्लभते फलमुत्तमम् ॥

End. बन्ध्यानां सुतदं ++ चौषा ++ जीवितप्रदं
++ सर्वविध्वंसी श्रवणात् पठनात् जपात्
इति श्रीअर्हत् सहस्रनामसमुच्चये दशमः प्रकाशः ।

Colophon. इति श्रीअर्हत्सहस्रनाम सम्पूर्णम् ।

विषयः । जिनसहस्रनामकथनम् ।

No. 93. जिनस्तुतिमाला । Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 7. Lines, 15 on a page. Extent, 280 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1834. Place of deposit, Benares City, Diumaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Suri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. अथ प्रथमपत्रं नास्ति ।

नमत् (...) न्यभिनम्दननन्दिता सुरवधूः परमोदरः ।

भरकरीन्द्रविदारणकेशरिम् सुरवधूनयनः परमोदरः ।

End. अपयचिरचिरे ++ कटोत्कट कष्टोत्कटे

संश्रिते भवशोकल +++

विकेपरमवस्तरां मजाराव सम (...) भायाति भायाजिते

वासनाचारतारावलम्बमहा ।

Colophon. इति श्रीमहावीरस्तुतिः ।

विषयः । जिनस्तुतिः ।

No. 94. ज्ञानाङ्कुरमञ्जरी । Substance, country-made paper, 8×3 inches. Folia, 9. Lines, 9 on a page. Extent, 200 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Chakradhá *via* Naráyanganja, Pandit Pūrṇa Candra Bhaṭṭācāryya. Appearance, old. Verse and prose. Generally correct.

Beginning. ॐनमः सर्व्वज्ञ ।

त्रिलोचनं नमस्कृत्य जगदीशं दिगम्बरं ।

गौतमादौ मया प्रोक्ता ज्ञानाङ्कुरमञ्जरी ॥

अथ गौतमादिभिः कालावेदने युगपद्वक्तृभिः प्रश्ने कृते विषयपार्थक्य

ज्ञानाय चूडामणेः प्रश्नाक्षरे नाना प्रश्नान् पर्य्यालोच्य चार्य्याचतुष्टयमाह ।

अकचटतपयशा कविकुलशित सौम्यजीवशौरीणां चन्द्रस्य च निर्दिष्टा

मातृशौ × × ॥ इत्यादि ।

End. अथ मध्ये × × चिह्नयोः प्रकारान्तरं । यद्यथा पुनः ।

(अतः परं खण्डितं)

विषयः। प्रश्नाक्षरानुसारेण लग्ननिरूपणं। तेनैव जन्मलग्नज्ञाननिरूपणं। लग्ननिरूपणा-द्राशिनिरूपणं। प्रश्नाक्षरेण जीवधातुमूलनिरूपणं। देवनिरूपणं। मनुष्यनिरूपणं। पक्षि-निरूपणं। पद्निरूपणं। क्षितिजादिनिरूपणं।

No. 95. ज्येष्ठमाहात्म्यम् (जैमिनीयं)। Substance, country-made paper, 15 × 5 inches. Folia, 42. Lines, 14 on a page. Extent, 420 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Late Babu Hariścandra. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः।

नत्वा साम्बरमानाथं द्युमणिं सात्मजाम्बिकां।
ज्येष्ठमासस्य माहात्म्यं वक्ष्ये प्रीत्यै विदां भुवि॥
सुवर्णेतरशैलेन्द्र सुखासीन जटाधर।
उपगम्येश्वरी माता जगतां हिमशैलजा॥

End. भविष्यन्ति नरा गौरि
दिव्यदेहाजनेश्वराः।
यद्भीष्टं च तेषां + + मच्चैं स्यात् कृपया मम॥

Colophon. इति जैमिनीये ज्येष्ठमाहात्म्ये भीष्मयुधिष्ठिरसंवादे द्वादशोऽध्यायः।

विषयः। ज्येष्ठमासमाहात्म्यवर्णनम्।

No. 96. ज्योतिर्मणिः। Substance, country-made paper, 11 × 3 inches. Folia, 30. Lines, 5 on a page. Extent, 480 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, zilla Mayamansing, parganá Aṭiyá, post Jāmurki, grām Hálālia, Paṇḍit Śaśibhúṣan Bhaṭṭācāryya. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय।

निमज्य ज्योतिरब्धौ च सारमाकृष्य साम्प्रतम्।
ज्योतिर्मणिरियं प्रोक्ता बालानामाशुबुद्धये॥

अथ वाराः। रविसोममङ्गलाश्च बुधो जीवः सितः शनिः।
एतानि वारनामानि पूर्व्वमुक्तानि सूरिभिः॥ इत्यादि।

End. अथ पक्षपरिमाणवचनं ।

मासान्ते पक्षस्यान्ते पर्य्यांकाद्ये देवे स्वाप्नीः ।

कान्तं वक्त्रं हन्तं पूर्णं चन्द्रं मत्वा रात्रौ चेत्

कुत्स्नामः प्रातंश्चेतो राहुःक्रूरः पाद्यात्

तस्माद्धान्तेश्वर्य्यास्यान्ते शर्य्यकान्ते कर्त्तव्या ॥

(अतः परं खण्डितं)

विषयः । शारनिरूपणं । नक्षत्रनिरूपणं । तेषामधिपतिनिरूपणं । केन्द्रादिसंज्ञाकथनं । राश्याधिपकथनं । राशिनक्षत्रविभागकथनं । वारवेलाकथनं । गृहप्रवेशकालादिनिरूपणं । भुमिकम्पकारणनिरूपणं । संक्रान्त्यादिनिरूपणं । गुरुचक्रनिरूपणं । शुक्रादीनामष्टवर्ग-निरूपणं ॥ पक्षपरिमाणवचनकथनं ॥

No. 97. ज्योतिषरत्नं । By कमलाच्च शर्म्मा । Substance, country-made paper, 14×3½ inches. Folia, 21. Lines, 4 on a page. Extent, 210 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Elángā *via* Tángail, Babu Nīlkamal Bhaṭṭācāryya, zamindar. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीसूर्य्याय ॥

प्रणम्य कालिकापादं कमला(क्ष)चेण शर्म्मणा ॥

क्रियते ज्योतिषां रत्नं विदुषां तुष्टिहेतवे ॥

प्रतिपत्षष्ठी एकादशी नन्दा

द्वितीया सप्तमी द्वादशी भद्रा ।

तृतीया अष्टमी त्रयोदशी जया ।

चतुर्थी नवमी चतुर्दशी रिक्ता ।

पञ्चमी दशमी पूर्णिमा पूर्णा ॥

नन्दाभद्राजया रिक्ता पूर्णा च तिथयः क्रमात् ॥ इत्यादि ॥

End. चन्द्रतो यदि वारिलग्नतो द्वादशद्वितीयराशिगामिनः ॥

शुक्रवाक्पति-शशाङ्कनन्दना कागमनकथाखि प्रच्छतः ॥

इत्यादि (अतः परं खण्डितं)

विषयः। सिद्धियोगकथनं ॥ राशिकथनं। दशाविभागकथनं ॥ यात्राकालनिरूपणं ॥ विवाहकालनिरूपणं ॥ अथ गोधूलिप्रशंसाकथनं ॥ पञ्चाङ्गतादीनां कालनिरूपणं ॥ गर्भादिदोषकथनंपूर्व्वकं तेषां शान्तिकथनमित्याद्यावश्यकीयज्योतिर्वचनानां संग्रहणं ॥

No. 98. ज्योतिष्टोमविहारकारिका। Substance, country-made paper, 11 x 5 inches. Folia, 12. Lines, 2 on a page. Extent, 50 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit. Benares, Vāmanācārya. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. प्राग्वंशः षोडशायामो द्वादशव्याम इष्यते।
प्राग्वंशात् पश्चिमे भागे पत्नीशालाचतुष्पदा ॥
वेदेर्विमानं सौमिक्याः क्रमैर्द्विर्द्वादशाङ्गुलैः।
आदित्रिंशत्तु दिवि चन्द्रद्वियुगभूमिषु ॥

End. पश्चात् ततस्तदर्द्धन्तु दक्षिणोत्तरतः क्षिपेत्।
+ + + मध्यतुल्यांशकायया तस्य शंकवः ॥
इति पदमानं। इत्येकपदमानेन सौमिका वेदिरीरिता।

Colophon. इति पदमानं समाप्तं ॥

विषयः। आपस्तम्बसूत्रोक्ताग्निष्टोमविहारनिर्माणविधानं।

No. 99. ज्योतिष्टोमविहारकारिकाव्याख्या। Substance, country-made paper, 11 x 5 inches. Folia, 12. Lines, 7 on a page. Extent, 200 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Vāmanācārya. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. अथ कर्मकाण्डकलापे अतीव निष्णाततरः कश्चिदविकल्पः पुरुषः सर्व्वेषां सप्तसूत्राणां प्रकृतिभूतज्योतिष्टोमसम्बन्धिविहारस्य प्रतिपादकानां मध्यमकारिकाणां गूढार्थत्वात् सुखतोपलब्धये व्याख्यानमारभते ॥

End. "इत्येकं पदमानेन सौमिकी वेदिरीरिता" इति। इरिता इतीतिकथनं त्रिमवादिश्लोकाश्रयेणेति ज्ञातव्यं ॥

Colophon. इति श्रीदेवयाज्ञिकवाचेष शारदानन्दयज्वना विरचितं पदमानेन सोमविहारप्रतिपादकानां मध्यमकारिकाणां विवरणं समाप्तं ॥

विषयः। ज्योतिष्टोमविचारप्रतिपादककारिकाव्याख्या ॥

No. 100. ज्योतिःसारः। By रमाकान्त। Substance, country-made paper, 20×5 inches. Folia, 6. Lines, 7 on a page. Extent, 180 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Sákräil *via* Tangail, Pandit Hariscandra Tarkaratna. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ॥

नत्वा श्रीनाथमालोक्य ज्योतिर्ग्रन्थान् समासतः।
ज्योतिःसारं रमाकान्तो वक्ति बालावबुद्धये ॥
तत्रादौ जातकगणन ॥
मेषादयोऽपि मीनान्ता राशयो लग्नसंज्ञकाः ॥
यस्य मासस्य यो राशिस्तत्र सूर्य्योदयः।
तत् सप्तमे चास्तं प्रथमलग्नारम्भे उदयः ॥ इत्यादि ॥

End. स्वराशौ जीवफलं।
आद्याष्टमे बन्धुवियोगदुःखं।
अन्यं चतुर्थे धनहानिर्भोगः ॥
षष्ठे च रोगः कलहस्तृतीये।
समूलनाशो दशमस्थजीवे ॥ (अतःपरं खण्डितं)

विषयः। जातकगणनं। नामाद्यादिनिरूपणं। पताकीनिरूपणं। ग्रहद्वारनिर्णयः। वस्त्रनिर्णयः। द्रेक्काणफलनिरूपणं। चौराफलकथनं। लग्ननिरूपणं। स्वराशौ जीवफलनिरूपणं ॥

No. 101. टीकासर्व्वस्वं (अमरकोषव्याख्यानम्)। By सर्व्वानन्द। Substance, palm leaf, 14×1 inches. Folia, 60. Lines, 5 on a page. Extent, 2,100 slokas. Character, Uriá. Date ? Place of deposit, Puri, Sañkara Maṭha. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

वर्हिष्ठो वर्हापीडः प्रविरपरो वालपल्लवोटेन।
मेदुरमुदिरश्यामलरुचिरो व्याद्वेव गोविन्दः ॥

सुदंशौ धीराणां न गुणलवगर्व्वान्नमपरि.
श्रमः किञ्च स्वार्थस्तदिह विबुधाः चन्तुमुचितं ।
इति ये सत्सुयात्कुमतयो नूतनतया
खलास्तेमी चैया गुरुषु पुनरप्यञ्जलिरयं ॥
अथटीकासर्व्वस्वं दशटीकावित् करोत्यमरकोषे ।
श्रीमत् सर्व्वानन्दो वन्द्यघटीयार्त्तिहरपुत्रः ॥ इत्यादि ॥

End. निकुञ्जकुञ्जावित्यनेन अर्थोपसर्गनिष्टत्तिः
उदयमित्योदयमुपमानैरादिति ॥

Colophon. इति वन्द्यघटीय श्रीसर्व्वानन्दकृतौ टीकासर्व्वस्वे शैलवर्गः ॥
(अतः परं खण्डितं)

विषयः । अमरकोषस्य व्याख्यानं ॥

No. 102. ठाणाङ्गसूत्रम् । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 78. Lines, 30 on a page. Extent, 3,900 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Dinmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्री कोकापार्श्वनाथाय नमः ।
सुयं मे आउ सन्तेणं भगवया एवमक्खायं एगे आया एगेद (...) एगा-किरिया एगेलोए, एगेअलोए, एगेधम्मे, एगेअधम्मे, एगेधम्मे, एगेधम्मे, एगे-बन्धे, एगेमोक्खे, एगेपुण्णे, एगेपावे, एगेआसवे, एगेसम्बरे,

End. दसपवे सोगाढापोग्गला अनन्ता पण्णत्ता दससमतठितासो पोग्गला अनन्ता पण्णत्ता दसगुण कालगा अनन्ता पोग्गला अनन्ता, एवं वण्णेहिं गन्धेहि रसेहिं यासेहिं दसगुण पो (...) क्खा पोग्गला अनन्ता पण्णत्ता.

Colophon. सम्मत्तं च उड्डाणमिति .

विषयः । जैनमते धर्माधर्मादिशरीरस्थगुणादीनां वर्णनम् ।

No. 103. तत्त्वसारः (तन्त्रम्) । Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folia, 21. Lines, 5 on a page. Extent, 225 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Cakradhá, *viá* Nārāyanganj, Paṇḍit Kālicandra Vidyābhūṣan. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो भवाय ।

कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नविभूषिते ।
आनन्दभैरवो देवः पप्रच्छानन्दभैरवीं ॥
श्री आनन्दभैरव उवाच ।
निगमागमशास्त्राणि मया तया प्रकाशितं । (?)
तेषां मध्ये सारभूतं वद कान्ते कुलेश्वरि ॥
पुरा श्रीतन्त्रशास्त्रोक्ताच्छ्रुतं बहुविधं मया ।
श्रीरुद्रयामलाख्यञ्च तथाचोत्तरतन्त्रकं ॥
शक्तियामलमाख्यातं तथान्यं विस्तरं प्रिये ।
योगसारं समाख्यातं तथा गुह्यं वदस्व मे ॥
श्री आनन्दभैरव्युवाच ।
योगसारं तत्त्वसारं सर्व्वशास्त्रोत्तमोत्तमम् ।
प्रधानं सर्व्वशास्त्राणां तन्त्रादीनाञ्च भैरव ॥
यो न जानाति देवेश तस्य सिद्धिर्न जायते ॥
... ...
तत्त्वसारं विना वत्स तत्सर्व्वं निष्फलं भवेत् ॥
... ...
श्री आनन्दभैरव उवाच ।
तत्त्वसारस्य माहात्म्यं वदस्वानन्दभैरवि ॥ इत्यादि ।

End. यो यो चरेत् इमं मन्त्रं तस्य सिद्धिर्न जायते ।
अवश्यं श्मिदां पीत्वा सर्व्वकर्म्माणि साधयेत् ?
न पिवेद् यदि मोहेन तस्य सिद्धिर्न जायते ॥

Colophon. इति श्रीतत्त्वसारे दशमः पटलः ।

विषयः । इति तत्त्वसारे १म २य पटलः । तत्त्वसारे गुप्तितत्त्वविधाने तृतीयः पटलः ।

तत्त्वसारे ४र्थः पटलः । तत्त्वसारे श्रीमदानन्दभैरवभैरवीसम्वादे कवचसंस्कारो नाम पञ्चमः पटलः । तत्त्वसारे चण्डीमाहात्म्योपाख्याने षष्ठः पटलः । तत्त्वसारे ७म पटलः । ८मः पटलः । नवमः पटलः । दशमः पटलः । सामान्यतो योगविधायकोयं ग्रन्थः ।

निगमतत्त्वसारः ।

No. 104. तत्त्वामृततरङ्गिणी । By कुलानन्दनाथ । Substance, palm leaf, 20 × 2 inches. Folia, 23. Lines, 5 on a page. Extent, 690 slokas. Character, Bengali. Date 1660. Place of deposit, Gaṇeśamahallā, Benares City, Rāj Guru's Maṭha Appearance, very old. Verse correct.

Beginning. प्रणम्य गुरुपादाब्जं ज्ञानानन्दरसाश्रयं ।
तनुते तन्त्रसाराङ्ग तत्त्वामृततरङ्गिणीम् ॥
"तन्त्रे" दशशतदलपद्मे प्रोल्लसत् पूर्णचन्द्रे ।
स्थिमधचिवधिराङ्ग हंसपीठान्तरस्थः ।
अभयवरकराब्जो योग (...) कुलकमलविलासी पातुमां देवदेवः ॥

End. सिद्धान्तः करणोधीरो निर्विकारः सदासुखी । (... ...)
श्रीकुलानन्दनाथेन श्रीनाथपदसेविना ।
आनीतेऽयंस्वर्णदीव तत्त्वामृततरङ्गिणी ॥

Colophon. इति तत्त्वामृततरङ्गिण्यात्मविवेकोनाम सप्तमतरङ्गः ॥
शून्यषड्रसचन्द्रे च गते शाकेऽसिते बुधे ।
वैशाखे लिखिता शून्यैस्तत्त्वामृततरङ्गिणी ॥

विषयः । प्रथमतरङ्गे गुरुशिष्यलक्षणम् . द्वितीयतरङ्गे शिष्यसम्बोधनम् . तृतीयतरङ्गे जीवचित्तसम्वादः . चतुर्थतरङ्गे षडाम्नायविवेचनम् . पञ्चमतरङ्गे प्रकृतिपुरुषविवेचनम् । षष्ठतरङ्गे अभेदकथनम् . सप्तमतरङ्गे आत्मविवेकः .

No. 105. तत्त्वार्थरत्नाकरः By प्रभावचन्द्र । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 94. Lines, 22 on a page. Extent, 2,266 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1697. Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalācārya Māhārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Incorrect.

Beginning. अस्य प्रथमतः १० संख्यावधिकपचारिं न सन्ति .
सत्यवस्तु शुभवस्तु . बिम्बप्रतिमाचैत्या (.) . मित्र सखाद् महात्मादि

(...) वाम्मरो . सत्य उत्तमवार्त्ता जानाति . असत् को विशेषः (... ... ...) मिथ्यात्ववैरीशत्रुअसत्यपुरीवस्तु . अवलोकं यतियथा, इच्छानुच्छन्दचारी, अर्द्धमत्तवत् माद्य कोऽयवत् . कुज्ञान प्रशारसंग्राम एवा (.) दि कुज्ञान जानाति . ज्ञानकुज्ञान एवं विशेषः . इति भावार्थः .

End. एवं विचार्य्य मोक्षपदार्थभावनाज्ञातव्या इति भावार्थः . इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे दशमोध्यायः .

Colophon. इति तत्त्वार्थरत्नाकरग्रन्थे सर्व्वार्थसिद्धौ मुनिश्रीधर्मचन्द्रशिष्यप्रभावचन्द्रविरचिते (... ...) श्रोतव्यनिमित्तं मोक्षपदार्थकथनं नाम दशमोऽध्यायः . इति सर्व्वार्थसिद्धसूत्र टीका समाप्ता . संवत् १६९७ । कार्त्तिक सुदि .

विषयः । सर्व्वार्थसिद्धसूत्रव्याख्या ।

No. 106. तलवकारोपनिषत्पदभाष्यटिप्पनम् । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 18 on a page. Extent, 216 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Gaṇeśa-mahallā, Benares City, Rāj Guru's Muṭha. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः परमात्मने .

यच्छ्रोत्रादेरधिष्ठानं चक्षुर्वागाद्यगोचरं ।
स्वतोऽध्यक्षं परंब्रह्म नित्यमुक्तं भवामितत् ॥

केनेषितमित्यादिकां तलवकारशाखोपनिषदं व्याचिख्यासुर्भगवान् भाष्यकारोऽयं प्रत्यग्गोचरस्यात्मनःसंसारित्वादसंसारिब्रह्मभावस्य उपनिषत्प्रतिपाद्यत्वासम्भवात् निर्विषयत्वाद्व्याख्येयत्वमाशङ्क्याहङ्कारसाक्षिणः संसारित्वप्रापकप्रमाणविषयत्वात् ब्रह्मताप्रतिपादने विरोधासम्भवात् सविषयत्वात् व्याख्येयत्वं प्रतिजानीते केनेषितमित्यादिना ॥

End. यो वै सर्व्वेश्वरो विष्णुः सर्व्वात्मा सर्व्वदर्शनः ।
शुद्धः बोधाम्बुधिः साक्षात्सोऽहं नित्योभयः प्रभुः ॥

इत्थं तलवकारस्य भाष्ये शङ्करनिर्मिते।
पदभाष्याभिधानेऽस्मिन् निरमायि सुटिप्पणम् . ॥

Colophon. इति तलवकारोपनिषत्पदभाष्यटिप्पणं सम्पूर्णम् .

विषयः । तलवकारोपनिषत्शङ्करभाष्यव्याख्या .

No. 107. ताजिकपद्धतिटीका, By केशवाचार्य्य । Substance, country-made paper, 14 x 3 inches. Folia, 7. Lines, 9 on a page. Extent, 250 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetá, Grām Khuñverā, Babu Vaikuṇṭha Náth Cakravarti. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ श्रीसूर्य्याय नमः ।
यत्ताजिकोक्तं फलं बायनोत्थं
क्रमाद्विनोक्तमन्यैर्यतो दुर्गमेतत् ।
क्रमाद्वच्मि तत्पद्धतिं प्रस्फुटोक्त्या
गणेशं नमस्कृत्य बालावबोधां ॥
ज्ञात्वा जन्म खगोदयान् प्रतिसमं जन्मार्कतुल्यो रवि
र्यत्रा × × सुखं भवेद्गतसमाः शैलाब्धिदिग्घ्नाः कृताः ।
खाभ्रैर्जनिवासरादिसहिताख्याश्चागैरब्दादिनेऽ
ब्दादिः सावयवे स्फुटोऽब्जजनिजो मासः क्वचि × × युक् ॥
अस्यार्थः । स्फुटशास्त्रानुसारेण ग्रहान् उदयान् द्वादशभावान् स्फुटीकृत्य वर्षलग्नं कार्य्यं । इत्यादि ।

End. यत्र लग्नपतिर्वर्ष नवांशपतिस्तयोर्मित्रत्वे अथवा × दृष्टिः अथवा चन्द्रदृष्टौ उच्चस्थौ वा तदालग्नः शुभप्रदौ तयोर्वैरत्वेदथवा नीचस्थौ तौ अथमितौ तदा न शुभौ एवं धनादिषु भावेषु तदधिपतिस्तन्नवांशपतिश्च विचार्य्यः । पूर्व्ववत्तयोरपि मित्रत्वादौ शुभं वैरा × बद्ध × मिति मिश्रे मिश्रफलं ज्ञेयं ॥

Colophon. इति श्रीकेशवाचार्य्यरचितताजिकपद्धतिटीका समाप्ता ।

विषयः । ताजिकपद्धतेर्व्याख्यानं ।

No. 108. तिथिनिर्णयः । By भट्टोजिदीक्षित । Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folia, 33. Lines, 13 on a page. Extent, 900 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1878. Place of deposit, District Chāprā Sisoyā, Paṇḍit Rāmanāth Misra. Appearance, tolerable. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

चैत्रशुक्लप्रतिपदि वत्सरारम्भः ।

सचौदयिकी तिथिर्ग्राह्या ।

चैत्रे मासि जगत् ब्रह्मा ससर्ज प्रथमेऽहनि ।

शुक्लपक्षे समग्रं तु तदा सूर्योदये सतीति ॥

हेमाद्रौ ब्रह्मोक्तेः । इत्यादि ।

End. चरकुजाभ यजन्तौ भूत्वा त्वं चोलिवासिनी ।

अतस्त्वां पूजयिष्यामि भूते भूतिप्रदा भवेत (?) इति दिक् ।

इति चोलिका निर्णयः ॥

Colophon. इति पदवाक्यप्रमाणज्ञ-श्रीलक्ष्मीधरसूरेः सूनुना भट्टोजिदीक्षितेन विरचितस्तिथिनिर्णयः समाप्तः ॥ संवत्—१८७८ ॥

विषयः । प्रतिपदादिसकलतिथिव्यवस्थाकथनं ॥ चोलिकानिरूपणञ्च ॥

No. 109. तिथिनिर्णयः । वैद्यनाथ । Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folia, 22. Lines, 11 on a page. Extent, 500 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1821. Place of deposit, District Chāprā. P.O. Gopālganj, Harapurā Paṇḍit Jagadeo. Appearance, tolerable. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

विश्वामित्रवरयोगिना भगवतानन्तेन भट्टेन च ।

श्रीमद्धोजभट्टमुखे तिथिगणो यो निर्णयोऽङ्गीकृतः (?) ॥

सोऽयं सम्प्रति वैद्यनाथविदुषा संक्षेपतः कथ्यते ।

ज्योतिर्वेदविदामनिन्दितधियामानन्दसम्भूतये ॥

तत्रैकभक्तानां चतुर्भूतास्तु प्रतिपदादितिथिषु साधारणो निर्णयः ।

End. प्राक्पक्ष एव कथितोऽनु वषिष्ठमुख्यैः ।

जीवस्तु पक्षेऽपि बुधः शिशुविवर्ज्यः ॥

Colophon. इति शुक्लास्तादिनिरूपण । अनेकवाक्यविरोधानेकवाक्यांशमम्पत्ति पादनादितिथिनिर्णयोद्देशकनामाष्टमः परिच्छेदः, निरूपणं समाप्त ॥

संवत—१८९१ ।

विषयः । प्रतिपदादिसकलतिथिव्यवस्थादिकथनं ॥

No. 110. तिथिविवेचनम् । By रमापतिसिद्धान्त । Substance, country-made paper, 12×4 inches. Folia, 72. Lines, 6 on a page. Extent, 1800 slokas. Character, Bengali. Date, S'aka 1332 Place of deposit, Cakradhá *viá* Nārāyanganja. Pandit Kālī Candra Vidyābhūsan. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

प्रायशः सङ्कल्पानामेव कर्म्मणामारम्भकत्वात् आदौ स एव निरूप्यते । कायवाङ्मनोभिरचितं कर्म्म फलाय समर्थमिति श्रुत्या त्रयाणां सङ्कल्पमुक्तं । तच केन रूपेण कस्याङ्गत्वमित्यत आह मनसा संकल्पयति वाचा अभिलपति कर्म्मणा चोपपादयतीति । इत्यादि ।

End. अथ सुवर्णदानं । भविष्ये ।

तथा तस्यां तृतीयायां यद्देवि ब्राह्मणाय वै ? ।
माषषाड्शमात्रं वा सुवर्णं यः प्रयच्छति ॥
सद्देमरत्नखचिते विमाने सर्व्वगे शुभ ।
सर्व्वपापविनिर्म्मुक्तः सर्व्वभूषणभूषितः ।
ततो रुद्रस्य सायुज्यं प्राप्नोति च न संशयः ॥

... ...

तथाच ब्राह्मे ।
सर्व्वदानानि नियमा यायाश्चैव तपांसि च ।
यज्ञो दानं तथा जप्यं श्राद्धन्तु सुरपूजनं ।
मन्वाद्या × × कृतं सर्व्वं कोटिकोटिगुणं भवेत् ॥

Colophon. इति श्रीरमापतिसिद्धान्तविरचितं तिथिविवेचनं समाप्तं ॥

पक्षत्रिकालेन्दुमिते च शाके
कृता भवानीचरणारविन्दं ।

नभस्तत्त्वा × ×, × × × × ।
× × × यत्नाद् रघुनाथशर्म्मा ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

विषयः । संकल्पनिरूपणं । मलमासविवेचनं । मासपक्षतिथिनियमनं । नक्षत्रविवेचनं । विकल्पविचारः । युगादिविवेचनं । जन्मतिथिव्यवस्था । प्रतिपदादितिथिकृत्यनिरूपणं । भीमाष्टमी, अशोकाष्टमी, श्रीरामनवमीनिरूपणं । दुर्गोत्सवकृत्यनिरूपणं । देवीमाहात्म्य-पाठफलकथनं । चातुर्मास्यव्रतादिविवेचनं । पञ्चकृत्यनिरूपणं । दानव्यवस्था, तत्र भूमिदान-विधिफलादिकथन । सुवर्णदानविधिफलादिकथनञ्च ।

No. 111. तिमिरचन्द्रिका । By रामरत्न । Substance, country-made paper, 20 × 5 inches. Folia, 56. Lines, 7 on a page. Extent, 1400 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Śivapur *via* Tangail, Paṇḍit Bhavāninath Bhaṭṭācāryya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. गुरवे नमः

चिदावासरशर्व्वरी समकरा चैतन्यचन्द्रोदया
नानाचारविचारविश्वविमलज्ञानैकगम्याकृतिः ।
कापिध्वान्तकृतान्तदर्पदलिता पाप × × × × ।
× × × × विधायिनी हृदि मया संस्थाप्यते पूर्णिमा ॥
कलौ स्वल्पायुषः सर्व्वे साधकाः स्वल्पबुद्धयः ।
विधास्ये साधनं तेषां येन तूर्णं भवेत् × × ॥
नानागमसमुद्रेभ्यो नानानिगमसागरात् ।
विविच्य पद्यरत्नानि निबध्नन्ति समासतः ॥
श्रीरामरत्नरचितां कृत्याकृत्यतमोहृतां ।
× × × × पश्यन्तु गुरवः प्राचीनपद्यनिर्म्मितां ॥
विविधविबुधकृतबहुविधमतानुसारेण जडबुद्धीनां
नानाविधसंशयतिमिरौघो आशुसद्दूरीकरणाय
तिमिरचन्द्रिका नाम संग्रहो दीप्यतु ॥ इत्यादि ॥

End. यदि नो पश्यते नूनं तदा नैव शुभं भवेत् ।
एवं ज्ञात्वा सर्व्वेशानि शान्तिस्वस्त्ययनञ्चरेत् ॥
इति शिवावलिः ।

Colophon. इति तिमिरचन्द्रिकायां सप्तदशोल्लासः ॥ (अतः परं खण्डितं)

विषयः। दीक्षादिनिर्णयः। प्रातःकृत्यनिर्णयः। दन्तधावनादिनिर्णयः। अन्तर्यागादि-विधिनिर्णयः। स्नानशोधनादिपूर्व्वकपूजानिर्णयः। उपचारादिनिर्णयः। निशापूजा-विधानादिनिर्णयः। यन्त्रादिनिर्णयः। मालादिनिर्णयः। नित्यजपादिनिर्णयः। कुण्डादि-निर्णयः। साधनविधाननिर्णयः।

No. 112. तुलापुरुषपद्धतिः By मानसिंह। Substance, country-made paper, 14×4 inches. Folia, 19. Lines, 7 on a page. Extent, 400 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Cakradhā *via* Nārāyanganja, Paṇḍit Kailās Candra Bhaṭṭācāryya. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय।

प्रणम्य गोविन्दपदारविन्दं नत्वा गुरूंश्चैव तथा द्विजेन्द्रान्।
धर्म्मार्थकामादिचतुष्टयार्थं प्रकुर्व्वते सद्धविदुषां मतेन॥
विचार्य्य धर्म्मशास्त्राणि दानसागरसंस्थितां।
क्रियते मानसिंहेन तुलापुरुषपद्धतिः॥
तथाच लिङ्गपुराणे अयने द्वे युगाद्यायां तथा च विषुवद्वये।
चन्द्रसूर्य्योपरागे च वैशाख्यां कार्त्तिकीषु च॥
कर्त्तुश्चोपचयोपेते तथा मन्वन्तरासु च।
चतुर्द्दश्यष्टमीचैव श्रीपञ्चम्यां विशेषतः॥ (?)

— — — — —

समीपेऽश्वत्थवृक्षस्य देवब्राह्मणसन्निधौ।
सर्व्वदानानि देयानि नात्र कार्य्या विचारणा॥ इत्यादि

End. ब्रह्मविष्णुगोविन्दप्रतिमात्रयं एकशय्यायां स्थापयेत्। शिव × × देव-द्वयमन्यशय्यायां स्थापयेत्। शिरोदेशे नागकुम्भं निद्राफललाभार्थं पञ्च-रत्नान्वितं वस्त्रयुग्माच्छादितं स्थापयेत्। ततो गुरुः सर्व्वशान्तिसाधारणं-निद्राकलशं जपेत् —

Colophon. (अतः परं खण्डितं)

विषयः। तुलापुरुषदानविषयकविधिनियमादिकथनं।

No. 113. तृचकल्पपद्धतिः By वैद्यनाथ। Substance, country-made paper,1 5 x 5 inches Folia, 11. Lines, 17 on a page. Extent, 275 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, BenaresCity, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

देशकालौ स्मृत्वाऽमुकगोत्रोत्पन्नस्यामुकशर्म्मणो ममामुकरोगस्य समूल-
नाशद्वारा क्षिप्रारोग्यप्राप्तये तृचकल्पोक्तप्रकारेण तृचस्य न्यासपूर्व्वकं मण्डल-
लेखनं पीठपूजनं प्रधानमूर्त्तिपूजां —इत्यादि ।

End. आरोग्यसिद्धेर्विचिकीर्षितस्य सूर्य्यार्घ्यदानस्य शुभप्रयोगः ।
देवाकरिर्मूलगतानुरूपं श्रीवैद्यनाथो रचयाञ्चकार ॥

Colophon. इति श्रीशौनकोक्ततृचकल्पपद्धतिः .

विषयः । वेदोक्तभगवद्भास्करार्घप्रदानादिविधानम् .

No. 114. तैत्तिरीयकभाष्यटीका By प्रकटार्थकार. Substance, country-made paper, 15 x 4 inches. Folia, 23. Lines, 22 on a page. Extent, 621 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Gaṇeśamahallā, Benares City, Rāja Guru's Maṭha. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ श्रीगुरवे नमः ।

यत् प्रकाशसुखाभिन्नं यस्मान्नेव प्रकाशितं ।
विद्यतं शास्त्रणे ब्रह्म तत् स्वा x x हृश्यनिर्भयम् ॥
यजुर्वेदशाखाभेदं तैत्तिरीयकोपनिषदं व्याचिख्यासु र्भगवान् भाष्यकारस्तत्-
प्रतिपाद्यं ब्रह्मजगज्जन्मादिकारणत्वेन तटस्थलक्षणेन मन्दमतीन् प्रति
सामान्येनोपलक्षितं सत्यज्ञानादिना च स्वरूपलक्षणेन विशेषतो विनिश्चितं
नमस्कारच्छलेन संक्षेपतो दर्शयति, यस्माज्जातमिति ।

End. तैत्तिरीयकभाष्यस्य शङ्करस्य द्रढीयसः ।
स्फुटार्थं x x कामेभ्यो भिरमायि सुटिप्पनम् ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीप्रकटार्थकारविरचिता भृगुवल्लीभाष्य-
टीका समाप्ता . समाप्तेयं तैत्तिरीयकभाष्यटीका .

विषयः । तैत्तिरीयकोपनिषद्व्याख्या .

No. 115. तोताद्रिमठस्थगुरुपरम्परा। Substance, country-made paper, 9 x 4 inches. Folia, 5. Lines, 7 on a page. Extent, 80 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Śankara Maṭha, Paṇḍit Madhusūdan Tirthasvámi. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः। अस्मद्गुरुभ्यो नमः। अस्मत् परमगुरुभ्यो नमः। अस्मत् सर्व्वगुरुभ्यो नमः। श्रीमते रामानुजाय नमः। श्रीपराङ्कुशदासाय नमः। श्रीमद्यामुनमुनये नमः। श्रीराममिश्राय नमः। श्रीपुण्डरीकाक्षाय नमः। श्रीमन्नाथमुनये नमः। श्रीमते शठकोपाय नमः। श्रीमते विष्वक्सेनाय नमः। श्रियै नमः। श्रीधराय नमः।

अस्मद्देशिकमस्मदीयपरमाचार्य्यानशेषान् गुरून्
श्रीमल्लक्ष्मणयोगिपुङ्गवमहापूर्णौ (?) मुनिं यामुनं।
रामं पद्मविलोचनं मुनिवरं नाथं शठद्वेषिणं
सेनेशं श्रियमिन्दिरासहचरं नारायणं संश्रये॥
श्रीस्तनाभरणं तेजः श्रीरङ्गेशयमाश्रये।
चिन्तामणिमिवोद्भान्तमुत्सङ्गेऽनन्तभोगिनः॥ इत्यादि।

End. शठरिपुयतिराट् श्रीरम्यजामातृयोगि-
प्रवरगगनभूभृद्‌द्योगिसद्यातभक्तिं।
शमदमगुणपूर्णं नौमि रामानुजाख्यं
परिचितनिगमान्तद्वन्द्वमार्गं यतीन्द्रं॥

विषयः। रामानुजादिश्रीधरान्तगुरूणां प्रत्येकं कतिपयश्लोकैः स्तवनं।

No. 116. त्रिकाण्डमण्डनभाष्यम्। Substance, country-made paper, 14 x 7 inches. Folia, 75. Lines, 22 on a page. Extent, 1,650 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1923. Place of deposit, Benares City, Vāmanācāryya. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. भुजङ्गा भुजगा यस्य वामगा वामलोचना।
सर्व्वदः सर्व्वदा दिश्यात् सशिवः स शिवः स्वयं। १।
यत्त्वेनैतिर्जगति सिध्यति धर्मतत्त्वं।
तत्र प्रमाच वचनैः हृतकेतरैस्तत्।

तेषां प्रकाशनदशा च गुरोः सकाशात् ।
तस्मात्तमेनमचमादरतो नमामि ॥

End. यं स्थाने प्रायश्चित्तनिर्णयाधिकारे बहुविस्तरो विस्तारो यस्य एवं भूतं प्रायश्चित्तान्तरं छन्दनादिषु वक्ष्ये वदिष्यामि इतीत्यादि पूर्व्ववद्याख्येयं ॥

Colophon. इति त्रिकाण्डमण्डनविवरणे पुनराधेयनिमित्तनिर्णयो नाम तृतीयकाण्डं ॥

विषयः । त्रिकाण्डमण्डनस्य पुनराधेयनिर्णयपर्य्यन्तव्याख्या .

No. 117. त्रिपुटी । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 1. Lines, 16. Extent, 30 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Puri, Śankara Matha. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः परमात्मने ।
शब्दस्पर्शरूपरसगन्धादयो विषयाः पञ्चपृथिव्यादयश्च परमात्मनः समुत्पन्नाः पृथिव्यापस्तेजोवायुराकाशमिन्द्रियाणि अहङ्कारो बुद्धिर्मन्नानवृक्तं । तत्र पृथिवी धारणे । आपः पिण्डीकरणे क्लेदने च । तेजः पचने प्रकाशने च । वायु र्व्यूहने । आकाशमवकाशप्रदाने । इत्यादि ।

End. जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तेष्वेकत्र वा जाजागरिते वैश्वानरः स्वप्ने तैजसः ? सुषुप्ते प्राज्ञः । स एव निर्विशेषस्तुरीयः स परमात्मा सोऽहमिति ॥

Colophon. इति त्रिपुटी समाप्ता ।

विषयः । संक्षेपेण वेदान्तवेद्यपञ्चभूतेन्द्रियजीवब्रह्मादीनां प्रकाशनं ।

No. 118. त्रिपुटीटीका । By आनन्दगिरि । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 3. Lines, 16 on a page. Extent, 100 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Puri, Śankara Matha. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
अध्यात्मादिप्रभेदेन यद्विद्या विद्यते ।
तद्ब्रह्म स्वात्मकं सत्यमानन्दज्ञानमव्ययं ॥

मुमुक्षूणां मोक्षसाधनसम्यग्ज्ञानमपेक्षमाणानामनायासेन तत्प्राप्त्यर्थं त्रिपु-
रीतिप्रकरणमारभमाणः सुखप्रतिपत्त्यर्थमध्यारोपापवादन्यायेन तत्त्वमुपदि-
दिक्षुरध्यारोपप्रक्रियया प्रथमं सृष्टिमन्वाचष्टे शब्देति । इत्यादि ।

End. संप्रति अथ × × विवक्षायां परिशोधितं तत्पदार्थमनूद्य तस्य तस्य
प्रत्यगात्ममात्रत्वं कथयति सोऽहमिति । इति शब्देन प्रकरणं परिसमापयन्
यथोक्तवाक्यार्थपरिज्ञानादज्ञान × × × × निवृत्त्या पूर्णपरमा-
नन्दाविर्भावेन कृतकृत्यो भवतीत्येतद्भवद्यो भवतीति ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यशुद्धानन्दपूज्यपादशिष्यभगवदानन्द-
गिरिविरचितं त्रिपुरीविधिसंज्ञं समाप्तं ॥ श्रीगणेशाय नमः । श्रीकृष्णा-
र्पणमस्तु ॥

विषयः । संक्षेपेण पञ्चभूतजीवब्रह्मादिज्ञापकस्य त्रिपुरीतिनामकस्य प्रकरणस्य व्याख्यानं ।

No. 119. त्रिवर्णाचारः By जिनसेन । Substance, country-made paper, 14×6 inches. Folia, 265. Lines, 12 on a page. Extent, 6,625 slokas. Character, Nāgara. Date Saṃvat 1844. Place of deposit, Benares City, Diümaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः सिद्धेभ्यः ।
तज्ज्योतिः परं ज्योतिः समं समस्तैरनन्तपर्य्यायैः ।
दर्पणतल इव सकला प्रतिफलति पदार्थमालिका यत्र ॥
परमागमस्य जीवं निषिद्धजात्यन्धसिन्धुरविधानं ।
सकलनयविलसितानां विरोधमथनं नमाम्यनेकान्तम् ॥

End. धर्मार्थकामाय कृतं पुराणं श्रीजैनसेनेन शिवार्थनापि ।
स्वच्छस्वधर्मेषु सदा रता ये कुर्व्वन्तु तेऽभ्यास महाजनास्ते ॥

Colophon. इत्यार्षे श्रीमत्भगवन्मुखारविन्दात् विनिर्गते श्रीगौतमर्षिपादपद्माराधकेन
श्रीजिनसेनाचार्य्येण विरचिते त्रिवर्णाचारे उपासकाध्ययनसारोद्धारे कृत-
शुद्धिकथनीयं नाम अष्टादश पर्व्व इति त्रिवर्णाचारः समाप्तः. संवत् १८४४.
वैशाखशुक्लाष्टम्यां चन्द्रवासरे. त्रिलोकीनाथकरमध्ये रामपालब्राह्मण ॥ ?

विषय । प्रथमपर्वणि पूजकलक्षणम्, द्विजातिनिर्णयप्रकरणम्, ऋषभदेवस्य पञ्चकल्याणकवर्णनम्, द्विजोत्पत्तिः भरतराजदृष्टषोडशस्वप्नफलवर्णनञ्च. द्वितीयपर्वणि सामरिकादि कथनम्. तृतीयपर्वणि शौचाचारकथनम्. चतुर्थपर्वणि स्नानवस्त्राचमनसन्ध्यार्घनित्यतर्पणनित्यनैमित्तिकश्राद्धादिकं ऋषितर्पणञ्च. पञ्चमपर्वणि गृहस्थधर्मः, देवपूजानिरूपणञ्च. षष्ठपर्वणि जिनतर्पणम्, जिनस्तुतिकथनञ्च. सप्तमपर्वणि मन्त्रोपदेशकथनम्. अष्टमपर्वणि लोकसंस्थानमध्यलोकस्थगवर्णनञ्च. नवमपर्वणि जिनचैत्यालयागमनादिभोजनान्तक्रियाप्रतिपादनम्. दशमपर्वणि स्वव्यापारकथनम्. एकादशपर्वणि शयनविधिः, रात्रिकृत्यं, गर्भोत्पादनं, शरीरवर्णनञ्च. द्वादशपर्वणि गर्भाधानादिपञ्चदशक्रियास्वरूपवर्णनम्. त्रयोदशपर्वणि मोञ्जीबन्धनादिशान्तवर्णनम्. चतुर्दशपर्वणि ब्रह्मस्वरूपवर्णनम्. पञ्चदशपर्वणि विवाहविधिवर्णनम्. षोडशपर्वणि वर्णलाभादिपञ्चक्रियावर्णनम्. सप्तदशपर्वणि आशौचप्रकरणवर्णनम्. अष्टादशपर्वणि सूतकशुद्धिकथनम्.

No 120. "दयानन्दपराभवः." Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 7 on a page. Extent, 84 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीमद् हयग्रीवाय नमः ।
श्रीमद्वैदिकसंवेद्यरघुराजेन्द्रचिन्तनात् ।
योऽप्राप्नोद्रघुराजत्वं वाञ्छवेशः स इन्द्रतात् ।
श्रीकाशीनगराधीशकाशीराजसमाज्ञया ।
दयानन्दो निरानन्दो वामनेन प्रकाश्यते ॥

End. मत एवं पराभूतं दृष्ट्वा श्रीमदीश्वरीप्रसादनारायणाभिधं महाराजं सर्व्वे जनाः जयशब्दैः समं तोषयन्ति ॥

Colophon. इति दयानन्दनिराकृतिप्रपञ्चसारः सुधीभिर्विभावनीय इति शम्.

विषयः । वामनाचार्य्यकर्तृकदयानन्दपराजयः.

No. 121. दानदीपावलिः । By योगीश्वर । Substance, palm leaf, 13 × 1 inches. Folia, 128. Lines, 6 on a page. Extent, 2300 slokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, Sāsana Dāmodarpur, Puri, Paṇḍit Sadāśiva Kāvyakaṇṭha. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्री गणेशाय नमः ।

जय सर्व्वसुराराध्य जय संसारमोचन ।
जय विघ्नतमश्चन्द्र जय सिद्धिप्रदायक ॥
लम्बोदरमवलम्बे जयमविलम्बे ददानमपबाधं ।
यन्मौलिचन्द्रलेखा सिन्दूरितामनसद्वया जयति ॥
यश्चन्द्रान्वयसिन्धु × × × × निरयं
स कंसमथनमण्डलीं मण्डयन् × × × ।
लीलक्ष्माधरशेखरप्रविलसज्जयो महाभूतिमान्
योऽयं भृत्यस्वभावप्रभवेनयवरश्रीमिद्गात्मभक्तिः ।
श्रीमन्निःशङ्कभानुः क्षितिपपदयुगयोऽर्घं
... ... (?)
(श्रौतस्मार्त्तादि तगुपचयपरिचया भारताद्युक्तकीर्त्तौ) (?)
नित्यानुष्ठानतैला सुचरितविनया सत्यवैश्वानराखिं ।
श्रद्धाभाजां बुधानां विरचयतु चतुर्वर्गमार्गप्रकाशं
× × × × ॥

देवल-याज्ञवल्क्यौ शङ्खलिखितगौतमवृद्धवशिष्ठवशिष्ठा विष्णुबृहस्पति पराशराङ्गिरसयोगियाज्ञवल्क्यशातातपमरीचिचदिष्टाः (?) सम्वर्त्तापस्तम्बौ लघुहारीतः महारीतः दानव्यासो व्यासः सलघुकात्यायनः बोधायन व्याघ्रपक्षिकप्रभृतयश्चाक्षिखितानि (निरूप्य (?) निपुणं स्मृतयः षट्त्रिंशन्मतं यावत्) । ... ... महाभारतमन्वादिनोक्तानि (?) ज्योतिषनामागम-मतैर्व्याख्यैः प्रमाणकैरनुस्तानि । अथ दानपरिभाषा । इत्यादि ।

End. स्वर्गप्राप्तिकामोऽहमित्युक्त्वा पुत्रपौत्रयोर्भ्यां प्रियदर्शां भूमिं ददामि स्वस्ति दिशोकारान्तं पूर्व्ववत् ।

Colophon. इति श्रीदानदीपावल्यां भूमिदानविधिर्नामचतुर्विंशतितमोऽध्यायः ।

(अतः परं खण्डितं)

विषयः । इति श्रीमन्महाराजाधिराजगजपतिनिःशङ्कभानोर्लक्षितपदकमलधूलिकला-पालङ्कृतपाचयोगीश्वरविरचितायां दानदीपावल्यां पुण्यदेशकीर्त्तनं नाम प्रथमोऽध्यायः । पात्रा-पात्रनिरूपणं २ । ३ । तुलापुरुषदानं । ४ । हिरण्यगर्भमहादानविधानं । ५ । ब्रह्माण्डमहा-दानविधानं । ६ । गोसहस्रमहादानविधानं । ८ । कामधेनुमहादानविधानं । ९ । हिर॰

श्वरथमहादानविधानं। १०। हेमहस्तिरथमहादानविधानं। ११। पञ्चलाङ्गलकमहादान-विधानं। १२। धरामहादानविधानं। १४। कल्पलतामहादानविधानं। १५। सप्तसागर-महादानविधानं। १६। रत्नधेनुमहादानविधानं। १७। महाभूतघटमहादानविधानं। १८। धान्याचलादिदशाचलविधिः। १९। २०। गोप्रदानगुडधेन्वादिधेनुदानविधिः। २१। चन्द्र-दैवताकालकृतगोदानविधिः। २२। भूमिदानविधिः। २४।

No. 122. दानरत्नप्रदीपिका। By चन्द्रचूडः। Substance, country-made paper, 17×4 inches. Folia, 10. Lines, 7 on a page. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Pāruikurī, Chittagong, Paṇḍit Kālīkānta Vācaspati. Appearance, tolerable. Prose and verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय।

स्वर्गारोहणसोपानदानसागरपद्धतिः।

क्रियते चन्द्रचूडेन दानरत्नप्रदीपिका॥

प्रातरशौचोत्तरदिने नद्यादौ स्नात्वा प्रेतक्रियाधिकारी × × × × × × × तदनु कृतनित्यक्रियः गुणकुलद्विजयोरनुज्ञां गृहीत्वा दानस्थानमाविशेत्॥ इत्यादि।

End. नमो ऽयं सवत्सालङ्कारसोपकरणगजो विष्णुदैवतकः।

अद्येत्यादि कृतैतत् सवत्सालङ्कारसोपकरणगजदानकर्म्माच्छिद्रमस्तु॥

खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं नास्ति।

Colophon.

विषयः। तिलदानविधिकथनं। भूम्यासनादिदानविधिकथनं॥ धेनुदानविधिकथनं॥ दोलादानविधिकथनं। गजाश्वनौकादिदानविधिकथनं॥

No. 123. दिव्यसिंहकारिका। Substance, palm leaf, 17×1½ inches. Folia, 75. Lines, 6 on a page. Extent 2700 ślokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, Dāmodarpur Śāsana, Zilla Puri, late Paṇḍit Gopīnāth Miśra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः। अविघ्नमस्तु।

वात्स्यायनसमुत्पन्नो दिव्यसिंहाभिधः सुधीः।

एकतः स्मृतिवाक्यानि सोपपत्त्यै लिखाम्यहं।

आचाराल्लभते ह्यायुराचारादीप्सिताः प्रजाः ॥
आचाराद्धनमक्षय्यमाचारो हन्त्यलक्षणं ।
श्रुतिस्मृत्युदितं धर्म्ममनुतिष्ठन् हि मानवः ।
इह कीर्त्तिमवाप्नोति प्रेत्य चानुत्तमं सुखं ।
आचाराद्विच्युतो विप्रो न वेदफलमश्नुते ।
आचारेण तु संयुक्तः सम्पूर्णफलभाग् भवेत् ॥ इत्यादि ।

End. दग्धलवः पिबेदापो गायत्र्या श्राद्धभुक् द्विजः ।
भुक्त्वा च पार्श्वयमाद्ये प्राणायामान् षडाचरेत् ॥
श्रीरामः । इति ।

Colophon.

विषयः । सनैव हते कालदीपश्राद्धदीपाख्ये स्मृतिसंग्रहे यानि श्राद्धाद्युक्तानि कर्त्तव्यकर्म्मोपधायकानि वचनानि इह तु तेषामेव संक्षेपेण वर्णनं ।

No. 124. दुर्गोत्सवचन्द्रिका । By रामचन्द्र गजपति । Substance, palm leaf, 17 × 1½ inches. Folia, 77. Lines, 4 on a page. Extent, 1540 ślokas. Character, Uṛia. Date ? Place of deposit, Dāmodarpur Śāsana, Zilla Puri, Paṇḍit Sadāśiva Kāvyakaṇṭha. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीजगदुर्गायै नमः ।
चञ्चोदान् चिकुरच्छलेन तपनं सिन्दूरबिन्दूपधेः
पीयूषद्युतिबिम्बमाननमिषा ज्योत्स्नां स्मितच्छद्मना ।
बिभ्रत् कुचकैतवाद्गिरिकुलव्याजाद् वसुन्धरी-
रर्द्धाङ्गाय शिवस्य विश्वनिधये मूलप्रकृत्यै नमः ॥
सकलागमसारतत्ववेत्ता स कलावानिव सर्व्वतोऽनवद्यः ।
तनुते भुवि रामचन्द्रदेवनरपालोत्सवभक्तिमञ्जिकायाः ॥
यश्चोदेति यशोविधुर्जितजगतामानन्दमापादयं-
स्ताराभिः परिपन्थिपान्थरमणीनयनैर्बाष्पाम्बुभिः ।
का चिन्ता लवणाम्बुधौ वलयतामप्याप्ते व्याप्तिभिः
क्षीराब्धिरचलमचलपरीवेषाय नेष्टाय ते ॥ (?)

कर्णः कर्णपथं न याति न स ते वैरोचनी रोचते
मोधाः कामदुघा बभूवुरनघा मौघोदधीचिः स्वयं ।
अल्पः कल्पतरुः परेषुगणना का नाम कामस्पृशां
यस्मिन् दानविधानमानवसमाधानव्रते जाग्रति ॥
वदान्यमनुयुञ्जाने जनोयमनुशंसते ।
अयं मूकायते नूनं वदान्यमिति पृच्छति ॥
श्वेतद्वीपं शिशिरशिखरी लम्भते पद्मयुग्म
सम्भे पादौ वहति कनककाधरस्वर्णशोभां ।
ताराहारापतिरपि तनूर्धूतपक्षानुकारी
यस्याः स्वैरं स्फुरति भुवने यस्य सा कीर्त्तिवंशी ॥
भीतेव प्रथमं विरोधिवसुधा यद्वाजिराजीखुर
क्षोभोद्भूतरजश्छलेन रिपुभिः साकं द्युलोकं गता ।
गत्वा तत्र धरानुपालनयशःस्वर्वारनारीगणै-
र्गीतं निर्भयतामुपागतवती भूयः परावर्त्तते ॥
स निशम्य सम्यगखिलागमोदितं विबुधैर्विचिन्त्य वसुधानुमोदितः ।
शरदुत्सवे गिरिभुवः समर्चनचन्द्रिकां दिशति सम्मतां सतां ॥
मन्त्राः सन्ति क्षितिधरभुवो लक्षणो दक्षिणेऽपि (?)
प्रायो मार्गे जपकृतविधौ ये फलं साधयन्ति ।
षट्त्रिंशाक्षरमनुरयं किन्तु सञ्चिन्तितानां
नानार्थानां क्षमा इति ततः कीर्त्त्यते तत् प्रयोगः ॥
एषा विद्या सर्व्वभावानवद्या पद्या मुक्तेः सेविता मुक्तिकामैः ।
यद् वा दत्ते कामना भक्तिमुक्तः सद्योदत्ते तं तमेवास्य कामं ॥
ईशानसंहितादौ यदीक्षितं कालिकापुराणादौ ।
यदबोधि रुद्रयामले सम्मोहनसम्मुखोक्तेषु ॥
यदलम्भि तन्त्रसागरसारसतन्त्रमन्त्रवरवाक्यैः ।
अन्यासु संहितासु च तन्त्रेष्वथवा पुराणेषु ॥
तत्तत् विषये निबन्धे यदिदं विषये विलोकितं किमपि ।
दुर्गायाः शरदुत्सवविषये तत्तत् निबध्निमः ॥ इत्यादि ॥

End. इत्येवं दशदिक्षु भौतिककविं दत्ताय तत्ता यथो

चन्द्राभीं मुदितां विचिन्त्य हृदये सच्चिन्मयेदीक्षितं ।
सौवर्णीमथ तां विशेषविभवैरानीय सम्मानयन्
स्वागारे विनिवेशयेदिति विधिर्भूपस्य वाञ्छाविधिः ॥
यावद् व्यावभ्रयं दधति मधुकराः कार्मुकं मन्मरारे-
र्यावत् तद्वैरिकश्चे स भवतु भगवान् भूषणं पन्नगेशः ।
यावत् नभस्यप्रायी विचरति रमथानुगूढ़ × × ×
तावच्छ्रीरामचन्द्रक्षितिपतिरचिता निर्मितिः प्रीतिदात्री ॥

Colophon. इति श्रीरामचन्द्रनृपतिविरचिता दुर्गोत्सवचन्द्रिका सम्पूर्णा । श्रीदुर्गे तव चरणे ।

विषयः । श्रीदुर्गा-जपविधि-होमविधि-तर्पणविधि चतुर्विधदेवभावनादुर्गोत्सवं नवविध काष्ठदेवीविधानादिविवेचनं ।

No. 125. देवीमाहात्म्यटीका (सुबुद्धिगी) सुबोधिनीनाम्नी By माधवानन्द चक्रवर्त्ती । Substance, country-made paper, 18×4 inches. Folia, 37. Lines, 8 on a page. Extent, 750 slokas. Character, Bengali. Date, Śaka 1712. Place of deposit, Elanga *viá* Tangail, Babu Nilkamal Bhaṭṭācāryya, Zemindar. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमश्चण्डिकायै ।

प्राक्किल भगवद्बादरायणान्तेवासी जैमिनिर्महाभारतविषयेषु केष्वतीत-पदार्थेषु सन्दिहानो मार्कण्डेयं महर्षिमुपगम्य प्राचचीत × × अथ तेनोक्तं नायमस्माकं कथावसर इति सर्व्वार्थाभिज्ञान् विन्ध्याचलनिलयां-चतुरः पक्षिणः पृच्छेति अमुना उपदिष्टोऽसावपि तथैवाकार्षीत् । पुनर्जैमिनिप्रश्नानुरोधात् सर्व्वादिपुराणाख्यानावसरे तुरीयपुरा-णाख्यायां मार्कण्डेयभागुरिसम्वादात्मकमिति वाक्यमनुवर्त्तयन्तोऽष्टमसम्बन्ध-रमुपक्रममाणा धर्म्मपक्षिण ऊचुर्मार्कण्डेय उवाचेति इत्यादि ।

End. एवमिति । एवं प्रकारेण सुरथः देव्या वरं लब्ध्वा सूर्य्यात्मजः सन्नासाद्य सावर्णिर्मनुर्भविता क्षत्रियर्षभः क्षत्रियश्रेष्ठः सावर्णिर्भवितामनुरिति पुनराहत्तिः समाप्तिं द्योतयति सम्प्रदायात् ॥ तथो वायादिति चतुर्भुजेन लिखितमिदमिति । चतुष्टभागाच देवीमाहात्म्ये त्रयोदशाधिकानि

षट्शतानि भवन्ति । तथाहि मन्दानयः । १७ । वसुतरः ६८ । एकादश ।
१४ । वह्निपवी । ६७ । मन्द नाना । ४९ । सुदशा । १० । वायविन ।
१५ । सार्द्धशमाङ्ककान्ता । ६१ । मन्दपदः । ५९ । सार्द्धमगाग्निनः ।
१७ । पञ्चशर । ५५ । सार्द्धगजाग्नयः । ६८ । × × × १७ ।
× भ्याश्रयः पादागयाः क्रमेण । एवं ६२ । सार्द्धचतुरा × × षट्-
शतानि । × × × × इति चण्डिमानं ।
इत्थं चयोविंशतिसंयुक्ता चतुष्टुभ्ता षट्कलिता इशत्य ॥
· तथापि यः सप्तशतीप्रकारः स षट्शता- ह्निकानिबन्धनः स्यात् ॥

Colophon. इति श्रीमाधवानन्दचक्रवर्त्तिविरचितायां सुबोधिन्यां देवीमाहात्म्यव्याख्यानं समाप्तं । शकाब्दाः । १७१९ ।

विषयः । देवीमाहात्म्यव्याख्यानं ॥

No. 126. देवीमाहात्म्यटीका By हरिदास । Substance, country-made paper, 12 × 3 inches. Folia, 77. Lines, 18 on a page. Extent, 594 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1582. Place of deposit, Benares City, late Babu Hariscandra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. (अस्य प्रथमतः कतिपयपत्राणि न सन्ति) ।

End. सुरथः क्षत्रियर्षभः क्षत्रियश्रेष्ठः. क्षत्रिय इति षाड्गुण्योरपरत्वं. सूर्यात् विवस्वतो जन्म समासाद्य प्राप्य सावर्णिर्मनुर्भविता भविष्यति.

Colophon. श्रीहरिदासविरचितायां सन्दर्भदीपिकायां भट्टारिकाटीकायां देवीमहात्म्यविवेकं समाप्तम्. संवत् १५८२.

विषयः । देवीमाहात्म्य-व्याख्या.

No. 127. दैवज्ञमनोहरः By लक्ष्मीधर । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 127. Lines, 10 on a page. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, District Chāprā, P.O. Gopālganj, Paṇḍit Jagadeo. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

... मेघपसद्दो देवः । ... परमेश्वरः (आदि चातुर्गेषा × × ×)
क्षितिं मनसिनः सदा ।

तिथ्यादिकाला × × × खरूपां,
जगत् प्रसूत्यादिकहेतुभूतां ।
कालचयज्ञानवतीं च दुर्गां
+ + + + + + देवीं । इत्यादि ।

End. यत्नेन जायते सिद्धौ रजसार्द्धफलं लभेत् ।
तमो नास्ति च सर्व्वत्र तेषां एव फलक्रमात् ।
तिथिः पञ्चगुणाकार्य्या दिनमतन्त्र विन्यसेत् । (?)
वह्निभिस्तु हरेत् भागं शेषं याचा विनिर्दिशेत् ।
+ + + + +
तत्सुनु र्ब्रह्मभट्टाख्यो देवाद्यो सर्व्वशास्त्रवित् ॥
तत्सूनुर्वामनोविद्वान् प्रतिष्ठाने द्विजाग्रणीः ।
तस्यात्मजः पाठकदण्डपाणिः काश्मीरतो वेदविदां वरिष्ठः ।
तदङ्गजः पुष्पपुरीनिवासी खकर्म्मनिष्ठो धरणीशमान्यो ।
धारेश्वरो मासनीकः समस्तशास्त्रार्थवित् ज्वककल्पवृक्षः
तदात्मजः केशवनामा नाम्ना महिम्नागणकः स वृद्धः ।
अभूत्ततः तस्य च सार्द्धवर्षो ? यो लक्ष्मीधरस्तनुजोऽभिजातः ।
लक्ष्मीधरप्रौढ़क्रियावशात् (च कालस्य) तानतियशोधरण्यां । ?
एवं चक्रे हि रचिरं स दैवज्ञमनोहर ।
बालव्युत्पत्तये तेन प्रीयतास्य महेश्वरः ॥ * ॥

Colophon. इति श्रीदैवज्ञमनोहरे संहितासारे केशवभट्टसुतलक्ष्मीधरेण कृतं फलग्रन्थः समूर्णः ॥ शुभमस्तु ॥

विषयः । ऋतुफलादिकथनं । पुंसवनसीमन्तोन्नयनादिकथनं । विवाहविहितनक्षत्रादिकथनं । यामित्रादिनिर्णयः । गृहप्रवेशादिकथनं । रोगादिमर्य्यादादिकथनं । राजाभिषेकादिकथनं । निर्गमविध्यादिकथनं । गृहार्थदायप्रकरणकथनं । वास्तुप्रकरणकथनं । गण्डादिकथनं । वभोव्यमूलविचारादिकथनं । ग्रहवेधादिकथनं । कोटचक्रादिकथनं ।

No. 128. दोलतत्त्वामृतम् । By कृष्णनाथ न्यायपञ्चानन । Substance, English paper, $18 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 10. Lines, 6 on a page. Extent, 240 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Elanga *viâ* Tangail, Babu Nilkamal Bhaṭṭācāryya, Zemindar. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

सीताया वल्लभो देवो गिरिजानन्दवर्द्धनः ।
श्रीशो वा गिरिशो वापि पुनातु दुरितात् सदा ॥
दोलयात्रा विषेस्तत्त्वऽमृतं भाषे यथामति ।
श्रीकृष्णनाथः प्रणमन् गोपीवल्लभमच्युतं ॥
तत्रादौ बङ्गुत्सवव्यवस्था लिख्यते ॥ इत्यादि ।

End. यत्तु चिवेलं दोलयेद्देवं इत्युत्कलखण्डवचनं तदपि पञ्चाशानि अष्टापि वा इत्यत्र अष्टापि इत्यस्य समानार्थकं पूर्व्वाङ्कमध्याह्नापराह्नपरम्मा इत्यन्यदेतत् । न च पौनरुक्त्यं अन्यदोलस्यावश्यकत्वप्रदर्शनार्थत्वादित्यास्तां विस्तरः ।

Colophon. इति श्रीकृष्णनाथन्यायपञ्चाननभट्टाचार्य्यविरोचितो दोलयात्रामृतग्रन्थः समाप्तः ।

दोलारूढ़ं नमस्यामि कृष्णं बङ्गविधायकं ।
तमिदं मनसो चन्तु खलश्च नखरोचिषा ॥

विषयः । दोलयात्रायाः प्रमाणप्रयोगादिकथनं ।

No. 129. द्रव्यसारसंग्रहः । By रघुदेवः । Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 23. Lines, 13 on a page. Extent, 920 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Puri, Śaṅkarā-cāryya Maṭha, Madhusūdana Tirthasvámi. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीरामाय नमः । श्रीसीतायै नमः ।

यत्पादाब्जस्फुटपरिचर्यां स्वादनायार्द्धदेहं
गौरी प्राप्ता हरिरपि यदीयार्द्धदेहं जहार ।
अत्युद्दामापरिमितगुणग्राममीशं तमाद्यं
वन्दे यस्मादमलमतिभिः प्राप्यते मोक्षलक्ष्मीः ॥

रघुवीरकृतद्रव्यसारसंग्रहश्लोकनैः ।
सम्यग्भवन्तु निःशङ्कं सिद्धान्तसिद्धवर्त्मसु ॥
अत्र सकलशिष्टैर्यन्यादौ मङ्गलस्योपनिबद्धत्वादादौ मङ्गलफलं विचार्य्यते ।
अत्र केचिन्मङ्गलं समाप्तिफलकं समाप्त्यन्याफलकत्वे सति सफलत्वादित्य-
नुमानात् मङ्गले समाप्तिफलकत्वसिद्धिरिति समाप्तिरेव मङ्गलफलं ।
इत्यादि ।

End. अत्र सजातीयविजातीय × × नभिभूततेजो × × × गोलोकान्त × × तेजःस्वरूपमेकमेव गोलोकद्वयदृश्यत्वः तदेव चाक्षुषजनकं अतो न तथाविधापराभिभूततेजोऽवयवारब्धगोलोकान्तर्वर्त्तितेजसः प्रत्यक्ष-जननापत्तिरित्यपि बोध्यं । (अतःपरं खण्डितं)

Colophon.

विषयः । द्रव्यगुणकर्म्मादिषड्भावपदार्थानामभावपदार्थस्य च विवेचनं अत्र सर्व्व एव पदार्था न्यायसम्मता ॥

No. 130. द्वितीयश्येनप्रयोगकारिका Substance, country-made paper, 9 x 4½ inches. Folia, 8. Lines, 20 on a page. Extent, 320 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1858. Place of deposit, Benares City, Vāmanācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. प्रकृतौ चोदृश्रिन्यग्निरग्निष्टोमेऽपि नेष्यते ।
विकृत्योस्त्वनयोरिष्टः साद्यास्काादिनिषेधतः ।

End. आकृतिस्तोममत्रस्य पुनर्मन्त्रस्याथायं न आदिरत्वदृष्टिरथा पुपस्यारोपणं प्रजात एव भवेदुपवा तत्रेत्तुमु सकलं प्रकृतिः प्रयोगः ।

Colophon. इत्यग्निचयनकारिका समाप्ता ।

विषयः । अग्निचयनविधानम् .

No. 131. द्वितीयश्येनोपधानकारिका। Substance, country-made paper, 10×3 inches. Folia, 5. Lines, 9 on a page. Extent, 100 ślokas. Character, Nagara. Date ? Place of deposit, Benares City, Vāmanācāryya. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. द्वितीये श्येनचित्याने चन्तेऽसौ पूर्व्ववद्विमा।
शकुः शिरोमे तत् पश्चात् प्रक्रमे प्रक्रमे दश॥

End. लोकं पृणास्ततः शिष्टा एकोनत्रिंशदेव हि।
हिरण्यादि यथापूर्व्वं समाप्ता श्येनकारिका॥

Colophon. इति द्वितीयश्येने ऊनाधिकप्रस्तारायां शुल्कोपधानमन्त्रोपधानकारिका समाप्ता.

विषयः। द्वितीयश्येनोपधानविधिः.

No. 132. आपस्तम्बद्विसहस्रकारिका। Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 3. Lines, 18 on a page. Extent, 120 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Vāmanācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. प्रयोगस्तु द्विसाहस्रे मन्त्रास्तु विहिताः पुनः।
द्विसाहस्रेऽपि च ज्ञेयाः सर्व्व एव विचक्षणैः॥
अपि वा सन्ततिर्ज्ञेयाः प्रस्तावेपि तृतीयके।
वशानामुपधानं स्याच्छिष्टतां चापि चेष्यते।

End. चात्वाकोपधानं स्याच्छिष्टा लोकं पृणा इव।
चितौ हिरण्यमित्यादि चितिधर्मः प्रवर्त्तते॥

Colophon. इति द्विसाहस्रकारिकाः समाप्ताः।

विषयः। द्वितीयश्येनस्य द्विसहस्रत्रिसहस्रष्टकाभिः रचनाप्रकारः।

No. 133. धम्मिल्लचरित्रम् । Substance, country-made paper. 12×5 inches. Folia, 109. Lines, 24 on a page. Extent, 3,927 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Dinmaṇḍālācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. अर्हं श्रीपार्श्वप्रभु नमोनमः ।

बोधिबीजं मतांस्वान्तभूमौ बप्नुमना इव ।

योऽध्यात् हृष्यं पद्दोपान्ते स श्रीमान् ऋषभःश्रिये ॥

End. एवं बुधाःश्रुतिसुधां श्रुतिधम्मिलस्य ।

सम्यङ ५१ निशम्यचरितं करुणाकरस्य ।

आमुष्मिकैहिकसुखाय भजन्तु अन्तुः ।

रक्षार्थमादरमुदारधियः सदैव ॥

Colophon. इति श्रीजयशेखरसूरीन्द्रकृतं धम्मिलचरित्रं सम्पूर्णम् .

विषयः । धम्मिल्लनामकस्य कस्यचित् वैश्यपुत्रस्य चरित्रम् .

No. 134. बौधायनधर्मप्रश्नः By बौधायन । Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 28. Lines, 18 on a page. Extent, 560 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City. Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. अथातः सामयाचारिकान् धर्मान् व्याख्यास्यामो धर्मज्ञसमयः प्रमाणं वेदाश्च चत्वारो वर्णा ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्राः तेषां पूर्वः पूर्वो जन्मतः श्रेयान् शूद्राणां अदुष्टकर्मणामुपायनं, वेदाध्ययनं अन्याधेयं फलवन्ति च कर्माणि शुश्रूषा शूद्रस्येतरेषां वर्णानां पूर्व्वस्मिन् पूर्व्वस्मिन् वर्णो निःश्रेयसं पुरा उपनयनं विद्यार्थस्य श्रुतितः संस्कारः ॥

End. सम्यग्विनीतानां वृद्धानां आत्मवतां अलोलुपानां अदाम्भिकानां इत्यादयः भजेतैवमुभौ लोकावभिजयति लोभ्यः सर्व्ववर्णेभ्यश्च धर्मशेषान् प्रतीयात् इत्यक .

Colophon. — — — — — —,

विषयः । चतूर्णां वर्णानां धर्मकथनं

No. 135. नयमयूखमालिका । (By अप्पय्यदीक्षित ।) Substance, country-made paper, 11×4 inches. Folia, 130. Lines, 16 on a page. Extent, 2,080 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihaṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीहयग्रीवाय नमः ।
हेषारवैर्यः श्रुतिहृन्दनिर्भरैः स्वीयां व्यनक्ति स्वरसोदितां पुरा ।
निश्वासपङ्क्तिं निखिलामपि त्रयीमश्वाननः पातु स वधिरं हरिः ॥
श्रेयसां निधिमिव श्रियःपतिं प्रेक्षतां प्रियश्रिताध्वदर्शिना ।
लक्ष्मणार्य्यमिव हृदयानुसारिणी रच्यते नयमयूखमालिका ॥

End. बृहदारण्यकवचसां चर्या (.) ब्रह्मजीवैक्यं सुप्रत्यक्षान्नभेदश्रवणात् पत्यादिशब्देभ्यः .

Colophon. इति श्रीभरद्वाजकुलजलधिकौस्तुभश्रीमदद्वैतविद्याचार्य्यश्रीविश्वजिद्याजि श्रीरङ्गराजाध्वरिवरसूनोरप्पयदीक्षितकृतौ वर्णमतसारे (?) नयमयूखमालिकाख्ये द्वितीयपरिच्छेदे प्रथमाध्यायस्य तृतीयः पादः .

विषयः । उत्तरमीमांसावृत्तिः .

No. 136. नलचरित्रम् । Substance, country-made paper, 11×4 inches. Folia, 148 Lines, 15 on a page. Extent, 5,950 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्री।शङ्खेश्वरपार्श्वनाथाय नमः ।
नमोस्तु जिनदेवाय विघ्नविध्वंसकारिणे ।
भाउषापुरसंस्थायिमान्मये कृतशान्तये ॥
सन्ति श्रीसेवते नित्यं यस्याङ्घ्रिपद्मयामलं ।
तं वर्द्धमाननामानं नमामि नतनाकिनम् ॥

End. सतीशिरोमणेर्मैनगुणाः संकथिता मुदा ।
प्रसादेन गुरोर्लब्धा यादृशा तादृशाः पुनः ॥
पूर्व्वभवचरित्रेण धमदायसुतस्य च ।
चरित्र नलराजस्य पवित्रं कथितं मया ॥ इत्यादि ।

Colophon. — — — — — —

विषयः । जैनमते नक्षचरित्रवर्णनम् ।

No. 137. नवतत्त्वटीका । Substance, country-made paper, 11×4 inches. Folia, 8. Lines, 16 on a page. Extent, 500 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1772. Place of deposit, Benares City, Dinmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. जयति श्रीमहावीरः श्रेयः श्रीश्रेयिषंश्रयः ।
सम्यक् जीवादितत्त्वानामवबोधनिबन्धनम् ॥
नवतत्त्वस्य स्वत्रस्य परिमितपरिणामस्य प्रभूतपरा ।
(. .) ख्यातीव गम्भीरार्थस्य मुग्धजनावबोधाय विचारः कश्चिदुच्यते ॥
तथाहि जीवाजीवेत्यादि ॥

End. अजीवस्य मूलभेदाः (१४) तेस्कन्ध (१') देशः (१) प्रदेशपरमाणु (४) ते च द्रव्य-क्षेत्र-काल-भाव ते चतुर्गुणाः क्रियन्ते ततः (५६) भवन्ति, (२५) भेदाः मिलिताः (८१) भवन्ति. एषां मध्ये भङ्गाः (४८) मिलिता भङ्गा भवन्ति. सर्व्वे (५६१) अजीवस्य इति अजीवस्य (५६३) भेदाः सम्पूर्णाः ।

Colophon. सम्वत् १७२१ पौषकृष्णपक्षे ॥

विषयः । जैननवतत्त्वसूत्रव्याख्या ।

No. 138. नवीननिर्माण By रघुदेव शर्म्मा । Substance, country-made paper, 9×4½ inches. Folia, 104. Lines, 12 on a page. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Durgāghāṭ, Bābācārī Sāstrī. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीनरसिंहाय नमः ।
श्रीकृष्णं नवघनमौलं विनीतमिव यातमङ्गमम्बायाः ।
वेदाविदितगुणवन्तं नन्दसुतं तं नमस्यामः ॥
अथातः पण्डितमण्डलीनां गूढार्थतत्त्वप्रतिपत्तिहेतोः ।
संक्षेपतः श्रीरघुदेवशर्म्मा नवीननिर्म्माणमिदं तनोति ॥

प्रत्यक्षप्रमाणोपजीवकत्वात् प्रत्यक्षानन्तरं अनुमानं निरूप्यते प्रत्यक्षप्रमित्युपजीवकत्वात् प्रत्यक्षप्रमित्यनन्तरं अनुमितिर्निरूप्यते। सम्बन्धज्ञानं न प्रगृह्णीत इति वाक्यात् अनन्तरनिरूपणे सङ्गतिरपेक्षिता किं तत् प्रदर्शनेन किम्वा निरूपणीयनिरूपणप्रतिज्ञयेति चेन्न। यतो यत् यत् प्रतिपाद्यनिरूपितसङ्गतिमत् प्रतिपादकः × × × × × × × × वाक्यं भवतीति नियमात् प्रत्यक्षग्रन्थानुमानग्रन्थयोरेकप्रयोजनवत्त्वज्ञानार्थं सङ्गतिप्रदर्शनं॥ तस्य च ग्रन्थप्रवृत्तौ इष्टसाधनताज्ञानविषया उपयुक्तत्वात् न वैयर्थ्यं × × × × × × × × न च घटादिप्रत्यक्षेऽपि इदानीन्तनक्षतिसाधनत्वानुमितिप्रयोज्ययागादिजन्यादृष्टद्वारानुमित्युपजीवकत्वमस्त्येवेति कुतो न व्यभिचार इति वाच्यं॥

End. नन्विदमयुक्तं तथापि हेतुसामानाधिकरण्याभावप्रतियोगितावच्छेदकत्वांशे तद्धर्मितावच्छेदकत्वाभिज्ञानं नानुमितिहेतुः तथासति हेत्वधिकरणवृत्त्यभाव प्रतियोगितावच्छेदकसाध्यतावच्छेदकमिति व्यभिचारज्ञानकालेऽप्यनुमित्यापत्तिः किन्तु तदंशे तद्धर्मितावच्छेदकं तथाविधज्ञानमेव तथा, तथा च गोत्वे समानाधिकरण्यं।

Colophon. अतःपरं खण्डितं

विषयः। अनुमानचिन्तामणिव्याख्या॥

No. 139. नानार्थरत्नं By श्रीनाथ। Substance, country-made paper, 16 × 5 inches. Folia, 4. Lines, 6 on a page. Extent, 80 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Mayamansing, Pargana Aliá, Post Jamurki, Gram Haláliá, Paṇḍit Caṇdra Nāth Bhaṭṭācāryya. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय।

यं गद्यपद्यवचसां निकरैः प्रभाते
किञ्चित् स्फुरत्कमलकोरकबद्धयुग्माः।
संस्तुत्य गेष्ठिवनगान् मुनयः स्तुवन्ति
भूयादसौ गणपतिर्मम साध्यसिद्ध्यै॥
नानाकोषान् समालोक्य विचिन्त्य पण्डितैः सह।

नानार्थरत्नं कुरुते श्रीश्रीनाथ इदं लघु ॥
जानन्ति पण्डिताः सर्व्वं तदर्थं न परिश्रमः ।
संक्षिप्तविषदो ग्रन्थः शिशुभिर्गृह्यते मुदा ॥
अनेकार्थकोषेष्वनेकेषु सत्सु भवेद्व्यर्थ एष प्रबन्धो लघुर्नो ।
विधौ पूर्णदेहे यथा ध्वान्तमोषे कलां तस्य भाले बिभर्त्ति स्मरारिः ॥
नानार्थः प्रथमान्तोऽत्र ज्ञेयो लिङ्गमुक्तपतः ।
स्त्रीपुंनपुंसकैः शब्दैर्वोऽद्वयमपि कुत्रचित् ॥
सप्तम्यन्तम् तद्वाच्यं सप्तमी न विशेषणं ।
वर्ज्जयित्वा स्त्रियां पुंसि क्लीबे चतीच निश्चितं ॥
... ... पर्य्याय उच्यतेऽधुना ॥
प्रकाशे परमे काले ब्रह्मण्यात्मनि कः पुमान् ॥ इत्यादि ।

End. इन्द्रे सूर्य्ये यमे विष्णौ भीरौ सोमे कपौ हरिः ।
× × × सिंहे च मरुते भेके केतौ शुकेऽपि च ।
लोकान्तरे घोटकेऽपि भुजङ्गेऽपि हरिः स्मृतः ॥

Colophon. (अतः परं खण्डितं)

विषयः । नानार्थकशब्दकथनं ॥

No. 140. नाममालावृत्तिः Substance, country-made paper, 13×4 inches. Folia, 164. Lines, 18 on a page. Extent, 8856 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1658. Place of deposit, Benares City, Dinmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीवीतरागाय । अर्हम् .
धर्मतीर्थकृतां वाचं नत्वा तत्त्वाभिधायिनीं ।
स्वोपज्ञनाममालाया विवृतिं विदधाम्यहम् ॥
श्रेयोर्थमयमारम्भः किं तत्रात्मविकत्थनैः,
परात्मनिन्दां स्तोत्रं हि नाद्रियन्ते मनीषिणः ..

End. दिग्देशे काले पूर्व्वादौ प्रागुदक् प्रत्यगादयः,
अव्ययानामनन्तत्वात् दिङ्मात्रमिह दर्शितम् .

यदाहः .

इयन्त इति संख्यानं निपातानां न विद्यते,

प्रयोजनवशादेते निपात्यन्ते पदे पदे ॥ इति ।

Colophon. इत्याचार्य्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां स्वोपज्ञाभिधानचिन्तामणिनाममाला-टीकायां सामान्यकाण्डः षष्ठः । समाप्ता चेयं अभिधानचिन्तामणि-नाममालायाष्टीका. संवत् १९५८ भाद्रपदमासे कृष्णपक्षे भृगुवासरे ॥

विषयः । हेमचन्द्राभिधानव्याख्या ॥

No. 141. नारदसंहिता । Substance, country-made paper, 14×5 inches. Lines, 12 on a page. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, District Chapra, P.O. Gopalganj, Harapurā, Jagadeo Paṇḍit. Appearance, tolerable Verse. Correct.

Beginning. श्रीवाक्यार्काय नमः । श्रीगणेशाय नमः ।

अतः प्रणुत साक्षादीश्वरो महतो महान् ।

आत्मगुहायां निहितो ... ... ।

वक्ष्ये शुभाशुभफलप्राप्तये सर्व्वदेहिनां ।

होरास्कन्धस्य शास्त्रस्य व्यवहारप्रसिद्धये ॥ इत्यादि ।

End. श्राद्धकर्मण्यमावस्या लक्षश्राद्धफलप्रदा ।

हस्तद्वये पुष्यचतुष्टये च ।

हस्तत्रये सैवचतुष्टये च ।

सौम्यद्वये च श्रवणात्रये च ।

श्राद्धप्रदाता बहुपुत्रवान् स्यात् ॥

Colophon. इति श्रीनारदसंहितायां श्राद्धलक्षणं ॥ शुभमस्तु ॥

विषयः । १ अध्याये शास्त्रोपनयनकथनं । २ ग्रहचारादिकथनं । ३ संवत्सरादिकथनं । ४ तिथिलक्षणकथनं । ५ वारलक्षणकथनं । ६ नक्षत्रफलादिनकथनं । ७ योगकथनं । ८ करणादिकथनं । ९ मुहूर्त्तादिकथनं । १० उपग्रहादिकथनं । ११ संक्रान्तिकथनं । १२ गोचरादिकथनं । १३ चन्द्रताराबलादिकथनं । १४ लग्नबलाबलादिकथनं । १५ आद्य-ऋतुफलकथनं । १६ नामादिकथनं । १७ पुंसवनकथनं । १८ । सीमन्तोन्नयनकथनं ।

१९ प्रेतकर्मकथनं । १० नामकर्मकथनं । ११ अन्नप्राशनं । १२ । १३ । मङ्गलाङ्कुरार्पणादिकथनं । १४ मुण्डनादिकथनं । १५ क्षुरिकाबन्धनकथनं । १६ । १७ । विवाहप्रश्न-कन्यावरपूजादिकथनं । १८ सुरप्रतिष्ठाकथनं १९ । ३० विवाहनववास्तुपूजादिकथनं । ३१ । ३२ यात्रागृहप्रवेश-कथनं । ३३ । ३४ वृष्टिलक्षणकूर्मविभागादिकथनं । ३५ उत्पातकथनं । ३६ वायसमैथुन-शान्तिकथनञ्च । ३७ पक्षिसरटाद्युभशान्तिः । ३८ । ३९ । ४० । ४१ । ४२ । पोतपिङ्गला-दिशान्ति । ४३ परिवेशलक्षणं । ४४ शुभलक्षणादिकथनं । ४५ आढकलक्षणकथनं ॥

No. 142. नारायणशतकम् । (पीताम्बरकविचन्द्रकृत-टीकासहितम्) By विद्याकरपुरोहित । Substance, palm leaf, 11×1½ inches. Folia, 92. Lines, 5 on a page. Extent, 1400 slokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, Puri, Uria Matha, Mohanta Adhikari Rámkrisn. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीनारायणशतकं ।

लक्ष्मीशलं चिरलं यदि समुदयते नष्टमन्वेष्टुमिच्छा
श्रेयः पात्रे तदा त्वं हृदि मिलदमलस्वेदपूरस्य पूर्णे ।
आसाद्य द्योतमानं भ्रमशमकदृशां संहृतांहःपतङ्गं
दध्यादध्यात्मदीपं दलितनमतमस्तोममीशस्य धाम ॥
विष्णोःपीठपद्मं तदितरललनालभ्यवाञ्छयसीमां
लक्ष्म्यां विश्रमाब्धावपि सुभगतमे किञ्च सञ्चारयात्रं ।
स्वेच्छं प्रसुवानामपि वनजवनीमादरादूरयुग्मं
न्यस्याम्भोजालया यत् परिचरति चरेत्तत् स्मरेत् पादपद्मं ॥ इत्यादि ।

टी॰ प्र॰ दयमना चपलाश्लिष्टा जघनश्रीघनायितं ।
तापत्रयत्रपोत्ताय नारायणमुपास्महे ॥
पीताम्बरेण मिश्रेण कविचन्द्रेण तन्यते ।
नारायणीयशतकव्याख्या विशदचन्द्रिका ॥ इत्यादि

मू॰ श॰ योगीन्द्राणां विचः चक्रविषधरविषमामिच्छतां बोद्धुमद्धा
वक्षोदोत्कैधोतो धनुभिरमणिवितैस्विषमुद्यद्गुणेव ।
निर्व्वाणीभूय भूयः सफलयति मतिं चोभया भावमूलं ।
व्यक्षोद्दोषां विभूषां भवयतु मखिलं मौक्तिमाल्यायमौक्तेः ॥

End. इति श्रीविद्याकरपुरोहितविरचिता श्रीनारायणस्य प्रत्यङ्गवर्णना समाप्ता ।

टी॰ च॰ शिरसः विभूषां मौलिमिति पूर्व्वमते मच्चीयतु भङ्ग इति शेषः अत्र शेषोल्लापितो विरोधालङ्कारः ।

विद्वद्दरिद्रस्थितसिंहसूनुः पीताम्बरः कविकदम्बकेशरीशः ।

विद्याकराभिधपुरोहितसूरिकृतनारायणीयशतकस्य चकार टीकां ॥

Colophon. इति श्रीपीताम्बरकविचन्द्रकृता श्रीनारायणशतकटीका सम्पूर्णा ॥

विषयः । श्लोकशतेन श्रीनारायणस्य प्रत्यङ्गवर्णनं ॥

No. 143. नाशीकेतोपाख्यानम् । Substance, country-made paper, 14×5 inches. Folia, 38. Lines, 8 on a page. Date Sam. 1862. Place of deposit, District Chaprā, P.O. Gopālganj, Harapurā, Jagadeo Paṇḍit. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

सूत उवाच ।

गङ्गातीरे सुखासीनं कृतस्नानमलङ्कृतं ।

प्रमदाभिर्वृतं तत्र दीक्षितं जनमेजयं ॥

प्रायश्चित्तविशुद्ध्यर्थं (× ×) द्वादशवार्षिकीम् ।

उपदेष्टुं महाभागो द्विजश्च कृतवांस्तथा ॥ इत्यादि

End. ज्ञानमाप्नोति परमं सर्व्वाभीष्टफलप्रदं ।

धर्म्मः सम्वर्द्धते तस्य हिमांशुश्च सिते यथा ॥

तस्मात् श्रुत्वा प्रयत्नेन वाचकं तोषयेत् ततः ॥

सन्तानवृद्धिजनकं रहस्यमवनीपतेः ॥

Colophon. इति श्रीनाशीकेतोपाख्याने जन्मविशेषप्राप्तिभूतशुभाशुभकथनं नाम अष्टादशोध्यायः ॥ संवत १८६२ ॥

विषयः । १ अध्याये उद्दालक-पिप्पलादसंवादमुखेन पुत्रफलादिकथनं ॥ २ चन्द्रवत्या-चरणगमनकथनं । ३ पितापुत्रसंयोगकथनं । ४ चन्द्रावतीविवाहकथनं । ५ धर्म्मराजदर्शनं । ६ पितापुत्रसंवादकथनं । ७ नरककीर्त्तनं । ८ नरकगामिसामान्यकथनं । ९ नरकावशेषकथनं । १०—११ नरकविशेषवर्णनं । १२ कालासुरयुद्धकथनं । १३—१४ स्वर्गसाधनधर्म्मोपदेशकथनं ।

१५ पुष्पोदकानदीवर्णनं। १६–१७ यमसार्गनिर्णयः। १८ जन्मविशेषप्राप्तिसुखासुखादिकथनं।

No. 144. नित्यहोमकारिका। By बलराम। Substance, palm leaf, 11 × 1 inches. Folia, 2. Lines, 5 on a page. Extent, 30 slokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, late Paṇḍit Gopīnāth Miśra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. शुभमस्तु। नमो यज्ञपुरुषाय।

आग्निमाग्नेहोमकर्म्म सायं प्रातर्विधीयते।
नर्य्येऽध्वर्य्ये तथाशंस्यध्वर्युणा स्वयमेव वा॥
नर्य्योऽग्नियो गार्हपत्यः शंसस्त्वाहवनीयकः।
अध्वर्य्यो दक्षिणाग्निः स्यादिति याज्ञिकसम्मतिः॥
अध्वर्युवद्दरयामीति प्रागस्तमनोदयात्
वदेत् स्वाम्युद्धरेत्येतन्नदीये होमकर्म्मणि॥ इत्यादि।

End. नर्य्याध्वर्य्याभिरा गत्वा शृत्वाध्वर्य्यन्तु चेमसा।
निष्क्रामेद्दक्षिणद्वारा सव्याय स्वार्गमाचरेत्॥
बलरामेण रचिता नित्यहोमस्य कारिका।
बालज्ञानाय विद्वद्भिः क्षम्यतामत्र चापलं॥

विषयः। नित्यहोमविषयिणी नियमावलिः।

No. 145. नित्याचारः। By विद्याकर वाजपेयी। Substance, palm leaf, 15½ × 1 inches. Folia, 128. Lines, 6 on a page. Extent, 1180 slokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, Śāsana Dāmodarapur, Puri, late Paṇḍit Gopīnāth Miśra. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः। अविघ्नमस्तु।

यदा यदापि धर्म्मस्येत्यग्रीष्ठनवमीष्ठतः।
मत्स्यादिपादरूपेण यो जातस्तं हरिं भजे॥

तातपादपद्माम्भोजं नत्वा वाजसनेयिनां ।
नित्यान्याह्निककृत्यानि लिख्यन्ते तत्प्रसादतः ॥
दुरितक्षपणार्थानि कानिचिच्च प्रसङ्गतः ।
तथा वैष्णवकृत्यानि लिख्यन्ते चैव नित्यवत् ॥
प्रसक्त्यानुप्रसक्त्या च यद्यत् पुंसामपेक्षितं ।
तत्तत् सर्व्वमिहालेख्यं प्रसङ्गात् साधुतुष्टये ॥ इत्यादि ।

End. तेनैतेषां मध्येऽन्नादीनां प्रवेशाच्च स्यादशुद्धिरिति "क्षुते स्वप्नपरित्यागे पीते वा भक्षिते सति । चण्डालस्य च सम्भाषे स्नाने वाचम्य शुध्यती"त्यादि वाक्यैर्यत्र यत्राशुद्धिरुक्ता तत्र तत्रैवाचमनं अशुद्धिनिवृत्त्यर्थं प्रत्यवायानुत्पादार्थञ्च यत्र अशुद्धिर्नास्ति तत्र प्रत्यवायानुत्पादनीयतार्थं एवं ताम्बूलभक्षणादावपि अशुद्ध्यभावेऽपि आचमनं प्राप्नोति अतएव भट्टपादैः परस्परस्पृष्टताम्बूलभक्षणं देवतानावाचमनं च दाक्षिणात्यानां दुराचारा उक्ता इति ।

Colophon. इति श्रीमदग्निचिद्विद्याकरवाजपेयिकृतौ नित्याचारे दिवसस्य प्रथमभागकृत्यं समाप्तं ॥ शुभमस्तु ॥

विषयः । निद्राभ्यादारभ्य दिवसस्य प्रथमभागपर्य्यन्तं वाजसनेयिनां वैष्णवानाञ्च कर्त्तव्यानां कर्म्मणां समुदाहरणं । प्रसङ्गात् तिथिप्रभृतीनां तत्त्वनिरूपणञ्च ।

No. 146. **नित्याचारपद्धतिः** । By **गोपालानन्द** । Substance, palm leaf, 13 × 1 inches. Folia, 79. Lines, 6 on a page. Extent, 1985 slokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. पूर्णमानसः कृष्णः ।

राधाधरमधुपानालसलोलविलोचनोऽवतु नः ॥
मन्वन्निःशेषभासार्णवमथनेन भूतभूरियशः
कौमोदकीपूर्णचन्द्रः श्रीमार्कण्डेयमर्थ्योऽजनि ।
धरणितले माङ्गलिः काश्यपपुराणाम्यवलोक्य ?
भूयो द्विजन्मनां सामविदां चिताय ॥

कात्यायनमुनिमद्दितं गोभिलभाष्यं तथा वीक्ष्य ।
श्रीगोपालानन्दस्य मानसं प्राप्य दुर्लभं ॥
तथात्मानं समादध्यात्प्रयत्नेन यथापुनः ।
ब्राह्मे मुहूर्त्ते बुध्येत धर्म्मार्थौ चानुचिन्तयेत् ॥
रात्रेः पश्चिमयामस्य मुहूर्त्तो यस्तृतीयकः ।
स ब्राह्म इति विख्यातो विहितः सम्प्रबोधने ॥ इत्यादि ।

End. इदस्यनिमतं पुण्यं प्रातरुत्थाय यः पठेत् ।
दुःस्वप्नं जायते तस्य सुस्वप्नं नात्र संशयः ॥

Colophon. इति श्रीगोपालानन्दविरचिते नित्याचारपद्धतौ सायाह्नादिरात्रिकृत्यस्वप्न-
फलादिकं समाप्तं ॥ समाप्तोऽयं नित्याचारपद्धतिः ।

विषयः । सामगानां नित्यकृत्यनिरूपणं ।

No. 147. निर्णयामृतं । By अल्लाडनाथ । Substance, country-made paper, 13 x 5 inches. Folia, 81. Lines, 11 on a page. Extent, 2400 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, District Chaprā, P.O. Samariā Siśoya, Paṇḍit Rāghava Prasād. Appearance, very old. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

कारणमेकं जगतां वारणमास्येन वारणं विपदां ।
किमपि महोमहनीयं प्रत्यूहव्यूहदारणं वन्दे ॥
१० स्रोकाः न सन्ति ।
× × × × ×
× × × × ×
× × × × ×
अनेन दिव्येन सदाभिषिक्ताः
सिंहासनाध्यासयिनो निरस्ताः ।

श्रीसूर्य्यसेनेन बलेऽपि राज्यं
कान्तातपत्राः कलयन् प्रमित्राः ॥

× × × × ×

चकास्ति यस्यातिततः प्रतापः
प्रतापसेनोवरजः प्रसिद्धः ।
भक्त्याभिरामस्य सदाग्रजस्य
यो लक्ष्मणाकारमुपैति भव्यं ॥ एकः श्लोकोनास्ति ॥

× × × × ×

श्रीदेवसेन स्तनयोपि गोपी-
नारायणस्याजनि कामरूपः ॥
लब्धप्रसादेन महेश्वरस्य रामारतिस्तुष्टिमुपैति यत्र ।

× × × × ×

× × × × ×

× × × × ×

× × × × ×

चत्वारः श्लोकाः न सन्ति ।
विद्वत्सु सत्स्वपि महत्सु समाश्रितेषु ।
श्रीसिद्धलक्ष्मणसुतः सुतरामसुष्य ॥
श्रीसूर्य्यसेननृपतेस्तपतेजसोऽभूत् ।
अस्याङ्गनाथमतिमानतिमानपात्रं ॥
एवं कदापि सुमतिं नृपतिः स्वनाम्ना ।
श्रौतादिकर्म्मसु स कालविनिर्णयाय ॥
आदिष्टवानपतिसच्छ्रयशा निशात-
शास्त्राध्वनाश्रितमतःसतमन्युकल्पः ।
अगाधमन्यपाथोधिमथ्यालोच्य मया धिया ।
समुद्धृतं न्यपादेशात् तेनेदं निर्णयामृतं ॥

End. प्राप्ते भाद्रपदे मासि एकादश्यां सितेऽहनि ।
कोटिहोमं भवेद्विष्णोर्महापूजां प्रवर्त्तयेत् ॥ इति ।
कोटिहोमं पार्श्वपरिवर्त्तनं ।

Colophon. इति भाद्रपदैकादशी ॥ अतःपरं खण्डितं ॥

विषयः। तिथ्यादिनिरूपणं ॥ श्राद्धादिनिरूपणं ॥ द्रव्यशुद्धिकथनं । अशौचनिरूपणं ॥ कर्म्मसामान्यनिरूपणं ॥ नक्ततिथिकथनं । एकभक्ततिथ्यादिनिरूपणं ॥ उपवासादिव्रत-साधारण-युग्मतिथ्यादिनिरूपणं ॥ तिथिसामान्यनिरूपणं ॥ तिथ्यादिव्यवस्थाकथनं ॥ दुर्गोत्सवव्यवस्था-कथनं ॥ हरिशयनादिकथनं ॥ अतःपरं खण्डितं ॥

No. 148. नैषधचरितटीका (मनोहारिणी) By उदयकर। Substance, country-made paper, $12 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 473. Lines, 9 on a page. Character, Nāgari. Date, Sam. 1851. Place of deposit, Śisoa, District Chaprā, Paṇḍit Rāghava Miśra. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः।

इह खलु पुराणपथप्रसिद्धनिखिलनायकगुणग्रामविश्राममहाराजाधिराज-श्रीमन्नलराजचरितमुपवर्णयितुमुपक्रममाणे वस्तुनिर्देशमुखेन कविरलङ्कार-लक्षितं महाकाव्यलक्षणमाह। निपीययस्येत्यादि ॥ अस्यार्थः। स नल आसीत् अभवत्। स कः बुधाः पण्डिताः यस्य नलस्य कथां निपीय × × × × सुधामपि अमृतमपि न आद्रियन्ते विपर्यीकुर्व्वन्ति ॥ अर्थात् यत् कथामित्यन्वयः ॥

End. तत् परीभूय तदेकपरायणानित्यत्वेन तमेव परमात्मानं प्रतिपादयन्ती अनित्यत्वादन्यदुक्तं परिहरन्तीत्यर्थः ॥

आनन्दपदाङ्कसर्गभङ्गपद्यमिदं ॥

× × × × ×

स श्रीराजकरः सुधाकरकरद्वारश्रियाकीर्त्तिभिः
प्रख्यातः पृथिवीतले जनयिता यस्य प्रशस्यात्मनः ॥
रामरत्नमभूच लक्ष्मणवती स्तुतिः सतीभूषणं।
सोऽयं काव्यकलाकलापकुतुकी श्रीरामचन्द्रः कविः ॥
मीमांसावक्रतर्कश्रुतिपथपथिकः स्वर्णमर्म्मा धरान्तः।
कल्याणी पुण्यवाणी तनयमजनयत् यस्य साध्वीगुणाणा।

टीकायां नैषधस्योदयकरकविना तेन यत्नैः कृतायाम्
मस्यामेकादशोऽगाद्दिवुधगुणनिधेस्तस्य वर्ण्येन सर्गः ॥

× × × × ×

अङ्गुल्यामङ्गुलीयं कुशलखचिता कर्णयोः स्वर्णभूषा ।
तोषायास्याः समाप्तावुदयकरकवे रामचन्द्रेण दत्तं ॥

Colophon. इति श्रीतीरभुक्तिवास्तव्यमहामहोपाध्यायश्रीमद्गदाधरप्रपौत्र महामहोपाध्याय-
श्रीरामधरपौत्र-श्रीस्वर्णधरात्मजमहामहोपाध्याय श्रीमदुदयकरविरचिता
सकलकायस्थवंशावतंसविविधविद्यानवद्यविद्वद्गोष्ठीगरिष्ठसकलधर्म्मशास्त्रा-
भ्यासनिर्णीतकृत्यजातविख्यातयशोराशिविहसितशिशिरकिरणकिरणजात-
सद्गकुरसत्कुलश्रीश्रीकरप्रपौत्रसद्गकुरभास्करपौत्रसद्गकुर-श्रीराजकरात्मजसत-
तस्वापतेयसलिल वकुवर्षणप्रीणितानेकभूदेवहृन्दवदनारविन्दसहकवित्वमक-
रन्दसन्दोहसुन्दरस्वान्तनिर्णीतविविधगुणगणामृतासारस्नपित-भूतधात्रीवलय-
सकलार्थिसार्थकृतार्थीकरणकल्पद्रुमायतारदुस्तरसरस्वतीपूरावगाहन-निपुण-
सद्गकुर-श्रीरामचन्द्रकारिता सकलकविकुलावतंसश्रीहर्ष-कविविरचितनैष-
धाभिधानमहाकाव्य श्रीमन्मनोहारिणीटीका समाप्ता ॥ संवत्सरे एकाधिक-
पञ्चाशत्के समयनाम्नि पौषे वायु × × × अलिखत्पुस्तकमिदं ॥

विषयः । नैषधकाव्यस्य व्याख्यानं ॥

No. 149. न्यायशास्त्रप्रदीपः । Substance, country-made paper, 14×4 inches. Folia, 18. Lines, 7 on a page. Extent, 250 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Mayamansinha, Pargana Aṭiyá, Post Jamurki, Háláliya, Paṇḍit Gurudāsa Vidyāratna. Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

Beginning. अथ शब्दप्रमाणं निरूप्यते ।
तत्र भ्रमप्रमादविप्रलिप्सारहितेन पुरुषेण प्रयुक्तं प्रमाणं ।
भ्रमो ऽतद्वति तत्प्रकारकं ज्ञानं । प्रमादोऽनवधानता विप्रलिप्सा प्रतारणेच्छा ।
अभिप्रयुक्तं वाक्यन्तु न प्रमाजनकं किन्त्वप्रमाजनकमेव । इत्यादि ॥

End. अनेन घटेन जलमाहरेत्यत्र घटपटप्रयोगे प्रथमत एवाप्रयोजनकल-
ज्ञापनार्थां लक्षणा, एषा च लक्षणा यदि लक्षार्थस्य तद्वाचकपदेन ।

नत्वा गौरीचरणयुगलं वामभोष्ठ नत्वा
मान्यान् सर्व्वानपि परगुणोदेशिनः सम्प्रणम्य ।
अध्येतृणां × × × × विज्ञान-हेतुं ।
भट्टाचार्यो वितनुत इमं न्यायशास्त्रप्रदीपं ॥

विषयः । आकाङ्क्षादीनां लक्षणकथनं । शाब्दबोधे विशेष्यविशेषणभावनिरूपणं । नञर्थविवेचनं । एवकारस्य व्युत्पत्तिविवेचनं । उपसर्गार्थविवेचनं । निर्द्धारणवाक्यस्य व्युत्पत्तिकथनं । द्विकर्म्मकवाक्यार्थनिरूपणं । आख्यातविचारः । लक्षणादिनिरूपणं ।

No. 150. न्यायामृततरङ्गिणी । Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 102. Lines, 8 on a page. Character, Nāgari. Date ? Place of deposit, Durgāghāt, Benares City, Paṇḍit Bābāchāri Sāstri. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ श्रियः सदानन्दगुणैर्भृतं भजे ।
भजेऽप्यदोषं तदशेषशक्तिभिः ॥
विशेषवाणीमितसाक्षमो मुदा ।
मुदारमीशं प्रियवक्षभं नुमः ॥
× × × × × × × धर्म्मव्याहतपूर्णाभिक्षतमद्यार्चास्मृतिव्याकृतिव्याजेन
प्रणमामि तं पितरमुद्बोधाय शब्दार्थयोः ।
× × × ×
नमामि तं व्यासकुलावतंसं
नारायणाचार्य्यमथाग्रजं मे ।
व्यासविन्दूरमाचार्य्यकृती षड्व्याकृतिच्छलात् ।
रामो × × आनत्य श्रुतं × × ×
उद्यद्व्यासमहोदधेर्यदुरुणो गम्भीरकुम्भीं नयत् ।?
अज्ञान् सत्प्रतिविम्बमम्बुजदृशापचौविचित्राकृतं ।
सच्छन्दोघ-तरङ्गिणी द्विजमुखैर्न्यायाहृतं व्याकृतं ।
सेवं सेवमिरामुरा इनसभे ऽराजन्त लेखा इव ॥

इह खलु सकलविद्वन्मणिचिन्तामणिर्व्यासतीर्थं × × × × × विशेष-
णचतुष्टयवत्वेनेष्टदेवतामभिष्टौति । निखिलगुणनिकायमित्यादिना ॥

End. तस्मात् प्रतिकर्म्मव्यवस्थानुपपत्त्या × × प्रतिभाससमानं शरीरमिति सोपाधेः
साधनवतः पश्चाद्व्याप्तिरिति परीत्याचारमुपाधिर्द्रष्टव्यः ॥
व्यासाब्धिमुततर्काम्बु पूरैः पक्षयुगं युजि ।
न्यायामृततरङ्गिण्यां इष्यत्वादेवपाधयः ॥
अतःपरं खण्डित ।

विषयः । व्यासतीर्थकृतन्यायामृतस्य व्याख्यानं ॥

No. 151. पञ्चपक्षीटीका By शुकदेव । Substance, country-made paper, 15 × 3 inches. Folia, 10. Lines, 8 on a page. Extent, 130 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Medinipur, Post Garvetá, Grám Khunverá, Babu Vaikuṇṭhanáth Cakravarti. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐनमो विघ्नेश्वराय ।
देवदेवं परं स्थाणुं देवानां सर्व्वदेहिनां ।
त्रिलोकानाञ्च दीनानां त्वां भोगं स्वर्गमोक्षदं ।
सर्व्वज्ञं सर्व्वगं शान्तं ज्योतिर्लिङ्गमयं शिवं ।
प्रणम्य पञ्चपक्षीणां क्रतमत्र विवेचनं ॥
इदमेवाद्भुतं प्रोक्तं शब्दलं सारबोधकं ।
गोपितं कोटिशास्त्रेषु इदानीं प्रकटीकृतं ॥
कल्पनीया अकारादौ रव्यादिवारपञ्चकाः ।
नन्दाद्यास्तिथयः पञ्च रेवत्यादिभमण्डलाः ।
मेषाद्यराशिभेदाश्च मन्थाद्या विषयास्तथा ।
ब्रह्माद्या ईश्वराद्याश्च पञ्च पञ्च यथामताः ।
× × × × × × × ×
कादिहान्ता वर्णयुता मुखाद्यङ्गस्वरूपकाः ।
ऊर्द्धाधस्समदृष्टिश्च प्रश्नरूपाः × × प्रदाः ॥
मुनयो महादेवं पप्रच्छुः ब्रूयः किं क्रत्वा सर्व्वशास्त्रविशारदं सर्व्वेषां भक्तानां

मन्त्रार्थज्ञानशास्त्राणां विशारदं अभिगम्य गत्वा मुदा हर्षेण किमर्थं भविष्यदर्थबोधाय भाविप्रयोजनज्ञानाय । इत्यादि

End.
गन्धोरसस्तथारूपं स्पर्शः शब्दश्च पञ्चमः ।
मारणं शोषणञ्चैव मोहनञ्च तथैव च ।
सन्तापनं प्रमथनं कामबाणाः प्रकीर्त्तिताः ॥
इत्युक्तं पञ्चपक्षीणां लाभालाभजयादिकं ।
उक्तं श्रीशुकदेवेन शब्दलं शङ्करादितं ॥

Colophon. इति पञ्चपक्षीटीका समाप्ता ॥ श्रीहरिः । श्रीमते रामानुजाय नमः ।

विषयः । पञ्चपक्षीव्याख्यानं ।

No. 152. परामर्शदीधितिटीका । By गदाधर । Substance, country-made paper, 16 x 3 inches. Folia, 55. Lines, 8 on a page. Extent, 5000 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Mayamansinha, Pargana Atiyá, Post Jamurki, Gram' Háláliya, Paṇḍit Gurudās Vidyāratna. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीकृष्णाय ।

पक्षतां निरूप्य विशिष्टपरामर्शत्वेनानुमितिहेतुता, ज्ञानद्वयकारणतावादि-मीमांसकविप्रतिपत्तिं निरस्य मणिकारेण व्यवस्थापिता तत्र सङ्गतिं दर्शयति लक्षणोपघातेनेति ॥ इत्यादि ।

End. अयथाभ्युपगमवादः तत्तत्पक्षतावच्छिन्नविशेष्यकवह्न्याद्यनुमितित्वरूप विशेष-कारणकार्य्यतावच्छेदकगर्भे वह्न्यनुमितित्वादिनिवेशस्यैवोपपत्तेस्तदवच्छिन्नं प्रति हेतुत्वान्तरस्य निर्युक्तिकत्वात् सुखादिसाधारणजन्यविशेषगुणत्वा-वच्छिन्नं प्रति मनस्त्वेन कारणताकल्पनात् तत एवानुमितौ सकरणत्व-निर्व्वाहेऽनुमितित्वावच्छिन्नं प्रति ज्ञानत्वादिना हेतुत्वमपि निर्युक्तिक-मित्यस्वरसबीजमत्र बोध्यं ॥

Colophon. इति श्रीगदाधरभट्टाचार्यविरचिता परामर्शदीधितिटीका समाप्ता ॥
श्रीतारिणीचरणपङ्कजमस्तु चित्ते ॥

विषयः । रघुनाथशिरोमणिविरचितायाः परामर्शदीधितेर्गदाधरकृता व्याख्या ।

No. 153. परिभाषाप्रदीपार्च्चिः। By उदयङ्कर। Substance, country-made paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 116. Lines, 8 on a page. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, District Chapra, P.O. Samāriya Sisoyā, Paṇḍit Rāghava Prasād. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः।

अमद्‌हृदयानन्दनिदानं शिवयोश्चिरं नमस्कुर्वत।
परम्वं निष्प्रत्यूह फलाशये। ?
वीणकीपुस्तककरां पुण्डरीकासनस्थितां।
शारदां नीरकुन्देन्दुधवलां भावयेश्वरां॥
कृत्वा पाणिनिसूत्राणां मितहृत्त्यर्थसंग्रहं।
परिभाषाप्रदीपार्च्चिस्तत्रोपायो निरूप्यते॥
तत्र तावत्, नामलिङ्गवत्वे प्रतिमन्दिग्धार्थस्य नियामकत्वात् परिभाषात्वं॥
इत्यादि।

End. वचिरेकोलुम्बाधस इत्यत्र परिभाषायां कर्त्तव्यायां (......) सर्व्वमग्रे
विवेचयिष्यामः॥
परिभाषाप्रदीपार्च्चिषदयङ्करदर्शिते।
द्वितीयो × × × × × कृताध्यायः सुसङ्गतः॥

विषयः। पाणिनिपरिभाषायाः व्याख्यानं।

No. 154. पर्य्यायमुक्तावली। Substance, palm leaf, $10\frac{1}{2} \times 1$ inches. Folia, 47. Lines, 4 on a page. Extent, 282 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Puri, Imār Maṭha or Rājgopāl Maṭha, Mohānta Mahārāj Sri Raghunandan Rāmānuj Dās. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः। अविघ्नमस्तु।

वर्हिणवर्हापीडः शुशिरपरो वाल × × × गोष्टे।
मेदुरमुदिरश्यामलवपुरव्यादेष गोविन्दः॥
पूर्व्वं लोकहिताय माधवकराभिख्यो भिषक् यो बल-
कोषान्वेषण-तत्परः प्रवितताय्युर्व्वेदरत्नाकरात्।

मालां रत्नमयीं चकार स यथाखानं न शोभाधिकां
तास्ताभिः कमनीयभक्तिरचना × × × × ॥
उत्तमगुणपरिता × सौकर्य्यादवबोधतिमिरघ्ना ।
सम्प्रति सुधियां हृदये विलसतु पर्य्यायमुक्तावली ॥ इत्यादि ।

End. कृताद्मवर्गः कथितो द्रव्यैरेभिस्त्रिषष्टिभिः ।

Colophon. इति पर्य्यायमुक्तावल्यां भुक्तादिकृताद्मवर्गे विंशतिः ।
अतः परं सम्भवतः खण्डितं ॥

विषयः। इति पर्य्यायमुक्तावल्यां कर्पूरादिसुगन्धिवर्गः । १ । इति जीवकादिमध्यगन्धिवर्गः । २ । इति कर्कटाख्यादि-हीनगन्धिवर्गः । ३ । इति खदिरफलादि-सारजवर्गः । ४ । इति माणिक्यादिरत्नवर्गः । ५ । इति धातूपधातुवर्गः । ६ । इति द्राक्षादिमधुरवर्गः । ७ । इति दाड़िम्बाद्याम्लवर्गः । ८ । जीवन्त्याद्युत्तमशाकवर्गः । ९ । इति पाठादितिक्तशाकवर्गः । १० । इति जात्यादिपुष्पवर्गः । ११ । इति कुष्माण्डादिलताफलवर्गः । १२ । इति कशेरुकादिकन्दवर्गः । १३ । इति न्यग्रोधादिमहावृक्षवर्गः । १४ । इति नन्दिवृक्षादिक्षुद्रवृक्षवर्गः । १५ । इति दुर्व्वादिवर्गः । १६ । इति ताम्बूलादिलतावर्गः । १७ । इति चरकादिशिम्बिधान्यप्रमुकधान्यवर्गः । १८ । इति श्यामाकादितृणधान्यवर्गः । १९ । इति भुक्तादिकृताद्मवर्गः । २० ।

No. 155. परिभाषासूत्रभाष्यम् । By कपर्दिस्वामी । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 33. Lines, 22 on a page. Extent, 794 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Vāmanāchāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. अथ व्याख्यास्यामः । व्याख्यानं नाम शब्दप्रतिपादितार्थस्य न्यायलभ्यार्थस्वरूपकथनं । अस्मादयमर्थो लभ्यत इति इह यज्ञशब्देन साङ्गोपाङ्गो यागोऽभिधीयते ।

End. यस्य तत्र प्रयोजनं नास्ति न तस्य तत्र प्रणयनं यथाहविरार्थैर्दर्शपूर्णमासार्थे होमे सारस्वते ।

Colophon. इति कपर्दिस्वामिभाष्ये परिभाषापटलम् ।

विषयः। परिभाषासूत्रव्याख्या ।

No. 156. **पाकावली ।** Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 18. Lines, 7 on a page. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1828. Place of deposit, District Chāprā, Sisoyā, Paṇḍit Rāghava Prasād. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगुरुचरणाभ्यां नमः ।

अथ पाकविधि लिख्यते ।

प्रथमस्त्रीयोग्यः सौभाग्यशुण्ठीपाकः ।

प्रस्थत्रयं शुद्धमहौषधस्य विपाचयेत् गव्यघृतैःसमे च ।

चतुर्गुणक्षीरसमश्चखण्डं संशुद्ध ताम्रायसजे कटाहे ।

प्रत्येकतो जातिफलं फलत्रयञ्च जीरत्रयं धान्यशताङ्कके च ।

बलोपकुल्याघनबालकानि द्राक्षाविदारी घनसारकञ्च ॥ इत्यादि

End. गोक्षुरकः शतमूलिका वानरी नागवला चातिवला च

शर्करया पयसा निशि पेयं यस्य गृहे वनिता शतमस्ति ॥

Colophon. इति पाकविधिः ॥ संवत् १८२८ ॥

विषयः । सौभाग्यशुण्ठीपाककथनं । सुपारिपाककथनं । मुशलीपाककथनं । गोक्षुरपाकाहि-फेनपाक-हरितकीपाकादिकथनं कामेश्वररसपाकादिकथनं ॥

No. 157. **पाण्डवचरित्रम् ।** Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 162. Lines, 17 on a page. Extent, 9720 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālcandra Sūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. नमः श्रीसर्व्वज्ञाय ।

श्रियं विश्वत्रयं त्राण नि × × × पू × × × तु वः प्रभुः

शङ्करः पुण्डरीकाक्षः श्रीमन्नाभिसमुद्भवः ।

पूज्यः प्रकृतिः श्रीनेमे यांतु × × × देशनागवी ।

× × × रादयो यस्याः क्षीरं मोक्षसुखं पुनः ॥

End. यावत् संसारतापव्यतिकरभिदुरा वाग् जिनानां मुनीन्द्राः ।

प्रज्ञाकान्तावमाढ़ा विधुरयति सुधादीर्घिका दर्यमुद्रा ॥

तावत् × × × × स्वरकमलकलां पुष्पदन्तान्तमध्यां ।
विश्वं विद्वद्दिरेफार्तितमखिममध्वाकाश्यमेतद्धिनोतु ॥

Colophon. इति श्रीमलधारि श्रीदेवप्रभसूरिविरचिते पाण्डवचरिते महाकाव्ये बलदेव स्वर्गगमनं श्रीनेमिनाथमोक्षगमनं पाण्डवनिर्वाणवर्णनं नामाष्टादशोऽध्यायः ॥

विषयः । जैनमते पाण्डवचरित्रवर्णनम् ।

No. 158. पार्श्वनाथचरित्रम् । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 79. Lines, 15 on a page. Extent, 3555 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Dinmaṇḍalācarya Mahārāja Bālacandra Sūri Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः

श्रियं तत् परम ज्योति र्द्योतिताशेषदिङ्मुख ।
समस्तं वस्तु यद्भाजां हस्तन्यस्तमिवाजनि ॥

End. विद्यारिद्यारिप्रतिबोधसिद्धिं सौधाधिरोहप्रतिबन्धशुद्धं ।
श्रीपार्श्वभर्त्तुश्चरितेऽत्र सर्गःषष्ठः समाप्तिं समीयाय रम्य ॥

Colophon. श्रीहेमविजयगणिविरचिते श्रीपार्श्वनाथचरित्रे षष्ठः सर्गः सम्पूर्णः ।

विषयः । जैनतीर्थङ्करेषु त्रयोविंशतीर्थङ्कर-श्रीपार्श्वनाथचरित्रवर्णनम् ॥

No. 159. पितृमेधभाष्यम् । Substance, country-made paper, 11 × 6 inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 180 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, new Prose Correct.

Beginning. श्रीः

जीवतः कर्माणि यजमानोऽनुवर्त्तते अग्निहोत्र-चातुर्मास्य दर्शपूर्ण मासादीनि कर्माणि मुमूर्षोर्यजमानस्य यथा चोदितकालानपेक्षय। जीवतो यजमानस्य शौच प्रधानकरणमात्रणापि मध्याण्यानि ।

No. 156. पाकावली । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 18. Lines, 7 on a page. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1828. Place of deposit, District Chāprā, Sisoyā, Paṇḍit Rāghava Prasād. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगुरुचरणाभ्यां नमः ।

अथ पाकविधि लिख्यते ।

प्रथमस्त्रीयोग्यः सौभाग्यशुण्ठीपाकः ।

प्रस्थत्रयं शुद्धमहौषधस्य विपाचयेत् गव्यघृतैःसमे च ।

चतुर्गुणक्षीरसमस्तखण्डं संशुद्धा ताम्रायसजे कटाहे ।

प्रत्येकतो जातिफलं फलत्रयञ्च जीरत्रयं धान्यशताह्वके च ।

बलोपकुल्याघनवालकानि द्राक्षाविदारी घनसारकञ्च ॥ इत्यादि

End. गोक्षुरकः शतमूलिका वानरी नागबला चातिबला च

शर्करया पयसा निशि पेयं यस्य गृहे वनिता शतमस्ति ॥

Colophon. इति पाकविधिः ॥ संवत् १८२८ ॥

विषयः । सौभाग्यशुण्ठीपाककथनं। सुपारिपाककथनं। मुशलीपाककथनं। गोक्षुरपाकाहि-फेनपाक-हरितकीपाकादिकथनं कामेश्वररसपाकादिकथनं ॥

No. 157. पाण्डवचरित्रम् । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 162. Lines, 17 on a page. Extent, 9720 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālcandra Sūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. नमः श्रीसर्व्वज्ञाय ।

श्रियं विश्वत्रयं चाथ नि × × × पू × × × तु वः प्रभुः

शङ्करः पुण्डरीकाक्षः श्रीमन्नाभिसमुद्भवः ।

पूज्यः प्रकृतिः श्रीनेमे यांतु × × × देशनागवी ।

× × × करादयो यस्याः क्षीरं मोक्षसुखं पुनः ॥

End. यावत् संसारतापव्यतिकरभिदुरा वाग् जिनानां मुनीन्द्राः ।

प्रज्ञाकाशावमाढ़ा विधुरयति सुधादीर्घिका द्यंमुद्रां ॥

तावत् × × × × स्वरकमलकलां पुष्यदम्लानमस्यां ।
विश्वं विद्वद्भिरेफार्तितमहिममहाकाव्यमेतद्धिनोतु ॥

Colophon. इति श्रीमलधारि श्रीदेवप्रभसूरिविरचिते पाण्डवचरिते महाकाव्ये बलदेव स्वर्गगमनं श्रीनेमिनाथमोक्षगमनं पाण्डवनिर्वाणवर्णनं नामाष्टादशोऽध्यायः ॥

विषयः । जैनमते पाण्डवचरित्रवर्णनम् ।

No. 158. पार्श्वनाथचरित्रम् । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 79. Lines, 15 on a page. Extent, 3555 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Dinmaṇḍalācarya Mahārāja Bālacandra Sūri Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः

श्रियं तत् परम ज्योति द्योतिताशेषदिङ्मुख ।
नमस्तं वस्तु यद्वाजां स्वसन्यस्तमिवाजनि ॥

End. विश्वारिश्चारिप्रतिबोधसिद्धिं सौधाधिरोहप्रतिबन्धशुद्धं ।
श्रीपार्श्वभर्त्तुश्चरितेऽत्र सर्गःषष्ठः समाप्तिं समगाय रम्यः ॥

Colophon. श्रीहेमविजयगणिविरचिते श्रीपार्श्वनाथचरित्रे षष्ठः सर्गः सम्पूर्णः ।

विषयः । जैनतीर्थङ्करेषु त्रयोविंशतीर्थङ्कर-श्रीपार्श्वनाथचरित्रवर्णनम् ॥

No. 159. पितृमेधभाष्यम् । Substance, country-made paper, 11 × 6 inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 180 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, new Prose Correct.

Beginning. श्रीः

जीवतः कर्माणि यजमानोऽनुवर्त्तते अग्निहोत्र-चातुर्मास्य दर्शपूर्ण मासादीनि कर्माणि मृतस्यैर्यजमानस्य यथा चोदितकालानपेक्षय। जीवतो यजमानस्य शौच प्रधानकरणमात्रणापि मस्त्याख्यानि ।

No. 162. प्रतिहारसूत्रभाष्यम् । By वरदराज । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 39. Lines, 16 on a page. Extent, 1950 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1693. Place of deposit, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ महागणपतये नमः ॐ नमः श्रीसामवेदाय .

ॐम् वागीशाद्याः सुमनसः सर्व्वार्थानामुपक्रमे,

यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननम् .

नमोऽस्तु तस्मै देवाय यः प्रस्तुयाद्यजन्मनां ।

कार्त्स्न्ये च वेदे प्रगुणः साक्षात् दैवकी × सुतम् । ?

यो वामनाचार्य्यमपात् (?) अनन्तनारायणयज्वसुतात्

अजनि कुशिकान्वयो यः सार्द्धं धीतौ च सामवेदे यः ।

रचयति स वरदराजः प्रतिहारार्षेयकल्पयो र्वृत्तिं ।

वोच्य च भाष्यमसूत्रं पपन्थ-निदानतद्व्याख्याः ॥

End. अपि चैकार्षेयानां + + + + दैवत + + + न्यायोऽस्माभिः प्रदर्शितं पूर्व्वं कार्त्स्न्येन छन्दोदैवतविनियोगानां तु दर्शयिष्यामः. आर्षेयकल्पविहृतिस्तु + + + + नास्ति + + + + नुसारेण क्रमात् .

Colophon. इति श्रीवरदराजकृतौ प्रतिहारभाष्ये पञ्चदशखण्डः प्रतिहारभाष्यं समाप्तिमगमत् . संवत् १६९३ कार्त्तिककृष्णद्वादशीशुक्रे .

विषयः । सामवेदप्रतिहारसूत्रव्याख्या .

No. 163. प्रत्यक्तत्वविवेकटीका । By रामकृष्ण । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 195. Lines, 10 on a page. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, District Chāprā, Sisoyā, Paṇḍit Rāghavaprasād. Appearance, very old. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ।

प्रत्यक् तत्वविवेकस्य क्रियते पददीपिका ॥

तावत् × × × × स्वरकमलकलां पुष्पदन्तान्तमध्यां ।
विश्वं विद्वद्विरेफार्तितमहिममहाकाव्यमेतद्धिनोतु ॥

Colophon. इति श्रीमलधारि श्रीदेवप्रभसूरिविरचिते पाण्डवचरिते महाकाव्ये बलदेव स्वर्गगमनं श्रीनेमिनाथमोक्षगमनं पाण्डवनिर्वाणवर्णनं नामाष्टादशोऽध्यायः ॥

विषयः । जैनमते पाण्डवचरित्रवर्णनम् ।

No. 158. पार्श्वनाथचरित्रम् । Substance, country-made paper, 11 x 4 inches. Folia, 79. Lines, 15 on a page. Extent, 3555 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Dinmaṅdalācarya Mahārāja Bālacandra Sūri Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः

श्रियं तत् परम ज्योति द्योतिताशेषदिङ्मुख ।
समस्तं वस्तु यद्भासां हस्तन्यस्तमिवाजनि ॥

End. विद्यारिद्यारिप्रतिबोधसिद्धिं सौधाधिरोहप्रतिबन्धशुद्धं ।
श्रीपार्श्वभर्त्तुश्चरितेऽत्र सर्गःषष्ठः समाप्तिं समीयाय रम्यः ॥

Colophon. श्रीहेमविजयगणिविरचिते श्रीपार्श्वनाथचरित्रे षष्ठः सर्गः सम्पूर्णः ।

विषयः । जैनतीर्थङ्करेषु त्रयोविंशतीर्थङ्कर-श्रीपार्श्वनाथचरित्रवर्णनम् ॥

No. 159. त्रिष्टमेघभाष्यम् । Substance, country-made paper, 11 x 6 inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 180 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, new Prose Correct.

Beginning. श्रीः

जीवतः कर्माणि यजमानोऽनुवर्त्तते अग्निहोत्र-चातुर्मास्य दर्शपूर्ण मासादीनि कर्माणि मुमूर्षोर्यजमानस्य यथा चोदितकालानपेक्षय। जीवतो यजमानस्य गौण प्रधानकरणमात्रणापि मख्यान्यानि ।

इह खलु प्रपञ्चागमसारसंग्रहभूतं प्रपञ्चसाराख्यं तन्त्रं प्रारभमाणो भगवान् भगवत्पादाचार्य्यः प्रारिप्सितपरिसमाप्तिप्रत्यूहविघ्नविध्वंसनादिलाभाय + + + + + ग्रन्थारम्भौपयिकं विषयादिचतुष्टयं चार्थात् सूचयति । अकचटतपयाद्यैरित्यनेन श्लोकेन । शरीराणि शरीराणि शौर्य्यमाणतया तानि पुरुषाणां भोगापवर्गाय चेश्वररूपेण ददाति प्रयच्छतीति ॥ इत्यादि ।

End. रवीन्दुवह्नीनां उपलक्षणमेतत् ब्रह्मादीनां च्छगादीनाञ्च ते जगन्ति भुवनानि पुष्णन्ति रक्षन्ति तस्मै परिपूर्णतेजसे ज्ञानशक्तिबलवीर्य्यतेजोभिरत्यूर्जित-मत्विषे नमोऽस्तु इत्यर्थः । + + + + + + + भजे + + + + + + सततमेतद्विशंसचः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमदुत्तमप्रकाशपूज्यपादशिष्येण उत्त-मबोधकृतायां श्रीमत्प्रपञ्चसारसम्बन्धदीपिकायां त्रिंशत्पटलः । समा-प्तोऽयं ग्रन्थः ॥

विषयः । शङ्कराचार्य्यकृतप्रपञ्चसारस्य व्याख्यानम् ।

No. 165. प्रयोगपल्लवः । By भवनाथ । Substance, palm-leaf, 16 × 1½ inches. Folia, 16. Lines, 5 on a page. Extent, 600 ślokas. Character, Uria. Date, Saṃ. 1713. Place of deposit, Puri, Mahimprakāś-maṭh, Paṇḍit Valadeva Brambhacārī. Appearance, old. Prose and Verse. Generally correct.

Beginning. भवान्यै नमः ।

नत्वा शङ्करचरणौ भवनाथः पल्लवं तनुते ।
सूकयितुं बालसङ्घान् बालानखिलान् बालवृकयितुं ॥
अप्रथितसूत्रान्वेषणखिन्नाः किंवेदृष्टा भवन्त ।
बालाः प्रयोगमाला पल्लवयतु पल्लवं वीक्ष्य ॥
मूलभूताः प्रयोगाणां सर्व्वेषामेव धातवः ।
धातवा एव प्रथमं कथ्यन्ते तत्कृता इव ॥
चालादिषैा × × × × नवधावस्थमन्ताखा ।
इकारः सूच्यते × × × × × × ॥ इत्यादि ।

End. पचाखां पचीरन् पचीष्टाः पचीयाम्
पचीध्वं पचीय पचीवहि पचीमहि ॥

Colophon. इति श्रीमच्चामचोपाध्यायपञ्चवकारपदाङ्कितश्रीभवनाथविरचितः प्रयोग-
पल्लवः समाप्तः ॥
प्रयोगाः खिद्यन्ते कति कति न येषामधिगताः
निबन्धारोऽप्यन्धा इव दधति खल्लावमधिकां ।
भवानीनाथार्थं करवदरकल्पानकरवं
सदखिल मात्सर्य्यं विजहित विचारप्रणयिनः ॥
ज्वलनचन्द्रतुरङ्गमभूमिभिर्विमानिते नृपविक्रमवत्सरे ।
गुरुदिने रविपौषसिते ऽलिखत् स्वयमचोभवदेवमचामतिः ॥

विषयः । कतिचिद्धातूनां साधारण-प्रणालीकथनं ॥

No. 166. प्रश्नचूड़ामणिः । By चन्द्रशेखर । Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 17. Lines, 6 on a page. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Medinipur, post Garvetā, gram Khunverā, Babu Vaikunthanāth Chakravarti. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।
धर्म्मचिन्ता हि कर्त्तव्या प्राणैः कण्ठगतैरपि ।
यदा यदा प्रचलति तदायुः क्षीयते नृणां ॥
सर्व्वज्ञः सर्व्वभूतात्मा सर्व्वदाता जगत्पतिः ।
सुरासुरपरित्राणो यो रविः स प्रसीदतां ॥
पञ्चवर्णात्मकैर्वर्गैः पञ्चभिश्चन्द्रशेखरः ।
अप्रमत्तेभ्यो धातुभ्यः प्रामाणिकशुभाशुभम् ॥
शुभं लाभो जयं जीवो ज्ञानं मौनं तथान्यथा ।
अस्ति नास्ति वियोगिश्च चिन्तां चिन्तादिकं चिकं ॥
वर्णाकारवयोजातिदिक्संख्या चचरागमाः ।
वर्षर्त्तुमासपचाद्यःसर्व्वं वर्गसुखोद्भवं ॥ ?

स्वाराश्च सङ्गत यु्च प्रसङ्गेन तदात्मकं ।
भाविनः + + + + + मारं चूड़ामणेः ह्रत ॥
प्रथमवर्गविन्यासो यथा + + + + + + + ।
एकद्वित्रिचतुर्वर्गैः क्रमाद्वर्गचतुष्टयं ॥ इत्यादि

End. यात्राभुवः । भागत्रयं एकेन शुभा यात्रा द्वाभ्यां मृत्युः शून्येनाशुभा यात्रा ।
गुर्व्विणीभुवः । एकेन पुत्रः द्वाभ्यां स्त्री शून्ये बन्ध्या । जयविजयभुवः ।
एकेन जयः द्वाभ्यां सन्धिः शून्येन भङ्गः ।

Colophon. इति प्रश्नचूड़ामणिः ।

विषयः । शुभाशुभलाभालाभजयपराजयजीवन्नाममौनप्रभृतिनिरूपकवर्गनिरूपणं । प्रश्नपत्तणक्रमनिरूपणं । संयुक्तासंयुक्तप्रश्ननिरूपणं पक्षिगणनिरूपणं । सिंहावलोकितादि-चक्रनिरूपण । यात्राभुवगुर्व्विणीभुवविजयभुवादिनिरूपणञ्च ।

No. 167. प्रश्नदीपिका । By दामोदरदैवज्ञ । Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 200 slokas. Character, Uriyā. Date ? Place of deposit, Puri, Sankaramatha Madhusūdana Tirthasvāmi Appearance, fresh Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
मणिकर्णीकृतावास नत्वा सिद्धविनायकं ।
श्रग्नीश्वरकृतावासदामोदरविनिर्म्मिता ॥
वाराहसुतदैवज्ञप्रश्नस्येय प्रकाशिका ।
सिद्धान्तज्ञैः सुगणकैः द्रष्टव्यापि च तुष्टये ॥
अथेह वराहमिहिराचार्य्यात्मजः प्रश्नविवक्षुरादौ निर्विघ्नतापरिसमाप्त्यर्थ मङ्गलं कृत्वा सम्बन्धाद्यनुबन्धये चतुष्टयमाह प्रणिपत्येत्यादि ।

End. श्रीजानकीरघुनाथाङ्घ्रिजातो दामोदरःकृती ।
तेनेयं रचिता टीका सुप्रश्नस्य प्रदीपिका ॥

Colophon. इति श्रीदामोदरदैवज्ञविरचितायाः षट्पञ्चाशिकायां प्रश्नदीपिकायां सप्तमोऽध्यायः ।

विषयः । होराषट्पञ्चाशिकाया विवृतिः ।

End.

पचाखां पचीरन् पचीष्ठाः पचीयाख्वां
पचीध्वं पचीय पचीवहि पचीमहि ॥

Colophon. इति श्रीमन्महामहोपाध्यायपञ्चवक्त्रपदाङ्कितश्रीभवनाथविरचितः प्रयोग-पल्लवः समाप्तः ॥

प्रयोगाः खिद्यन्ते कति कति न येषामधिगताः
निबद्धारोऽप्यन्धा इव दधति सन्तापमधिकं ।
भवानीनाथार्थं करबदरकल्पानकरवं
तदस्मिन् मात्सर्य्यं विजहित विचारप्रणयिनः ॥
ज्वलनचन्द्रतुरङ्गमभूमिभिर्विमानिते नृपविक्रमवायने ।
गुरुदिने रविपौषसिते ऽलिखत् स्वयमहोभवदेवसमामतिः ॥

विषयः । कतिचिद्धातूनां साधारण-प्रयोगकथनं ॥

No. 166. प्रश्नचूड़ामणिः । By चन्द्रशेखर । Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 17. Lines, 6 on a page. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Medinipur, post Garvetā, gram Khunverā, Babu Vaikuṇṭhanāth Chakravarti. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः शिवाय ।
धर्म्मचिन्ता हि कर्त्तव्या प्राणैः कण्ठगतैरपि ।
यदा यदा प्रचलति तदायुः क्षीयते नृणां ॥
सर्व्वज्ञः सर्व्वभूतात्मा सर्व्वदाता जगत्पतिः ।
सुरासुरपरित्राता यो रविः स प्रणम्यतां ॥
पञ्चवर्णात्मकैर्व्वर्गैः पञ्चभिश्चन्द्रशेखरः ।
अप्रमत्तेभ्यो धातुभ्यः प्रामाणिकशुभाशुभम् ॥
शुभं लाभो जयं जीवो लाभं मौनं तथान्यथा ।
अस्ति नास्ति वियोगश्च चिन्तां चिन्तादिकं चिरं ॥
वर्णाकारवयोजातिदिक्संख्या चचरागमाः ।
वर्षर्त्तुमासपक्षाद्यःसर्व्वं वर्गसमुद्भवं ॥ १

Beginning. ॐनमो गणेशाय .

अथर्ववेदे भद्रा देवानामित्यादिमन्त्रैरेवात्मतत्त्वस्य निर्णीतत्वात्, तथैव शाख-येन तदभिधानं पुनरुक्तमित्याशङ्क्य तत्रैवेह विस्तरेण प्राणोपासनादिसाधन-साहित्येनाभिधानान्न पौनरुक्त्यमिति वदन् ब्राह्मणमवतारयति . मन्त्रेति ।

End. तस्मादिति पितृत्वादेव किं पूज्यतरत्वं परिचार्य्यत्वं स्वामित्वं किमु वक्तव्य-मित्यर्थः . अतएव वाजसनेयके मात्रापि सह दात्वा + + + मिति भावः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमत् कैवल्येन्द्रशिष्यज्ञानेन्द्रगुरुचरण-सेविनारायणेन्द्रसरस्वतीविरचितं प्रश्नोपनिषत्भाष्यविवरणं समाप्तम् .

विषयः । प्रश्नोपनिषद्भाष्यव्याख्या .

No. 170. प्रायश्चित्तकुतूहलम् । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 42. Lines, 9 on a page. Extent, 1000 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

स्मृतः स्मृतिं यच्छति यो जनानां शतं गतानामपि योजनानां ।
आराध्य भक्त्या तमनन्तदेवमथ ब्रुवे दुःशमनन्तदेव ॥ १ ॥
उक्तानि श्रौतविध्यपराधे प्रायश्चित्तानि स्मार्त्ते अधुना वच्म्यामः ।
स्मार्त्तत्वञ्च स्मृत्याद्यनुमितश्रुतिगम्य सकलाङ्गकलापशालित्वं ।

End. वेदाक्षराणि यावन्ति पठितानि द्विजातिभिः ।
तावन्ति हरिनामानि कीर्त्तितानि न संशय इति ।
अथादीत्यनन्तेन प्रायश्चित्तकुतूहलम् ।
प्रीणातु भगवांस्तेन स्मृतिगम्यो गुणाश्रयः ॥

Colophon. श्रीमदनन्तदेवोदयस्य रघुनाथविदुषः कृतौ प्रायश्चित्तकुतूहले द्वितीयः परिच्छेदः ॥

विषयः । स्मार्त्तप्रायश्चित्तविधानम् .

End. पयास्तां पक्षीरन् पक्षीष्ठाः पक्षीयास्थां
पक्षीध्वं पक्षीय पक्षीवहि पक्षीमहि ॥

Colophon. इति श्रीमद्रामभद्रोपाध्यायपञ्चवकारपदाङ्कितश्रीभवनाथविरचितः प्रयोग-पल्लवः समाप्तः ॥
प्रयोगाः स्विद्यन्ते कति कति न येषामधिगताः
निबद्धारोऽप्यन्धा इव दधति व्यथामधिकां ।
भवानीनाथार्थं करवदरकल्पानकरवं
तदस्मिन् मात्सर्य्यं विजहित विचारप्रणयिनः ॥
ज्वलनचन्द्रतुरङ्गमभूमिभिर्विमानिते नृपविक्रमहायने ।
गुरुदिने रविपौषमिते ऽलिखत् स्वयमहो भवदेवमहामतिः ॥

विषयः । कतिचिद्धातूनां साधारण-प्रणालीकथनं ॥

No. 166. प्रश्नचूडामणिः । By चन्द्रशेखर । Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 17. Lines, 6 on a page. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Medinipur, post Garvetā, gram Khunverā, Babu Vaikunṭhanāth Chakravarti. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।
धर्म्मचिन्ता हि कर्त्तव्या प्राणैः कण्ठगतैरपि ।
यदा यदा प्रचलति तदायुः क्षीयते नृणां ॥
सर्व्वज्ञः सर्व्वभूतात्मा सर्व्वदाता जगत्पतिः ।
सुरासुरपरित्राणो यो रविः स प्रणम्यतां ॥
पञ्चवर्णात्मकैर्वर्गैः पञ्चभिश्चन्द्रशेखरः ।
अप्रमत्तेभ्यो धातुभ्यः प्रश्नालोकप्रभाप्रभम् ॥
शुभं लाभो जयं जीवो लाभं मौनं तथान्यथा ।
अस्ति नास्ति वियोगश्च चिन्तां चिन्तादिकं चिरं ॥
वर्णाकारवयोजातिदिक्संख्या अक्षरागमाः ।
वर्णेर्गुमासपक्षाद्यःसर्व्वं वर्गेभ्योद्भवं ॥ १

End. निष्पण्ण नाविकः काषिक पण इति न चि काकिनीचतुष्टयात्मकपणेन नदर्द्धेन वा भोजनं निर्वपति । शिवं ॥
विदुषा वासुदेवेन प्रायश्चित्तविलोचने ।
षड्द्रव्यशुद्धिविविधप्रायश्चित्तमितीरितं ॥
नानानिबन्धानालोच्य वासुदेवत्रिपाठिना ।
कृतं मुदेऽस्तु विदुषां प्रायश्चित्तविलोचनं ॥
अमत्सराः सारविचारशूरा धीरा मयैतं रचितं निबन्धं ।
पविचयन्तः करुणाद्रदृष्ट्या श्टण्वन्तु सन्तः प्रणतोऽर्थये तान् ॥
यो नाम नास्तिकतयाच मम प्रबन्धे सन्तोषयन्निजमहत्वविवृद्धिसिद्ध्यै ।
सन्नामधेयमधिरोपयितायमास्तां कर्त्ता समस्तहजिनप्रजसाधनानां ॥

Colophon. इति श्रीवासुदेवत्रिपाठिविरचितं प्रायश्चित्तविलोचनं सम्पूर्णं ॥
श्रीदिव्यसिंहनृपतेरङ्केऽब्धिदृग्समन्विते ।
विनायकाख्यो मिश्रोऽपि व्यलिखत् पुस्तकं शुभं ॥

विषयः । विविधप्रायश्चित्तविवेचनं ॥

No. 173. प्रायश्चित्तशतद्वयी । By आपस्तम्बीया । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 13. Lines, 14 on a page. Extent, 350 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1749. Place of deposit, Benares City, Vāmanācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. यस्य श्रुतौ लक्षणमात्रमेव चित्तस्य दिष्टं श्रुतिलक्षणं तत् ।
ततो निमित्तेन विवचितं स्यात् विशेषणं चामचविर्गतिक्यं ॥ १ ॥ ?

End. इति जन्मगुरो र्निरीक्ष्य रुचिरामार्य्यात्मजो भास्करो ।
धूर्त्तस्वामिमतं विलोक्य रुचितं कल्पान्तराणामपि ॥
लोकानां हितं यथत जनकात् संप्राप्तविद्यः शुभं ।
प्रायश्चित्तसमुच्चयं बुधजनैः संपूज्यमानः सुधीः ॥
लिखितं द्रोणचिन्तामणिभट्टात्मजेन मार्कण्डेयेनेदं पुस्तकं संवत्–१७४९ ।

विषयः । आपस्तम्बसूत्रीयप्रायश्चित्तप्रश्नविवरणं ॥

No. 174. प्रायश्चित्तप्रदीपिका । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 73. Lines, 14 on a page. Extent, 1628 slokas. Character, Nāgara. Date, Samvat 1768. Place of deposit, Benares City, Vamanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. व्याख्यातो भास्कराद्यैश्च प्रायश्चित्तप्रपाठकः ।
शतद्वयेन श्लोकानां सूत्रस्याप्यनुसारतः ॥ १ ॥
तान् कृत्वा मनसि श्लोकान् तदर्थमनुसंदधत् ।
करोमि सुखबोधार्थं प्रायश्चित्तप्रदीपिकां ।

End. भूर्भुवः स्वः स्वाहेति स्मार्त्तकर्म × × चेदं प्रायश्चित्तं बहृचब्राह्मणे जैमिनी-ब्राह्मणेनोक्तं ।

Colophon. इति पञ्चमः पटलः समाप्तः ।

विषयः । आपस्तम्बीयप्रायश्चित्तशतद्वयीव्याख्या ।

No. 175. प्रायश्चित्तशतद्वयी । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 6. Lines, 14 on a page. Extent, 168 slokas. Character, Nāgari. Date ? Place of deposit, Benares, Vāmanācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. नैमित्तिकेषु श्रुतिलक्षणेषु सूत्रे यदस्पष्टमिवाल्पबुद्धेः ।
तद्भाष्यवृत्त्याद्यनुसृत्य सम्यक् सुखावबोधाय विविच्यते तत् ॥

End. स्यात् सप्तधोतेव तदाप्ययं स्यात् ।
यदा प्रवृत्तो न समाप्यते यः ॥

Colophon. इति तुरीयप्रकरणम् ।

विषयः । आपस्तम्बसूत्रीयप्रायश्चित्तविवरणम् ।

No. 176. प्रायश्चित्तशतद्वयीव्याख्या । By वेङ्कटेशवाजपेयी । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 64. Lines, 11 on a page. Extent, 1736 slokas. Character, Nāgari. Date ? Place of deposit, Benares, Vāmanācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. आपस्तम्बमुनिं नत्वा प्रायश्चित्तशतद्वयीं ।
मन्दानां सुखबोधाय व्याकरिष्ये यथामति ।
तत्र तावत् प्रायश्चित्तस्य ग्रन्थस्य विषयप्रयोजनादिकं दर्शयति नेति श्लोकेषु
इत्यादि ।

End. ततोभयरक्षिते देशे काले वा कृताग्न्यादारभ्य क्रतुशेषः समापनीयः ।

Colophon. इति वत्सकुलभूषणश्रीवेङ्कटेशवाजपेययाजिनः कृतौ प्रायश्चित्तशतद्वयी-व्याख्याने तुरीयं प्रकरणं समाप्तं ।

विषयः । वेङ्कटेशप्रायश्चित्तशतद्वयीव्याख्या ।

No. 177. प्रैष्याध्यायः । Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 17. Lines, 22 on a page. Extent, 272 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhatta. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः . ॐम् ।
होतायक्षदग्निं समिधानु समिद्यासमिद्धं नाभापृथिव्याः , संगथे वामस्य ।
वर्ष्मंदिव इडस्य देवेलाध्यस्य होतर्यज । १ ।
होतायक्षत्तनूनपातमदितेर्गर्भं भुवनस्य गोपां × × × × ×

End. विश्वान्देवान् हवामहेऽस्मिन् यज्ञे सुपेशसः ।
तरमं यज्ञमावहं देवासो देव्या धिया,
जुषाणा अध्वरे सदो ये यज्ञस्य तनूकृतः ।
विश्व आ सोमपीतये वाचमत्यं देवीं
वाचास्मिन् यज्ञेषु पेशसा, सरस्वतीं हवामहे ॥

Colophon. इति पुरोरुक् ।

विषयः । अस्मिन् चत्वारोऽध्यायाः तत्र प्रथमे प्रैष्याध्यायः । द्वितीयो निवीताध्यायः । तृतीयः कुन्तापाध्यायः चतुर्थः पुरोरुगध्यायः । ऋग्वेदान्तर्गतोयमध्यायः किन्त्वधुना संहिता-पाठेऽस्य पाठो न दृश्यते ।

No. 178. पञ्जिकासमुच्चयः । Substance, country-made paper, 8 x 2⅓ inches. Folia, 56. Lines, 5 on a page. Extent, 1120 ślokas. Character, Bengali. Date, Śaka 1641. Place of deposit, Zilla Mayamansing, Pargana Aṭiyá, post Jámurki, gram Hálálíá, Paṇḍit Abhayacandra Bhaṭṭācāryya. Appearance, very old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गुरवे ।
विश्वेश्वरं गुरुतरं प्रणिपत्य भूमौ ।
कायं निपात्य प्रणिपत्य च वासुदेवं ।
स्वीयं मतं क्वचिदपि प्रतिगृह्य यत्न-
स्ते स्वशिष्यपरितोषविभावनाय ॥
सच्छिष्यप्रेरिते × × नीयते पञ्जिका × × × × सदाचार
परिप्राप्तं समाप्तिफलकं मङ्गलं मन्यमानो ग्रन्थकृत् प्रारब्धपरिसमाप्तिकाम
इष्टदेवता नमस्कारकपं मङ्गलं विधाय .
× × × आह । अथ शब्दानुशासनमिति ॥ इत्यादि ॥

End. यद्यपि बाह्यप्रयत्नपार्थक्येऽपि आभ्यन्तरप्रयत्नतुल्यमस्त्येव
यद्येवं चकारटकारलोपोविधेय इति चेत् मैवं चनोयमां
यमिलोप इत्यतो ऽण् प्रत्ययमित्यनुवर्त्तते ।
× × × × × लोपाद्युपगमात् ॥ रेखापादः ॥
पञ्जिकेयं समाप्ता । शकाब्दाः १६४१ ।
व्यार्णवेमितातीतशकाभिन + वत्सरे ।
यत्नादेतां पञ्जिकान्तु रघुनाथोऽलिखत् स्वयं ॥
आगते दिवसध्येया वोधिस्त्रे शुचिपक्षके ।?

Colophon. श्री × × × × × × × × × सार्थान्तु पञ्जिका ॥
चरते य इमं ग्रन्थं पञ्जिका सम्मितो वि सः ।
गर्द्दभो गर्द्दभी तस्य माता तातश्च गर्द्दभः ॥

विषयः । चस्यस्याभ्यन्तर एकत्र इति पञ्जिकासमुच्चये द्वितीयोऽध्यायः ॥ इति ।

No. 179. बालबोधरत्नकौमुदी । Substance, palm-leaf, 14 × 1½ inches. Folia, 83. Lines, 3 on a page. Extent, 1000 ślokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, District Purī, Parganā Ráhán, grām Jagannātha, Vidyādharpur, Paṇḍit Rāmacandra Miśra. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Beginning. यमुनायास्तटे रम्ये गोपीगोपसमावृते ।
सुवर्णवेणुना भान्तं वन्दे गोपीनसुन्दरं ॥
बोधः—विहङ्गा विहगाः खेटाखभोगाः खचराः खगाः ।
व्योमाधिवासिनश्चापि पक्षाश्च परिकीर्त्तिताः ॥
आदित्यः सविता सूर्य्यो भास्करोऽर्क्को दिवाकरः ।
उष्णांशुस्तपनो भानुः सहस्रांशुः प्रभाकरः ॥ इत्यादि ।

End. जलचरधनभोक्ता वासवस्यानुरक्तः
समदचिरशरीरस्तुङ्गनासो हृष्टतृकः ।
अभिभवति सपत्नानाशुजिह्वावद्द्वि
बड निधिधनभोगी पण्डितश्चाम्बरासौ ॥

Colophon. इति श्रीबालबोधरत्नकौमुद्यां सप्तदशोध्यायः ।

विषयः । पक्षाभिधानं । नक्षत्राभिधानं । चन्द्ररिष्टिभङ्गविधानं । राहुरिष्टिभङ्गकथनं । लग्नफलकथनं । तिथिफलकथनं । वारफलकथनं । लग्नदृष्टिफलकथनं । अष्टमपक्षफलकथनं । नवमस्थपक्षफलकथन । केन्द्रफलकथनं । पक्षयोगफलकथन । राशिफलकथनं । इत्यादि ।

No. 180. बौधायनकल्पं By श्रीशिवरामाचार्य्य । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 141. Lines, 9 on a page. Extent, 2820 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares. Paṇḍit Gobinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. वागीशाद्याः सुमनसः सर्व्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननं ।
वयीमङ्गयौकल्पलताया यश्चिकपिनं ।
द्योतयन् प्रियमाद्भ्ये मीमांसासंप्रदायं । १ ।

यः सायनाचार्य्यपदाभिषिक्तः श्रीमित्रनाचार्य्यसद्गणः ।
प्रसन्नगम्भीरमतिः स्फुटार्थं बौधायनं कल्पमथो विधास्ये ।१।

End. स्वाहा प्रजापतये इन्द्रश्रौवात् सुनेषोपोह्य अच्युप्रतिष्ठामनस इत्यनेनानुवाकेन प्रतिमन्त्रं जुहोति ।

Colophon. इति सप्तदशः ॥

विषयः । श्रौतकर्मणां विधानं ।

No. 181. बौधायनसूत्रवृत्तिः (दर्शपूर्णमासप्रकरणम्) । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 238. Lines, 9 on a page. Extent, 4760 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanacārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. नमस्कृत्य गुरून् सम्यक् भाष्यार्थमवधारयन् ।
बौधायनीयसूत्रस्य कुर्वे वृत्तिं सुबोधिनीं ।
आमावास्येन वा पौर्णमासेन वा हविषा यक्ष्यमाणो भवति स पुरस्तादेव इत्यादि ।

End. बौधायनकृतस्यास्तो वृत्तिःसूत्रस्य जायते ।
दर्शस्य पौर्णमासस्य सम्पूर्णः प्रीयतां शिवः ।
क्वेदं बौधायनं सूत्रं क्व मेऽल्पविषया मतिः ।
गुरोः कटाक्षमनुते वृत्तिमेवं सुबोधिनीं ।

Colophon. शुभमस्तु ।

विषयः । बौधायनीयदर्शपौर्णमासव्याख्या .

No. 182. ब्रह्मसूत्रवृत्तिः । अनुभाष्यानुसारि (प्रथमाध्यायावधिः) । Substance, country-made paper, 16 × 6 inches. Folia, 43. Lines, 10 on a page. Extent, 860 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Hariścandra Babu. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning.

श्रीकृष्णाय नमः ।
नत्वा श्रीवल्लभाचार्य्यपादपद्मयुगं सदा ।
तदीयभाष्यमार्गेण व्याससूत्रार्थ ईर्य्यते ।

End. वैदिकानां वेदानुसारेण वस्तुविचारः कर्त्तव्यः । तद्विरुद्धवादानां अप्रामाण्याद्ब्रह्मवेदे न कापि शङ्का इति सर्व्वं सुस्थं । अतएवाग्रिमाध्याये विस्तरेण मतान्तराणि निराकरिष्यन्ते । अध्यायसमाप्तिसूचिका सूत्रैकदेशावृत्तिः ।

Colophon. इति श्रीमद्ब्रह्मसूत्राणां अणुभाष्यानुसारिण्यां वृत्तौ प्रथमाध्यायस्य चतुर्थःपादः प्रथमाध्यायः समाप्तः ।

विषयः । ब्रह्मसूत्रव्याख्या .

No. 183. ब्रह्माण्डनिर्णयः (ब्रह्मयामलोक्तः) । Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 5. Lines, 7 on a page. Extent, 100 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Sāṅkrail *via* Tangail, Babu Bijaya Siṁha Dās Gupta. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning.

श्रीगुरवे नमः ।
अथ ब्रह्माण्डनिर्णयः ।
ईश्वर उवाच । यस्मिन् काले महादेवि किञ्चिन्नास्ति जगत्त्रये ।
न नक्तं न दिवा सन्ध्या न मेरुर्नैव मन्दरः ।
न जलञ्च न चाकाशं न मनोबुद्धिगोचरं ।
तस्मिन् काले जगत्स्वामी प्रकृतित्वमुपागतः ।
इत्येवं चिन्मनादेवि सम्भूता त्रिगुणात्मिका ॥
महामाया महाक्षोभा नित्यं मे मोहकारिणी ।
मायोपहतचैतन्यं सकलं सन्धुसुद्यतं ॥
पृथिव्यापस्तथा तेजो वायुराकाशमेव च ।
एतानि पञ्चभूतानि मायायोपायहेतवे ॥
ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च चन्द्रादित्यनवग्रहाः ।
अन्ये चान्ये च ये देवास्तथा स्थावरजङ्गमाः ॥
अण्डजाः स्वेदजाश्चैव तथोद्भिज्जजरायुजाः ।
एवं क्रमेण सृष्टिः स्यात् संहारस्तु विपर्य्ययः ॥ इत्यादि ॥

End.

इत्येतत् कथितं देवि यत्त्वं मां परिपृच्छसि ॥
सुकुलीनाय शान्ताय ऋजवे दृढवर्जिते ।
प्रकाश्यं वा कदाचिच्च न देयं यस्य कस्यचित् ॥
प्रकाशिते ऽप्रकाशः स्यादप्रकाशो प्रकाशितः ।
एवं ज्ञात्वा सदा योगी गोपयेन्मातृजारवत् ॥

Colophon. इति ब्रह्मज्ञानस्तोत्रः ।

विषयः । संक्षेपतः वह्निप्रकरणप्रकाशनं ॥

No. 184. ब्रह्मामृतवर्षिणी (ब्रह्मसूत्रवृत्तिः तृतीयाध्यायमात्रं) By धर्मभट्ट । Substance, country-made paper, 10×4½ inches. Folia, 41. Lines, 16 on a page. Extent, 2000 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Puri, Sankara Maṭha. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ श्रीपरमात्मने नमः ।

पूर्व्वस्मिन् पादे जीवोपकरणभूतभौतिकानि ब्रह्म × × × इत्युक्तं तदुप-जीव्य तदुपहितजीवस्य संसारप्रकारवैराग्यार्थं निरूपयितुं देहान्तरारम्भ-भूतसूक्ष्मपरिष्वक्तस्यैव लोकान्तरगमनमित्याह × × तद्न्तरप्रतिपत्तौ × × × × × प्रश्ननिरूपणाभ्यां पूर्व्वस्मिन्नध्याये ब्रह्म × × × × × स्मृति-न्यायविरोधनिरासेन अनध्यवसायलक्षणप्रामाण्यनिरासेन तार्त्तीयोविचारो भवतीति अनयोरध्याययोः हेतुहेतुमद्भावसंगतिः । इत्यादि ।

End.

नहि साक्षात्काररूपविद्यायां उपचयापचयत्वमस्ति नहि पूर्वोक्तभावि चटसाक्षात्कारयोश्चिरत्वाचिरत्वमभिप्रेत्य इति कश्चिदभ्युपैति तस्माच्चिर्वि-शेषब्रह्मसाक्षात्कारस्य एकरूपत्वात् तज्जन्यो मोक्षो निरतिशयानन्दात्मक-एकरूप एवेति सिद्धं अध्यायोऽध्यायसमाप्तिद्योतनार्थः । १७ ।

Colophon. इति श्रीधर्म्मभट्टकृतौ ब्रह्मसूत्रवृत्तौ ब्रह्मामृतवर्षिण्यां तृतीयाध्यायस्य चतुर्थपादः समाप्तः ॥

विषयः । ब्रह्मसूत्रव्याख्यानं ।

No. 185. ब्रह्मोपनिषद्व्याख्या कृष्णतत्त्वप्रकाशिका By केशवकाश्मीरी। Substance, country-made paper, 9 × 3 inches. Folia, 29. Lines, 12 on a page. Extent, 870 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Puri, Rājgopāl Maṭha Mohānta, Śrī Raghunandan Rāmānujā Das. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः।

सनन्दनपदद्वन्द्वं भक्तिनम्रैकचेतसा।

प्रणम्य क्रियते व्याख्या ब्रह्मोपनिषदो मया॥

तत्र श्रीदशमस्कन्धे निरोधलक्षणं द्वारीकृत्य दशमं लक्ष्यभूतमाश्रयं श्रीकृष्णं श्रीशुकेन तत् तत् ब्रह्मरुद्रेन्द्रादिवाक्यैस्तद्गर्भस्तवादिस्थैरन्यस्कन्धस्थैश्च सर्व्वेषां विदुषां प्रमाणभूतैः शास्त्रविषयत्वेन प्रतिपादितं ज्ञात्वा तस्यैव सर्व्वज्ञ-सर्व्वशक्तेर्ब्रह्मणोभगवतः स्वरूपगुणशक्तिज्ञानान्मोक्षलक्षणफलं निर्णीय अन्ये-षाञ्च स्वबुद्धिपरिकल्पितवेदविरुद्धकल्पनामाकलय्य तदसम्भवञ्च निश्चित्य अन्येषां तच्छ्रवणोत्सुकानां श्रद्धापरूणां स्वबुद्धिपरामर्शहीनानां श्रीकृष्णे भगवति असम्भावनादिनिवृत्तये राजा परीक्षिन्महाभागवतं श्रीशुकं पृच्छति इत्येतदध्यायस्य बीजं। इत्यादि।

End. अजस्रं ध्यायेदित्यनेन साध्यसाध्यायार्थः संपद्य जन्मात्यजामित्यनेन फलम-ध्यायार्थश्चेति संपूर्णा चतुरध्यायिनी ब्रह्ममीमांसा श्रीशुकेनैकस्मिंश्च श्लोके व्याख्याता इति भावः। ५०।

Colophon. इति श्रीकाश्मीरिकेशवविरचिता कृष्णतत्त्वप्रकाशिका ब्रह्मोपनिषट्टीका समाप्ता॥ श्रीमते रामानुजाय नमः।

विषयः। ब्रह्मोपनिषद्व्याख्यानं।

No. 186. भक्तामरस्तोत्रवृत्तिः। Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 9. Lines, 18 on a page. Extent, 684 slokas. Character, Nāgara. Date 1653. Place of deposit, Benares City, Dinmaṇḍalā-cārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. प्रणम्य परमानन्ददायकं परमेश्वरं।

वृत्तिं भक्तामरस्यारं कुर्व्वे काशचितैर्विधीय

End. मानतुङ्गमितिविशेषत्वं कथयता स्तोत्रकर्त्तृकविना मानतुङ्ग इति स्वनाम। बन्धनभिगड़ाद्युपद्रवनाशो राजप्रसादश्चाद्य समुपैति समन्तात् पार्श्वमायाति इति मङ्गलम्.

Colophon. नयनशररसेन्दुमिते वर्षे वैराटनाम्निनगरे बालजनविरोधार्थं विजयदशम्यां हि संसमाप्ता. इति श्रीभक्तामरस्तोत्रटीका:.

विषयः। ऋषभदेवस्वामिस्तोत्रव्याख्या.

No. 187. भक्तिकुलसर्व्वस्वं। Substance, palm-leaf, 20 × 1½ inches. Folia, 15. Lines, 3 on a page. Extent, 180 slŏkas. Character, Bengali. Date, Šaka 1696. Place of deposit, Zilla Mayamansing, Pargana Aṭiā, Post Jāmurki, gram, Hālāliā, Paṇḍit Abyayacandra Bhaṭṭācāryya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः परदेवतायै।

अथ भक्तिकुलसर्व्वस्वनामस्तोत्रं।
कैलासशिखरे देवं महादेवं महेश्वरं।
भवानी रहसि प्रीत्या पप्रच्छ परमेश्वरं॥

श्रीपार्व्वत्युवाच।
कथमीशान सर्व्वज्ञ लभन्ते शक्तिसुन्दरीं।
साधकाः सर्व्वदा येन तन्मे कथय सुप्रभो॥

शङ्कर उवाच।
विना पूजां विना ध्यानं विना जापं विना बलिं।
विना न्यासं विना धूपं विना भूतविशोधनं।
विना पुष्पं विना गन्धं विना पर्य्यटनेन वा।
तथार्चनं विना होमं विना नित्योदितां क्रियां।
प्राणायामं विना दानं येन तारा प्रसीदति।
लभन्ते येन कल्याणं तन्मे निगदतः शृणु॥
नाम्नां सहस्रं तारायाः कथयिष्याम्यसंशयं॥

अस्य श्रीभक्तिकुलसर्व्वस्वनामस्तोत्रस्य × × ऋषिरष्टिकृच्छन्दः—
— — — विनियोगः ॥ इत्यादि ॥

End. यः स्तोत्रं कुलनामकं प्रतिदिनं भक्त्या पठेन्मानवः
स स्याद्वित्तचरैर्धनेश्वरसमो विद्यामदैर्वाक्पतिः ।
सौन्दर्य्येण च मूर्त्तिमान् मनसिजः कीर्त्त्या च शीतद्युतिः
भक्त्या शङ्कर एव शौर्य्यविभवैर्भूमेः पतिर्नान्यथा ॥

Colophon. इति हरगौरीसम्वादे श्रीताराद्देव्याभक्तिकुलसर्व्वस्वनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥
— — — — शकाब्दाः । १९९६ ।

विषयः । श्रीताराद्देव्याः सहस्रनामकथनं ।

No. 188. भक्तिरहस्यम् (वल्लभमतानुयायी)। Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 9. Lines, 12 on a page. Extent, 200 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Hariscandra Babu. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

पद्मगतनिविष्टमूर्त्तिरेकादशरूपतामिवाव + + + ।
यं समुपास्ते गिरीशस्तं वन्दे नन्दमन्दिरे कञ्चित् ॥

End. यथा भागवते शास्त्रे नि + + + चैव हि ।
मनोवाक्काय + + + च सत्यं शमदमावपि ।
श्रवणं कीर्त्तनं ध्यानं हरेरद्भुतकर्म्मणः ।

विषयः । भक्तिविषयकप्रमाणम् .

No. 189. भक्तिवर्द्धिनी By वल्लभाचार्य्य । Substance, country-made paper, 10 x 5 inches. Folia, 10. Lines, 8 on a page. Extent, 150 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Babu Hariscandra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

प्रणयवदखिलाधारं ललितविहारं मनोहराकारं ।
तमसः परं त्वदीयं जयति विभो मण्डलं महसां ॥
दूरमितश्रीपरिहिता पञ्चाशत्कोटियोजनोल्लसिता ।
अणुवद्विलसति यस्मिंस्तस्मै तुभ्यं नमो महते ॥

End. सत्यं ज्ञानमनन्तं श्रुतिगणगीतं यदि त्वमेवासि ।
तर्हि त्वं मम हृदये वस वासय त्वयीश मे हृदयं ।
सुखयतु सदैव भक्तान् भवदीयाभक्तिवर्द्धिनी रचा ।

विषयः । वल्लभाचार्य्यकृतवेदान्तमतमादाय भगवद्भजनम् ।

No. 190. भक्तिहंसः By विट्ठलदीक्षित । Substance, country-made paper, 8 × 5 inches. Folia, 14. Lines, 8 on a page. Extent, 120 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Hariścandra Babu. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः ।

जयन्ति पितृपादाब्जरेणवो यत्प्रसादतः ।
भक्तिःप्राप्ता तदन्यच मोक्षाभावश्च पण्डितैः ।
मन्त्रोपासनवैदिकतान्त्रिकदीक्षार्चनादिविधिभि र्यः ।
अस्पृष्टो रमते निजभक्तेषु स मेऽस्तु सर्वस्वं ॥

End. व्रजामि शरणं मुदा शरणमेकिकानुशिक्षे ।
निरस्तनिजसंशयो य इह भाग्यवद्भिः स्मृतः ।
व्रजेशसुतपादपङ्कजपरागरागान्वितं ।
करोति सततं हि मानिजननूजनात्मजं ॥

Colophon. इति श्रीगोपीजनवल्लभचरणैकतानश्रीविठ्ठलविरचितो भक्तिहंसः समाप्तः ।

विषयः । वल्लभमतानुसारेण कृष्णस्तुतिः ।

No. 191. भगवद्भावना। वल्लभाचार्य्यसम्प्रदायानुयायिनी (असम्पूर्णा)। Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 41. Lines, 18 on a page. Extent, 312 slokas Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Hariscandra Babu. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः.

श्रीमदाचार्य्यचरणं शरणं सर्व्वदेहिनां।

समस्तदोषदहनं मस्तके राजतां मम।

प्रातरारभ्य भगवद्भावना विनिरूप्यते।

सेवनायां यतस्तस्यामानन्दमितं प्रसिध्यति।

End. किं कर्त्तव्यं दुर्व्विलितो भवानेकसुतो मम।

सतो निवार्य्यते चैवं श्रीकृष्णसक्तो रसे रसे।

(इतो नास्ति)

विषयः। श्रीवल्लभाचार्य्यमते भगवद्भावना.

No. 192. भगवद्गीताटीका By गङ्गाधरकविराज। Substance, country-made paper, 10 × 6 inches. Folia, 315. Lines, 12 on a page. Character, Bengali. Date . ? Place of deposit, Benares City, Babu Paresānāth Rāy Kavirāja. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय.

प्रणमामि गुरुं ब्रह्म परमात्मपरापरं।

परमेष्ठिगुरुं देवीमद्यं स्वाभीष्टसिद्धये॥

अथ तैत्तिरीयोपनिषदि. असद्वा इदमग्र आसीत् ततो वै सदजायत, तदात्मानं स्वयमकुरुत तस्मात्तत् सुकृतमुच्यते।

End. यत्रेत्यादि हे राजन् यत्र युद्धे योगेश्वरः कृष्णो वर्त्तते, यत्र युद्धे पार्थोऽर्जुनो धनुर्द्धरो योद्धा वर्त्तते तत्र युद्धे श्रीश्च विजयश्च भूतिरैश्वर्य्यञ्चत्येतानि ध्रुवाणि निश्चितानि इति मम मतिर्मम मतमित्यर्थः अध्यायं समापयति.

इतीत्यादि इत्याध्यायस्य व्याख्या समाप्ता.

Colophon इति गङ्गाधरकविराजेन कृता भगवद्गीताव्याख्या समाप्ता . इति .

विषयः । भगवद्गीताव्याख्या .

No. 193. भगवद्गीताटीका (परमार्थप्रपा) By देवज्ञसूर्यपण्डित । Substance, country-made paper, 8×4 inches Folia, 156. Lines, 12 on a page. Extent 3180 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Babu Hariścandra. Appearance, old. Prose. Correct

Beginning श्रीगणेशाय नमः .

एव द्वितीयाध्यायमादिकृत्याध्यायाष्टके क्रमेण देवादिव्यतिरिक्तात्मस्वरूपदर्शनपूर्व्वक तत्प्राप्त्युपायभूतकर्म्मज्ञानयोगौ सभक्तियोगौ तदधिकारिणश्च निरूप्य मूलसूत्रप्रपञ्चमिथ्यादर्शनप्रसङ्गेन सत्यत्वञ्च प्रकटयन् मुख्यप्रापणपरपर्य्यायमपञ्चीकृतभूतविग्रहं हिरण्यगर्भात्मकं स्वस्वरूपं निरूपितम् ।

End. तात्पर्य्यश्लोकश्च .—

प्राक्संस्कारानुरूपं विधिविधुरधियः श्रद्धया संयजन्त ।
दी (...) क्रियाद्यै स्त्रिविधगुणवशात् तत् फलं ते लभन्त ।
तद्वैगुण्यं निरस्तुं प्रभवति (... ...) देवा निवर्त्ती ।
तेन ब्रह्मार्पणं स्यादिदमिति दशमे सप्रयुक्तं नियम्यम् ।

Colophon. श्रीमद् देवज्ञपण्डितसूर्य्यविरचितायां भगवद्गीताटीकायां परमार्थप्रपायां श्रद्धाविवेको नाम सप्तदशोध्यायः .

विषयः । भगवद्गीताव्याख्या .

No. 194. भगवद्गीताटीका; श्रीकृष्णागमिकरञ्जनी By कल्याणभट्ट । Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 300. Lines, 9 on a page. Extent, 4800 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Bibihāṭi, Paṇḍit Vāmānācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. (अथ त्रयोदशाध्यायमारभ्य अष्टादशाध्यायपर्य्यन्तं नास्ति)

श्रीगुरवेभ्यो नमः। श्रीराम(...)जौनं

श्रीमद्गोकुलाधीश परमानन्दविग्रह।
कृपाम्बुधिं गुणनिधिं नमामि पुरुषोत्तमम्॥
यपौवराणां यं प्राप्य स्मरन्ते यत्नकोटयः।
श्रुतिस्मृतिपुराणाद्यैरलभ्यं चरणाम्बुजं॥

End. स्पष्टं।

Colophon. इति भगवद्गीतोपनिषट्टीकायां निःशङ्कतदीयविविधप्रकर्षप्रकाशनारम्भ टीकायां श्रीकृष्णरसिकरक्षन्यां तद्विमुखमुखमार्जन्यां श्रीकृष्णकिङ्कर श्रीकृष्णायभट्टविरचितायां समाधारणाभिख्यातद्वादशाध्यायव्याख्या।

विषयः। वल्लभमतानुसारेण भगवद्गीताव्याख्या।

No. 195 भगवल्लीलाचिन्तामणिः By कमललोचन। Substance, plam-leaf, 10×2 inches. Folia, 94. Lines, 4 on a page. Extent, 1500 ślokas Character, Uriā. Date ? Place of deposit, District Puri, Pargana ...... Rāhān, grām Jagannātha Vidyādharpur, Paṇḍit Rāmcandra Miśra. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐनमो भगवते वासुदेवाय।

तत्र भगवान् वेदव्यासः श्रीभागवतशास्त्रं प्रारिप्सुस्तत्र तावत् प्रथमस्कन्धे जन्माद्यस्येत्यादि-पद्यमयीं नान्दीं निबध्नयन् तथोद्देशतया प्रथमस्कन्धादारभ्य द्वादशस्कन्धावधि सकलपदानां श्रीभगवतः प्रसङ्गलीलाख्यानचिन्तामणिं-वाक्यतयामास तद्यथा प्रक्रियाप्रसङ्गो लीला चतुःतत्र भक्तादिपरीक्षणरूप-महिमावर्णनं प्रसङ्गः अवतारणां साक्षाद्रूपस्य च महिमवर्णनं लीला तत्र तावदादौ सूतशौनकादिसंवादरूपपवटप्रश्नप्रसङ्गवादजन्मादीति। इत्यादि।

End वाणिरलङ्कृतं
वाचिमायाविलासं सत्यं तं परं धीमहि।
वाणीन्द्रीविलनाथः प्रवरतरभरद्वाजवंशावतंसः
शाखाख्यो कृष्णभक्तोऽभवदथ तनुजोयस्ततोरामचन्द्रः।
तत् पुत्रश्चित्तवाक्यागमरचनपटुः श्रीसमोविन्दनामा।

तस्यासीन्नन्दनो यः सकलगुणकलावन्दितः कृष्णचन्द्रः ।
तस्यात्मजः कमललोचननामधेयः श्रीनीलशैलनिलयः करुणाप्रकाशात् ।
कौतूहलं हृदि धरीचितईशलीलाचिन्तामणिं विहितिमारचयाञ्चकार ॥

— — — — —

Colophon इति श्रीभगवल्लीलाचिन्तामणौ श्रीभागवतनालीपदव्याख्याने द्वादशस्कन्धार्थदिग्दर्शनं ॥ समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । भागवतव्याख्यं ।

No. 196. भञ्जमहोदयनाटिका By नरसिंहमिश्र । Substance, palm-leaf, 16×1 inches. Folia, 42. Lines, 6 on a page. Extent, 1300 ślokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Dāmodarpur Śāsana, Zilla Puri. Late Paṇḍit Gopināth Miśra. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । अविघ्नमस्तु ।

जिज्ञास्य यदनेकसाधनपरैः सद्भाग्यपुण्योदयै
र्जन्माद्यस्य यतोयदेवसकलं यच्चाक्षयोनिः स्वयं ।
एकं तत्समन्वयात्श्रुतिविदो नित्यं रटन्ति स्फुटं
तत् चित्सत्यसुखात्मकं श्रुतिशिरोवेद्य निरीह भजे ॥

अपि च । या विद्या सदसद्विलक्षणपरा सर्व्वेष्टसिद्धिप्रदा
नित्यं विश्वविवर्त्तनैकनिरता तस्मिंश्च तद्गौरजा ।
यच्छिष्टानवती गुणत्रयमयी सन्नामरूपात्मिका
सा पायाद्भवमोचनी भगवती भद्रा भवानी सदा ॥

\+ \+ \+ \+ \+

नान्द्यन्ते सूत्रधारः । पुरोवलोक्य । समन्तात् । अहो अतिरमणीयोऽयं वसन्तसमयः — — — — अस्ति च दक्षिणपारावारतीरे सकलपापक्षयदक्षश्रीमण्डलमण्डन — — — — — श्रीपुरुषोत्तमाभिधं पुण्यक्षेत्रं । तत्र च सकुसुमवृन्दे विगलितमन्दतरमकरन्द — — — — — नवरससंयुत् । तदत्र प्रियं ।

मध्यपि परितोषय सकलकार्य्यतो यत् सतां
ततो रचय चातुरीं चतुरनर्त्तने नन्दने ।
सभा गजपतेरियं भजति कौतुकं दर्शने
त्वमच भरतोपमा भवसि सर्व्वभूमण्डले ॥

अपिच । अयमर्थोपि भवत्या विदितमेव । यत् खलु सकलशास्त्रार्थसारज्ञान-चिन्तननिराकृताशेषविपदः ... ... सङ्गीतकलाकौशलविलोकनचपला धरासुराः शोभन्ते । तदेतेषां पर्षत्पादननिमित्त कापि नवीना नाटिका अभिनेतव्या भवत्या ।

सूत्र । आकर्णय प्रिय । पृथ्वीयं नवखण्डिनी सुचरितवृत्याश्रयं भारतः
अप्यद्योत्कलदेश एव रुचिरस्तत्रापि भद्रक्षमा ।
तत्रानुपमाविधानरचित केन्दुभरीराष्ट्रकं
यत्रायं वसुधाधिपः शिवपुरो नारायणः शोभते ॥

सूत्र । प्रिय । तदीयोक्तिचन्द्रोदया नाटिकेयं धरित्री भविष्री तदेवाभिनीता ।
वसन्तारपत्ना सदा धीरहृद्या क्वचिद्भूरिगद्या प्रबन्धानवद्या ॥ अपिच ।
शिवचन्द्रोदयनाटिकायामभिनीतायां कस्य न भवति चेतः पीयूषसिन्धौ निमग्नं वा ॥ इत्यादि ।

End. पृथ्वीं श्रीबलभद्रदेवनृपति र्नीत प्रशास्तु स्वय
विप्रा वेदविदो भवन्तु सुखिनः सन्त्यक्तिमन्तो भुवि ।
भूयात् कृष्णपदारविन्दयुगले भक्तिश्चिरं स्थायिनी
श्रीयान्नरसिंहमिश्रकविता यावन्महीमण्डल ॥
इति यथार्हमाराध्य । एवमस्त्विति परिक्रम्य यथोचितस्थानं प्रति ।
इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे ।

Colophon. इति श्रीनरसिंहमिश्रविरचितायां श्रीशिवनारायणभञ्जमहोदयनाटिकायां जीवन्मुक्तिप्रतिपादनं नाम पञ्चलोकः समाप्तः । समाप्तेयं नाटिका ।
श्रीशाम्बशिवाय नमः ।

विषयः । इति—१ । २ । ३ । इति विवेचनादर्शनोद्योगोनाम । ४ । जीवन्मुक्तिप्रतिपादनंनाम । ५ ।

No. 197 **भरद्वाजसंहिता (सटीका)।** Substance, palm-leaf, 16 × 1½ inches. Folia, 106. Lines, 6 on a page. Extent 4000 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Puri, Rājgoāpl Matha Mohānta, Mahārāj Raghunandan Rāmānuj Das. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

मूलस्य श्रुत्वा तु सकलान् धर्म्मान् सिद्धिमेधाश्च शाश्वतीं ।
भूय एव मुनिश्रेष्ठमिदमूचुर्महर्षयः ॥
केनोपायेन भगवन्निह सर्व्वेऽपि जन्तवः ।
प्राप्नुयुः परमां सिद्धिं सद्यो विगतकल्मषाः ॥
तेषां तद्वचनं श्रुत्वा भरद्वाजो महामुनिः ।
सञ्चार परम गुह्य पुनरेवेदमभाषत । इत्यादि ।

श्रीमते रामानुजाय नमः ।

टीकाया अथ तत्रभगवान् भरद्वाजो महामुनिः संसाराग्निविदीपनव्यपगतप्राणात्म-
सञ्जीवनेच्छया सकलवेदान्तेषु प्रतिपन्नं न्यासाख्यं योगं सकलधर्म्मोपदेशा-
नन्तरमुपनिषत्कल्पेन संहितांशेनोपादिशत् । तत्र सम्यगुपसन्नानां शिष्याणां
महर्षीणां प्रश्नकल्पितप्रतीक्षाणां तादृशोपायश्रवणकौतूहलवतां प्रश्नश्लोकोऽयं
श्रुत्वेत्याद्यश्लोकः । इत्यादि ।

End

मूलस्य वैराग्य वर्ज्जन तेषां लज्जामानभयादिभिः ॥
इतिर्हिं जीवितं गुप्तिः सारो वैराग्यमुच्यते ।
वैराग्ययुक्ता-- ... ... ॥
इत्थं विज्ञात्मनो न्यासः जातो हत्यच्छपादपः ।
असौ फलमयः सेव्यस्तत्र चोत्पद्यते विना ॥
इति सन्तोऽनुभूयेनामनुरूपामिहात्मनः ।
परत्र चानुमोदन्ते परमेव विपश्चिता ॥ (१)

Colophon. इति श्रीभरद्वाजसंहितायां परिशिष्टे चतुर्थोऽध्यायः ।

टीकायाः चन्द्रोपासकानामपि चेतनानां तत्तद्वताभ्यर्थीमितयावच्छापितैराराधितः
स एव भगवान् न तदपेक्षितानि प्रयच्छति । श्रीरामानुजाय नमः ।

विषयः। इति श्रीभरद्वाजसंहितायां न्यासोपदेशः। १ । २ । ३ । ४ । इति—परिशिष्ट ।
१ । २ । ३ । ४ ।

No. 198. भारतामृतकाव्य By दिवाकर। Substance, palm-leaf, 13 × 1½ inches. Folia, 88. Lines, 4 on a page. Extent, 1760 slokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Damodarpur Sāsana, Zilla Puri, late Paṇḍit Gopināth Misra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. सरस्वत्यै नमः ।

प्रणेतुमाम्नायविधीननेकधा
दधार यः सत्यवतीतनूजतां ।
प्रदर्शिताद्वैतपथो विरज्यतां
स रज्यतां मय्यनुकम्पया हरिः ॥
महानयं यद्यपि दुस्तरः परैः
कथाम्बरैः कौरवकीर्त्तिसागरः ।
तथापि पाराशरपादचिन्तना-
तरीमुरीकृत्य तरीतुमुत्सहे ॥
इयं मदीया कविता न तादृशी
तथापि सन्तः परिशीलनेन वः
अवश्य मायास्यति साधुतां बने
परिमलाद्भूतिरिव स्मरद्विषः ॥ इत्यादि ।

End. हरितामवलोक्य चक्रवाल हरिणाङ्कद्युतिहारिताम्बकार ।
हरिसङ्गतो दधे युवौघः सवधूको मधुपारणाभिलाषं ॥
य प्रासूत पतिव्रता गुणवती सुश्मा विशुद्धात्मनः
श्रीवैद्येश्वरतो विभूषितभरद्वाजान्वयाद्दात्मजं ।
यो देव्याःस्तुतिमभिभाषदुधितुः श्लोकैःशतेनाकरोत्
तत्काव्ये घृणिना रसेन सुभगः सर्गोगमद्द्वादशः ।

Colophon. इति श्रीभारतामृतकाव्ये सायचन्द्रवर्णनं नाम द्वादशसर्गः ।

(अतः पर न दृश्यते)

यं प्रासूत पतिव्रता गुणवती मुक्ता विमुक्तात्मनः
श्रीवैद्येश्वरतो विभूषितभरद्वाजान्वयादात्मजं ।
काव्यं तस्य दिवाकरस्य कृतिनो बालाधरस्यादुनि
सर्व्वे भव्यपदीयमादिगदितः सर्गः समाप्तोभवत् ॥

विषयः। इति श्रीकविचन्द्ररायकृते भारतामृते महाकाव्ये वंशावतारस्तवना पुरुरवः-प्रभृतिषष्टशराजवर्णना नाम प्रथमःसर्गः। इति कृतप्रभृतिनवराजवर्णनं नाम द्वितीयः सर्गः। इति तृतीयः। इति शान्तनुवंशप्ररोहो नाम चतुर्थः सर्गः। इति कुरुपाण्डवसम्भवो नाम पञ्चमः सर्गः। इति निस्तीर्णजतुगृहो नाम षष्ठः सर्गः। इति द्रौपदीस्वयम्बरप्रस्तावो नाम सप्तमः सर्गः। इति इन्द्रप्रस्थनिवासो नामाष्टमः सर्गः। इति सुभद्राहरणो नाम नवमः सर्गः। इति खाण्डववनवर्णने ऋतुवर्णनं।१०। इति पुष्पावचयजलक्रीड़ावर्णन।११। इति सायं-चन्द्रवर्णनं नाम।१२।

No. 199. भार्गवोपपुराणं। (चत्वारिंशदध्यायपर्य्यन्तं उत्तरखण्डं)। Substance, country-made paper, 11×6½ inches Folia, 83. Lines, 12 on a page. Extent, 2000 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Puri, Rájgopal Maṭha Mohānta. Maharaj Śrī Raghunandan Ramānuj Ḋās. Appearance, fresh. Verse. Generally incorrect.

Beginning श्रीमते रामानुजाय नम। श्रीकृष्णगुरवे नमः।
यस्य द्विरदवक्त्राद्याः पारिषाद्याः परश्शतं।
विघ्नं निघ्नन्ति भजतां विष्वक्सेन तमाश्रये॥
श्रीशौनकादय ऊचुः।
सर्व्वधर्म्मार्थतत्त्वज्ञ सर्व्वशास्त्रविशारद।
तत्त्वार्थविदुषां श्रेष्ठ सूत द्वैपायनप्रिय॥
यानि कर्म्माणि लोकेषु चरित्राण्यपि शार्ङ्गिणः।
× × × × × दस्माभिः श्रुतश्च वदताम्बर॥
कृतकृत्या वय स्मामः पवित्रीकृतचेतसः।
योगिनां तु चरित्राणि भगवद्दास्यभोगिनां।
लोकान्यद्भुतकल्पानि त्वया धर्म्मोपदेशिना।
न तृप्तिं यान्ति चेतांसि तस्मात्तानि वदस्व नः॥

सूत उवाच ।

साधु पृष्टोऽस्मि मुनयो भवद्भिर्मोक्षकाङ्क्षिभिः ।
चिरकालादिदं वत्सं भवतां वहि मे मनः ॥
भवन्त एव पृच्छन्ति मामिदं मुनिपुङ्गवाः ।
आसीत् परमश्चर्य्यमधुना मम चेतसि ।
वक्ष्यामि सर्व्वमेतद्वः शृणुध्वं तत्समाधिना ॥ इत्यादि ॥

End. वैराग्यज्ञान × × × तपश्चयः प्रदायकं ।
महायोगीशमाहात्म्यमिदं मुक्तिप्रदं नृणां ॥
आयुष्यं श्रीकरं भद्रं यशस्यं विघ्ननाशनं ।
धर्म्म्यं पवित्रं पापघ्नमारोग्यकरमुत्तमं ॥
यः श्रावयेत् सदा नृणां × × × × × सः ॥
... ...
इत्येतदाख्यानमनुत्तम शुभं योगीश्वराणां महतां मनोहर ।
भक्त्यानरो यः शृणुयात् × × × सौभाग्यवान् गच्छति तत् परंपदं ॥

Colophon. इति श्रीभार्गवे उपपुराणे उत्तरखण्डे नरनारायणसम्वादे महायोगिमाहात्म्ये चत्वारिंशोऽध्यायः । श्रीमते रामानुजाय नमः ॥ एतत् पुस्तक वापुजिव × × दश पाण्डेय सुत वैद्दरावाद् भागवदध्यायाय लिखि दर्वैता-सूत ॥ (?) ॥

विषय : इति श्रीमद्भार्गवीयपुराणे (भार्गवोपपुराणे) उत्तरखण्डे नरनारायणसम्वादे महायोगिमाहात्म्यं प्रथमोऽध्यायः । (एवं सर्व्वत्र द्वित्यादिभेदेन) महायोगीतिपदवाच्योऽत्र रामानुज एव तमत्र नारायणावतारत्वेन वर्णितवान् अत्र तस्य जन्मारभ्य चरितवर्णनादिकं ।

No. 200. भावचूड़ामणि । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 6 on a page. Extent, 200 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Cakradhā *via* Nārayanaganj, Paṇḍit Mahendra Candra Bhaṭṭācāryya. Appearance, fresh. Verse. Generally correct

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

अथ दिव्यवीरपशुभावसङ्केतान् तद्भेदांश्चाथ भावचूड़ामणौ ।

श्रीशिव उवाच ।

समयाचारसङ्केतं भावसङ्केतमेव च ।
कथितम् महादेवि कथयस्वानुकम्पया ॥
एतेषाञ्चैव मन्त्राणां यदि भावो न जायते ।
सिद्धिर्न जायते देवि सत्यं सत्यं हि शैलजे ॥
सर्व्वमन्त्रेषु विद्यासु भावसङ्केतमेव च ।
तथापि शक्तिमन्त्रेषु विशेषात् सर्व्वसिद्धिदं ॥ इत्यादि ।

End. तथापि प्रकृतेर्योगात् क्षिप्रं प्रत्ययतां लभेत् ॥
सांयात्रिकः कुदेशान्नुच्यथा नावं प्रघट्य च ।
नानादेशं समुत्तीर्य्य समुद्रं विशते चिरात् ॥

Colophon. इति भावचूडामणौ पशुभावनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । अधिकारिभेदेन दिव्यवीरपशुक्रमात् शक्तप्राप्तिविधायकानां भावानां लक्षण-कथनं ॥

No. 201. भावदीपिका । By अच्युतवीर । Substance, country-made paper, 16×6 inches. Folia, 14. Lines, 7 on a page. Extent, 400 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Mayamansimha, Parganā Aliyá, post Jāmurki, grām Háláliyá, Paṇḍit Gurudās Vidyāratna. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐनमो गणेशाय ।

श्रीमद्गुरुपदाम्भोजविगलच्चन्द्रमरीचिका ।
करोति सेविता नित्यमज्ञानध्वान्तसंक्षयं ॥
निःशेषागमसन्दोह मकरन्दमधुव्रतः ।
श्रीयुताच्युतवीरोयं चकार भावदीपिकां ॥
सकलसाधने भावस्यावश्यकत्वं तमज्ञात्वा कश्चित् कर्म्मणि कस्याधिकार इत्यनिर्णीय सर्व्वे अन्धा इव जातिधर्म्मं सकलं लोके वेदविरुद्धमाचरन्ति तदर्थं परमप्रविधानेन भावो निरूप्यते । इत्यादि ।

End. कुम्भयित्वा ततो वायुं कुण्डली सुखवर्त्मनि ।
योजयित्वा ततो वीजं नीत्वा नादावसानकं ॥

गमागमं कारयित्वा सिद्धो भवति नापरः ॥
इत्यस्मार्यो गुरुपादादवमन्यतः ।
पुष्कराक्षस्य पौत्रेण जगदीश्वरतनूभुवा ।
श्रीयुताच्युतधीरेण कृतेयं भावदीपिका ॥

Colophon. इति भावदीपिका समाप्ता ॥

विषयः । द्विजवीरपद्धक्रमात् भावस्य त्रिविधत्वम तेषां यथाक्रमेणोत्तममध्यमाधम-
आत्मभर्गततन्निरूपणं । एवं भावनिर्णयनादेव सिद्धो भवतीति विचारपूर्वकं ग्रन्थः श्री-
पुरुषाक्षरस्य सम्यग् मार्गेणैव स्वाभीष्टसिद्धिरित्यादि कथनं ॥

No. 202. भावसारः । Substance, palm-leaf, 11 × 1 inches. Folia, 25. Lines, 4 on a page. Extent, 300 slokas. Character, Uriya. Date ? Place of deposit, Puri Sankaramaṭha, Paṇḍit Madhusūdana Tirthasvāmī. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः परमात्मने ।
नत्वा सिद्धेश्वरीं देवीं संविन्मदविनोदिनीं ।
अनाद्यविद्यासिद्ध्यर्थं भावसारं तमोऽघ्नं ॥
क्रियाकल्पायवज्जं शिवोक्तं त्रिपदाङ्कितं ।
तत्प्रकर्तुरकर्तुर्वा द्वयोरपि शिवाय च ॥
कर्त्ता भवेत्कर्मयोगी कर्ममार्गविशारदः ।
अकर्त्ता कर्मसन्न्यासी ब्रह्मानन्दपरायणः ॥
कुर्यात्कर्मविचारेण कामायार्थं विचारयेत् ॥ इत्यादि ।

End. इत्येवं योगमार्गे हि ध्यानाच्छदेवमण्डले ।
विरमेद्ध्यानतो मूलं वाह्यपूजाचरेत् ततः ॥
इत्येवं ध्यायतो वापि धारणात् पाठनादपि ।
लभेत् सौख्यं मोक्षं राज्यसिद्धिं शिवाज्ञया ॥

Colophon. इति भावसारे ग्रन्थाभिप्रायः ।

विषयः । पराविद्यासाधनविधिकथनं ।

No. 203. भाष्यभावप्रकाशः By श्रीनिवासः । Substance, palm-leaf, 14×1½ inches. Folia, 109. Lines, 5 on a page. Extent, 3500 ślokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, Jagannātha Vidyādharpur, parganā Ráhán, district Purī, Paṇḍit Rāmacandra Miśra. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. क्षीराम्भोधिप्रमथनविधौ वीक्ष्य लक्ष्मीं मनोज्ञां
मध्ये तोयं विकचवदनाम्भोजमाविर्भवन्तीं ।
औत्सुक्येन स्थितमथिताव्याप्तेः शार्ङ्गपाणे-
र्लीलापाङ्गस्फुरितममितं मङ्गलं सन्तनोतु ॥
यद्बुद्धिवैमल्यमपेतमोषं शास्त्रेषु तत्त्वं विषयीकरोति ।
नारायणो यः परया स्वभक्त्या तन्मातमीशं प्रणमामि नित्यं ॥
दीक्षिताशेषशास्त्रज्ञजगन्नाथप्रसादतः ।
भाष्यभावप्रकाशोऽयं गोपीनाथेन तन्यते ॥
तत्र चिकीर्षितस्य ग्रन्थस्य आरम्भाव्यवहितपूर्व्वकाले नियमतः क्रियमाणस्य दृष्टसाधनतांशे अभग्रून्यानामविगीतलौकिकाचारविषयत्वेन अनुमित-कर्त्तव्यताकस्य नमस्कारस्य परिशेषानुमानात् समाप्तिफलकत्वसिद्धौ तत्-कामनया कृतस्य परापरगुरुनमस्काररूपस्य शिष्यशिक्षार्थं निबन्धनं कुर्व्वन्नेव प्रयोजनाभिधेये दर्शयति प्रणम्येत्यादि ।

End. नानाशाखासु पावमानस्यादिभ्यः श्रुतयः अनुकूलतर्क इति हननप्रयो-जकत्वशङ्कयेति निष्प्रत्यूहेश्वरसिद्धिरिति संक्षेपः ।
दिव्यादिसिंहनरपालशिवाङ्कतोऽयं
ग्रन्थः समाप्ति शिवपत्कमलप्रसादात् ।
सच्छ्रीनिवासविदुषा नभसाद्भाव
भाष्यप्रकाश इनवारसिताष्टमीतः ॥

विषयः । प्रशस्तपादविरचितभाष्यव्याख्यानं ।

No. 204. भास्करनिर्णयः । Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 28. Lines, 10 on a page. Extent, 560 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1859. Place of deposit, District Chāprā, P. O. Gopālganj Harapurā, Jagadeo Paṇḍit. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नमश्चन्द्रशिरश्चन्द्र चारुचन्दनभूषणे ।
यत्प्रभावात् छिनाम्यत्र घन्धं निर्णयभास्करं ।
प्रणम्य लम्बोदरविघ्नराजं समस्तदेवैरभिवन्द्यमानं ।
वुद्धिप्रदं लोकहिताय यत्नं करोम्यहं निर्णयभास्कराख्यं ॥
अथ एकभक्ततिथिनिर्णयः । यथाङ्गिराः ।
मध्याह्नव्यापिनी ग्राह्या एकभक्तव्रतातिथिरिति ॥ इत्यादि ।

End. चन्दन सुर × × × × × ×
कर्पूरमांसी सचन्दनश्च ।
सशर्करा निर × × × दशाङ्गश्च
× × × × प्रवदन्ति सन्तः ॥

Colophon. इति भास्करनिर्णयः समाप्तः ॥ सम्वत १८५९ ।

विषयः । एकभक्तादितिथिनिर्णयः। प्रतिपदादिसकलतिथिनिर्णयः ॥ तत्कर्मादिव्यवस्था-कथनञ्च। मलमासनिर्णयः। पक्षादिनिर्णयः। नदीरजोदोषकथनं। आशौचव्यवस्थादिकथनं ॥

No. 205. भैषज्यरसामृतसंहिता By उपेन्द्र। Substance, country-made paper, 13×5 inches. Folia, 32. Lines, 9 on a page. Extent, 550 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, District Chāpra, Sisoyā, Paṇḍit Rāghavaprasād Misra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

भैषज्येषु रसायनासु फलदा नानाप्रकाः शुभा
निर्दिष्टाः कथयामि तानहमपि ह्याप्योपदेशं गुरोः ।
भैषज्यं विविधं रसायनमिदं दैवं तथा मानुषं
प्रोक्तं यत्र रसादिनिर्णयदपरं शङ्खादिकर्मा (स्वयं) ॥

End. जातीफलं लवङ्गञ्च विडङ्गोशीररेणुका । (अतःपरं खण्डितं) ॥

विषयः । रसकर्पूरादिकथनं । वङ्गशोधनमारणादिकथनं । रसादिशोधनकथनं । सूचिकाभरणरसादिकथनं । मृतसञ्जीवनमहाभ्रराङ्कुशादिरसकथनं । कामेश्वररसादिकथनं ॥

No. 206. मणिप्रदीप By रघुनाथ । Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 10. Lines, 11 on a page. Extent, 250 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, District Chāpra, P. O. Gopālganj, Harapurā, Jagadeo Paṇdit. Appearance, very old. Verse. Incorrect.

Beginning. यदमलचलितैः कृपाकटाक्षै-
ईरिनदिनेश्वमिहलोमशाद्याः ।
प्रणमपित महाब्धिपारभीरु-
स्तदहमुमार्द्धवपुर्महः श्रयामि ॥
आलोक्य भास्करकृतानखिलप्रबन्धान्
पूर्व्वैः कृतानपि च सूर्य्यमतेन खेटान्।
वक्ष्ये स्फुटान् श्रीरघुनाथशर्म्मा
संक्षेपतो ग्रहविदां श्रममोदनाय ॥

End. लग्ने न रजन्या द्युनिशितपरिमितैर्वा विघटिः क्षपायां ।
लग्नं षड्भान्वितार्कात् समयकृतिरपि स्याद्युतादायमांशैः ॥

Colophon इति सांमभट्टात्मजरघुनाथभट्टविरचिते मणिप्रदीपके चिप्रश्नाधिकारः ॥

विषयः । ग्रहाणां भोग्यवर्षफलादिकथनमुखेन चिप्रश्नाधिकारनिरूपणं ।

No. 207. मधुरानिरुद्धं नाटकं By चन्द्रशेखरराजगुरु । Substance, palm-leaf, $16 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 58. Lines, 3 on a page. Extent, 1000 slokas. Character, Uriá. Date ? Place of deposit, Grām Vīranarasiṃhapur śāsan, parganā Rohan, zilla Purī, Paṇdit Mṛtyunjaya Misra. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
भद्राय स्मितकौमुदीमधुरमास्येन्दु दधद्रासके
रालोकादिविलीयमानघनमानालीढनासापुटं ।
तेजः किञ्चिदमन्दमैन्दवमहःसन्दोहनिस्यन्दना
वक्त्रन्दादिव जातनिद्रनयनव्याजाम्बुजं जायते ॥
नान्द्यन्ते सूत्रधारः । अलमतिविस्तरेण भो सभासदः जटापटलकैतवोदित-
निखिलनैघदघमार्जिंचदखिलस्य सकलकलुषकरिवलदलनसार्थकीलनपद-

वद्नाभिधानस्य............हरिवाहनचूडामणे र्यात्राया मुपस्थापनीयान् वो विज्ञापयामि। अमी चास्मदीयाः कुशीलवाः किमप्यभिनेतुमुत्कण्ठन्ते। ....तदाज्ञापयत किंनाम रूपकमभिनेतव्यमिति। (आकाशे-कर्णं दत्वा) किमाज्ञापयन्ति भवन्तः मधुरानिरुद्धं नाम रूपकमभिनेतव्यमिति। सर्वैज्ञाव्यं। कतमः पुनरस्य रूपकस्य रचयितेति न स्मरामि (पुनराकाशे)

देवोऽजायत रामचन्द्रधरणीभर्त्तुः स मर्त्त्योत्तमात्
स्वेच्छोत्पादनकर्म्मणि प्रथमतः कल्पद्रुमो विश्रुतः।
चौणीन्द्रप्रणमौलिदत्तचरणः कृत्वा स्मरैकश्रियं
धीरः स्वात्मनि वीरकेशरिपदं यः स्वान्वयं मन्यते॥
तद्देशनित्यवास्तव्यः सव्यः सत्कविकोविदैः।
अस्य कर्णप्रबन्धस्य चयनीचन्द्रशेखरः॥ अपिच।.........इत्यादि।

End. यावत् कैरवरोचिषोरनघयोर्याविव पङ्केरुह-
च्छायानायकयोश्चकास्ति मिथः प्रेमानुबन्धप्रथा।
यावत्स्थावरजङ्गमात्मकतया द्वैतञ्च लोकत्रये
तावद्भावयतीर्विधेरिव कवेर्वाचो जनः स्वायतां॥
पार्व्वती। एवमस्तु। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे।
अनिरुद्धानन्दोनामाष्टमोऽङ्कः।

Colophon. इति श्रीकविकोविदावतंसचयनीचन्द्रशेखररायगुरुविरचितं मधुरानिरुद्धं नाम नाटकं समाप्तं॥

विषयः। उपायोपन्यासो नाम प्रथमोऽङ्कः। वसन्तर्तुप्रवर्त्तनो नाम द्वितीयोऽङ्कः। नायकविप्रलम्भो नाम तृतीयोऽङ्कः। ध्वजभङ्गो नाम चतुर्थोऽङ्कः। खेचरसिद्धिर्नाम पञ्चमोऽङ्कः। नायकनिर्बन्धोनाम षष्ठोऽङ्कः। प्रियतमासमागमो नाम सप्तमोऽङ्कः। अनिरुद्धानन्दो नामा ष्टमोऽङ्कः।

No. 208. मननग्रन्थः। Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 80. Lines, 14 on a page. Extent, 2400 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. वागीशाद्याः सुमनसः सर्व्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननम् । १ ।
बोधानन्दघनं निरस्तसकलं कारुण्यपूर्णेक्षणं ।
मूढानामुपदेशकं च सततं पापात्मनां पावनं ।
वैराग्यं च हि रागिणां सुखकरं सम्पादकं सर्व्वदा ।
श्रीमद्देशिकवासुदेवयतिनं मूढात्मकोऽहं भजे । २ ।

End. अतस्तद्वस्तुतत्त्वमस्तीति तं प्रस्तुत्य पलायितः. दार्ष्टान्तिके तु कर्मठकाः शास्त्र-
पाठकाः शान्तिनं भ्रंशयन्ति ।

Colophon. इति मननग्रन्थे षोडशवर्णकं समाप्तं ।

विषयः । ब्रह्मविद्योपासनाकथनं ।

-- -- --

No. 209. मन्त्रार्थदीपिका By गोविन्दन्यायवागीशः। Substance, palm-leaf, 11 x 1½ inches. Folia, 214. Lines, 4 on a page. Extent, 2400 slokas. Character, Uriá. Date ? Place of deposit, Puri, Uriá Maṭha Mohanta, Śri Adhikāri Rāmkṛiṣṇa. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय ।
देव श्रीगुरुनाथपादयुगलं ध्यानात्तमोदिना
मन्त्राणामखिलार्थदुर्घटतया संक्षेपतो यत्नतः ।
मन्त्रोद्धारकुलोपचाररचने नत्वा गुरूनादरात्
गोविन्देन विविच्यते सुमततोमन्त्रार्थसन्दीपिका
गोविन्दन्यायवागीशभट्टाचार्य्यविनिर्म्मिता ।
मन्त्रार्थदीपिकां धीरा भावयध्वं सुनिर्म्मलां ॥
सन्ति यद्यपि भूयांसो मन्त्रार्थानां प्रकाशिका ।
तथापि शीघ्रबोधाय किञ्चिदत्राभिधीयते ॥
स चारराशिकोष्ठानामनुकूलान् भवेत्ततू ।
इति शारदातिलकवचनात् कोष्ठं चरचक्रं । इत्यादि ।

बद्धनाभिधानस्य............हरिबाहुचूडामणे र्यीवाया सुपंच्चापनीयान् वो विज्ञापयामि। अमी चास्मदीयाः कुशीलवाः किमप्यभिनेतुमुत्कण्ठन्ते। ....तदाज्ञापयत किंनाम रूपकमभिनेतव्यमिति। (आकाशे-कर्णं दत्वा) किमाज्ञापयन्ति भवन्तः मधुरानिरुद्धं नाम रूपकमभिनेतव्यमिति। सर्वैज्ञात्वं। कतमः पुनरस्य रूपकस्य रचयितेति न स्मरामि (पुनराकाशे)

देवोऽजायत रामचन्द्रचरणीभर्तुः स मर्त्त्यानमानं
स्वेच्छोत्पादनकर्म्मणि प्रथमतः कल्पप्रथां बिभ्रतः।
चोपीन्द्रप्रमोलिदत्तचरणः कृत्वा स्मैकस्थितिं
धीरः स्वात्मनि वीरकेशरिपदं यः स्वान्वयं मन्यते॥
तद्देशनित्यवास्तव्यः स्वयः सत्कविकोविदैः।
अस्य कर्णाप्रबन्धस्य चयनीचन्द्रशेखरः॥ अनिरुद्ध। ....इत्यादि।

End. यावत् कैरवरोचिषोरमणयोर्यावच पङ्केरुह-
च्छायानायकयोरुदञ्चति मिथः प्रेमानुबन्धप्रथा।
यावत्स्थावरजङ्गमात्मकतया द्वैतञ्च लोकत्रये
तावद्भावयतीर्विधेरिव कवेर्वाचो जनः स्वायतां॥
पार्व्वती। एवमस्तु। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे।
अनिरुद्धानन्दोनामाष्टमोङ्कः।

Colophon. इति श्रीकविकोविदावतंसचयनीचन्द्रशेखररायगुरुविरचितं मधुरानिरुद्धं नाम नाटकं समाप्तं॥

विषयः। उपायोपन्यासो नाम प्रथमोऽङ्कः। वसन्तर्तुप्रवर्त्तनो नाम द्वितीयोऽङ्कः। नायकविप्रलम्भो नाम तृतीयोऽङ्कः। ध्वजभङ्गो नाम चतुर्थोऽङ्कः। खेचरसिद्धिर्नाम पञ्चमोऽङ्कः। नायकनिर्णयोनाम षष्ठोऽङ्कः। प्रियतमासमागमो नाम सप्तमोऽङ्कः। अनिरुद्धानन्दो नामा ष्टमोऽङ्कः।

No. 208. मननग्रन्थः। Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 80. Lines, 14 on a page. Extent, 2400 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance old. Prose. Correct.

मनसि करणसंघं नासिकाग्रे स्वदृष्टिं
प्रणवमपि मुखे स्वे योगमूर्त्तिं नमामि ॥
अनेन श्लोकेन इष्टदेवतानमस्कारं करोति, योगेन उपलक्षिता मूर्त्तिः
शरीरं यस्य स योगमूर्त्तिः तं नमामि वन्दे । इत्यादि ।

End. आम्नायानां गम्भीराः अगाधा मार्गा पन्थानो यत्र स तथोक्तः ।
त्रीणि काण्डानि कर्म्मकाण्ड देवताकाण्ड ज्ञानकाण्डानि भूषणं यस्य स तथोक्तः ।
प्रवरं समग्रं सकलं सङ्क्षेपतो भास्करसूरिराह ।

Colophon. इति भास्करसूरिविरचितं महाप्रवरभाष्यं समाप्तं ।

विषयः । प्रवराध्यायस्थगोत्राणां प्रकृष्टरूपेण व्याख्या ।

No. 212. महामुण्डमालातन्त्रं । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 20. Lines, 9 on a page. Extent, 720 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Sirpur *via* Tāngāil, Paṇḍit Bhabānīnāth Bhaṭṭācāryya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

कैलासशिखरे रम्ये गन्धर्व्वगणसेविते ।
हरवक्षःस्थिता देवी पप्रच्छ सुरसुन्दरी ॥

श्रीपार्व्वत्युवाच ।

देवदेव महादेव सृष्टिस्थित्यन्तकारक ।
नीलकण्ठ जगद्बन्धो प्रभो शङ्कर भो हर ॥
नमस्तुभ्यं जगन्नाथ मम नाथ मम प्रभो ।
शरणागतदीनार्त्त परित्राणपरायण ॥
सर्व्वाधार निराधार साधारधरणीधर ।
वेदविद्याधराधार गङ्गाधर नमोऽस्तुते ॥
श्रुतं परममन्त्रं वै सारात्सारं परात्परं ।
यं श्रुत्वा शीघ्रमायान्ति शिवलोकमनामयं ॥
इदानीं श्रोतुमिच्छामि गुह्याद्गुह्यतरं परं

तद्नाभिधानस्य............हरिचाहचूडामणे यौवाया सुपंस्थापनीयाम् वो विज्ञापयामि। अमी चास्मदीयाः कुशीलवाः किमप्यभिनेतुमुत्-कण्ठन्ते। ....तदाज्ञापयत किंनाम रूपकमभिनेतव्यमिति। (आकाशे-कर्णं दत्वा) किमाज्ञापयन्ति भवन्तः मधुरानिरुद्धं नाम रूपकमभिनेतव्य-मिति। सर्वैज्ञातव्यं। कतमः पुनरस्य रूपकस्य रचयितेति न स्मरामि (पुनराकाशे)

देवोऽजायत रामचन्द्रधरणीभर्त्तुः स मर्त्त्यात्ममान्
स्वेच्छोत्पादनकर्म्मणि प्रथमतः कम्पिप्रथां बिभ्रतः।
चौपीश्वरणमौलिदत्तचरणः कृत्वा स्मैकस्थितिं
धीरः स्वात्मनि वीरकेशरिपदं यः स्वान्वयं मन्यते॥
तद्देशनित्यवास्तव्यः स्वयः सत्कविकोविदैः।
अस्य कर्णाप्रबन्धस्य चयनीचन्द्रशेखरः॥ अनिरुद्ध। ....इत्यादि।

End. यावत् कैरवरोचिषौरमणयोर्यावच पङ्केरुह-
च्छायानायकयोरुदस्यति मिथः प्रेमानुबन्धप्रथा।
यावत्स्थावरजङ्गमात्मकतया द्वैतच लोकत्रये
तावद्भावयतीर्विधेरिव कवेर्वाचो जनः स्वावतां॥
पार्व्वती। एवमस्तु। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे।
अनिरुद्धानन्दोनामाष्टमोऽङ्कः।

Colophon. इति श्रीकविकोविदावतंसचयनीचन्द्रशेखररायगुरुविरचितं मधुरानिरुद्धं नाम नाटकं समाप्तं॥

विषयः। उपायोपन्यासो नाम प्रथमोऽङ्कः। वसन्तर्त्तुप्रवर्णनो नाम द्वितीयोऽङ्कः। नायक-विप्रलम्भो नाम तृतीयोऽङ्कः। ध्वजभङ्गो नाम चतुर्थोऽङ्कः। खेचरसिद्धिर्नाम पञ्चमोऽङ्कः। नायकनिर्बन्धोनाम षष्ठोऽङ्कः। प्रियतमासमागमो नाम सप्तमोऽङ्कः। अनिरुद्धानन्दो नामा ष्टमोऽङ्कः।

No. 208. मननयज्ञः। Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 80. Lines, 14 on a page. Extent, 2400 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance old. Prose. Correct.

No. 214. महालक्ष्मीहृदयस्तोत्रं (आथर्व्वणरहस्यीयं)। Substance, country-made paper, 11×4 inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 160 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Puri, Sankaramatha. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगुरुचरणेभ्यो नमः। श्रीमहालक्ष्म्यै नमः।

ॐ अस्य श्री आद्यादिमहालक्ष्मीस्तोत्रस्य भार्गवऋषिः त्रिष्टुभादीनि-च्छन्दांसि श्री आद्यादिमहालक्ष्मीर्देवता श्रीं बीजं ह्रीं शक्तिः ऐं कीलकं मम आद्यादिमहालक्ष्मीप्रसादसिद्ध्यर्थे विनियोगः। इत्यादि।

End. ध्यायेन्नित्य प्रहसितमुखीं कोटिबालार्कभासां
विद्युद्वर्णाम्बरवरधरां भूषणाद्यैः सुशोभां।
बीजापूरं सरसिजयुगं बिभ्रतीं स्वर्णपात्र
भर्त्रा युक्तां × × × × भयदा मद्यमप्यच्युत श्रीः॥ (?)

Colophon. इत्याथर्व्वणे महारहस्ये श्रीमहालक्ष्मीहृदयस्तोत्रं सम्पूर्णं॥

No. 215. महावाक्यनिर्णयः। Substance, country-made paper, 11×4 inches Folia, 34 Lines, 9 on a page Character, Nāgara. Date, Sáka 1748. Place of deposit, District Chāprā, P. O. Samaria, Sisoya, Pandit Raghavāprasād. Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

Beginning. चिन्तामणिविनायकाय नमः। अथ महावाक्यविवरणम्।
समस्तविषयवासनाविनिर्मुक्तः स परमहंसः। किं करोति। केवलं द्वादश-महावाक्यविवरणं करोति विवरण नाम विचारः। तन्महावाक्यं कीदृक्, तत्त्वोपनिषदादि वाक्यानि॥ इत्यादि

End. शब्दस्वरूपेण आत्मनामभिव्यक्तिं करोति (अथर्व्वेणो) वेदात् मोक्षदर्शनं पातञ्जलदर्शनं उपदर्शनं मन्त्रशास्त्राणि इति संक्षेपेण ब्रह्मस्वरूपकथनं॥

Colophon. इति अथर्व्ववेदस्य ब्रह्मशब्दनिर्णयो द्वादशः सिद्धान्तः॥
शाके श्रीशालिवाहनक्षितिपतिजनितोऽमन्दवेदागभूमि...। १७४८॥

विषयः। प्रज्ञानमानन्दोब्रह्म। अहं ब्रह्मास्मि। तत् त्वमसि इत्यादि द्वादशमहावाक्यै-क्यविचारकथनं।

तद्गमाभिधानस्य............हरिबाहुचूडामणे यीवाया सुपंख्यापनीयाम् वो विज्ञापयामि। अमी चास्मदीयाः कुशीलवाः किमप्यभिनेतुमुत्कण्ठन्ते।.........तदाज्ञापयत किंनाम रूपकमभिनेतव्यमिति। (आकाशे-कर्णं दत्वा) किमाज्ञापयन्ति भवन्तः मधुरानिरुद्धं नाम रूपकमभिनेतव्यमिति। सर्वैज्ञातव्यं। कतमः पुनरस्य रूपकस्य रचयितेति न स्मरामि (पुनराकाशे)

देवोऽजायत रामचन्द्रधरणीभर्त्तुः स मर्त्यांत्तमात्
स्वेच्छोत्पादनकर्म्मणि प्रथमतः कल्पद्रुमो विश्रुतः।
चोपीभ्द्रुममौलिदत्तचरणः कृत्वा न्मैकस्थितिं
धीरः स्वात्मनि वीरकेशरिपदं यः स्वान्वयं मन्यते॥
तद्देशनित्यवास्तव्यः स्वव्यः सत्कविकोविदैः।
अस्य कर्णप्रबन्धस्य चयनीचन्द्रशेखरः॥ अनिरुद्ध।.........इत्यादि।

End.

यावत् कैरवरोचिषोरमयोर्यावच पङ्केरुह-
च्छायानायकयोरुदञ्चति मिथः प्रेमानुबन्धप्रथा।
यावत्स्थावरजङ्गमात्मकतया द्वैतञ्च लोकत्रये
तावद्भावयतीर्विधेरिव कवेर्वाचो जनः श्लाघतां॥
पार्व्वती। एवमस्तु। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे।
अनिरुद्धानन्दोनामाष्टमोऽङ्कः।

Colophon.

इति श्रीकविकोविदावतंसचयनीचन्द्रशेखररायगुरुविरचितं मधुरानिरुद्धं नाम नाटकं समाप्तं॥

विषयः। उपायोपन्यासो नाम प्रथमोऽङ्कः। वसन्तर्त्तुप्रवर्त्तनो नाम द्वितीयोऽङ्कः। नायकविप्रलम्भो नाम तृतीयोऽङ्कः। ध्वजभङ्गो नाम चतुर्थोऽङ्कः। खेचरसिद्धिर्नाम पञ्चमोऽङ्कः। नायकनिर्व्वेदोनाम षष्ठोऽङ्कः। प्रियतमासमागमो नाम सप्तमोऽङ्कः। अनिरुद्धानन्दो नामा ष्टमोऽङ्कः।

No. 208. मनमयग्रन्थः। Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 80. Lines, 14 on a page. Extent, 2400 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance old. Prose. Correct.

No. 218. **मीनराजजातकं** By **यवनाचार्य्यः** । Substance, country-made paper, 11 × 6 inches. Folia, 107. Lines, 17 on a page. Extent, 12000 slokas. Character, Maithili. Date ? Place of deposit, District Chāpra, P. O. Ramkala, Bagihi, Paṇḍit Tārādatta Ojhā Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

अष्टौविधाः त्रिजगतां शिवाय
संहारकाले स्थितयेऽच्युताय
तुभ्यं नमः सर्व्वगताय नित्यं
त्रयीमयायामलभास्कराय ।
यदुक्तवानपूर्व्वमुनिस्तु शास्त्रं होरामयं यच्चति तं जयाय ।
त मीनराजोनिपुणं स्ववुद्ध्या विचिन्त्य चक्रे सहस्रमात्रं ।
अथ द्वादशराशेर्विचारभूमिकथनं ॥
अद्यः स्मृतोमेष समानमूर्त्तिः कालस्यमूर्द्ध्नां गदितः पुराणैः
मोजा विकाशं श्रीचरकन्दराचित्तनाग्निधात्वाकररत्नभूमिः ॥ इत्यादिः ॥

End. युग्मं प्रसूता निजगोपनाशं प्राप्नोति धर्म्म विषम तदेव ।
द्वारेण मार्ङ्गे म्रियते यदां वा करोति राष्ट्रस्य पुरस्य नाशं ।
तत् सर्गता स्यात् यदि गाप्तुरस्तादुक्ताविशेषात् शुभचेष्टितास्त्र ।
पातुर्विधत्त विजयं प्रतापं
सुविमलाभं त्वरिमंत्तयञ्च
इतिश्रीष्टद्यवने गोविचेष्टितं॥

Colophon. इति श्रीयवनाचार्य्यविरचितं मीनराजजातकं समाप्तं ॥

विषयः । राशिप्रभेदादिकथनं ॥ ग्रहयोनिभेदादिकथनं ॥ जन्मफलादिकथनं ॥ षड्वर्गफलादिकथनं ॥ ग्रहचारादिकथनं ॥ नक्षत्रचारादिकथनं ॥ योगादिकथनं ॥ रश्मिचिन्ताकथनं ॥ जातकाद्यध्यायः ॥ शकुनाद्यध्यायः ॥

No. 219. **मुक्ताचरित्रम्** । By **कृष्णकविः** । Substance, country-made paper, 14 × 6 inches. Folia, 100. Lines, 10 on a page. Extent, 1200 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Babu Hariścandra. Appearance, new. Verse. Correct.

तद्नाभिधानस्य............हरिबाहुचूडामणे र्यीवाया सुपंख्यापनीयाम् वो विज्ञापयामि । अमी चास्मदीयाः कुशीलवाः किमप्यभिनेतुमुत्-कण्ठन्ते । ....तदाज्ञापयत किंनाम रूपकमभिनेतव्यमिति । (आकाशे-कर्णं दत्वा) किमाज्ञापयन्ति भवन्तः मधुरानिरुद्धं नाम रूपकमभिनेतव्य-मिति । सवैज्ञाव्यं । कतमः पुनरस्य रूपकस्य रचयितेति न स्मरामि (पुनराकाशे)

देवोऽजायत रामचन्द्रधरणीभर्त्तुः स मर्त्त्योत्तमात्
स्वेच्छोत्पादनकर्म्मणि प्रथमतः कल्पकप्रथां विभ्रतः ।
चोणीभृद्गणमौलिदत्तचरणः कृत्वा स्नैकश्चिमिं
धीरः स्वात्मनि वीरकेशरिपदं यः स्वान्वयं मन्यते ॥
तद्देशनित्यवास्तव्यः सख्यः सत्कविकोविदैः ।
अस्य कर्ताप्रबन्धस्य चयनीचन्द्रशेखरः ॥ अपिचइ । ....इत्यादि ।

End.

यावत् कैरवरोचिषोरमथयोर्थावच्च पङ्केरुह-
च्छायानायकयोश्चरत्यति मिथः प्रेमानुबन्धप्रथा ।
यावत्स्थावरजङ्गमात्मकतया द्वैतञ्च लोकत्रये
तावन्नावनतीर्विधेरिव कवेर्वाचो जनः स्तावतां ॥
पार्व्वती । एवमस्तु । इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे ।
अनिरुद्धानन्दोनामाष्टमोऽङ्कः ।

Colophon. इति श्रीकविकोविदावतंसचयनीचन्द्रशेखरराजगुरुविरचितं मधुरानिरुद्धं नाम नाटकं समाप्तं ॥

विषयः । उपायोपन्यासो नाम प्रथमोऽङ्कः । वसन्तर्तुप्रवर्त्तनो नाम द्वितीयोऽङ्कः । नायक-विप्रलम्भो नाम तृतीयोऽङ्कः । ध्वजभङ्गो नाम चतुर्थोऽङ्कः । खेचरसिद्धिर्नाम पञ्चमोऽङ्कः । नायकनिर्बन्धोनाम षष्ठोऽङ्कः । प्रियतमासमागमो नाम सप्तमोऽङ्कः । अनिरुद्धानन्दो नामाष्टमोऽङ्कः ।

No. 208. मननग्रन्थः । Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 80. Lines, 14 on a page. Extent, 2400 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance old. Prose. Correct.

मिते शके त्रिशिरसाद्रिमं खलु मुहूर्त्तचिन्तामणिं ॥ अथ स्वनामकथनपूर्वकं-ग्रन्थसमाप्तिं चन्दसाह । तदात्मज इति तस्यानन्तस्यात्मजो रामाभिधः शि-रोमनगरे वाराणस्यां मुहूर्त्तचिन्तामणिं नामधेयं ग्रन्थं भुजभुजेषुचन्द्र-१५२२ शाके द्वाविंशत्यधिकपञ्चदशमिते मितसात् अकार्षीत् शेषं स्फुटं ॥

Colophon. इति दैवज्ञानन्तसुतदैवज्ञरामविरचितायां स्वकृतमुहूर्त्तचिन्तामणिटीकायां प्रमिताक्षरायां गृहप्रवेशप्रकरणं समाप्तं॥

No. 221. मुहूर्त्तभूषणम् By रामसेवकत्रिवेदी । Substance, country-made paper, 9 × 3 inches. Folia, 25. Lines, 7 on a page. Extent, 356 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1830. Place of deposit, District Chāpra, P. O. Gopālganj, Harapura. Jagadeo Paṇdit. Appearance, very old. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीकृष्णचरणाम्भोजं केवलमधुपूरिते ।
भृङ्गायते मनोरत्न रामसेवकशर्म्मणां ॥
वैशाखे श्रावणे मार्गे पौषे फाल्गुनिके तथा ।
कन्यायुग्मधनुर्मीन मिथुनराशौ रवौ स्थिते ।
गृहारम्भः प्रशस्तःस्याच्चन्द्रे पार्श्वद्वयं गते ॥

End. सादित्तौन्द्रवसुपुषके चयक्रिया । चक्रिपुष्यकरमित्रकोत्तरा चित्रचरि-पुष्कर्पणं ॥

Colophon. इति मिश्रप्रकरणं ॥ इति श्रीमन्त्रवेदिद्विवेदात्मजरामसेवककृतिर्मुहूर्त्त-भूषणोनाम ग्रन्थः समाप्तः ॥ गजागाश्वचन्द्रोमिते विक्रमाब्दे १७७८ वैष्णवाह्वे श्रीमत्स्य सेवकस्य प्रपूर्णा ॥ गुरुप्रसादेनालेखि संवत १८३० ॥

विषयः । गृहप्रकरणादिकथनं । कृषिप्रकरणादिकथनं । विवाहादिप्रकरणादिकथनं ।

No. 222. मुहूर्त्तमुक्तावली । By हरीगाचार्य्य । Substance, country-made paper, 10 × 3 inches. Folia, 10. Lines, 16 on a page. Extent, 120 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1735. Place of deposit, Benares City, late Babu Hariścandra. Appearance, old. Verse. Correct

तदभिधानस्य............हरिबाहुचूडामणे र्यात्राया मुपस्थापनीयाम्
वो विज्ञापयामि। अमी चास्मदीयाः कुशीलवाः किमप्यभिनेतुमुत्-
कण्ठन्ते। ....तदाज्ञापयत किंनाम रूपकमभिनेतव्यमिति। (आकाशे-
कर्णं दत्त्वा) किमाज्ञापयन्ति भवन्तः मधुरानिरुद्धं नाम रूपकमभिनेतव्य-
मिति। सर्वैज्ञाप्यं। कतमः पुनरस्य रूपकस्य रचयितेति न स्मरामि
(पुनराकाशे)

देवोऽजायत रामचन्द्रधरणीभर्त्तुः स मर्त्त्योत्तमात्
खेच्छोत्पादनकर्म्मणि प्रथमतः कल्पप्रथां बिभ्रतः।
योगीन्द्रप्रणतमौलिदत्तचरणः कृत्वा स्मैकस्थितिं
धीरः स्वात्मनि वीरकेशरिपदं यः स्वान्वयं मन्यते॥
तद्देशनित्यवास्तव्यः सत्यः सत्कविकोविदैः।
तस्य कर्णप्रबन्धस्य चयनीचन्द्रशेखरः॥ अपि च। ....इत्यादि।

End. यावत् कैरवरोचिषोरमथयोर्यावच्च पङ्केरुह-
च्छायानायकयोश्चकास्ति मिथः प्रेमानुबन्धप्रथा।
यावत्स्थावरजङ्गमात्मकतया द्वैतञ्च लोकत्रये
तावन्नाववतीर्विधेरिव कवेर्वाचो जनः स्तावतां॥
पार्व्वती। एवमस्तु। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे।
अनिरुद्धानन्दो नामाष्टमोऽङ्कः।

Colophon. इति श्रीकविकोविदावतंसचयनीचन्द्रशेखररायगुरुविरचितं मधुरानिरुद्धं नाम नाटकं समाप्तं॥

विषयः। उपायोपन्यासो नाम प्रथमोऽङ्कः। वसन्तर्त्तुप्रवर्त्तनो नाम द्वितीयोऽङ्कः। नायक-विप्रलम्भो नाम तृतीयोऽङ्कः। ध्वजभङ्गो नाम चतुर्थोऽङ्कः। खेचरसिद्धिर्नाम पञ्चमोऽङ्कः। नायकनिर्वेदोनाम षष्ठोऽङ्कः। प्रियतमासमागमो नाम सप्तमोऽङ्कः। अनिरुद्धानन्दो नामाष्टमोऽङ्कः।

No. 208. मननग्रन्थः। Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 80. Lines, 14 on a page. Extent, 2400 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. नमो नीलाम्बरोत्सङ्गवासिने चक्रलाञ्छने ।
नीलाद्रिचरमेघाय चतुर्वर्गाम्बुवासिने ॥

इह खलु सर्व्वानेव जीवान् संसारसागरतलोपमग्नतामवेक्ष्य तन्मध्यवर्त्तिसकल पुरुषार्थसाधकनीलाद्रिभुवमारोपयितुं कविर्मेघदूताख्यं काव्यं प्रणिनाय । मेघवाक्यं श्रुत्वा गुण्डिचार्थं सर्व्वेषां विश्वजनानामागमनात् दूतइव दूतो मेघोऽस्मिन्निति ग्रन्थनाम न तु मेघो यस्य दूतो भवितुमर्हति, शापे हानवे वर्षभोग्यत्वे कोऽहेतुः को वा तस्यापराधः कथञ्च ग्रन्थे नियमः तद्वर्णने वा किं प्रयोजनं मूलञ्च नास्ति तस्मात् तत्सर्व्वमगृह्णातरं श्रीजगन्नाथोपवर्ण-नमतोऽवपुरुषार्थः श्रोतृव्याचकयोः तत्र जगन्नाथप्रतिमैव विष्णुः नीलाद्रिरेव वैकुण्ठस्थान दर्शयति कश्चिदिति । कश्चित् अनिर्व्वचनीयः "सुखशीर्षजलेषु क" इति तन्त्रान्तर। "कं सुखं विषु द्रव्ये पापं पुण्यं सुखादि च" इति पुंस्त्वं कः सुखस्वरूपः चित् ज्ञानस्वरूप इति वा कान्तः इष्टः अविर्नीलाद्रिर्यस्य "अवयः शैलमेषार्का" इत्यमरः इर्लक्ष्मीः तस्याः अधिपो यस्मिन् स यक्षः अत्यन्तकमनीयत्वेन प्रियसदर्शने नित्य स्पृहा "इर्विषादेऽनुकम्पायां लक्ष्म्याञ्च पुनरव्यय" इति नानार्थकोषः स श्रीकृष्णः यक्षशब्दस्तु पूजार्थोपीति केचिदिति वर्द्धमानः । इत्यादि ।

End तां सरस्वतीं किम्भूतां × × × तस्यां ब्रह्मादीनामिति तां कथां विदुषः-कम्पइव खनितं मयन यस्याःमा ॥

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायनरहरिकृतमेघदूतटीकायां ब्रह्मप्रकाशिकाया-मुत्तरपञ्चाशिकाव्याख्यानम् ।

विषयः । इति जगन्नाथस्तुतिरेव अस्य काव्यस्याभिमतोर्थ इति ।

No. 225. बोधवती (मेघदूतटीका) By बृहस्पतिः । Substance, country-made paper, 20 × 4 inches. Folia, 39. Lines, 9 on a page. Extent, 2200 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Elangā *via* Tangail, Babu Nilakamala Bhaṭṭācāryya, zemindar. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐनमो गणेशाय ।

कश्चिदित्यादि । कश्चिद् यक्षो देवयोनिः रामगिर्य्याश्रमेषु वासञ्चक्रे इति ।

तदनाभिधानस्य............हरिवाहचूडामणे र्यात्राया मुपस्थापनीयान् वो विज्ञापयामि। अमी भावदीयाः कुशीलवाः किमप्यभिनेतुमुत्-कण्ठन्ते।.........तदाज्ञापयत किंनाम रूपकमभिनेतव्यमिति। (आकाशे-कर्णं दत्वा) किमाज्ञापयन्ति भवन्तः मधुरानिरुद्धं नाम रूपकमभिनेतव्य-मिति। सत्यैवमस्तु। कतमः पुनरस्य रूपकस्य रचयितेति न स्मरामि (पुनराकाशे)

देवोऽजायत रामचन्द्रधरणीभर्त्तुः स मर्त्योत्तमात्
स्वेच्छोत्पादनकर्म्मणि प्रथमतः कल्पद्रुमो विश्रुतः।
यो मौध्वप्रणमौलिदत्तचरणः कृत्वा स्मैकत्रिमिं
धीरः स्वात्मनि वीरकेशरिपदं यः स्वान्वयं मन्यते॥
तद्देशनित्यवास्तव्यः स्वयः सत्कविकोविदैः।
अस्य कर्णप्रबन्धस्य चयनीचन्द्रशेखरः॥ अपि च।.........इत्यादि।

End.

यावत् कैरवरोचिषोरमणयोर्याविच पङ्केरुह-
च्छायानायकयोरुदञ्चति मिथः प्रेमानुबन्धप्रथा।
यावत्स्थावरजङ्गमात्मकतया दृतस्य लोकत्रये
तावन्नावचनीविधेरिव कवेर्वाचो जनः स्तावतां॥
पार्व्वती। एवमस्तु। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे।
अनिरुद्धानन्दोनामाष्टमोऽङ्कः।

Colophon. इति श्रीकविकोविदावतंसचयनीचन्द्रशेखररायगुरुविरचितं मधुरानिरुद्धं नाम नाटकं समाप्तं॥

विषयः। उपायोपन्यासो नाम प्रथमोऽङ्कः। वसन्तर्तुप्रवर्त्तनो नाम द्वितीयोऽङ्कः। नायक-विप्रलम्भो नाम तृतीयोऽङ्कः। ध्वजभङ्गो नाम चतुर्थोऽङ्कः। खेचरसिद्धिर्नाम पञ्चमोऽङ्कः। नायकनिर्णयोनाम षष्ठोऽङ्कः। प्रियतमासमागमो नाम सप्तमोऽङ्कः। अनिरुद्धानन्दो नामा ष्टमोऽङ्कः।

No. 208. मननग्रन्थः। Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 80. Lines, 14 on a page. Extent, 2400 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhatta. Appearance old. Prose. Correct.

Colophon. इति भट्टाचार्य्यसार्व्वभौमश्रीकृष्णरामशर्म्मविरचितयूपविधिविवेकः समाप्तः । श्रीदुर्गा ॥

विषयः । यज्ञीययूपकरणविधिकथनम् ॥

No. 227. योगावली । Substance, country-made paper, 14 × 3 inches. Folia, 12. Lines, 7 on a page. Extent, 280 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Śivapur *via* Tāngāil, Paṇḍita Bhavānīnātha Bhaṭṭācaryya. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐनमो गणेशाय ।

ॐसिद्धिः । पिङ्गलायोगिनीकथितं निर्गुण्डीमूलचूर्णं अष्टपलं गृहीत्वा षोड़शपलमधु मिश्रीकृत्य घृतभाण्डे कृत्वा शरावेण निचितं लेपनं दत्वा मासमेकं धान्यराशौ स्थापयेत् । तन्मासमेकं भक्षितमात्रेण नरः कनकवर्णो गृध्रदृष्टगालदृष्टिः सर्व्वरोगविवर्ज्जितः वलीपलितहीनः ; संवत्सरं खादिते चन्द्रार्कं यावज्जीवति वज्रपुष्टो भवति । स्त्रीशतं कामयितुं क्षमः । किन्तु योजनान्तरे तासां परिहारः । शाकाम्बलं परित्यज्य यथेच्छया भोजनीयं तच्च चूर्णं गोमूत्रेण सह यः पिवति हन्त्याष्टादशकुष्ठानि ॥ इत्यादि ॥

End.

माहिषं नवनीतञ्च स्थूलीकरणमुत्तमम् ।
कुर्य्यादादौ मद्दुर्न्वदं मर्दनञ्च प्रयत्नतः ॥

Colophon. इति योगावली समाप्ता ॥

ग्रन्थमेतं समालोक्य यो न कुर्य्यात् प्रयत्नतः ।
निष्फलं जीवनं तस्य अजागलस्तनं यथा ॥

विषयः । कतिपयरोगाणामौषधकथनं । तत्र निम्बकल्प, प्रथमकल्प ईश्वरभाषित हस्तिकर्णकल्प, मण्डूकपर्णकल्प, देवदारीकल्प, षट्पलिकल्प, त्रिफलाकल्प, ईश्वरभाषितमुसलीकल्प, शाल्मलीकल्प, बोधिसत्वगुटिका, भृङ्गराजकल्पैर्विभक्तोयं ग्रन्थः ।

No. 228. रत्नसारः By **मुरारि** । Substance, palm-leaf, 12 × 1 inches. Folia, 102. Lines, 4 on a page. Extent, 2000 slokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, Puri, Uriā Maṭha, Mohānta Mahārāja Śrī Adhikārī Rāmakṛṣṇa. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

प्रणम्य श्रीरमानाथं वर्द्धमानसुधाम्बुधेः ।

बालकण्ठालङ्कृतये रत्नसारं समुद्धरे ॥

सिद्धोवर्णसमाम्नायः सूत्रं । प्रसिद्धःवर्णानामकारादीना समाम्नायः पाठक्रमो वेदितव्यः । इत्यादि ।

End. नलेकवचन स च लघ पचयः लघ्वाद्ं पचाव. स च लघ्वाद्य पचामः ।

Colophon. इति श्रीरत्नसारे समासः समाप्तः ।

हरिप्रसादाख्यावनीनाथसुतपाठाय निर्म्मितः ।

ग्रन्थोऽयं रत्नसाराख्यः श्रीविप्रेण मुरारिणा ।

समाधुवर्म्म अलङ्कृतकानि निश्चित्य मन्तः समभ्रमविज्ञाः ।

ग्रन्थं मुरारिद्विजनिर्म्मितेऽस्मिन् दोष गुणं वा परिशीलयन्तु ॥

वर्द्धमानात्समुद्धृत्य बालानां प्रीतिसम्पदे ।

यन्मया लिखितं किञ्चिद् विद्वांसः शोधयन्तु तत् ॥

लिङ्गधातुनिपातानामर्थान् कार्त्स्न्येन भाषितुम् ।

को हि नाम समर्थः स्याद् दिङ्मात्रन्तु प्रदर्शितम् ॥

विषयः । सन्धिप्रभृत्यात्मकं व्याकरणमिदम् ।

No. 229. रत्नावली By गौरमोहनभट्ट । Substance, country-made paper, 14 × 3 inches. Folia, 30 Lines, 6 on a page. Extent, 750 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, zilla Midnapur, post Gadvetā, grāma Media, Babu Pārvati Carana Bhattācāryya. Appearance, tolerable. Verse. Correct

Beginning. श्रीश्रीहरिः ।

लिङ्गादयो विभक्त्यर्था लिङ्गाद्यर्था विभक्तयः ।

सत्तद्वयं फलेकत्वात् सिद्धमन्यैर्विदाम्वरैः ॥

तथाः श्रीशनिमित्यादी विभक्तिर्लिङ्गबोधिका ।

एकःद्वौ बहवः संख्या प्रकृत्यर्था विभक्तयः ॥

क्रोधः कार्तौ काङ्क्षा तेषु ता मानबोधिकाः ।

शब्दा नियतलिङ्गाश्च पाकः प्रकृति × × × ॥ इत्यादि ।

End. कर्तृकर्मिपर्यायात् यत् स्यात् कविचः पुरुषोयथा ।
संख्याशब्दादवयवे तयडायट्च युज्यते ।
यथा द्वावयवौ यस्य द्वितयंत्रितयं तथा ।
डिलादौ त्रितयौ ज्ञेया इयं चयमुदाहृतं ।
तथा शेषा निपात्यास्ते यथागममुदाहृताः ॥

Colophon. इति रत्नावल्यां तद्धितप्रक्रिया समाप्ता ।

विषयः । सन्धिप्रसारात् समाकृष्य सार मच्छिन्नं पद्यात्मकमिदं व्याकरणं । तत्र सन्ध्यव कारकसमासतद्धितपादाः ॥

No. 230. रत्नावली । Substance, country-made paper, 14×4 inches. Folia, 150. Lines, 9 on a page. Extent, 6000 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Santos *via* Tangail, Babu Bhuvana Candra Sena, Kavirāja. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. अथ ज्वरचिकित्सा ।
नागर देवकाष्ठञ्च धन्याकं इहतीद्वय ।
दद्यात् पाचनकं पूर्व्वं ज्वरितानां ज्वरापहं ॥
नागरादिमर्व्वजेषु ।
शतावरीगुडूचीभ्यां सरसोयत्नपीडितं ।
गुडप्रगाढः शमयेत् सद्योऽनिलक्षतं ज्वरं ॥
विल्वादिपञ्चमूलस्य क्वाथः स्याद्वातिकज्वरे ॥

End. आयुःकामां नवस्त्रीभिः संयोगं गन्धमर्द्दति ॥
स्नानानुलेपनहिमानिलखण्डकाद्य
शीताम्बुदुग्धरसयूषसुराप्रपन्नाः ।
सेवेत चानुशमनं विरतौ रतस्य
तस्यैवमाशु वपुषः पुनरेति कामः ॥

Colophon. इति रत्नावल्यां वशीकरण्याद्यधिकारगुम्फनं ॥ समाप्तोयं ग्रन्थः ॥

विषयः । इति रत्नावल्यां ज्वराधिकारगुम्फनं । इति अतिसारगुम्फनं । इति अतीसारचिकित्सागुम्फनं । इति पञ्चीसङ्ग्रहणधिकारगुम्फनं । इति अर्शोऽधिकारगुम्फनं । इति-अग्निमान्द्याजीर्णाद्यधिकारगुम्फनं । इति क्रिमिचिकित्सागुम्फनं । इति पाण्डुकामलाचनीस

काधिकारगुम्फनं। इति रक्तपित्ताधिकारगुम्फनं। इति राजयक्ष्माधिकारगुम्फनं। इति कासाधिकारगुम्फनं। इति हिक्काश्वासाधिकारगुम्फनं। इति स्वरभेदाधिकारगुम्फनं। इति तृष्णाधिकारगुम्फनं। इति मूर्च्छाधिकारगुम्फनं। मदात्य × परमदपानाजीर्णपानविभ्रमाधिकारगुम्फनं। इति दाहाधिकारगुम्फनं। इति उन्मादाधिकारगुम्फनं। इति अपस्माराधिकारगुम्फनं। इति वातरोगाधिकारगुम्फनं। इति वातरक्ताधिकारगुम्फनं। इति उरुस्तम्भाधिकारगुम्फनं। इति आमवाताधिकारगुम्फनं। इति शूलाधिकारगुम्फनं। इति उदावर्त्तगुल्म-हृद्रोग उरोग्रह-मूत्रकृच्छ्र-मूत्राघात- मूत्रातिसार अश्मरी- प्रमेह- स्थौल्य-दौर्गन्धि- पाणिपादस्वेदशोथयकृत्- शोथ-मुष्कवृद्धिब्रध्न- गलगण्ड - गण्डमाला- ग्रन्थ्यर्बुदापची- श्लीपद- विद्रधी- व्रणशोथ- शारीरागन्तुव्रणाद्यधिकारगुम्फनं। इति भग्नाधिकार-समाप्तः। इति-भगन्दर, नाडीव्रण, उपदंश शूकदोष, कुष्ठ, शीतपित्त, अम्लपित्त, विसर्प, स्नायुरोग, मसूरिका, क्षुद्ररोग, मुखरोग, कर्णरोग, नासारोग, नेत्ररोग, शिरोरोग, असृग्दर, सोमरोग, स्त्रीरोगाद्यधिकारगुम्फनं। अथ बालाधिकारः। इति बालरोगाधिकारगुम्फनं। इति विषाधिकारगुम्फनं। इति रसायनाधिकारगुम्फनं। इति वृष्याधिकारगुम्फन्। इति ध्वजभङ्गाधिकारगुम्फन। इति रत्नावल्यां वशीकरणाद्यधिकारगुम्फनं॥ इति॥

No. 231. रमलनवरत्नम् By परमसुखोपाध्यायः। Substance, country-made paper, 13×6 inches Folia, 27. Lines, 15 on a page. Extent, 1250 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1875. Place of deposit, District Chāpra, P. O. Gopālganj, Harapurā, Jagadeo Paṇḍita. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः॥

लम्बोदरं विघ्नविनाशनञ्च नत्वा भवानीतनयं गजास्यम्।
यस्य प्रसादेन सुराः समस्तास्तिष्ठन्ति स्वे स्वे च पदे सदैव॥
नत्वा श्रीरमलाचार्य्यान् परमाद्यसुखाभिधैः।
उद्धृतं रमलाम्भोधेः नवरत्नं सुशोभनं॥ इत्यादि।

End. चन्द्रादीनां ससर्व्वस्थाज्जनानां प्रवलाभकृत्।
भूमिकम्पो भवेच्चापि कारुकानाञ्च इष्टकृत्॥
फलं वायव्यदिग्भागे विशेषेण प्रजायते।
यद्यत्र कुशलं वाक्यादधिकं यत्र कुत्रचित।
रामसुतस्य तत् सर्व्वं निर्मलं कुरु सादरात्॥

Colophon. इति श्रीसनात्यकुलावतंसपरमसुखोपाध्यायकृते रमलनवरत्ने वर्षफलं नाम नवमं रत्नं समाप्तं ॥ संवत १८७५ ।

विषयः । १ रत्ने संज्ञादिकथनं । २ बलाबलविचारकथनं । ३ प्रश्नोपकरणकथनं । ४ प्रश्नादिकथनं । ५ प्रश्नावध्यादिकथन । ६ मुष्टिप्रश्नकथनं । ७ मूकप्रश्नकथनं । ८ चौरादिनामकथनं । ९ वर्षफलकथनं ॥

No. 232. रवीन्द्वोर्ग्रहणोपायः । By रामचन्द्रशर्म्मा । Substance, country-made paper, 15×3 inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 120 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, zilla Medinipur, post Gadvetā, grāma Khunverā, Babu Vaikunṭhanātha Cakravarti. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीरामः ।

श्रीरामचन्द्रशर्म्मेमं वक्ति पण्डिततुष्टयं ।
रवीन्द्वोर्ग्रहणोपाय सुगम सुपरिस्फुटं ॥
स्वाङ्काब्धा भुजभागाः सुखाद्धूर्ह्नाः खघ्नतिथ्युताः ।
तद्धूर्ह्नाः + खघ्नयूनाः खभोद्धाब्धकृतयुताः ॥ इत्यादि ॥

End. एवमानीतचासक्रमात् पूर्व्वं लिखेत् स्थित्यर्द्धपर्य्यन्तेन पूर्व्ववत् स्पर्शादिवालनिर्णयः । सूर्य्यो × × न्यूनवासः कदाचिदपि न दृश्यो मध्याह्ने चाद्रमांशन्यूनोपि प्रायेणादृश्य इति विस्तर्षः ।

Colophon. इति श्रीरामचन्द्रभट्टाचार्य्यविरचितो रवीन्द्वोर्ग्रहणोपायः समाप्तः ।

विषयः । चन्द्रसूर्य्यग्रहणगणना ।

No. 233. रसकल्पद्रुमः । By जगन्नाथमिश्र । Substance, palm-leaf 16×1 inches. Folia, 189. Lines, 5 on a page. Extent, 5800 slokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Zilla Puri, parganā Rāhān, grāma Jagannātha Vidyādharapura, Paṇḍita Rāmacandra Misra. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

काधिकारगुम्फनं। इति रक्तपित्ताधिकारगुम्फनं। इति राजयक्ष्माधिकारगुम्फनं। इति कासाधिकारगुम्फनं। इति हिक्काश्वासाधिकारगुम्फनं। इति स्वरभेदाधिकारगुम्फनं। इति छर्ध्यधिकारगुम्फनं। इति मूर्च्छाधिकारगुम्फनं। मदात्य × परमदपानाजीर्णपानविभ्रमाधिकारगुम्फनं। इति दाहाधिकारगुम्फनं। इति उन्मादाधिकारगुम्फनं। इति अपस्माराधिकारगुम्फनं। इति वातरोगाधिकारगुम्फनं। इति वातरक्ताधिकारगुम्फनं। इति उरुस्तम्भाधिकारगुम्फनं। इति आमवाताधिकारगुम्फनं। इति शूलाधिकारगुम्फनं। इति उदावर्त्तगुल्म-हृद्रोग उदरोपद्रव-मूत्रकृच्छ्र-मूत्राघात-मूत्रातिसार अश्मरी-प्रमेह-स्थौल्य-दौर्गन्ध्य-पाणिपादस्वेदशोषयकृत्-शोथ-मुष्कवृद्धिबध्न-गलगण्ड-गण्डमाला-ग्रन्थ्यर्बुदापची-श्लीपद-विद्रधी-व्रणशोथ-शारीरागन्तुव्रणाद्यधिकारगुम्फनं। इति भग्नाधिकार-समाप्तः। इति-भगन्दर, नाडीव्रण, उपदंश शूकदोष, कुष्ठ, शीतपित्त, अम्लपित्त, विसर्प, स्नायुरोग, मसूरिका, क्षुद्ररोग, मुखरोग, कर्णरोग, नासारोग, नेत्ररोग, शिरोरोग, असृग्दर, सोमरोग, स्त्रीरोगाद्यधिकारगुम्फनं। अथ बालाधिकारः। इति बालरोगाधिकारगुम्फनं। इति विषाधिकारगुम्फनं। इति रसायनाधिकारगुम्फनं। इति वृष्याधिकारगुम्फन। इति ध्वजभङ्गाधिकारगुम्फन। इति रत्नावल्यां वशीकरणाद्यधिकारगुम्फनं॥ इति॥

No. 231. रमलनवरत्नम् By परमसुखोपाध्यायः। Substance, country-made paper, 13×6 inches. Folia, 27. Lines, 15 on a page. Extent, 1250 slokas. Character, Nāgara. Date, Samvat 1875. Place of deposit, District Chāpra, P. O. Gopālganj, Harapurā, Jagadeo Pandita. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः॥

लम्बोदरं विघ्नविनाशनञ्च नत्वा भवानीतनयं गजास्यम्।
यस्य प्रसादेन सुराः समस्तास्तिष्ठन्ति स्वे स्वे च पदे सदैव॥
नत्वा श्रीरमलाचार्य्यान् परमाद्यसुखाभिधैः।
उद्धृतं रमलाम्भोधेः नवरत्नं सुशोभनं॥ इत्यादि।

End. अश्वादीनां समस्तानां प्रवक्ताभवत्।
भूमिकम्पो भवेच्चापि कालकालाञ्च इदिकत्॥
फलं वायव्यदिग्भागे विशेषेण प्रजायते।
यद्यत्र कुत्रतं वाक्याद्धिकं यत्र कुत्रचित।
रामसुतश्च तत् सर्वं निर्मलं कुरु सादरात्॥

No. 234. रसरत्नाकरः । By नित्यनाथसिद्धः । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 26. Lines, 10 on a page. Character, Nāgari. Date ? Place of deposit, Śisoyā, district Chāprā, Paṇḍita Rāmanātha Miśra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. सिद्धिः श्रीगणेशाय नमः ।
अथ स्थावरविषनिवारणं ।
पुत्रजीवफलान् (फलानां) शीततोयेन पेषयेत् ।
तामेव चाञ्जने पाने लेपे सर्व्वविषापहः । इत्यादि

End. भोजनान्ते सदाखादेद्रुचपौष्टासकासजित् ।
यदुक्तं तत्प्रयत्नाच्च वटी च्याखाप्रभावती ॥

Colophon. इति श्रीपार्व्वतीपुत्रनित्यनाथसिद्धविरचिते रसरत्नाकरे चर्म्मादिनिवारणोनाम सप्तमोपदेशः ॥

विषयः । १ उपदेशे स्थावरविषशस्त्रनिवारणरसशोधनमारणादिकथनम् ॥ २ सर्व्वलौहादिशोधनमारणकथनं । ३ ज्वरादिपाण्डुरोगनिवारणकथनं । ४ रसादिनिरूपणं । ५ गुल्मशूलादिनिवारणं । ६ भगन्दरादिनिवारणं । ७ उपदेशे चर्म्मादिनिवारणं ।

No. 235. रसाब्धिः (वल्लभमतानुगः) कीटदसः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 89. Lines, 7 on a page. Extent, 1246 ślokas. Character, Nāgari. Date ? Place of deposit, Benares City. Late Hariś Candra Babu. Appearance, very old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ।
नौमि श्रीकृष्णदेवं नमतिमतिमतो (.) त्पसंकल्पकल्पादद्यान्न (...) प्रसन्नयनक (...) नर्वात्मबोधः (इतः चतौवास्यहलात् कीडदृडलाचापडनीयं .

End. वंशे श्रीवल्लभस्य स्वयमखिलजनानुद्धरिष्यन् कृपातो-
य (...) विभूय लोके जयति स विदितो विट्ठलेशाख्यकृष्णः ।

काधिकारगुम्फनं। इति रक्तपित्ताधिकारगुम्फनं। इति राजयक्ष्माधिकारगुम्फनं। इति कासाधिकारगुम्फनं। इति हिक्काश्वासाधिकारगुम्फनं। इति स्वरभेदाधिकारगुम्फनं। इति तृष्णाधिकारगुम्फनं। इति मूर्च्छाधिकारगुम्फनं। मदात्य × परमदपानाजीर्णपानविभ्रमाधिकारगुम्फनं। इति दाहाधिकारगुम्फनं। इति उन्मादाधिकारगुम्फनं। इति अपस्माराधिकारगुम्फनं। इति वातरोगाधिकारगुम्फनं। इति वातरक्ताधिकारगुम्फनं। इति उरुस्तम्भाधिकारगुम्फनं। इति आमवाताधिकारगुम्फनं। इति शूलाधिकारगुम्फनं। इति उदावर्त्तगुल्म-हृद्रोग उदरोमल-मूत्रकृच्छ्र-मूत्राघात- मूत्रातिसार अश्मरी- प्रमेह- स्थौल्य-दौर्गन्धि- पाणिपादस्वेदशोषयकृत्- शोथ-मुष्कहृद्धिव्रध्न- गलगण्ड - गण्डमाला- ग्रन्थ्यर्व्बुदापची- श्लीपद- विद्रधी- व्रणशोथ- शारीरागण्डव्रणाद्यधिकारगुम्फनं। इति भग्नाधिकार-समाप्तः। इति-भगन्दर, नाडीव्रण, उपदंश शूकदोष, कुष्ठ, शीतपित्त, अम्लपित्त, विसर्प, स्नायुरोग, मसूरिका, क्षुद्ररोग, मुखरोग, कर्णरोग, नासारोग, नेत्ररोग, शिरोरोग, असृग्दर, सोमरोग, स्त्रीरोगाद्यधिकारगुम्फनं। अथ बालाधिकारः। इति बालरोगाधिकारगुम्फनं। इति विषाधिकारगुम्फनं। इति रसायनाधिकारगुम्फनं। इति दृष्याधिकारगुम्फन्। इति ध्वजभङ्गाधिकारगुम्फन। इति रत्नावल्यां वशीकरणाद्यधिकारगुम्फनं॥ इति॥

No. 231. **रमलनवरत्नम्** By **परमसुखोपाध्यायः।** Substance, country-made paper, 13×6 inches Folia, 27. Lines, 15 on a page. Extent, 1250 slokas. Character, Nāgara. Date, Samvat 1875. Place of deposit, District Chāpra, P. O. Gopālganj, Harapurā, Jagadeo Paṇḍita. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः॥

लम्बोदरं विघ्नविनाशनञ्च नत्वा भवानीतनयं गजास्यम्।
यस्य प्रसादेन सुराः समस्तास्तिष्ठन्ति स्वे स्वे च पदे सदैव॥
नत्वा श्रीरमलाचार्य्यान् परमाद्यसुखाभिधैः।
उद्धृतं रमलाम्भोधेः नवरत्नं सुशोभनं॥ इत्यादि।

End. अन्यादीनां ससर्व्वस्याज्जनानां प्रवत्ताभवत्।
भूमिकम्पो भवेच्चापि काष्ठकानाञ्च हर्षितत्॥
फलं वायव्यदिग्भागे विशेषेण प्रजायते।
यद्यत्र कुशलं वास्याद्धिकं यत्र कुत्रचित्।
रामसुतस्य तत् सर्व्वं निर्म्मलं कुरु सादरात्॥

No. 237. रामसारसंग्रहः । Substance, country-made paper, 13 x 5½ inches. Folia, 22. Lines, 7 on a page. Extent, 320 ślokas. Character, Nāgarā. Date ? Place of deposit, Purī, Śaṅkara Māṭha. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।

ऐश्वर्य्यमात्मं पुरुषं भजेत् । इति सामवेदे ।
ॐ प्रकाशो रामचन्द्रस्य परं ब्रह्म प्रकाशितं ।
भास्करस्य यथा धर्म्मश्चन्द्रस्य चन्द्रिकोज्ज्वलं ॥
रामस्यातिप्रियं नाम चादिसूक्तं समातकं ।
सहस्रनामसहं × विष्णोर्नारायणस्य च ॥
निर्गुणं सगुणश्चैव परमात्मा तथैव च ।
एते चांशा हि रामस्य पूर्व्वे चान्ते च मध्यमः । इत्यादि ।

End. आदिकाव्यमिदं राम त्वयि सर्व्वं प्रतिष्ठितं ।
न × त्तोचतिकायानां यशोभाग्याद्यवाहते ॥ (?)

Colophon. इति श्रीरामसारसंग्रहः सम्पूर्णः ॥ श्रीरामचन्द्रार्पणमस्तु
श्रीरस्तु । यदक्षरं पदं भ्रष्टं मात्राहीनं च यद्भवेत् ।
तत् सर्व्वं क्षमतां देव प्रसीद परमेश्वर ॥
श्रीराम ।

विषयः । श्रीरामचन्द्रस्य परब्रह्मत्वज्ञापककतिपयप्रतीपकवचनसङ्ग्रहः ।

No. 238. रामाद्वारः । Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 224. Lines, 10 on a page. Extent, 4,800 ślokas. Character, Nāgara. Date, 1874 Saṃvat. Place of deposit, Benares, Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. नमस्तेऽस्त्वखिलनिर्माणचाससंसृतिकर्मणे ।
चित्सदानन्दरूपाय विष्णवे परमात्मने ॥ १ ॥
आचार्यं नमस्कृत्य पूर्णप्रज्ञाभिधमादरात्
तद्धावहतिः क्रियते यथाशक्ति निरूपिता ॥ २ ॥

काधिकारगुम्फनं। इति रक्तपित्ताधिकारगुम्फनं। इति राजयक्ष्माधिकारगुम्फनं। इति कासाधिकारगुम्फनं। इति हिक्काश्वासाधिकारगुम्फनं। इति स्वरभेदाधिकारगुम्फनं। इति तृष्णाधिकारगुम्फनं। इति मूर्च्छाधिकारगुम्फनं। मदात्य × परमदपानाजीर्णपानविभ्रमाधिकारगुम्फनं। इति दाहाधिकारगुम्फनं। इति उन्मादाधिकारगुम्फनं। इति अपस्माराधिकारगुम्फनं। इति वातरोगाधिकारगुम्फनं। इति वातरक्ताधिकारगुम्फनं। इति ऊरुस्तम्भाधिकारगुम्फनं। इति आमवाताधिकारगुम्फनं। इति शूलाधिकारगुम्फनं। इति उदावर्त्तगुल्म-हृद्रोग उरोग्रह-मूत्रकृच्छ्र-मूत्राघात-मूत्रातिसार अश्मरी-प्रमेह-स्थौल्य-दौर्गन्धि-पाणिपादस्वेदशीघ्यदत्-शोथ-मुष्कवृद्धिव्रध्न-गलगण्ड-गण्डमाला-ग्रन्थ्यर्बुदापची-श्लीपद-विद्रधी-व्रणशोथ-शारीरागण्डव्रणाद्यधिकारगुम्फनं। इति भग्नाधिकार-समाप्तः। इति-भगन्दर, नाडीव्रण, उपदंश शूकदोष, कुष्ठ, शीतपित्त, अम्लपित्त, विसर्प, स्नायुरोग, मसूरिका, क्षुद्ररोग, मुखरोग, कर्णरोग, नासारोग, नेत्ररोग, शिरोरोग, असृग्दर, सोमरोग, स्त्रीरोगाद्यधिकारगुम्फनं। अथ बालाधिकारः। इति बालरोगाधिकारगुम्फनं। इति विषाधिकारगुम्फनं। इति रसायनाधिकारगुम्फनं। इति वृष्याधिकारगुम्फन्। इति ध्वजभङ्गाधिकारगुम्फन। इति रत्नावल्यां वशीकरणाद्यधिकारगुम्फनं ॥ इति ॥

No. 231. रमलनवरत्नम् By परमसुखोपाध्यायः। Substance, country-made paper, 13×6 inches. Folia, 27. Lines, 15 on a page. Extent, 1250 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1875. Place of deposit, District Chāpra, P. O. Gopālganj, Harapurā, Jagadeo Paṇḍita. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

लम्बोदरं विघ्नविनाशनञ्च नत्वा भवानीतनयं गजास्यम्।
यस्य प्रसादेन सुराः समस्तास्तिष्ठन्ति स्वे स्वे च पदे सदैव ॥
नत्वा श्रीरमलाचार्य्यान् परमाद्यसुखाभिधैः।
उद्धृतं रमलाम्भोधेः नवरत्नं सुशोभनं ॥ इत्यादि।

End. चन्द्रादीनां ससर्व्वेषामगमानां प्रयत्नाभवत्।
भूमिकम्पो भवेच्चापि कारुकानाञ्च इद्विहत् ॥
फलं वायव्यदिग्भागे विशेषेण प्रजायते।
यद्यत्र कुशलं वाक्याद्धिकं यच कुत्रचित।
रामसुतस्य तत् सर्व्वं निर्मलं कुरु सादरात् ॥

Colophon. समाप्तं चातुर्मास्यहौत्रम् ।

विषयः । पञ्चमप्रश्नचातुर्मास्यसूत्रभाष्यवृत्तिः ।

No. 241. रामाण्डारभाष्यम् । Substance, country-made paper, 14 × 6 inches. Folia, 140. Lines, 10 on a page. Extent, 3,080 slokas. Character, Nāgara. Date, 1844 Saṃvat. Place of deposit, Benares, Gobinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ श्रीगणेशाय नमः ।

आदौ तावत् परिभाषायामेकविंशतिर्यज्ञा व्याख्येयतया प्रतिज्ञाताः [प्रति]ज्ञातेषु पाकयज्ञाः सप्त गृह्ये व्याख्याताः शेषेषु हविर्यज्ञाः सप्त कर्माणि, अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्याम इत्यारभ्य यथान्वारम्भणीयेत्येवमन्तोक्तानि दर्शपूर्णमासादीनि, पिण्डपितृयज्ञाधानाग्निहोत्राग्रयणपशुबन्ध-चातुर्मास्यानीत्यादीनि प्रकरणे प्रत्यवायाः भवन्ति ।

End. केचित् प्रथमाधाने निशायामतीतायां सत्यां । तस्मात्तिशात् अग्निहोत्र मारब्धव्यमिति वदन्ति । अन्ये तु होमकाले अग्न्युत्पत्तेरनधिकारात् वचनाभावाच्चापरेद्युः सोमे नारब्धव्यमिति । अथेष्ट्यनन्तरमेवाग्निहोत्रारम्भार्थं अवश्यं सायमग्निहोत्रमिति वक्तव्यं संतिष्ठत इत्यस्य न्यायप्राप्तानुवादत्वात् न तन्निर्देशक्रमो विवक्षित इति ।

Colophon. सप्तमः पटलः । समाप्तःप्रश्नः । सोमे रामाण्डारभाष्यम् सम्वत् १८४४ ।

विषयः । आपस्तम्बश्रौतसूत्रभाष्यव्याख्या ।

No. 242. रामायणटीका मुक्ताहारः । Substance, palm-leaf, 14 × 1½ inches. Folia, 178. Lines, 5 on a page. Extent, 4250 slokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, district Puri, pargaṇa Rāhan, grāma Jagannātha, Vidyādharapura, Paṇḍit Rāmacandra Misra. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. स जयति रघुवंशतिलकः कौशल्याहृदयनन्दनो रामः ।
दशवदननिधनकारी दाशरथिः पुण्डरीकाक्षः ॥

कूजन्तं रामरामेति मधुरं मधुराक्षरम् ।
आरुह्य कविताशाखां वन्दे वाल्मीकिकोकिलम् ॥
क्वाहं मन्दमतिर्गभीरमधुरं रामायणं तत् क्व च
व्याख्यानेऽस्य परिश्रमश्रमवतो ह्यास्पदं धीमताम् ।
को भारोऽत्र मम स्वयं कुलगुरुः कोदण्डपाणिः कृपा-
कूपारो रचयत्यदः सपदि मज्जिह्वाग्रसिंहासनम् ॥
एवं पूर्वस्मिन् काण्डे दीनसंरक्षणरूपो धर्मोऽनुष्ठितः
अथ किष्किन्धाकाण्डे मित्रसंरक्षणधर्मो ऽनुष्ठाप्यते ॥ इत्यादि ॥

End. ते वयं कपिराजस्य सर्व्वे वचन कारिणः ।
कृतां × × × मुपासते
शुद्धं तस्मिंश्च काकुत्स्थे सुग्रीवे च सलक्ष्मणे ।
गतानामपि सर्व्वेषां तत्र नो नास्ति जीवितं ॥

Colophon. इति श्रीमत्किष्किन्धाव्याख्याने मुक्ताहारे सप्तपञ्चाशत्सर्गः ।

विषयः । रामायणस्य व्याख्यानम् ॥

No. 243. रामायणटीका पीताम्बरः (अयोध्याकाण्डस्य द्वादशसर्गपर्य्यन्तः) By गोविन्दराजः । Substance, country-made paper, 12×6 inches, Folia, 39. Lines, 24 on a page. Extent, 2300 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Purā, Rājgopāl Maṭha, Mohanta Śri Raghunandana Rāmānuja Dāsa. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।
आर्यं आर्यं शठारेः प्रमदमवपुषः फुल्लपद्मारविन्दा
द्राक्षोद्याक्षोद्य वाचा प्रकृतिमधुरया प्रोच्य विद्वज्जनेभ्यः ।
गोविन्दार्यैः सुधीशः कुशिककुलमणिर्मूढगाढाशयानां
सम्यक् साकेतकाण्डं सरसजनमुदे सादरं व्याकरोति ॥
प्रथमे काण्डे एतस्मिन्नन्तरे विष्णुरित्यादिना यतो वा इमानीत्यादिश्रुति-
प्रतिपादितं जगत्कारणत्वं ... ... प्राप्तजीवस्वरूपमत्र निरूप्यते
इत्यादि ।

इति श्रीकुशिककुलतिलकगोविन्दराजविरचिते श्रीरामायणभूषणे अयोध्याकाण्डव्याख्याने पीताम्बराख्याने प्रथमःसर्गः ।

End. यवीयसी 'कनिष्ठमहिषी' मते वा मध्यमाजातेत्यत्र मध्यमासर्व्वराजपत्न्यपेक्षया देवाभिपन्ना देवाभीष्टा तथा प्रभावं तादृशप्रभावयुक्तं अप्रतिहतप्रभावमित्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीपीताम्बरे द्वादशः सर्गः ।

विषयः । रामायणस्य व्याख्यानम् ।

No. 244. रामोत्तरतापनीटीका, सुधा । By भट्टमधुमुकुन्दसूरि । Substance, country-made paper, 1×5 inches. Folia, 18. Lines, 20 on a page. Extent, 1080 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Rājguru's Matha, Ganesamahalla, Benares City. Appearance, very old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ रामाय नमः ।

अन्तर्यामिणमात्मानमद्वतं ब्रह्म निर्मलं ।
यत्साक्षादपरोक्षाच्च तं श्रीरामं भजे (...) सा ।
इदमस्तिवचाच : याज्ञवल्क्यमित्याद्याथर्वणचरणाख्या श्रीरामोत्तरतापनीयोपनिषत् तस्यायमल्पाक्षरव्याख्या प्र(...)यते ।

End. यो विमुक्तमितीति, एतत् चेष्टनेनापि यदा जन्मान्तरिता इति जन्मभिरन्तरिता अनेकजन्मकृता दोषा न मुञ्चन्ति, तदा किं वक्तव्यं उपासनायां कृतायामिति . इतिग्रन्थो ब्रह्मणोपदेशसमाप्तौ ।
यद्व्याख्यातं मया किञ्चित् श्रीयबोधानुसारतः ।
तं क्षमध्वं बुधैः शुद्धैरेव वदोषविर्मया ।

Colophon. श्रीमद्वभवल्लभमधुमुकुन्दसूरिकृतायां श्रीरामोत्तरतापनीटीकायां सुधाख्यायां चतुर्थकण्डिका समाप्ता ।

विषयः । श्रीरामोत्तर-तापनी-व्याख्या .

No. 245. यज्ञदेवी सोमप्रयोगः। Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 148. Lines, 10 on a page. Extent, 3250 slokas. Character, Nāgari. Date ? Place of deposit, Venares, Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. यस्य ज्ञानमनन्तं सदानं तस्य वामनं। भक्तियंस्यानन्तं समनन्तं गुरुं नौमि॥ चाश्वलायनशाखिनो यजमानस्य बौधायनीयेन सोमप्रयोगः तत्राधनि-पूर्व्वकसोमेन ऋतुनचत्रादिनियमः।

End. चंतएव शांखायनेन सोमाङ्गत्वेन ऽप्तेपि सायमग्निहोत्रे चस्यैवानधिकारः॥

Colophon.

विषयः। सोमाध्वर्यवः प्रयोगः।

No. 246. यज्ञाग्निप्रमाणं। Substance, country-made paper, 20 × 3 inches. Folia, 5. Lines, 7 on a page. Extent, 110 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, zilla Mymansing, pargaṇa Aṭiyā, post Jāmurki, grām Hālāliya, Paṇḍita Harinātha Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. नमो गणेशाय।

अथ यज्ञाग्निप्रमाणवचनानि लिख्यन्ते। यज्ञाग्निविधौ विशेषमाह लिङ्ग क्रियासारयोः।

करोमीति विनिश्चित्य यागमण्डपमारभेत्।

भूमिं हत्वा तु निःशल्यां मण्डपं रचयेत् सुधीः॥ इत्यादि।

End. भोज्यादिकं यथाशक्त्या विप्रेभ्यः प्रतिपादयेत्।

पिङ्गलामते विशेषमाह।

शिवलिङ्गे यज्ञभूमौ वासुदेवे × × × × ×

गणेशे सूर्य्यभूमौ च कपिले वचनं तथा॥

Colophon. इति लिङ्गक्रियासारे यज्ञाग्निप्रमाणम्॥

विषयः। यज्ञाग्निस्थानविधायकप्रमाणसङ्ग्रहः।

No. 247. रुद्राग्निप्रयोगः । Substance, country-made paper, 20×3 inches. Folia, 18 Lines, 6 on a page. Extent, 324 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, zilla Mayamansing, Parganā Aṭiyā, post Jāmurki, grāma Hālalia, Paṇḍita Harinātha Vidyāvāgīśa Appearance, old. Prose and verse. Generally correct

Beginning. नमः शङ्कराय ।

अथ रुद्राग्निप्रयोगः । तत्र यागपूर्व्वस्मिन् नवमे सप्तमे पञ्चमे तृतीये सद्यो-वा कर्त्तुरनुकूले चन्द्रताराम्विते शुभसमये अङ्कुरारोपणं यागमण्डपो × × मण्डपे कुर्य्यात् ॥

तत्र मङ्गलतूर्य्यशब्द × × पुरःसरमुदङ्मुखं ब्राह्मणत्रयमुपवेश्य वस्त्रालङ्कार-गन्धमाल्याद्यैः समभ्यर्च्य ॐ अद्य मत्कर्त्तव्यचयशीर्षपञ्चरात्रोक्तरुद्राग्निविधिना अचलशिवलिङ्गप्रतिष्ठाप्राक्कर्त्तव्यमङ्गलाङ्कुरारोपणकर्म्मणि ॐ पुण्याहं भवन्तो ब्रुवन्तु इति त्रिः श्रावयेत् इत्यादि ॥

End. ततो होमादिभ्योऽन्नादिकं दत्त्वा ब्राह्मणेभ्यो यथाशक्ति भोज्यादिकं दद्यात् ।

Colophon. इति चयशीर्षपञ्चरात्रोक्तरुद्राग्निविधिना अचलशिवप्रतिष्ठाप्रयोगः समाप्तः ।

No. 248. लघुवार्त्तिकम् By उत्तमश्लोक-यति । Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 3. Lines, 16 on a page. Extent, 100 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi Benares City, Paṇḍita Vāmanācārya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा जगद्धेतुः सदादि तत् ।
वेदवेत्तुरपि ब्रह्म तद्वदादेव गीयते ॥
न प्रतीचि ब्रह्मदृष्टिं विधत्त तत्त्वमादिगीः .

End. इत्थं जैमिनिबादरायणकृते तन्त्रद्वये × × × ।
पूर्व्वाचार्य्यवरैः × शब्दनिवहैः स्पष्टीकृता विस्तरम् ।
ते संक्षिप्य यथामतीव सुगमैः शब्दैः प्रकाशीकृताः ।
श्रीमद्विश्वपतेर्विभासनयतानायस्य तुष्टौ सदा ॥

Colophon. इति श्रीमत्पुरुषोत्तमकृतिशिष्टरेण उत्तमश्लोकयतिना विरचिते लघुवा-
र्त्तिके चतुर्थस्य चतुर्थः ।

विषयः । संक्षिप्तव्याकरणविवरणम् .

No. 249. लघुशब्देन्दुशेखरव्याख्या By भैरव । Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folia, 203 Lines, 9 on a page. Character, Nāgara. Date - ? Place of deposit, Patna City, Saṃskṛta-Sañjivani, Paṇḍita Jayanārāyaṇa Vājapeyi Appearance, new. Prose. Incorrect

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

सीतार्चितपाद × × युगलं ध्यात्वा द्वितीयं × × ।
× × ज्ञानमयीं दधानमपरं चक्राम्बुजं जानुनि ॥
कुर्वे चन्द्रकलां शिवां शिवार्चितां × × × × ×
× × × × × × × ।
शब्देन्दुशेखरस्येयं टीका चन्द्रकलाभिधा
रच्यते भैरवेणाथ × × × × यथा बुधाः ।

End. खण्डितं ॥

विषयः । लघुशब्देन्दुशेखरस्य व्याख्यानं ।

No. 250. ललितत्रिभङ्गस्तोत्रम् By विठठल । Substance, country-made paper, 10 x 5 inches. Folia, 4. Lines, 11 on a page. Extent, 88 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Bābu Hariścandra. Appearance, new. Verse Correct.

Beginning. श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ।

नमः पितृपदाम्भोजरेणुभ्यो यन्निवेदनात् ।
चमत्कुरुते निष्कलङ्कं श्रीकृष्णचरणामृतं ॥

End. चर्व्वं मदीय इत्येषा महार्त्तो वचिता परं ।
तेन प्रसन्नो भवतु दासे श्रीविठ्ठले प्रभुः ॥

Colophon. इति श्रीगोस्वामिश्रीमत्विट्ठलनाथविरचितं ललितत्रिभङ्गं समाप्तम् ।

विषयः । श्रीकृष्णस्तुतिः ।

No. 251. ललिताख्यपरिभाषा By पुरुषोत्तम । Substance, palm-leaf, 15 x $1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 26. Lines, 6 on a page Extent, 1240 slokas. Character, Uria. Date ? Place of deposit, Purī, Bramhacārimaṭha, Paṇḍita Valadeva Bramhacārī. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

परिव्याप्तता भाषा परिभाषा सा हि एकदेशस्था सकलशास्त्रमभिव्यञ्जयति यथा वेश्मप्रदीप इति । सैव द्विधा, लिङ्गवती विध्यङ्गशेषभूता च । यत्र शब्द एव लिङ्गमुपादीयते सा लिङ्गवती परिभाषा, यथा इको गुणवृद्धी इति ॥ इत्यादि ।

End एवमनया दिशा अन्यत्रापि शब्दप्रयोगो यद्दृन्यायवाक्यानि लिङ्गोदाहरणानि अवगन्तव्यानि ।

Colophon: इति वैयाकरणगजपञ्चाननपुरुषोत्तमविरचिता ललिताख्यपरिभाषा समाप्ता ॥

स्वाधीनपति(भर्तृ)कार्येष्टा वनविहारादिमदनोत्सवंमदाङ्कुरादिमनोरथव्याप्तप्रभृतयः । इदं पुस्तकं रामप्रसादब्रह्मचारिणः ।

ज्येष्ठशुक्लस्य पञ्चम्यां भूपुत्रस्य च वासरे ।
लिखितं परकार्य्यार्थे रामाख्यब्रह्मचारिणा ॥

हरये नमः ।

विषयः । वैयाकरणपरिभाषादिविवेचनं ।

No. 252. लीलारसग्राम् By बालकृष्ण । Substance, country-made paper, 13 x 4 inches. Folia, 16. Lines, 8 on a page. Extent, 384 slokas. Character, Maithil. Date ? Place of deposit, District Chāprā, P. O. Rāmkalā, Bagihi, Paṇḍita Tārādatta Ojhā. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।
अव्यक्तमव्ययं सत्यमचिन्त्यं निर्गुणं गुणं ।
आद्यं वदन्ति यं देवं मत्वाऽतो जयतीश्वरः ॥
श्रीदेवस्य वरं गुरुं गणपतिं भागीरथीं भास्करं
श्रीं देवीमपरां प्रणम्य पितरौ आलंब्य बुद्धीमिणं ।
प्रत्यक्षं [प्र]करोति कौतुककरं सारं जनानां सतां
श्रीलीलारमणं मनोविहरणं श्रीबालकृष्णो वरं ॥
उत्थानौ खलु स्मृतौ शृणु सखे दृष्टौ प्रयोगौ स्मृतौ ।
पुण्यानुगमितौ कृपू प्रकथितौ लौधौ गजे चार्थकैः ॥

End.

सत्स्थाने च सुगन्धदुग्धसहितां सच्छक्रवल्लीं पिबेत् ।
तस्मिन्नेव रतिं वरां सुगमयेत् कुर्य्यात् सदा गर्भिणीं ॥

Colophon.

इतिश्रीमत्पण्डितवेदज्ञकुलोद्भवश्रीज्योतिःस्वरूपात्मजश्रीबालकृष्णविरचिते
लीलारमणे गर्भनिरूपणं नाम षोडशकौतुकं ॥

विषयः । १ । २ । कौतुके संज्ञानिरूपणं । ३ कौ, संज्ञाफलकथनं ॥ ४ कौ, जीवधातु-मूलनिरूपणं । ५ कौ, जीवभेदकथनं ॥ ६ धातुभेदकथनं ॥ ७ मूलभेदकथनं । ८ अतीत-पुरुषायुर्निरूपणं ॥ ९ कौ, वस्तुनामकथनं ॥ १० कौ, कार्य्यविधिनिरूपणं । ११ कौ, स्वर-निरूपणं । १२ पशुपक्षिनिरूपणं । १३ सुभिक्षादिनिरूपणं ॥ १४ युद्धादिनिरूपणं । १५ कौ, निधिस्वरूपनिरूपणं । १६ कौतुके, गर्भनिरूपणं ॥

No. 253. लीलावत्युदाहरणम् By वीरेश्वरदैवज्ञ । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 27. Lines, 16 on a page Character, Maithil. Date ? Place of deposit, District Chāprā, P. O. Rāmkalā, Bagihi, Paṇḍita Rāmadatta Ojhā. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Beginning.

नमो विश्वनाथाय ॥
आदित्यं जगदुद्भवस्थितिविभुं नानाविधं योगिनां ।
ध्येयं ब्रह्मरन्ध्रोर्मिंदोषरहितं पश्यन्ति यं सुन्दरं
भक्तानाम मनोरथार्थफलदं क्लेशत्रयच्छेदकं ।
गीतं सच्छ्रुतिभिः सहोदयमयं वन्दे जगद्भास्करं ।

यथाहं बीजभूतत्वात् गणितं बीजसंज्ञितं ।
व्यक्तञ्च पाटीगणितं प्राङ्गणितविगमाः ॥

End. केचित्तु लीलासुखं व्यासो भूमिलवेन निघ्नमित्यादिना फलमानीय इत्यपचार्य शोध्यं फलमित्याहुः ॥
आसीत् पार्थपुरे विनायक इति ख्यातो महीमण्डले
तर्के भाष्यमतिर्गरिष्ठगणकः प्रौढप्रदीपोक्तिभिः ।
तस्मात् यो जनितामवाप सुगणको गोपालसंज्ञो बुधः
तत्पुत्रेण विवेचितं सुगणितं श्रीभास्करीयन्त्विदं ॥
शाके षट्पञ्चमहीप्रमाणे गताब्दपिण्डे द्विघनस्य (नः म)मासे ।
तर्काप्रधीमन्मतिमारतम्याल्लीलावतीयं विहता समासात् ॥

Colophon. इति भास्कराचार्यविरचितायाः लीलावत्याः श्रीवीरेश्वरदैवज्ञकृतमहा-
ध्वरणं समाप्तं ॥

विषयः । संक्षिप्तलीलावतीव्याख्यानं ॥

No. 254. लोकतत्त्वनिर्णयः By हरिभद्रसूरिः। Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 210 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Dīn-maṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri, Benares City. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. प्रणिपत्यैकमनेकं केवलरूपं जिनोत्तमं भक्त्या ।
भव्यजनबोधनार्थं नृतत्त्वनिगमं प्रवक्ष्यामि ॥
भव्याभव्यविचारो न हि युक्तोऽनुपत्यग्रहणानां ।
कामं तथापि पूर्व्वं परीक्षितव्या बुधैः परिषत् ॥

End. तस्मादमादानिधनं यस्मोवधीमं
अध्या × × × होव तडनैद्यनिरामतुल्यं ।
घोरं दुष्कर्मपवनैरितलोकचक्रं
भाव्यत्वमायतमिदं हि किमीश्वरेण ॥

Colophon. इति श्रीहरिभद्रसूरिकृतो लोकतत्त्वनिर्णयः सम्पूर्णः .

विषयः । मनुष्यतत्त्वनिरूपणम् .

Beginning. श्रीगोकुलेशो जयति ।

श्रीमद्गोकुलमण्डनं वरतनुं कल्याणपाथोनिधिं

विघ्नौघोन्मदनागकुम्भदलनाति × सिंह × × क्रमं ।

भक्तापच्चितम-समूहचरणश्रीसूर्य्यकोटिप्रभं

वन्देऽहं कमलाकरं द्विजवर श्रीवल्लभं सत्प्रिय ॥

End. विद्यानिधिः कामकलानिधिश्च दयानिधिर्वागमृतोदधिश्च ।

तेजोनिधिः सत्गुणकोदधिश्च विराजते वल्लभ एव घोषे ॥ (इतो नास्ति)

विषयः । संगीतेन वल्लभाचार्य्यस्तुतिः ।

No. 259. वल्लभाचार्य्यवंशावली By निर्भय । Substance, country-made paper, 6 × 5 inches. Folia, 30. Lines, 14 on a page. Extent, 300 slokas. Character, Nāgara. Date Saṃvat 1859. Place of deposit, late Bābu Hariścandra, Benares City. Appearance, new. Verse Correct.

Beginning. श्रीविट्ठलवरजो ।

जयति श्रीमदाचार्य्यवंशो येन वशीकृतः ।

ब्रह्मादिदुर्लभः कृष्णो योगिनां पारदो यथा ॥

तन्नामानि प्रवक्ष्यन्ते चिन्तामणिसमानि चि ।

कल्पद्रुमं समालोच्य, प्रकृत्या भाषया कृतं ।

End. गुणरत्नसुधासिन्धूगोस्वामिव्रजभूषणो ।

सौकृतनिर्भयाख्योयं कृतवान्कल्पपादपं ॥

Post Colophon. संवत् १८४३ । ज्येष्ठशुक्लद्वितीयायां रचितोऽयं कल्पद्रुमः ।

योबीजवापमारभ्य फलपाकावधि क्षयं ।

पोषितश्च व्रजतरुं नाथो नापि निवासति ॥

उपाध्यायजयकृष्णदीक्षितेन चाक्षावलोकार्थं लिखितं काकयोली-ग्रामे । संवत् १८५९ मिति फाल्गुनवदि रविवासरे समाप्तम् ।

विषयः । वल्लभाचार्य्यवंशकथनं ।

No. 260. वल्लभाष्टकविवृतिः By वल्लभः। Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 10. Lines, 9 on a page. Extent, 200 slokas. Character, Nāgari. Date ? Place of deposit, late Bābu Hariscandra, Benares City. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः ।
यत्कृपादरजसाप्राप्य मनो मे चञ्चलीकृत ।
तत्कृतानाचार्यपद्मानां विदती यत् प्रवर्तते ॥
विवृतेः सफलत्वाय नत्वा पितृपदाम्बुजं ।
विवृतिः कर्तुमारब्धा मतिविश्वासतो मया ॥

End. पितृपादाब्जकृपया विवृतं वल्लभाष्टकं ।
कृपयन्तु सदाचार्या भृत्ये श्रीविठ्ठले मयि ॥

Colophon. इति श्रीपितृपादाब्जपरागारक्तचेतसा ।
श्रीवल्लभेन विवृतमखिलं वल्लभाष्टकं ॥
इति पितृचरणैकान्ता श्रीवल्लभविरचिता श्रीवल्लभाष्टकविवृतिः सम्पूर्णा ।

विषयः । वल्लभाष्टकव्याख्या ।

No. 261. वसन्तराजशाकुनम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 134. Lines, 9 on a page. Extent, 2680 slokas. Character, Nāgara. Date Saṃvat 1874. Place of deposit, Benares City-Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । निर्विघ्नमस्तु ।
विरञ्चिनारायणशंकरेभ्यः शचीपतिस्कन्दविनायकेभ्यः ।
वाणीभवानीपतिदेवताभ्यः सदा नमस्तोपि नमो वरेभ्यः ।

End. वसन्तराजशाकुने सदागमार्थशोभने ।
समस्तसत्यकौतुके विचारितः क्रियाक्रमे ।

Colophon. इति वसन्तराजशाकुने क्रियाक्रमं नाम एकोनविंशतितमो वर्गः ।
सम्वत् १८७४ माघे मासि ।

विषयः । पशुपक्षिमृगादीनां शुभाशुभसूचकस्वरज्ञानकथनम् ।

No. 262. वाक्यवृत्तिटीका । Substance, palm-leaf, 22 × 2 inches. Folia, 7. Lines, 5 on a page. Extent, 175 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Rājaguru's Maṭha, Gaṇeṣamahallā, Benares City. Appearance, very old. Prose. Correct.

Beginning. पारम्पर्य्येण वेदान्ता यद्वदन्ति परं पदं ।
तदहं ब्रह्मनिर्भेदं × × द्विपदलक्षितम्
मुमुक्षुजनानुजिघृक्षया वाक्यवृत्ति × × × प्रकरणं प्रारभमाणो विघ्नो-
पशमपरमादिप्रयोजनसंसिद्धये परदेवताप्रणामलक्षणमङ्गलाचरणं ×
× ततः सम्पादयन् प्रकरणप्रारम्भापेक्षितमनुबन्धचयञ्च विषयसम्बन्ध-
प्रयोजनलक्षणं संक्षिप्य प्रतिपत्तिसौकर्य्यार्थं कथयति, सर्गेति ।

End. वाक्यवृत्तेरियं वृत्ती रुचिरा रचिता मया ।
पूर्णा × × वतां जाता संगतापुरुषोत्तमे ॥

Colophon. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यशङ्करभगवता विरचितायाः वाक्यवृत्तेः टीका समाप्ता ।

विषयः । वाक्यवृत्तिव्याख्या ।

No. 263. वात्स्यायनभाष्यानुव्याख्या By गङ्गाधर । Substance, country-made paper, 20 × 5 inches. Folia, 238. Lines, 12 on a page. Extent, 17,850 slokas. Character, Bengali. Date, 1292 Sana. Place of deposit, Benares City. Bābu Pareśa Nātha Rāya, Kavirāja. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।
गायत्रीं नामवर्णान्तु दुर्गां वाग्देवतां भजे ।
यां त्रिसन्ध्यां रक्तश्यामशुक्लवर्णां भजेद्द्विजः ॥

यान्वेषान्वीक्षिकीविद्याशासने तु महर्षिणा ।
गौतमेनाक्षपादेन सूत्राण्युक्तान्यशेषतः ॥
व्याख्यातानि च सूत्राणि तानि इत्था महर्षिणा ।
वात्स्यायनेन भाष्येण व्याख्यातं तच्च वार्त्तिकम् ॥
वात्स्यायनकृतं भाष्यं मया व्याख्यायते पुनः ।
असंदिग्धान्यथाव्याख्यानिष्टत्यर्थं स्फुटार्थवत् ॥
पीतं यैरिह सार्षपं मधुधिया तैलं मधु स्वादितं ।
नार्थिभ्यो यदि दीयते मधु तदेवेदं न मध्वित्यमी ॥ इत्यादि ।

End. अस्मिन्, शास्त्रे ये प्रमाणप्रमेय इत्यादिसूत्रेण पदार्था उद्दिष्टास्त एव क्रमेण लक्षणैर्लक्षिता वादप्रतिवादाभ्यां परीक्षिताश्च स्वयमेवाचार्येणाक्षपादगौतमेन महर्षिणेति समाप्तमिदं शास्त्रं उद्दिष्टार्थानमशेषात् ।

Colophon. इत्यक्षपादगौतमप्रणीते न्यायशास्त्रे पञ्चमाध्यायस्य द्वितीयाह्निकस्य वात्स्यायनभाष्ये द्वितीयाह्निकस्य वैद्यगङ्गाधरेणानुव्याख्यातस्य, द्वितीयमाह्निकं समाप्तम् ।

समाप्तः पञ्चमोध्यायः । समाप्तश्चेदं न्यायशास्त्रमिति . गङ्गाधरकृतं वात्स्यायनकृतस्य गौतमन्यायभाष्यस्यानुव्याख्यानं समाप्तमिति. सन १९९१. १८-वैशाख.

विषयः । वात्स्यायनभाष्यव्याख्या ।

No. 264 वाजसनेय्युपनिषद्भाष्यम् । Substance country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 199. Lines, 7 on a page. Extent, 3184 ślokas. Character, Nāgara. Date, Śakābda 1726. Place of deposit, Benares. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥ १ ॥
साधनं ब्रह्मविद्यायाः संहितामौरितं स्फुटे ।
वाजसन्य्युपनिषद्येतद्व्याख्यानं विधिष्यते ।

End. ब्रह्मविदाप्नोति परमित्यादि य एवं वेद इत्यन्तेन ग्रन्थेन या प्रतिपादिता सेयं इति शब्देन परामृश्यते सा च उपनिषत् रहस्यविद्याउपनिषत् नाम चक्षुा परं श्रेय इति व्युत्पत्तेः तादृशी विद्याभिहितेति शेषः ।

Colophon. इति माधवीयवेदार्थप्रकाशे यजुरारण्यके याचष्यानुपनिषदि ब्रह्मवल्ल्याख्यो द्वितीयोऽनुवाकः । शकाब्दा १०७९ ।

विषयः । यजुरारण्यकान्तर्गतयाचष्युपनिषदि ब्रह्मवल्ल्याख्यानुवाकव्याख्या ।

No. 265. विजयप्रदीपिकाटीका By विजयगणि । Substance, country-made paper, 13 x 5 inches. Folia, 280. Lines, 13 on a page. Extent, 10,000 ślokas. Character, Nāgara Date, Saṃvat 1692. Place of deposit, Benares City. Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. अस्य प्रथमपत्रं नास्ति ।

निर्मलजलप्रवाहपटलप्रक्षालितकैलासगिरिगौरतागर्व्यं सर्व्वं क (...)-
यशःपुञ्जजगत्प्रमोदारि निरतिचारं यं चचार विचारचातुरमाचारि-
सहरि भूर्भुवस्त्रयीविदितसुविहितपरम्परा प्रादुरभूत् । (?)

End. श्रियः स्फूर्त्तयस्य सूर्त्तेः पुरस्तादेषा टीका पूरिता दूरितापत् ।
भूयात् सोऽयं सद्गुणश्रेणि × थि जीरापल्लीपार्श्वनाथप्रसिद्धैः ॥ (?)

Colophon. इति श्रीविजयप्रशस्तिकाव्यवृत्तिः (...) श्रीर्भूयात् ।
यस्य काव्यस्य टीकायां सहस्रायामनुष्टुभां ।
सप्तदश संजाता साधिका (......) ॥
महोपाध्यायश्रीविजयगणिविनिर्मितोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । विजयप्रदीपिकानामालङ्कारशास्त्रव्याख्या ।

No. 266. विनायकमाहात्म्यम् । Substance, country-made paper, 14 x 6 inches. Folia, 50. Lines, 12 on a page. Extent, 1500 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1848. Place of deposit, Benares City, late Babu Hariścandra. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । स्कन्द उवाच ।
शिव शम्भो महेशान सर्वज्ञ सुखदायक ।
आख्यानानि सुपुण्यानि श्रुतानि त्वन्मुखाम्बुजात् ॥

End. अयं गोप्यतमः स्कन्दमहिमा ते मयेरितः ।
यस्मात् संगोपनीयश्च गुरोरपि पुरः प्रिये ॥
व्यास उवाच ।
शिवेन गदितो विप्राः स्कन्दाय इच्छते चिरः ।
वैनायकोऽयं महिमा भवङ्गोयोनिवेदितः ।

Colophon. इति स्कन्दपुराणे चतुर्विंशतितमोऽध्यायः ।

विषयः । गणेशमाहात्म्यादिकथनम् .

No. 267. विपाकश्रुतसूत्रम् । Substance, country-made paper. 12¾ × 4 inches. Folia, 74. Lines, 9 on a page. Extent, 1332 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City. Diṅmaṇḍalācārya, Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. पञ्चावागरसामं एगोखय अज्झोदसभयण एक्कारसमा अउद्दससुचेव उद्दिसिज्जन्ति . एक्कं तर ए स्व आयं विसेसु आउ न पावेयं अज्जवा आयारस्स ।

End. तणो महाविदेहे देवादकप्पसिओ जाव सिज्झिहिति एवं जम्बुसमणेणं जावसम्पत्तेणं सुहविवागोणं दसमस्स अज्झयणस्स अयमठे पन्नत्ते. सेवं भन्ते सुहविवागो एकारसमं अङ्गं समत्तं ।

Colophon. नमः श्रुतदेवताये विवागसुयस्स दोसुयखन्धादुहविवागसुहविवागाय तत्थ-दुहविवागदसअज्झयणा एकारसगदससुचेवदिव ससुउद्दिसन्ति एवं सुह विवागाविसे संजवा आयारस्स् विपाकश्रुतसूत्रं समाप्तम् .

विषयः । प्राक्कर्मकथनं (कर्मविपाकोदय .)

No. 268. विवरणतत्त्वदीपनम् । By अखण्डमुनि । Substance, country-made paper, 15 x 3 inches. Folia, 180. Lines, 7 on a page. Extent, 5400 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Benares City. Rājaguru's Matha. Ganesamahallā Appearance, new Verse. Correct.

Beginning. कृष्णाय नमः ।

"अस्य प्रथमतः कतिपयपत्राणि न सन्ति"

विचारविध्यपेक्षितविषयफलाधिकार्य्यनुबन्धानां मध्ये विषयफले तावत्-प्रतिपादिते अर्थादधिकार्य्यपि सिद्धः ... इति किं सिद्धैव ननु ब्रह्म-जिज्ञासेत्यादिना. न च विषयप्रदर्शनार्थं वर्णकान्तरप्रारम्भ इति वाच्यम्, असन्दिग्धतया प्रतिपाद्यत्वात् गतार्थत्वागतार्थत्वाभ्यां सन्देहेऽप्येतद्विचार-प्राथम्यं किं न स्यादित्याशङ्क्य तात्पर्य्यमाह, तत्रेति ।

End. ज्ञाने सत्यपि प्रमाणत्वादिकं दृष्टमित्याशङ्क्य तात्पर्य्यमाह, अद्वितीयेति सकलशास्त्रव्यवस्थासिद्धत्वं सोपाधिकं निरुपाधिकञ्च रूपमनुदितमिति द्रष्टव्यं .

तत्त्वदीपनमालेयं भवपादसमर्पिता ।
विदुषां प्रीणनार्थाय तर्कमौक्तिकभास्वरा ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्याखण्डानुभूतिपूज्यपादशिष्येणाखण्डमुनिना विरचिते विवरणतत्त्वदीपने समन्वयसूत्रं समाप्तम् ।

No. 269. विविधलिङ्गपूजनम् । Substance, country-made paper, 10 x $3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 5. Lines, 11 on a page. Extent, 120 slokas. Character, Nāgara. Date, Samvat 1716. Place of deposit, Benares City. Late Babu Hariscandra. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अस्य श्रीपार्थिवेश्वरचिन्तामणिमन्त्रस्य शिवचानुपचकर्त्ता महर्षिः कामदेवो देवता गायत्री छन्दः श्रीप्रणवद्वासरूपिणी श्रीपार्थिवेश्वरचिन्तामणिर्देवता

ओं ह्रीं बीजं क्लीं शक्तिः नमः कीलकं ममाभीष्टसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ।

End. बाणेषु चार्पितं लिङ्गं बाणलिङ्गं ततः स्मृतं ।
तस्मिंस्तु पूजिते विप्रं सर्व्वं संपूजितं भवेत् ॥

Colophon. इति श्रीरुद्रयामले कालिकोड्डामरतन्त्रसारे विविधलिङ्गपूजनम् ।

विषयः । विविधशिवलिङ्गपूजाकथनम् .

No. 270. विशिष्टाद्वैतविजयवादः By नरहरि । Substance, country-made paper, 13 x 5 inches. Folia, 6. Lines, 9 on a page. Extent, 162 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Puri, Rājagopāla Maṭha, Mohānta Śrī Raghunandana Rāmānuja Dāsa. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।
पायात् स वः स्वयतिरिक्तसर्व्वविभुश्च योन्तर्थियमोत्तमः पुमान् ।
यस्मात् कटाक्षायतभाग्यदृष्ट्या सुनिर्गुणो भव्यगुणाकरोभूत् ॥
अत्र खलु अखिलहेयप्रत्यनीककल्याणैकगुणैकतानस्वेतरसमस्तवस्तुविलक्षण-
विशिष्टाद्वैतं ब्रह्म सर्व्वश्रुतिस्मृतीतिहासपुराणवेद्यमिति श्रीमद्रामानुजा-
चार्य्यैर्भाषितं तत्र केचित्कुमतयस्त्वाहुः ।
भेदाभेदविरुद्धं हि विशिष्टाद्वैतकल्पनं ।
न युक्तं युक्तिकुशलैः श्रौतयौक्तिकबाधतः ॥ इत्यादि ॥

End. तदुक्तं । अन्यत्राज्ञातधर्म्माणामारोपो नैव सिध्यति ।
यदि सिद्धोत् तदासिद्धोत् कूर्म्मरोमादिविभ्रमः ॥
इत्यादिकं तु भाष्यादावेव सुस्पष्टमित्युक्तमितिविस्तरभयान्नेह लिख्यते ।
यतीश्वरसरस्वतीसुरभिताशयानां सुदे
प्रसन्न × मण्डले विजयनामधेतन्मया ।
कृतं सुमतिना सतां स्वगयाशनाशं (?)
सुधत्यविजयं शुभं भगवते प्रप × तु वै ॥ १

Colophon. इति श्रीनैध्रुवकौशिकगोत्रपवित्रेण श्रीमद्राघवसूनुना सकलविद्वच्चूडामणिना नरहरिनाम्ना विरचितो विशिष्टाद्वैतविजयवादः ।

विषयः । विशिष्टाद्वैतवादसमर्थनं ।

No. 271. विश्वैकाक्षरनाममाला । Substance, country-made paper, $11 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 3. Lines, 17 on a page. Extent, 120 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City. Diñmaṇḍalācārya, Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. ध्यात्वा नत्वा गिरौ ध्यान्तःकरणं कर्मसाक्षिणं ।
क्रियते नूतननाममालिकाक्षरवाचिका ॥

End. चं चर्चेच चिंतायां क्षरे क्षारे क्षरौ च चः ।
चोस्त्यागे चरणे व्याधौ चं च चंमं चरे गृहे ॥

Colophon. इति विश्वशम्भुमुनिप्रणीतानेकार्थे अक्षरनाममालिका समाप्ता ।

विषयः । एकाक्षराभिधानम् .

No. 272 A. विष्णुपदावली (वल्लभमतानुयायिनी) असम्पूर्णेयं । Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 48. Lines, 16 on a page. Extent, 768 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City. Late Bābu Hariscandra. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ विष्णुपदानि लिख्यन्ते .
गौड़ीरागेण । सखि विपिनादधुनैवायाति श्रूयते रावमुरलिकानादो
वदनामोदवायुनादो याति . (ध्रु) भंकृतिरपि वदमालामधुपकृता कुरुते
हृदि मोदं गोकृतिरतिशयमधुरा विदधाति विशेषविनोदं .

End. पिबति विमलपानीयं यमुनायामञ्जलिबन्धेन ।
प्रतिबिम्बं पश्यति सुचिरं निजलोचनसम्बन्धेन ॥

Colophon.

विषयः । संकृतसंगीतेन विष्णुस्तुतिः ।

No. 272. विष्णुसहस्रनामभाष्यविवृतिः । By तारकब्रह्मसरस्वती । Substance, country-made paper, 15 x 5 inches. Folia, 151. Lines, 13 on a page. Extent, 7,550 slokas. Character, Bengali. Date Śāka 1701. Place of deposit, Benāres City. Rājaguru's Maṭha. Gaṇeśamahallā. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीमाधवोमाधवविघ्नराजान् वाग्देवतां व्यासमुनिं महान्तं
श्रीशङ्करं भाष्यकृतश्च भक्त्या नमाम्यहं लोकहितावतारम् ।
श्रीगोपालनन्दयतीन् गुरून् विद्यागुरूनपि
प्रणम्य श्रीमदद्वैतानन्दान् शमदमालयान् ॥
भाष्यं तेषपदिष्टार्थं भगवत्पादनिर्मितं
विष्णोर्नामसहस्रस्य यथामति विविच्यते ॥

End. प्रक्षेपकालस्य निरासहेतोर्व्याख्याहरेर्नामसहस्रभाष्ये
या तारकब्रह्मयतिप्रणीता समर्पिता सा हरिपादयुग्मे ।
श्रीगोपालसरस्वती × × × यतिरन्तेवासिना ॥
श्रीतारकब्रह्मसरस्वती × शङ्करानुरूपा कृता ।?
विष्णोर्नामसहस्रभाष्यविवृतिर्या तत्र विद्वज्जनैः ।
सन्तुष्टं न्ततमुत्तमैर्भगवतो नामैकनिष्ठा यतः ॥

Colophon. इति सहस्रनामभाष्यव्याख्यानं समाप्तम् । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
शुभमस्तु शकाब्दाः—१७०१ । वैशाखस्यमिति ।

विषयः । विष्णुसहस्रनामभाष्यव्याख्या ।

No. 273. वीरचिन्तामणिः । Substance, country-made paper, 13 x 5 inches. Folia, 7. Lines, 16 on a page. Extent, 700 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, District Chāprā, P. O. Gopālagañja, Harapura, Jagadeo Paṇḍita. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

रौद्रगणगतेतौ यदि सूर्यमहीसुतौ ।
माघा महार्घतां यान्ति धान्यानि सस्यतां पुनः । इत्यादि ।

End. न च श्रोमाधिनं चैत्रे वैशाखे पतनं खलु ।
करकायाश्च वैशाखे ध्रुवं चण्डातपो न हि ।
यदातितुच्छा दृष्टिः स्यात् प्राट्काले न संशयः ॥

Colophon. इति श्रीरचिन्तामणौ दुर्भिक्षसुभिक्षविचारः ।
अतःपरं खण्डितं ।

विषयः । चैत्रवैशाखादिमासफलकथनं । दुर्भिक्षसुभिक्षादिविचारश्च ॥ अतःपरं खण्डितं

No. 274. वृत्तचिन्तामणिः । By शुकदेव पण्डित । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 19. Lines, 8 on a page. Extent, 342 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City. Dinmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अज्ञानं घनमपि तूलराशिकल्पं
अस्याग्नेर्भवतितरां यदीयनाम्नः ।
विघ्नाली विलयमुपैति चिन्तयैव
स्वष्टं स वितरतु वा × × गजास्यः ।

End. नारायणस्य पदजलराशौ रवि × × × सदहति परिष्टनकाशिः ।
बलवन्तदेवसरिदिव विचित्रा भुवि स्फुरति तव मनापविचा ॥

Colophon. इति श्रीविद्वदुपाध्यायपण्डितशुकदेवदर्शिते श्रीमन्नृपतिशार्दूलबलवन्तसिंह-
कण्ठाभरणे वृत्तचिन्तामणौ मात्रासमकपरिच्छेदः षष्ठो मरीचिः पूर्णार्धम् ।

विषयः । प्रथममरीचौ गणपरिच्छेदः । द्वितीयमरीचौ विविधार्य्यादिपरिच्छेदः । तृतीयमरीचौ छदो × × × । द्विपादवृत्तपरिच्छेदः । चतुर्थमरीचौ प्रकीर्णकमात्राछन्द परिच्छेदः । पञ्चममरीचौ सभेदवैतालीयपरिच्छेदः । षष्ठमरीचौ मात्रासमकपरिच्छेदः ।

No. 275. वृत्तरत्नाकरटीका by चिन्तामणि । Substance, country-made paper, 9 × 3 inches. Folia, 27. Lines, 13 on a page. Extent, 680 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, District Chāprā, P. O. Sisoyā, Paṇḍita Rāmanātha Miśra. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीमद्गणेशं शिवमुख्यदेवैः स्वकार्यसिद्धार्चितपादपद्मं ।

सिन्दूरपूराङ्कितगण्डयुग्मं नमामि गौरीहृदयाम्बुजार्कं ॥

देवव्रजर्ष्यमरसेवितपादपद्मं गोविन्दतातमणिमाधवमौपशीर्षं ।

चिन्तामणिः प्रकुरुते प्रणिपत्य वृत्तरत्नाकरस्य विवृतिं सुलभां सुधाख्यां ॥

End. एवञ्च, चतुरप्रस्तारसंख्या षोडशरूपा ॥

× × × श्रीविद्वद्देवज्ञमुकुटभूषणगोविन्दज्योतिर्वित्सुतचिन्ता-

मणिदैवज्ञविरचितायां वृत्तरत्नाकरटीकायां सुधाख्यायां प्रस्ताराद्यध्यायः ॥

विषयः । केदारभट्टकृतवृत्तरत्नाकरस्य व्याख्यानं ॥

No. 276. वृत्तरत्नाकरसुगमवृत्तिः By समयसुन्दरगणि । Substance, country-made paper, 12 × $4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 18. Lines, 17 on a page. Extent, 1300 slokas. Character, Nāgara. Date Saṃvat 1835. Place of deposit, Benares City. Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. (श्री)पार्श्वनाथं जिनं नत्वा गणिसमयसुन्दरः

वृत्तरत्नाकरच्छन्दोव्याख्यानं कुरुते स्फुटम् ।

यद्यपि बहवः सन्ति छन्दसोऽस्य पुरातनाः

परं मयातिसुगमा व्याख्या तस्य विधीयते ॥

End. श्रीमत्खरतरगच्छे श्रीजिनचन्द्रसूरयः ।

तेषां सकलचन्द्राख्यो विनेयः प्रथमोऽभवत् ॥

तच्छिष्यः समयसुन्दर एतां वृत्तिं चकार सुगमतरां ।

श्रीजिनसागरसूरि प्रवरे गच्छाधिराजे ॥

यः कोऽपिमत्सरी मूढः प्रशस्तिं न लिखिष्यति,

स लोके लप्स्यते निन्दां × × भावी परत्र च ॥

Colophon. इति वृत्तरत्नाकराख्यछन्दसि श्रीसमयसुन्दरगणिविरचितायां वृत्तरत्नाकरे सुगमवृत्तौ षष्ठाध्यायः सम्पूर्णः । ग्रंथसंख्या–१३०० संवत्–१८३५ .

विषयः । वृत्तरत्नाकरव्याख्या ।

No. 277. वृषोत्सर्गकौमुदी by सिद्धान्तवागीशभट्टाचार्य्य। Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 97. Lines, 6 on a page. Extent, 1740 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Mayamansiñg, Parganā Atiya, Post Jāmurki, Grāma Hālaliyā, Paṇḍita Gurudāsa Vidyāratna. Appearance, tolerable. Prose and Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय।

खल्पमात्स्यं भविष्यञ्च पारस्करागमादिकं।
ज्ञात्वा करोति वागीशो वृषोत्सर्गस्य कौमुदीं॥
अथ वृषलक्षणं। तत्र मात्स्ये।
धेनुमादौ परीक्षेत सुशीलां लक्षणान्वितां।
अव्यङ्गामपरिक्लिष्टां जीववत्सामरोगिणीं॥
तस्याः सुतं परीक्षेत वृषभं लक्षणान्वितं।
उन्नतस्कन्धककुदमृजुलाङ्गूलभूषितं॥ इत्यादि।

End. कपिलाया अभावे अन्यापि धेनुर्देया।
तत्र एतद्गोरोमसम्मितवत्सरावच्छिन्नस्वर्गप्राप्तिः फलं। सर्व्वमन्यत् समानं। साक्षात्प्रत्यक्षाभावे कुशमाकृत्य वृषोत्सृष्टं दद्यात्। ततः स्वर्व्वा-र्घ्यदानमच्छिद्रावधारणेति।
सर्व्वशास्त्रसकलेतरविद्या-पारगो गुणसमो गुणग्राही।
ग्रन्थमेनममिशं शिवार्थकः कामरूपपतिपण्डितोऽकरोत्॥

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायजगद्गुरुश्रीसिद्धान्तवागीशभट्टाचार्य्यविरचिता वृषोत्सर्गकौमुदी समाप्ता॥
ॐ शिवाय नमः।

विषयः। वृषोत्सर्गकर्त्तव्यकर्म्मनिरूपणं। तत्र वृषलक्षणवत्सतरीलक्षणयूपलक्षणकथनं। वृषोत्सर्गसुवर्णमानवृषोत्सर्गदेशनिरूपणं। वृषोत्सर्गव्यवस्थानिरूपणं। वृषोत्सर्गाधिकारिनिरूपणं। मण्डपलक्षणवृषाधिवासादिनिरूपणं। अथ वृषोत्सर्गप्रणालीकथनं॥ वृषोत्सर्गस्यायं पन्था अन्यप्रकार एव वङ्गदेशीयात् प्रचलितश्चायं कामरूपप्रदेशे (आसामे)। पारस्करादिनाना-प्राचीनतमग्रन्थमवलम्ब्य निर्म्मितोऽयं ग्रन्थः। पाश्चात्यपद्धतिनामकप्राचीनेतरग्रन्थश्चावल-म्बितोऽत्र।

No. 278. चिन्तामणिटीका। Substance, country-made paper, 14 x 4½ inches. Folia, 27. Lines, 7 on a page. Extent, 540 ślokas. Character, Nagara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Babu Hariścandra. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ओम् मन्दालये विलसितं श्रुतिभिर्विमृग्यं ब्रह्मादिवन्द्यचरणं नवमेघवर्णं ।
संसारतापशमनं सुपुमर्थमाद्यं कृष्णं श्रये दलितमोहमयान्धकारं ॥

End. तत्रापात्मनि अहंकाराध्यासवति तक्षिप्रक्षिप्तं देहमुख्यं देहेन्द्रियप्राणमनोबुद्धिरूपं कल्पितमज्ञानेनावृतमनिर्वाच्यमित्यर्थः (इतोनास्ति) ।

Colophon. ...न्या ... .

विषयः । वेदान्तचिन्तामणिव्याख्या ।

No. 279. वेदान्तमननम् By संक्षेपकाचार्य्य। Substance, palm-leaf, 13 x 2 inches. Folia, 69. Lines, 7 on a page. Extent, 2520 ślokas. Character, Uriyā. Date ? Place of deposit, District Puri, Pratāpa Puruṣa Gottampaya, Parganā Rahan, Paṇḍita Viśvanātha Mahāpātra Kāvyatirtha. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. यद्गौर्याद्याः सुमनसः सर्व्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननं ॥
बोधानन्दघनं निरस्तसकलं कारण्यपूर्णेक्षणं ।
मूढानामुपदेशकं च सततं पापात्मनां पावनं ॥
वैराग्यञ्च विरागिणां सुखकरं सम्पादकं सर्व्वदा ।
श्रीमद्देशिकवासुदेवयतिनं मूढात्मकोऽहं भजे ॥
यस्यात्मभूतस्य गुरोः प्रसादात्
अहं विमुक्तोऽस्मि शरीरबन्धात् ।
सर्व्वोपदेष्टुः पुरुषोत्तमस्य
तस्याङ्घ्रिपद्मं प्रणतोऽस्मि नित्यं ॥
मूढान् विवेकिनः कृत्वा लोके सर्व्वोपदेशकः ।
यस्तिष्ठति च तं श्रीमद्वासुदेवगुरुं भजे ॥

अध्यारोपापवादाभ्यां ब्रह्म सम्पद्येदिति सकलशास्त्रेषु विनिर्णीतोऽर्थः। तत्र अध्यारोपं प्रथमतो निरूपयामः ॥ इत्यादि ॥

End. तस्मात् कोटिसंख्या अश्वमेधादियज्ञा अपि अस्य ज्ञानयज्ञस्य वेदान्तविचाराख्यमुख्ययज्ञस्य षोडशीं कलामपि नार्हन्ति यत्र करस्थो मोक्षः तस्मात् मुमुक्षूणां सर्व्वथेदं न त्याज्यमिति सिद्धान्तः ॥

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमद्वासुदेवेन्द्रशिष्येण संक्षेपकाचार्य्येण विरचितं षोडशवर्णकं समाप्तं।

विषयः। अध्यारोपादिनिरूपणं। साधनचतुष्टयनिरूपणं ... रूपनिरूपणं। रागादिस्वरूपनिरूपणं। तत्कारणनिरूपणं। आत्मानात्मविवेकज्ञानोत् ... विचारः। आत्मनः शरीरत्रितयाद्भेदनिरूपणं। आत्मनः अवस्थात्रयसाक्षित्वनिरूपणं। पञ्चकोषादिनिरूपणं। आत्मनः सच्चिदानन्दरूपत्वादिनिरूपणं। आत्मनः अखण्डत्वादिनिरूपणं। बन्धमोक्षकारणज्ञानाज्ञानविचारः। शरीरत्रितयप्रामाण्यादिविचारः मोक्षरूपफलनिरूपणं ॥

No. 280. वेदान्तरहस्यम् By जगन्नाथानन्दसरस्वती। Substance, palm-leaf, 14 × 1 inches. Folia, 105, Lines, 6 on a page. Extent, 2400 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Purī, Sañkara Maṭha. Appearance, old. Prose and Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीश्रीनृसिंहकृष्णजगन्नाथाय नमः।

देवेन्द्रमौलिमन्दारमकरन्दकणारुणाः।
विघ्नं हरन्तु हेरम्बचरणाम्बुजरेणवः ॥
पूर्णज्ञानघनश्यामं सान्द्रानन्दमनोरमं।
स्वरूपापरतन्त्रोऽहं वन्दे चरिगुरुच्युतं ॥
शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजं।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्व्वविघ्नोपशान्तये ॥
अनादिमध्यान्तमजमद्वितीयमच्युतं।
प्रणतोऽस्मि जगन्नाथं सर्व्वकारणकारणं ॥
यदक्षरं ब्रह्म य ईश्वरः पुमान्
गुणोर्म्मिसृष्टिस्थितिकालसंलयः।

प्रधानवृत्त्यादिजगत्प्रपञ्चः

स सोऽस्तु विष्णुर्मतिभूतिमुक्तिदः ॥

यद्ब्रह्मभावितात्मा च वेदा इ + + तदेवमव कारिकार्थे + + + + सम्बन्धप्रयोजनानि शास्त्रारम्भो + + लक्षणानि सूचितानि ॥

इत्यादि ।

End. "भक्त्या मामभिजानाति यावान् यश्चास्मि तत्त्वतः"

इति श्रीभगवद्गीतावचनात् ।

तद्वेदान्तरहस्यन्तु स्वात्मर्यामिकृतन्त्वदः ।

जगन्नाथानन्दयतेरस्तु तत्त्वनिदर्शनं ॥

अमूल्यधन्यानि दिनान्तराणि हरे त्वदालोकनमन्तरेण ।

अनाथबन्धो करुणैकसिन्धो हा हन्त हा हन्त कथं नयामि ॥

Colophon. इति श्रीजगन्नाथानन्दसरस्वतीनामसन्न्यासि × × त्मर्यामिना प्रकाशितं वेदान्तसारसंग्रहतत्त्वनिर्णयं ब्रह्मभावप्रधानजीवेश्वरब्रह्मैक्यप्रयोजनं वेदान्तरहस्यं नाम वेदान्तप्रकरणं समाप्तं ।

श्रीकृष्णसच्चिदानन्दसान्द्रपादारविन्दतत्त्वविदुपासकश्रीकृष्णजगन्नाथश्रीचरणार्पणमस्तु । ॐमस्तु तथास्तु ॥

विषयः। ब्रह्मभावप्रधानजीवेश्वरब्रह्मैक्यनिरूपणादिकं ॥

No. 281. वेदान्तव्याख्या (अभिनवचन्द्रिका) By सत्यनाथयति । Substance, country-made paper, 11×3 inches. Folia, 500. Lines, 12 on a page. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City. Paṇḍit Vāmanācārya Bibihāṭi. Appearance, old. Worm-eaten. Prose. Correct.

Beginning. अथ प्रथमाध्यायो भाष्यं ।

सीतया सहितं मूलं रामं इक्ष्वाकुपूजितं ।

आनन्दतीर्थमुनिं × नमामि ज्ञानसिद्धये ।

यदनुग्रहमात्रेण सद्भिरिष्टमवाप्यते ।

भक्त्या नमामि तं सत्यनिधिं लोकगुरुं मुदे ।

End. अतो ज्ञानिनां प्रतिबन्धाभावे मोक्षस्यादूरत्वात् उक्तं युक्तमिति मोक्षमार्ग- + + + + पक्षे सतोभिः नवचन्द्रिका, + + + + दोषारामचन्द्रस्य तृतीयाध्यायस्तता .

Colophon. इति श्रीमत्सत्यनिधितीर्थश्रीचरणाराधकश्रीमत्सत्यनाथयतिविरचितायां अभिनवचन्द्रिकायां तृतीयाध्यायः ।

विषयः । वेदान्तव्याख्या .

No. 282. वेदार्थसंग्रहः By रामानुजाचार्य्य । Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 40. Lines, 13 on a page. Extent, 1520 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Puri, Rājagopāla Maṭha. Mohanta Śri Raghunandana Rāmānuja Dāsa. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।

अशेषचिदचिद्वस्तु-शेषिणे शेषशायिने ।
निर्म्मलानन्तकल्याणनिधये विष्णवे नमः ॥
परं ब्रह्मैवाज्ञं भ्रमपरिगतं संसरति तत्
परोपाध्यालीढं विवशमशुभस्यास्पदमिति ॥
श्रुतिन्यायापेतं जगति विततं मोहनमिदं
तमो येनापास्तं स हि विजयते यामुनमुनिः ॥
अशेषजगद्धितानुशासनश्रुतिनिकरशिरसि समधिगतोयमर्थः । जीवपर-
मात्म या × त्मयाथात्म्यज्ञानपूर्व्वकवर्णाश्रमधर्म्मेतिकर्त्तव्यताकपरमपुरुषचरणयुगल-
ध्यानार्चनप्रणामादिरत्यर्थ प्रियस्तत्प्राप्तिफलः । इत्यादि ।

End. भक्त्यात्वनन्यया शक्य इत्यनेनैकार्थ्यात् भक्तिश्च ज्ञानविशेष एवेति सर्व्वमुपपन्नं ।
सारासारविवेकज्ञा गरीयांसो विमत्सराः ।
प्रमाणतन्त्राः सन्तीति कृतो वेदार्थसंग्रहः ॥

Colophon. इति श्रीमद्भगवद्रामानुजाचार्य्यविरचितो वेदार्थसंग्रहः समाप्तः । राम । राम । राम ।

विषयः । उपनिषत्सारसंग्रहणेन विशिष्टाद्वैतमतस्य दृढीकरणं ।

No. 283. वैकुण्ठविजयः By अमरमाणिक्य। Substance, country-made paper, 15×4 inches. Folia, 12. Lines, 5 on a page. Extent, 350 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Durgāpur, Post Begamganja, *viâ* Noākhāli, Paṇḍita Kāśi Candra Nyāyapañcānana. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. नमो दुर्गायै।

उद्यद्दैदीप्यमानां कुलकमलमुखीभूषणत्वात्प्रशंसः
कल्याणस्फूर्जदुद्यद्युमणिशतसमुद्दीप्तनेत्रातिभीमः।
दीर्घस्फारभाण्डः खरतरनखरैः शुभ्रभूखण्डखण्डः
पातु त्वां दैत्यनाथप्रमथनजनताभीतिहारी नृसिंहः॥

अपि च। हृतदैत्यपुरं गतं प्रियजनं ज्ञात्वा द्विजेन्द्राननाद्
विक्रान्तैः सह बन्धुभिः प्रसभतस्तत्रैव गत्वा भृशं।
त्रैलोक्याश्रुतपूर्व्वमद्भुततरं युद्धं विधाय स्वयं
जित्वा शत्रुकुलं+मेत्य मुदितो रामः शिवायास्तु वः॥

नान्द्यन्ते सूत्रधारः। अलमतिविस्तरेण। समन्तादवलोक्य नेपथ्ये।

अहो

इन्दीवरायतविलोचनराजमाना
स्वैरं विकाशिकुमुदस्मितमादधाना।
सीमन्तिनीव शरदम्बुजसुन्दरास्या
नेत्रोत्सवं वितनुते विमलाम्बरश्रीः॥

प्रविश्य पारिपार्श्विकः। भाव अद्य खलु तुहिनकरकिशोरशेखरहृदय-
रमाया देव्या नीराजनमहोत्सवसन्निधानार्थं विविधदेशोपनतसमुद्भूत
परमानन्दकन्दलीभिर्महीपतिमण्डलीभिः सबहुमानं बहुधा व्याहृत्य
सिद्धिकं प्रेषितोऽस्मि।

सूत्र। सहर्षोत्कण्ठं। मारिष किमाज्ञप्तं।

पारि। भाव,

तादृग्विश्रुतवीरविक्रमकथासन्दोहसम्भावितं
काव्यं नव्यमुपास्य नः खलु नवप्रीतेः समुत्पादनात्।
आतुष्यामित्यतो नयापि भवता सम्वर्द्धनीया यथा
स्वैरं विश्वविलक्षणानि बहुशो धातुः फलानि स्फुट॥

सूत्र । चिरस्य निश्चितोऽयं राज्ञामादेशः । इति विमृशति । + + +
+ + + मारिष । यादृश एव महीमहेन्द्राणामादेशस्तादृशप्रबन्धसूक्ति-
कल्पवल्लरीसक्तोऽभून्मे मनःशाखी ।
पारि । सहर्षं । कतमस्तावत् + + + भावेन ।
सूत्र । सवकुमानं । मारिष । मारिष ।
लक्ष्मीरूपेण नित्यं त्रिजगदभया + + + +.मिकासु
वाराङ्गी यत्र देवी सुरगुणसदृशाः सन्ति सन्तोऽप्यसंख्याः ।
वीराः संग्रामधीरा अविहितकुशलमनः + + + +
+ + लंकारभूता जगति विजयते श्रीलुयाराजधानी ॥
तस्या वि । आसीदशेषधरणीरमणीकमान माणिक्यतामधिगतः प्रबलप्रतापः ।
निःशेषकौशलयुतो गुणकल्पवीरः श्रीलक्ष्मणः क्षितिपतिर्जगदेकवीरः ॥
+ + + तस्य महीमहनीयमहिम्नो महाराजस्य श्रेयान् सूनुः श्रीमान् ।
जननयनचकोरानन्दने शीतभानुः प्रतिभटसमुदायारण्यदाहे कृशानुः ।
सुजनकमलराजीरञ्जने चण्डधामा जयति धरणिजानिर्धन्यमाणिक्यनामा ॥
+ + + + + + + तदनुजन्मना श्रीयुतामरमाणिक्येन विरचितो-
ऽभिनवोऽतिसुभगो वैकुण्ठविजयो नाम प्रबन्धस्तदभिनये नैपुण्यशालिभि-
रस्माभिरनुरञ्जनीया राजान इत्यत्र न संशयः ॥ इत्यादि ॥

End. तदलमिदानीं कालात्ययेन एहि तावत् तूर्णमेव द्वारवतीमासाद्य समुप-
स्थितमेतत्सर्वमशेषतो मुकुन्दाय निवेदयामि ।
सूतकः । यदादिशति भगवान् । इति निष्क्रान्तौ ।

Colophon. इति श्रीयुतामरमाणिक्यविरचिते वैकुण्ठविजयनामनाटके सन्निवद्धानि-
बद्धो नाम द्वितीयोऽङ्कः । अतः परं नास्ति ॥

विषयः । बाणदुहितामुषां कामयमाने प्रद्युम्ने बाणपुरीं गते बाणेन च संबद्धे माधवस्य बाणजयाय बाणपुरगमनं तस्य पराजयश्च । तत्र प्रथमाङ्के संलक्ष्यसङ्कल्पप्रादुर्भावो नाम प्रथमोऽङ्कः ।

No. 284. वैश्वदेवबलिः । Substance, country-made paper, $8 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 9. Lines, 8 on a page. Extent, 90 ślokas. Character, Devanāgara. Date Saṃvat 1834. Place of deposit, Benares City, late Babu Hariścandra. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्रीसामवेदगणपतिभ्यां नमः ।

अथ वैश्वदेवबलिविधिः आचमनं, प्राणायामः, अपवित्रः पवित्रो वा वैश्वदेवोपचाराणां पवित्रतास्तु देशकालपात्रपवित्रद्रव्यशुद्धिसंपदोस्तु, ओम् अस्त्विति पञ्चाङ्गं कृत्वा + + + + पञ्चसूनाजनितदोषनिवृत्त्यर्थं वैश्वदेवबलिमहं करिष्ये.

End. प्रमादात् कुरुते कर्म प्रच्यवेताध्वरेषु यत् ।

स्मरणादेव श्रीविष्णोः सम्पूर्णं स्यादिति श्रुतिः ॥

Colophon. इति वैश्वदेवबलिः सामवेदस्यकौथुमीशाखायां पञ्चसूनापञ्चयज्ञविधिः.

संवत्— १८३४ ॥

विषयः । सामवेदान्तर्गतवैश्वदेवबलिकथनं.

No. 285. वैष्णवधर्म्मसंग्रहः । Substance, country-made paper, 11 x 4 inches. Folia, 10. Lines, 11 on a page. Extent, 250 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Hariścandra Bābu. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगोपीनाथाय नमः ।

अथ तिलककरणम् तत्र ब्रह्माण्डपुराणे दानधर्मे च

जाह्नवीतीरसम्भूतां मृदं मूर्ध्ना बिभर्त्ति यः ।

बिभर्त्ति रूपं + + + तमोनाशाय केवलं ॥

ब्रह्माण्डपुराणे,

पर्व्वताग्रे नदीतीरे समक्षेत्रे विशेषतः ।

सिन्धुतीरेऽथ वल्मीके तुलसीमूलमाश्रितं । इत्यादि

End. श्रीभगवान्, नारदं प्रति,

नाहं वसामि वैकुण्ठे योगिनां हृदये न चि ।

मद्भक्ता यत्र गायन्ति तत्र तिष्ठामि नारद ॥

गायते नृत्यतेऽपि वा + + + + + + ।

कुलकोटिसमायुक्तो लभते मामकं पदम् ॥

Colophon. शुभमस्तु श्रीहरये नमः.

विषयः । वैष्णवधर्माख्यानम्.

No. 286. शत्रुञ्जयमाहात्म्यम् by धनेश्वर । Substance, country-made paper, 12×4 inches, Folia, 387. Lines, 12 on a page. Extent, 7,620 slokas. Character, Nāgara. Date Saṃ 1847. Place of deposit, Benares City. Dinmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. अर्हन्नमो भगवते । श्रीयुगादिजिनेन्द्राय ।
ॐ नमो विश्वनाथाय विश्वस्थितिविधायिने ।
अर्हते ब्रह्मरूपाय युगादीशाय योगिने ॥

End मिथ्यात्वक्षपदाचरोरिविजयख्यातप्रतापोत्करो
भव्यो बोधकरो दुरन्तदुरितध्वान्तस्त्रि + तस्करः ।
गोभिः स्वस्य विबोधिताङ्गिकमलः प्रोन्मीलदंशूज्वलः
पायाद्वादिजिनो रविः प्रतिदिनं सिद्धोदयाद्रिस्थितः ॥

Colophon. इत्याचार्यराजगच्छीयश्रीधनेश्वरसूरिविरचिते श्रीशत्रुञ्जयमाहात्म्ये श्रीपार्श्व-
नाथादिमहापुरुषचरित वर्णनं नाम चतुर्दशसर्गः । सम्पूर्णः । संवत्–१८४७
ज्येष्ठे मासि ।

विषयः । जैनशत्रुञ्जयमहातीर्थमाहात्म्यवर्णनम् ।

No. 287. शब्दमणिप्रकाशः by गोपीनाथ हरिहर । Substance, palm leaf, 14×2 inches. Folia, 69. Lines, 6 on a page. Extent, 2890 slokas. Character, Uriyā. Date ? Place of deposit, District Purī, Parganā Rāhān, Grāma Jagannāthavidyādharapura, Paṇḍita Rāmacandra Miśra. Appearance, old. Prose. Generally correct.

नानाकोविदसम्मतानि नितरां शास्त्रस्य वाक्यस्थला-
न्याधायानितमां हृदि प्रतिपदं नत्वा च नारायणं ।
दीप्तिं भूरिघनतृणतिं विनिमिरां तुर्य्यस्य चिन्तामणे-
र्गोपीनाथसुधीः प्रबोधजननीमुद्भासयत्यद्भुतं ॥
प्रेक्षावत्प्रवृत्त्यङ्गप्रयोजनज्ञानाय प्रयोजनघटितैकवाक्यताज्ञानान्तरं सङ्गतिं
अथशब्देन प्रदर्शयन् शिष्यावधानाय शब्दनिरूपणं प्रतिजानीते अथेति ।
इत्यादि ।

End. वस्तुतः प्रमाणमेव नेत्यत्र तात्पर्य्यं ऐतिह्यमिति वक्ष्ये वक्ष्ये चपयतीत्यादिक्ष्यते ॥
इति श्रीहरिहरदासभट्टाचार्य्यप्रणीतः शब्दमणिप्रकाशः ।

विषयः । शब्दखण्डटिप्पनं ।

No. 288. शब्दमणिप्रकाशः By हरिदासः न्यायालङ्कारः । Substance, country-made paper, 10 × 1½ inches. Folia, 125. Lines, 6 on a page. Extent 3750 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Deopārā, Post Candragaiya *via* Noākhāli, Paṇḍita Hara Mohan Ṭhākur. Appearance, very old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो दुर्गायै । ॐ नमः सरस्वत्यै ।
नत्वा श्रीजगदानन्दं हृदि कृत्वा गुरोर्गिरः ।
तुरीयमणिसम्बन्धो रहस्यार्थः प्रकाश्यते ॥
शब्दोपजीव्यस्य शक्तिज्ञानस्य शक्यशक्योपस्थितेश्च प्रत्यक्षादिप्रमाण + + + नन्तरं शब्दनिरूपणं शिष्यावधानाय प्रतिजानीते अथेत्यादि यद्यपि शब्दत्वावच्छेदेनोपजीव्यताविरहवदुपमानत्वावच्छेदेनापि शब्दोपजीव्यत्वविरहः अमुकपदशक्तममुककारणमित्यादौ शाब्दप्रत्यक्षानन्तरं जातिविशेषपुरस्कारेण कारणताया उपमानेन ग्रहात् एवमुपमानत्वावच्छेदेन शब्दोपजीवकत्वीयाः । कीदृक् स ध्वय इति प्रश्नानन्तरं चिचलीत्यादिना आभिप्रायिकशब्दानुमानेऽपि मानसत्वाद्यमज्ञाने सम्भवः ॥ इत्यादि ।

End. अन्वयप्रकारविभक्त्यादेरन्वयप्रकारोपस्थापकविभक्त्यादेः समयादीनग्राहकतिकत्वेन शब्दचेष्टयोर्विभागः तथा चेष्टातोऽ × मर्थं प्रत्येमीत्यनुभवति विजातीया प्रमैव चेष्टासहकार्य्यपि विलक्षणं नव कल्प्यमिति तु नव्याः न प्रमाणान्तरमिति प्रमाणान्तरस्याशक्तिमत्वादिदमुक्तं वस्तुतः × × × × तात्पर्य्यं । ऐतिह्यमिति × × × × × इत्यादिक्ष्यते ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायन्यायालङ्कार श्रीहरिदासभट्टाचार्य्यविरचितः शब्दमणिप्रकाशः समाप्तः । × × × × ×
भग्नपृष्ठकटिग्रीवा स्तब्धदृष्टिरधोमुखः ।
कष्टेन लिखितं ग्रन्थं पुत्रवत् प्रतिपालयेत् ॥
श्रीरामः । यथादृष्टेत्यादि परिहारमात्र ।

विषयः । शब्दखण्डस्य व्याख्यानं ॥

No. 289. **शब्दरत्नाकरः** By **साधुसुन्दरगणि** । Substance, country-made paper, 12×4 inches. Folia, 26. Lines, 15 on a page. Extent, 1040 ślokas. Character, Nāgara Date ? Place of deposit, Benares City, Dinmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. अथार्हतो गुरून् प्राज्ञान् वाग्देवीमपि भक्तितः ।
शब्दरत्नाकरं कुर्वे शब्दभेदार्थसंयुतम् ॥

End. अथः साम्यं + + + + एष्वर्थेषु चयोप्यमी ।
कथिताः संशयारम्भभाषाकल्पे समुच्चये ॥
अनन्तरार्थे च तथा प्रतिज्ञाप्रश्नयोरपि ।
अथादेशेऽधिकारार्थे मङ्गले प्रश्न क सुखे ॥

Colophon. इति + + श्रीसाधुकीर्त्युपाध्यायमिश्राणां शिष्यलेशेन वा + + + + आचार्य्यसाधुसुन्दरगणिना विरचितायां शब्दरत्नाकरशब्दप्रभेदनाममालाया सामान्यकाण्डः षष्ठः ।

विषयः । प्रथमः अर्हत्काण्डः, द्वितीयः देवकाण्डः, तृतीयः मानवकाण्डः, चतुर्थः तिर्य्यक्काण्डः, पञ्चमः नरककाण्डः, षष्ठः सामान्यकाण्डः ।

No. 290. **शब्देन्दुशेखरज्योत्स्नी** By **उदयङ्कर** । Substance, country-made paper, 10×3½ inches. Folia, 132. Lines, 10 on a page. Extent, 3960 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Patna-City-Cak, Paṇḍita Jayanārāyāṇa Vājapeyi. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
वाग्देवीं मानसे कृत्वा गङ्गामाध्यानमङ्गलां ।
शब्देन्दुशेखरज्योत्स्नीमातनोत्युदयङ्करः ।
पातञ्जल इति अत्र महाभाष्ये इत्येतावदुक्तौ शारीरकसूत्रभाष्याद्यभि-
व्याप्तिरतः पातञ्जल इति ।

End. अन्ते अधिकं ।

विषयः । शब्देन्दुशेखर व्याख्यानम् ।

No. 291. शब्देन्दुशेखरपरिभाषाटीका (त्रिपथगा)। Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folia, 63. Lines, 10 on a page. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Patna City, Paṇḍita Jayanārāyāṇa Vajāpeyī. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

पुरातत्त्विषुराधिपप्रमुखसेवितं दैवतं पुरातनगिरा स्तुतं
+ + + सरधराधरप्रवरनीलधराधरं ॥
श्रीवेङ्कटेशं पितरं सर्व्वतन्त्रविशारदं ।
सावित्रीं मातरं नौमि गुरून् विद्याप्रदांस्तथा ।
वितन्यते त्रिपथगा विष्णुपादाब्जसङ्गिनी ।
सागरस्य प्रिया चेन्दुशेखराङ्कविहारिणी ॥
प्रारिप्सितग्रन्थसमाप्तिप्रत्ययात् + + + + + निबध्नाति ।
नत्वेति नागेश इति ननु स्वात्मनामेति निषेधादयुक्तमिदमिति चेत् ॥

End. असति बाधके प्रमाणानां सामान्ये पक्षपातः । शिष्यमाणं लुप्यमानार्थाभिधायि प्रयुक्तानां अन्वाख्यानं यथालक्षणमप्रयुक्ते तेन वक्षतीत्यादि न प्रयोगः मूलत्वात् व्याकरणस्मृतेर्न्यायमूलैषा । अजहत्स्वार्थाक्तिर्जहत्स्वार्था च अजहत्स्वार्था तु तत्रैव यत्र ऋषिः अन्या सर्व्वत्र इति त्रिपथगा समाप्ता ॥
श्रीशिवाय नमः ।

विषयः । संक्षेपेण शब्देन्दुशेखरपरिभाषाया व्याख्यानम् ।

No. 292. शब्देन्दुशेखरव्याख्या (भावप्रकाशिका)। Substance, country-made paper, 13 x 5 inches. Folia, 87. Lines, 9 on a page. Extent, 2436 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, District Chāprā, Sisoyā, Paṇḍita Rāghavaprasāda Miśra. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

शिवं शिवेशं शिवदं शिवाश्रयं
शिवाङ्गगं शैवशिवोपशोभित ।
शिवं शिवेभ्यारतभीतमस्तकं
शिवोपदेष्टारमनन्तकं नुमः ॥
शेषालङ्कारक दुर्गरमोमाकान्तया युतं ।

गुरुं नत्वा नागेश शब्देन्दुशेखरं ।
भावप्रकाशिकां व्याख्यां कर्तुं वाञ्छाम्यहं ततः ।
[पायगुण्डोपाख्यः] ख्यातो वैद्यनाथो यथामति ॥

अथ भावम् ।

ग्रन्थादौ ग्रन्थमध्ये च ग्रन्थान्ते मङ्गलं चरेत् ।

इत्यादिस्मृत्यादिविधितः + + + + + मङ्गलं निबध्नाति । शेष-विभूषणमिति शेष एव विविधं विशिष्टं वा भूषणं यस्य तं शिवमित्यर्थः ॥

End. ज्ञापकानां तरङ्गः परिभाषा नित्यत्वज्ञापकत्वेनेति निर्मूलमेवेति भावः तदाह + + + परिभाषेन्दुशेखरे इत्यर्थः । इति परिभाषाप्रकरणं । अतःपरं खण्डितं ॥

विषयः । शब्देन्दुशेखरस्य व्याख्यानम् ।

No. 293. शब्दधरटिप्पनम् By गुणरत्नगणि (कौटदष्टोयं ग्रन्थः) । Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 32. Lines, 22 on a page. Extent, 1,600 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. नमो गौतमस्वामिने ॥

प्रणम्य परया प्रीत्या सच्चिदानन्दसुन्दरम् ।
टिप्पनं क्रियते किञ्चित् ग्रन्थे शब्दधराभिधे ॥

विशिष्टशिष्टाचारानुमितश्रुतिबोधितकर्तव्यताकं मङ्गलं शिष्यशिक्षायै निबध्नन् अनुबन्धचतुष्टयं सूचयन्नेव चिकीर्षितं प्रतिजानीते ध्वंसितेति ।

End. निदिध्यासनम् अनुमितार्थप्रवाहीकरणं पुनःपुनरनुसन्धानं तेन योगप्रत्यासत्तिविशेषेण साक्षात्कारः ।

Colophon. इति शब्दधरटिप्पने + + + गुणरत्नगणिविरचिते शब्दखण्डवादः समाप्तः ।

विषयः । शब्दधरग्रन्थव्याख्या । असम्पूर्णोऽयम् ।

No. 294. शाङ्खायनसूत्रभाष्यम् । Substance, country-made paper, 14×5 inches. Folia 144. Lines, 15 on a page. Extent, 5,760 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, very old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गुरुगोविन्दगौरीगणपतिभ्यः ।

व्याख्यातोऽग्निष्टोमः प्रकृतिर्द्वादशाहस्यैकाहानाञ्च ।

योऽयं व्याख्यात ऋत्विग्वरणप्रभृत्युदवसानीयापर्य्यन्त एषोऽग्निष्टोमसंज्ञः स

वा एषोऽग्निष्टोम इत्येवमादिश्रुतेः प्रथमसोमस्यार्थं ।

End. अनिशयसुपभोगसम्पन्नमित्येतदाप्नोति य एवं वेद । द्विरभ्यासोऽध्यायसमाप्तौ

शिष्टाचारस्तदाचरणं चायुष्यमिति ।

Colophon. इति शांख्यायनसूत्रभाष्ये षोडशोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । शांख्यायनसूत्रव्याख्या ।

No. 295. शारीरकन्यायरक्षामणिः By अप्पयदीक्षित । Substance, country-made paper, $11\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 290. Lines, 11 on a page. Extent, 7600 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Puri, Sāṅkara Maṭha. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. नमो गणेशाय ।

उद्घाट्य योगकलया हृदयाब्जकोशं

धन्यैश्चिरादपि यथारुचि गृह्यमाणः ।

यः प्रस्फुरत्यविरतं परिपूर्णरूपः

श्रेयः स मे दिशतु शाश्वतिकं मुकुन्दः ॥

यस्माद्भरागमविदः परिपूर्णशक्ते-

रंशे कियत्यपि निविष्टममुं प्रपञ्चं ।

तस्मै तमालरुचिभासुरकन्धराय

नारायणीसहचराय नमः शिवाय ॥

End. अथातो ब्रह्मजिज्ञासा । अत्र शास्त्रारम्भोपयोगित्वात् × अनुबन्ध-

विषयप्रयोजनविरोधिनः कर्तृत्वादिबन्धस्याध्यासात्मकत्वप्रदर्शनेन तदुभयो-

पपादनद्वारा शास्त्रारम्भः समर्थ्यते । इत्यादि ।

आधिकविकाराणां तात्त्विकनिर्विकारत्वप्रतिक्षेपकत्वस्य × × × ×

व्याख्यानादिषु लोके च प्रसिद्ध × × ख्यात् सिद्धं ब्रह्म जगतो निमित्तमुपा-

दान × ति युक्तं ब्रह्म × उपलक्षणम् । इति न्यायरक्षामणौ चतुर्थः पादः ।

Colophon. इति श्रीमच्छङ्करद्वाजकुलजलधिकौस्तुभ-श्रीमदद्वैतविद्याचार्य्य-श्रीविश्वजिद्-
याजि-श्रीरङ्गराजाध्वरिसूनोरप्पयदीक्षितस्य कृतौ शारीरकन्यायरक्षामणौ
प्रथमाध्यायस्य तृतीयपादः एवं द्वितीयपादोपि॥

विषयः। शङ्कराचार्य्यकृतस्य शारीरकभाष्यस्य टीकेयं।

No. 296. शिवचूडामणिः By दामोदरसमाधि। Substance, palm-leaf, $11 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 62. Lines, 4 on a page. Extent, 732 slokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Puri, Śāṅkara Maṭha. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गुरवे।

चन्द्रार्द्धशीतलाभासं वन्दे चन्द्रक × रकं।
लावण्यमधुराकारं करुणारसवारिधिं॥
ग्रन्थारम्भे शिवं नत्वा दामोदरसमाधिना।
शिवचूडामणिर्नाम बालबोधाय चेतवे॥
नत्वा गुरोः पदद्वन्द्वं ब्रह्मादिसुरवन्दितं।
अज्ञानध्वान्तनाशाय ज्ञानाय गुरवे नमः॥

देव्युवाच।

देवदेव महादेव कृपया वद मे प्रभो।
येन विज्ञानमात्रेण जीवन्मुक्तो भवेन्नरः॥

श्रीमहादेव उवाच।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि रहस्यमतिगोपनं।
येन विज्ञानमात्रेण नरो मुच्येत बन्धनात्॥
कैलास-पर्व्वते रम्ये नानावृक्षसमाकुले।
तत्र स्थं महादेवं दुर्गया परिनिश्चितं॥

... ...

रत्नमण्डपसम्भूते सूर्य्याग्निचन्द्रसन्निभे।
तन्मध्ये वेदिका देवि नानावर्णविभूषिते॥
तस्या मध्ये महापद्मं सहस्रदलसंयुतं।
नानावर्णसमायुक्तं शिवस्थानं मनोहरं। इत्यादि।

End. इदं मन्त्रं विना ब्रह्मन् ब्रह्मज्ञानी भवेद् यदि ।
तस्य मुक्तिर्न जायेत यदोच्चितस्य विप्रवित् ॥ (?)

Colophon. इति शिवचूड़ामणौ द्वादश उल्लासः ।

विषयः । इति शिवचूड़ामणौ प्रथमोल्लासः । इति शिवचूड़ामणौ ब्रह्मनारदसम्वादे द्वितीयोल्लासः । इति शिवचूड़ामणौ तृतीयोल्लासः । इति शिवचूड़ामणौ गोपालस्तोत्रं समाप्तं । इति शिवचूड़ामणौ ब्रह्मनिरूपणे चतुर्थोल्लासः । इति शिवचूड़ामणौ पञ्चमोल्लासः । इति शिवचूड़ामणौ षष्ठोल्लासः । इति शिवचूड़ामणौ सप्तमोल्लासः । इति शिवचूड़ामणौ अष्टमोल्लासः । इति शिवचूड़ामणौ नवमोल्लासः । इति शिवचूड़ामणौ दशमोल्लासः । इति शिवचूड़ामणौ श्रीसूर्य्यमतमीर्य्यनिरूपणे एकादशोल्लासः । इति शिवचूड़ामणौ द्वादशोल्लासः ।

No. 297. शिवताण्डवटीका By प्रेमनिधिशर्म्मा । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 116. Lines, 13 on a page. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Patna-City-Cak. Paṇḍita Jayanārāyaṇa Vājapeyī. Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीत्रिपुरसुन्दर्य्यै नमः ।
स्वभक्तलावेण्य प × सुरस्त्रालविरचात । (?)
स्वयाल्पत्वं मत्वा वचिरतमकामामनुजनं ॥ (?)
\+ \+ \+ \+ \+
मात्रियात्याः कमपि भज चेतः प्रतिदिनं ॥ ?
कौबेर्य्यां दिशि नाकमेत्यभिधया ख्यातोऽस्ति कश्चित् गिरि।
गण्डक्याः सविधे हि तत्र नृपतिः श्रीसाहमल्लोऽभवत् ।
यं प्राप्यावतभानुभानुवसभृत्कन्दर्पकल्पद्रुमा-
सन्देहं बहुवेदिनोपि मनुजा चाकल्पमापेदिरे ॥
तस्मात् जातः श्रीघनश्याममल्लस्यक्ता तातं राज्यसम्प्रा यश्च । •
चाध्यायासम् स्वचितं तदिनान्ते वाशोनाख्याः श्रीघनश्यामदेवात् ।
तदीयः सुतः श्रीमल्ले × × नामा नृपालः स्ववंशावतंसो भवतः । ?
यरेण्यं यमित्यन्ति सन्तोऽयमीशो जयत्यर्थिवार्थार्थितायुष्मद्भिः ॥
सत्यासन्नगिरो भवन्ति तदनुध्यानेन तत्कृत्या गुणा
भातर्य्यैवममौ नृपो भगवतः श्रीरामचन्द्रस्य यत् ।

ध्यानादेककलवता सुरवरा वाचोऽस्तदन्वता
अभ्युत्थापकतादिभिश्च गुणानामादयत्युत्तमान् १ ॥
कृपालेनादिष्टो निजगुरुकृपाप्रापितवचः
प्रभोर्मीश्वितत्वाचरणनखशीतांशुकिरणैः ।
मतायातग्रामव्रजतिमिरसन्दार्थनिकरं
कथं वा नो कुर्य्यादयमपि जनो मन्त्रममलं ॥
शिवताण्डवयन्त्राणां मन्त्रार्थादर्शतां गतः ।
मन्त्रादर्शः कृतः सोऽयं संरञ्जयतु पण्डितान् ।

End. क्वचित् शब्दव्यतिरेकदर्शनन्तु वर्णवैगुण्यादितः अन्यमुपपादयितुं तस्माद्-वश्यमेव यन्त्रादिप्रयोगैः श्रीगुरुचरणकरुणायाः सम्यक् विदितविधिकैः यथोक्तविधिनानुष्ठितैः साधकः स्वसमीहितं उपलभ्य कृतकृत्यो भवतीत्यलमनल्पजल्पनेन ॥ × × × × ।
शिवताण्डवटीकायां मन्त्रादर्शाभिधायिनी ।
प्रेमनिधिशर्म्मविहिता पूर्णाभूत्तुष्टिदा विष्णोः ॥

Colophon. इति प्रेमनिधिशर्म्मनिर्म्मितो मन्त्रादर्शःसम्पूर्णः ॥ श्रीशाके १७१८ × × × × × लिखितं गजेन्द्रेण ॥

विषयः । शिवताण्डवस्य व्याख्यानम् ॥

No. 298. शिवपुराणं (पूर्व्वखण्डः) । Substance, palm-leaf, 16 × 1½ inches. Folia, 163. Lines, 5 on a page. Extent, 3270 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Puri, Mahimprakāśa Brahmacāri-Maṭha, Paṇḍita Valadeva Brahmacāri. Appearance, tolerable. Verse. Generally incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अविघ्नमस्तु ।
ॐमित्येकाक्षरो यो भवति श्रुतिमतः पञ्चधा पञ्चरूपो-
ऽकाराद् ब्रह्माद्युकाराद्धरिरनु च हरो × ×माहेश्वरोऽथ ।
बिन्दोर्नादात् सदा × शिव इति च परं ब्रह्म यं वेद वेदः
सोऽयं × × गिरीशो भवभयतिमिरध्वंसनायास्तु वः ॥

मुनिभिर्नैमिषारण्ये दृष्टः सूतः पुराणवित् ।
पुराणं शुश्रिदं शैवं प्रवक्तुमुपचक्रमे ॥
यः पूर्व्वभागो श्रोतव्यं प्राप्य ज्ञाननिधिर्मुनिः ।
उत्तरे वक्तृतां याति पाराशर्य्यं मतोऽस्मि तं ॥ इत्यादि ।

End. इदं पुराणं परमं पवित्रं शुचिः पठेद् यः शृणुयाच यो नरः ।
स सर्व्वकामान् समवाप्य दुर्लभान् शिवस्य चान्ते पदमुत्तमम् व्रजेत् ॥
पितृणां हरिदं श्राद्धे पठमानमिदं ततः ।
इष्टः समादिदुष्कर्म्मकलिकल्मषनाशनं ॥
अध्यायञ्चाथ श्लोकं वा श्लोकार्द्धं वाथ यः पठेत् ।
शृणुयाद् भक्तियुक्तो वा तस्य प्रीतो भवेच्छिवः ॥

Colophon. इति श्रीशिवपुराणे पूर्व्वखण्डे त्रिपञ्चाशत्तमोऽध्यायः । पूर्व्वखण्डः समाप्तः ।

नन्दिपुराणे ।

शैवे सनत्कुमारी[ये] च्चाचतुःसाहस्रसंख्यकाः ।
संचिता तु पुनर्व्यासप्रणीता तावती स्मृता ॥
ततः × दशसाहस्रा वायुना समुदीरिता । (?)
चतुर्विंशतिसाहस्रं पुराणं शैवमुच्यते ॥
श्रीशिवदुर्गे अपराध × × ×

विषयः । इति श्रीशिवपुराणे पूर्व्वखण्डे १माध्यायः । इति द्वितीयाध्यायः । इति द्वीपवर्णनो नाम तृतीयोऽध्यायः । इति पातालवर्णने ।४। इति ऊर्द्धलोकवर्णने ।५। इति ब्रह्मगीतोपाख्याने ।६।७।८।९। इति पुरवर्णनो नाम ।१०।११। इति शिवमाहात्म्य। १२। इति विभीषणसम्वादो नाम ।१३। इति नामकीर्त्तनो नाम ।१४। इति स्नानमाहात्म्यं नाम। १५। इति १६। इति महेश्वरदर्शनो नाम ।१७। लिङ्गोद्भवो नाम ।१८। इति पुष्पादिदानमाहात्म्यं नाम ।१९। इति दानधर्म्मविधिर्नाम ।२०। इति व्रतवर्णने । २१। इति नियमोपदेशो नाम। २२। इति चन्द्रचूडजन्म × × × २३। इति भूतिकीर्त्तने । २४। इति शिवलिङ्गार्च्चनफलं नाम ।२५। इति अष्टषष्टितीर्थनामकथने ।२६। इति नन्दीकेश्वरोक्तयोगोपाख्याने ।२७। २८। इति योगोपनिषत्सु ।२९। ३०। इति दुर्व्वासःशिवसम्वादे योगोपनिषदि ।३१।३२। इति नाडीसञ्चरयोगोनाम ।३३। इति अविमुक्तमाहात्म्य। ३४। इति दक्षपाशिवरप्रदो नाम ।३५। ॐकारेश्वरवर्णनं नाम ।३६। इति अविमुक्तमाहात्म्ये पञ्चायतनकीर्त्तने ।३७। इति ३८। इति नन्द्युपाख्याने ।३९। ४०। इति नन्द्यु-

पाख्याने यमेश्वरमाहात्म्यं नाम । ४१ । इति नन्द्युपाख्यानं । ४२ । इति नन्द्यभिषेको नाम । ४३ । ४४ । इति कार्त्तिकेयचरिते । ४५ । इति त्रिपुरोपाख्याने । ४६ । ४७ । इति कैलासगमनं नाम । ४८ । इति ब्राह्मणमाहात्म्यं नाम । ४९ । इति योगविधौ । ५० । इति ब्रह्मचारी नाम । ५१ । इति । ५२ ।

No. 299. शिवपुराणं (उत्तरखण्डः)। Substance, palm-leaf, 16 × 1½ inches. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Mahimprakāsa Brahmacāri-Mathá. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः शिवाय।

वागीशो द्दविधाद्याद्दजनि मधुरिपुर्व्वामनो यस्य देवा
वाच्या यो वै मुनीन्द्रैरजगतहृदयैर्गीयते सामगानैः ।
गीर्व्वाणाः शुक्रमुख्यादितिसुतसहिता यं विदुर्नो स्वरूपात्
यः कर्त्ता पाति भोक्ता सकलजगदिदं शम्भवेऽस्मै नमोऽस्तु ।
पुण्यपापविनिर्मुक्ताः नैमिषारण्यवासिनः ।
मुनयः शिवसंकल्पाः सूतं पप्रच्छुरादरात् ॥

मुनय ऊचुः ।

अस्माभिः शिवमाहात्म्यं पुनः × × श्रुतं बहु ।
इदानीं गुणकर्म्माणि पुनर्ब्रूहि विशेषतः ॥ इत्यादि ।

End. शिवस्यादौ शिवो मध्ये शिवस्यान्ते प्रकीर्त्यते ।
गोब्राह्मणनृपाणाञ्च शिवं भवतु सर्व्वदा ॥
स्वस्ति गोभ्यो द्विजेभ्यस्तु स्वस्ति राजभ्य एव च ।
स्वस्ति प्रजाभ्यः सर्व्वाभ्यो भवत्वाशु शिवाज्ञया ॥

Colophon. इति श्रीशिवपुराणोत्तरखण्डे पञ्चचत्वारिंशत्तमोऽध्यायः । समाप्तश्चायं शिवपुराणोत्तरखण्डः ।

× × × × ×

इदं पुस्तकं वामदेवानन्देन लिखितं ॥

विषयः । इति श्रीशिवपुराणोत्तरखण्डे भगवद्व्याससम्वादे । १ । इति नन्दिवामदेवसम्वादे लिङ्गोत्पत्तिर्नाम । २ । इति नन्दिवामदेवसम्वादे लिङ्गमाहात्म्यं । ३ । इति

द्वादशज्योतिर्लिङ्गचरिते । ४ । इति त्रिपुरवधे ब्रह्मादीनां विमवङ्गमन नाम । ५ । ६ । इति त्रिपुराध्यायो नाम । ७ । ८ । इति । ९ । १० । ११ । इति ब्रह्मजन्मवधो नाम । १२ । इति १३ । इति कन्दर्पवधो नाम । १४ । इति रतिवरदानं नाम । १५ इति उमावर-प्रदानं नाम । १६ । इति गौरीविवाहो नाम । १७ । इति तारकवधो नाम । १८ । इति गणेशोत्पत्तिर्नाम । १९ । इति स्कन्दतीर्थयात्रायां । २० । इति नन्दीकेश्वरोत्पत्तिर्नाम । २१ । इति मणिकार्णिकामाहात्म्ये गङ्गोत्पत्तिर्नाम । २२ । इति वाराणसीमाहात्म्ये । २३ । इति...२४ । इति पञ्चक्रोशीयात्रायां महाकालगणोत्पत्तिर्नाम । २५ । इति कौर्मिवासा-सुरवधो नाम । २६ । इति विन्दुह्रदोत्पत्तिर्नाम । २७ । इति. रासक्रीडायां । २८ । इति भुवनेश्वराष्टोत्तरनामशतकं नाम । २९ । इति । ३० । इति वरदाप्रसादो नाम । ३१ । इति मार्कण्डेयप्रसादे मृत्युञ्जयो नाम । ३३ । इति शिवरात्रिमाहात्म्ये निषाद-मुक्तिर्नाम । ३४ । इति । ३५ । ३६ । इति मर्य्यादादानं (?) नाम । ३७ । इति रावण-तपस्विवैद्यनाथोत्पत्तिर्नाम । ३८ । इति रावणमुक्तिर्नाम । ३९ । इति तण्डिवामदेव-सम्वादे कैलासनिर्णये । ४० । इति युगधर्मकथनं नाम । ४१ । इति वामदेवऋषिविमुक्ति-र्नाम । ४३ । इति शिवसम्वादे कल्पभेदनिर्णयो नाम । ४४ । इति ४५ ।

No. 300. शिवार्चनचन्द्रिका By श्रीनिवास। Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 22. Lines, 9 on a page. Extent, 616 slokas. Character, Nāgara Date ? Place of deposit, District Chāprā, Sisoya, Pandita Rāghava Prasāda. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीमन्तं सिन्दुराभं शशिशकलधरं × × गौवाभिरामं
दानाद्रिः सिक्तगण्डस्थलकमलदले भान्त × × × × × ।
प्रत्यूहध्वान्तभानुं प्रभुतरल (?) चरं ब्रह्मविष्ण्वीशवन्द्यं
वन्दे सिन्दूरपूरैर्गिरिवरसुतया चर्चितो × × कुम्भं ॥

\+ + + +
\+ + + +

आसीदशेषगुणरत्ननिधिः पृथिव्यां ।
श्रीश्रीनिकेतन इति प्र(ति)थितो धरीन्द्र ॥

तत्सूनुः श्रीनिवासः सकलनिगमवित् सर्व्वशास्त्रार्थवेत्ता
श्रौतस्मार्त्तेषु कर्म्मस्वतिशयनिपुणः सत्कविः स्वोपदेशात् ।
पीठं जालन्धराख्यं प्रकटितविभवं प्राप्य यात्राप्रसङ्गात्
तत्र श्रीसुन्दराख्यं सकलगुणनिधिं प्राप्य सद्देशिकेन्द्रं ॥
तस्मात्पङ्कजयुग्मं परिचर्य्य तस्मात्, प्राप्याभिषेकमखिलागममप्यधीत्य ।
तस्याज्ञया समधिगम्य पुरीं स काञ्चीं, तत्राकरोद्वसतिमात्मविदां वरिष्ठः ॥
तत्र स्थितः सकलतन्त्ररहस्यवेत्ता, शिष्यैः शिवार्च्चनपरैः श्रितशैवदीक्षैः ।
अभ्यर्थितो वितनुते सकलागमार्थसारोदयं भुवि शिवार्च्चनचन्द्रिकां सः ॥
तत्र दीक्षाविधिं वक्तुं आदौ श्रीगुरुलक्षणं इत्यादि ।

End. अन्ते अधिकारः ॥

विषयः । गुरुलक्षणकथनं । सदसच्छिष्यलक्षणकथनं । गुरुशिष्ययोः परीक्षाकथनं । दीक्षाकालादिनिरूपणं । दीक्षाधिकारकथनं ॥ मन्त्रवर्णादीनां मन्त्रभेदकथनं । वर्णसङ्कराणां अधिकारविचारकथनं । मन्त्राणां सिद्धादिनिरूपणं ।

No. 801. शुद्धिचन्द्रिका By कालिदास । Substance, palm-leaf, $15 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 5. Lines, 3 on a page. Extent, 60 ślokās. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Puri, Parganā Rāhān, Grāma Śāsanadāmodarapura, Paṇḍita Sadāśiva Kāvyakaṇṭha. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. विप्रक्षत्रिययोः सपिण्डजनने शुद्धिर्दशद्वादशा-
होरात्रैरथ पक्षतोऽपरि विशः शूद्रस्य मासात्परं ।
पुत्रीमप्यनतोथ सर्व्वजननीसर्गे दशाहाच्छुचिः
कन्यायां त्रिदशाहतः पृथक्कुलेऽप्यात्परं स्त्रीप्रजः ॥ इत्यादि ।

End. स्त्रं वर्षेण वसेद् वसेदनुगतः स्वाहा प्रवाच्या वदन्
स्वाचान्यं यदि तत्समक्षविदिवसैर्द्दन्तेऽक्षिपार्थेऽन्तरे ।
बन्धोर्निर्हरति श्वपाकवपनस्नान्यवाचोऽप्यभुक्
शुद्धैः प्रवसंस्थितिश्च विधिना कृत्वा क्रियां स्याच्छुचिः ॥

विषयः । अशौचनिरूपणानन्तरं तच्छुद्धिनिरूपणं ।

No. 302. **शुद्धिचन्द्रिकाटीका** By **धनञ्जय** । Substance, palm-leaf, 5 × 1½ inches. Folia, 9. Lines, 6 on a page. Extent, 216 slokās Character, Uriā. Date ?. Place of deposit, Puri, Parganā Rāhān, Grāma, Śāsanadāmodarapura, Paṇḍita Sadāśiva Kāvyakaṇṭha. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Beginning. विप्रो धनञ्जयो नाम स्मृतिमार्गानुसारिणीं ।
करोति केवलां शुद्धिचन्द्रिकापदयोजनां ॥
विप्रक्षत्रिययोरिति । इत्यादि ।

End. मद्यभुक् चेत् तृषि तच्च्युतः ।
अङ्गिराः
अन्त्यजस्य भुक्तान्नं सूतके मृतकेऽपि वा
असंस्पृश्यो भवेत्तावत् यावन्न व्रतमाचरेत् ॥ मध्य इति । ... ...
... ... वस्त्रधावनस्नानादिकं कृत्वा शुद्धिः स्यात् । इति श्रीकालिदास-चैनेयविरचितशुद्धिचन्द्रिका[टीका] समाप्ता ।

• विषयः । शुद्धिचन्द्रिकाव्याख्या ।

No. 303. **शुद्धिचन्द्रिकाटीका** । Substance, palm-leaf, 15 × 1½ inches. Folia, 60. Lines, 4 on a page. Extent, 96 slokās. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Puri, Parganā Rāhān, Grāma, Śāsanadāmodarapura, Paṇḍita Sadāśiva Kāvyakaṇṭha. Appearance tolerable. Prose. Incorrect.

Beginning. अथ कायमनोभ्यामिष्टदेवतानमस्कारपुरःसरं वस्तुनिर्देशमुखेन प्रयोजनाभिधेयं कथयति । सुधीसिन्धुविवर्त्ती कालिदासाख्यः धीरचन्द्रः शुद्धिचन्द्रिकेति ग्रन्थनाम तां तेने इति सम्बन्धः सर्व्वतः सारतया परममाधुर्य्यादिगुणयोगेन सन्ध्यादिधर्मशास्त्राणामेव अमृतमिव अमृत तत्सदृशस्य आश्रयः अतएव चन्द्रत्वेन निरूपणं । गाम्भीर्य्यादिगुणयोगेन सुधिय एव सिन्धवस्तद्विवर्त्तनशीलः तेषां बुद्धिबोधवृद्धिहेतुत्वात् अज्ञानहेतुत्वेन अन्धोधमेव आत्मानिव तेन कृत्वा ये लोकास्तेषामीक्षणाय दर्शनाय शुद्धिरेव चन्द्रिकेव चन्द्रिका दर्शनहेतुतया शुद्धचन्द्रिकात्वेन निरूपणं ।

तत्र अनियतकालाशौचविधाने तन्नियमार्थं मङ्गलादौ चतुर्णामपि वर्णानां वर्णक्रमेण जननाशौचस्य शौचरूपां शुद्धिं पूर्व्वार्द्धेन निरूपयति विप्रक्षत्रिययोरिति। इत्यादि।

End. तत्तत्स्मृतिपुराणेभ्योऽप्यवमुद्धृतसारवाक्यतोयं संक्षिप्तः इत्यभिधायकोऽपि शुद्धिविधानग्रन्थः शुद्धिचन्द्रिकाख्यः सज्ज[ना]नां विदुषां परमुपादेयमित्यर्थः।

Colophon. इति दाशचयनवाजपेयिकृतशुद्धिचन्द्रिकाटीका समाप्ता।

विषयः। शुद्धिचन्द्रिकाव्याख्यानम्।

No. 304. शैवकल्पद्रुमः By लक्ष्मीधर। Substance, palm-leaf, $14\frac{1}{2} \times 1$ inches. Folia, 109. Lines, 5 on a page. Extent, 3270 ślokās. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Purī, Śāṅkara Maṭha. Appearance, old, Generally verse. Generally incorrect.

Beginning. श्रीशिवाय नमः। अविघ्नमस्तु।

एकदन्तमुमापुत्रं गजवक्त्रं त्रिलोचनं।
चन्द्रार्द्धधारिणं वन्दे सर्व्वविघ्नविनाशनं॥
वन्दे शम्भुं त्रिभुवनगुरुं सर्व्वलोकाधिवासं।
ब्रह्मोपेन्द्रार्च्चितपदयुगं सोमसूर्य्याग्निनेत्रं॥
कर्त्ता ब्रह्मेश्वर इति सतां सर्गमोक्षस्य लोकान्
दातारं गोद्विजहितकरं ब्रह्मविष्ण्वादिरूपैः॥
श्रुतिस्मृतिपुराणानां भारतीमवधार्य वा।
भूयात् सुधाख्यबीजाय शिवकल्पद्रुमोदयः॥
गुरुवचनप्रबन्धमालो जपनयपल्लवसर्व्वप्रसूनं।
फलमथ तमयं दधाम चाक्ष सुखयतु विश्वमगाद्गत × थं॥ (?)
पापपुण्यपथभ्रान्ता जनाः सर्व्वे निराकुलाः।
शैवकल्पद्रुमं प्राप्य गतभ्रान्ता भवन्तु च॥
कल्पाख्यागम् समुत्पन्नं कारणान्यपि कानि च।
तेषां पूज्यतमं किञ्चिदादावेव निरूप्यते॥ इत्यादि।

End. शिवधर्मोत्तरे ।

यावदक्षरसंख्यानं शिवशास्त्रेषु पुस्तकं ।

तावद्वर्षसहस्राणि शिवलोके महीयते ॥

एवं पात्राय विद्यार्थिलिङ्गस्थापनकादिकं ।

कथितं सर्व्वलोकानां हिताय परमार्थतः ॥

कल्पद्रुमोऽष्टकाण्डोयं विद्वद्भिः परिकल्प्यतां ।

यच्छाम्नायनजहैमूर्खवाद्यवाग्रितः ॥ (?)

एकाम्रे भुवनेश्वरप्रियकर चक्रे धरं यः पुरा ।

श्रीलाद्वाःस्थमुकुन्दकारयपतिः कुलाम्बयेऽर्द्धेन्दुकः । (?)

प्रद्युम्नाह्वय एव शङ्करतनुः साक्षाद्दिवि × × ×

पादौ यस्य विलोक्य भालमयनं श्रीमान् नृसिंहो नृपः ॥ (?)

तत्पुत्रो मधुसूदनात्मज × × श्रीलोग्रिश्रीश्री शिवः

ध्यानानन्दविकाशयत्नरचितश्रीरामकृष्णाभिधः ।

तस्माद् भूरमयोऽम्बिकापतिमतिर्लक्ष्मीधरो मन्दधी-

स्तेनायं रचितः सतां सुखकरः श्रीशैवकल्पकद्रुमः ॥

Colophon इति श्रीमदेकाम्रविपिनविहितमणिकूटाचलश्रीरत्नशिखरकन्दरोदरविनोदि-
शम्भुवरत्रिभुवनेश्वरपदद्वन्द्वारविन्दमकरन्दपाननिर्भरमत्तमधुकरलक्ष्मीधरवि-
रचिते श्रीशैवकल्पद्रुमेऽष्टमः काण्डः । समाप्तश्चायंग्रन्थः ।

विषयः । आदौ जगत्कारणादिनिरूपणं । इति श्रीशैवकल्पद्रुमे प्रथमः काण्डः । दीक्षानिरूपणं । अपक्षलक्षणकथनं । सपक्षलक्षणकथनं । इति श्रीशैवकल्पद्रुमे द्वितीयः काण्डः । गार्हस्थ्यविधिकथनं । प्रातःकृत्यनिरूपणं । द्रव्यशुद्ध्यादिनिरूपणं । न्यासादि-विधिकथनं । इति श्रीशैवकल्पद्रुमे तृतीयकाण्डः । पूजादिनिरूपणं । इति श्रीशैवकल्पद्रुमे चतुर्थकाण्डः पूजाप्रकरणं । पार्थिवलिङ्गार्चनविधानकथनं । भस्मस्नाननिरूपणं । इति श्रीशैवकल्पद्रुमे पञ्चमः काण्डः । व्रतविधिकथनं । इति श्रीशैवकल्पद्रुमे षष्ठः काण्डः । शिवस्य माहात्म्यकथनं । इति श्रीशैवकल्पद्रुमे सप्तमः पटलः । शिवमाहात्म्यकीर्त्तनं । इति श्रीशैवकल्पद्रुमे अष्टमः पटलः ।

No. 305. श्यामार्चनतरङ्गिणी By विश्वनाथ। Substance, palm-leaf. Folia, 64. Lines, 5 on a page. Extent, 2176 ślokās. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, District Puri, Parganā Rāhān, Grāma Jagannātha-Vidyādharapura, Paṇḍita Rāmacandra Miśra. Appearance, old. Prose and verse. Generally incorrect.

Beginning. × × × ×

लिखिता विश्वनाथेन श्यामार्चनतरङ्गिणी ॥
सर्व्वतन्त्राम्बुधेः सारभागमाहृत्य यत्नुना।
× × × श्यामवी हरिभिर्निचितातीवनिर्म्मला ॥
तस्या विविधकर्म्माणि विविक्तानि यथाक्रमं।
कथ्यन्ते तान्यशेषाणि विहितानि गुरोः कृपात् ॥ (?)
तत्रादौ ब्राह्मे मुहूर्त्ते चोत्थाय गुरवे नमः इति नत्वा इष्टमाङ्गीपदमुत्तोल्य
यत्नतः बहिर्गत्वा दिशो नत्वा कुलवृक्षान् प्रणम्य च, कुलवृक्षा यथा,
अशोकः केशरः कर्णिकारः स्तूतिलकस्तथा।
नमेरुश्च पियालश्च सिन्धुवारकदम्बकौ ॥
मरुवकसम्यकाश्च पिप्पलो वट एवच।
रम्भा तुलसिका जम्बः कुलवृक्षः इति स्मृताः ॥ इत्यादि।

End. प्राणादिमुद्रां प्रदर्श्य × × × आचमनं करसंघृष्टिं मुखवासञ्च निवेद्य गन्धादिनाभ्यर्च्य शान्तोपचारनैवेद्यं निवेदयेदिति पञ्चप्रोक्षणविधिः।

Colophon. इत्यद्वैतपथिपथिकेन विश्वेश्वरसोमयाजिना विचरितायां श्यामर्च्चनतरङ्गिण्यां षष्टिदाकावर्त्ते पञ्चप्रोक्षणविधिः समाप्तः।

विषयः। ब्राह्मे मुहूर्त्ते प्रथमा वीचिः। प्रातःस्नानविधिविवेचनी द्वितीया वीचिः। स्नानमध्यज्ञकारद्वारपालार्चनक्रमविवेचनी तृतीया वीचिः। अवरोचसंहारारोचरूपिणी भूतशुद्धिप्राणायामविवेचनी चतुर्थी वीचिः। अन्तर्यजनावर्त्ते पञ्चमी वीचिः मधुदानविधिनिषेधबाधबाधकविवेचनावर्त्ते षष्ठी वीचिः। घटस्थापनावर्त्ते द्रव्यशुद्धिविवेचनी सप्तमी वीचिः। उपचारविवेचनी अष्टमी वीचिः। पूजाक्रमविवेचनी नवमी वीचिः। होमावर्त्ते कुण्डस्य अष्टादशसंस्कारविवेचनी दशमी वीचिः। होमावर्त्ते होमप्रकारविवेचनी एकादशी वीचिः। पञ्चप्रोक्षणविधिः। (सम्भवतोऽतः परं खण्डितं)।

No. 306. श्राद्धदीपः By दिव्यसिंहमहापात्र। Substance, palm-leaf, 16×1 inches. Folia, 44. Lines, 5 on a page. Extent, 710 ślokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, District Puri, Parganā Rāhān, Grāma Śāsanadāmodarapura, Paṇḍita, Sadāśiva Kavyakaṇṭha. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. प्रणम्य देवं श्रीकृष्णं भवानीशङ्करावपि ।
तन्यते श्राद्धदीपोयं दिव्यसिंहेन धीमता ॥
श्राद्धं नाम पितृनुद्दिश्य द्रव्यत्यागः तत्र ब्राह्मणभोजनं पिण्डदानञ्चोभयं प्रधानमिति बहवः । अतएव ।
अग्नौ हुतेन देवस्थाः पितरस्था द्विजतर्पणैः ।
नरकस्थाश्च तृप्यन्ति पिण्डैर्दत्तैस्त्रिभिर्भुवि ॥
इति पिण्डदानब्राह्मणभोजनयोः समकक्षतया फलश्रवणं ॥ इत्यादि ।

End. मन्वन्तराद्यश्चैता मुनिभिः परिकीर्तिताः ॥
सिता पञ्चदशी पौर्णमासी वृश्चिके कार्त्तिके मकरे पुष्ये कुम्भे माघे मेषे चैत्रे आषाढे पूर्णिमा द्वादशी च ।

Colophon. इति श्रीदिव्यसिंहमहापात्रविरचितः श्राद्धदीपः समाप्तः ॥
वत्सगोत्रसमुत्पन्नो दिव्यसिंहाभिधः सुधीः ।
श्राद्धदीपाभिधं ग्रन्थं कृतवान् कृतिनां मुदे ॥

विषयः । श्राद्धाशौचादिविवेचनं ॥

No. 307. श्रुतप्रकाशिका । (खण्डितान्ता) Substance, country-made paper, 12×5½ inches. Folia, 188. Lines, 12 on a page. Extent, 6770 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Puri, Revasā. Maṭha, Paṇḍita Rāmādhīna Rāmānuja Dāsa. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।
वरदं द्विरदाद्रीशं श्रीनिधिं करुणानिधिं ।
शरण्यं शरणं यामि प्रणतार्त्तिहरं हरिं ॥
बहिरन्तस्तमश्छेदि ज्योतिर्वन्दे सुदर्शनं ।
येनाव्यवस्थतं कल्पं वस्तु लक्ष्मीधरं विदुः ॥

No. 305. श्यामार्चनतरङ्गिणी By विश्वनाथ। Substance, palm-leaf. Folia, 64. Lines, 5 on a page. Extent, 2176 ślokās. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, District Puri, Parganā Rāhān, Grāma Jagannātha-Vidyādharapura, Paṇḍita Rāmacandra Miśra. Appearance, old. Prose and verse. Generally incorrect.

Beginning. × × × ×

लिखिता विश्वनाथेन श्यामार्चनतरङ्गिणी ॥
सर्व्वतन्त्राम्बुधेः सारभागमाहृत्य शम्भुना ।
× × × शाम्भवी हृमिर्निचितातीवनिर्म्मला ॥
तस्यां विविधकर्म्माणि विविक्तानि यथाक्रमं ।
कथ्यन्ते तान्यचाराचविहितानि गुरोः कृपात् ॥ (?)
तत्रादौ ब्राह्मे मुहूर्त्ते चोत्थाय गुरवे नमः इति मत्वा इष्टपादौपदमुत्तोल्य
यत्नतः वहिर्गत्वा दिशो मत्वा कुलवृक्षान् प्रणम्य च, कुलवृक्षा यथा,
अशोकः केशरः कर्णिकारः स्तनतिलकस्तथा ।
नमेरुश्च पियालश्च सिन्धुवारकदम्बको ॥
मरुवकश्चम्पकाख्यः पिप्पलो वट एवच ।
रम्भा तुलसिका जम्बः कुलवृक्षा इति स्मृताः ॥ इत्यादि ।

End. प्राणादिमुद्रां प्रदर्श्य × × × आचमनं करसंशुद्धिं मुखवासञ्च निवेद्य गन्धादिनाभ्यर्च्य शाल्योपचारनैवेद्यं निवेदयेदिति पञ्चप्रोक्षणविधिः ।

Colophon. इत्यद्वैतपथिपथिकेन विश्वेश्वरसोमयाजिना विचरितायां श्यामार्चनतरङ्गिण्यां वन्दिदानावर्त्ते पञ्चप्रोक्षणविधिः समाप्तः ।

विषयः । ब्राह्मे मुहूर्त्ते प्रथमा वीचिः । प्रातःस्नानविधिविवेचनी द्वितीया वीचिः । स्नानशुद्धतर्पणसंस्कारपाद्यार्चनक्रमविवेचनी तृतीया वीचिः । भवरोचसंस्कारारोचकपिणी भूतशुद्धिप्राणायामविवेचनी चतुर्थी वीचिः । अन्तर्यजनावर्त्ते पञ्चमी वीचिः मधुदानविधिनिषेधवाधवाधकविवेचनावर्त्ते षष्ठी वीचिः । घटस्थापनावर्त्ते द्रव्यशुद्धिविवेचनी सप्तमी वीचिः । उपचारविवेचनी अष्टमी वीचिः । पूजाक्रमविवेचनी नवमी वीचिः । होमावर्त्ते कुण्डस्य अष्टादशसंस्कारविवेचनी दशमी वीचिः । होमावर्त्ते होमप्रकारविवेचनी एकादशी वीचिः । पञ्चप्रोक्षणविधिः । (सप्तवतोतः परं खण्डितं) ।

विद्वेषः प्रथमे ज्ञेयो द्वितीये भ्रमणं तथा ।
वश्यं तृतीये वक्ष्यामि चतुर्थं स्तम्भनं तथा ॥
पञ्चमे मारणं वक्ष्ये षष्ठे मोहनमीरितं ।
सप्तमे तिथिवारादि नक्षत्राणां विशेषतः ॥
नियमः कथ्यते तद्वदासनानान्तु निर्णयः ।
अष्टमे नवमे मालानियमः कुण्डनिर्णयः ॥
दशमे नायिकासिद्धिर्वीरसाधनमुत्तमं ।
शान्ताशान्तक्रतानान्तु पूर्व्वोक्तानाञ्च कर्म्मणां ॥
तेषामेकादशे शान्तिं विधास्ये परमां क्रमात् ।
द्वादशे दक्षिणा ज्ञेया षट्क्रियायां पृथक् पृथक् ॥
द्वादशैः पाटलैरेतैः षट्कर्म्मोल्लास उच्यते ।
अतिगुह्यतरं वक्ष्ये लोकानां हितकाम्यया ॥
निबन्धे देव्युवाच ।
देवदेव महादेव सर्व्वशास्त्रार्थपारग ।
अधुना श्रोतुमिच्छामि गुह्याद्गुह्यतरं प्रभो ॥
षट्कर्म्म कथितं देव नानातन्त्रे पृथक् पृथक् ।
शीघ्रं वद महादेव समासेन तु तत्क्रमं ॥ इत्यादि ।

End. अनन्तेति अग्निं विसृज्य शान्तिकुम्भतोयेनाभिषेकं कृत्वा भस्मतिलकादिकं कृत्वा दक्षिणाच्छिद्रावधारणादिकं कुर्य्यात् ।

Colophon. इति पूर्णानन्दविरचिते षट्कर्म्मोल्लासे कुण्डादिनियमो नवमः पटलः ॥

विषयः । इति पूर्णानन्दविरचिते षट्कर्म्मोल्लासे विद्वेषणाभिधेयः प्रथमः पटलः । इति उच्चाटनाभिधेयः ।२। इति वश्याभिधेयः । ३ । इति । ४ । इति मारणाभिधेयः । ५ । सम्मोहनाभिधेयः । ६ । इति तिथ्यादिनियमः । ७ । इति आसनादिनियमः । ८ । इति कुण्डादिनियमः । ९ ।

No. 309. षट्कर्म्मदीपिका By श्रीकृष्णविद्यावागीश । Substance, country-made paper, 14×4 inches. Folia, 40. Lines, 10 on a page. Extent, 1000 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Rājaguru's Maṭha, Gaṇeśamahallā, Benares City. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

कृत्यादेवीं नमस्कृत्य महात्रिपुरसुन्दरीं ।
भद्रकालीञ्च देवेशीं तथा षट् कर्म्मदेवताः ।
श्रीकृष्णविद्यावागीशभट्टाचार्य्येण धीमता ।
क्रियते विदुषां प्रीत्यै कृत्यापञ्च (+) दीपिका ।
क्रोधाक्रान्तकरीं कृशतं वमन्तीं वह्निं दहन्तीं हिमिजं प्रसन्तीं
भीमं नदन्तीं प्रणमामि कृत्यां रोचयमाना सुधयोपकाशीं ।

End. गवां सुवर्णनिष्कानां भूमिं वा शश्वशालिनीं ।
सर्व्वशान्तिमवाप्नोति सर्व्वरक्षाकृतं भवेत् ॥ (?)

Colophon. इति श्रीकृष्णभट्टाचार्य्यविरचितायां षट्कर्म्मदीपिकायां नवमोपदेशः समाप्तः ।

विषयः । मारणोच्चाटनाद्याभिचारिककर्म्मोपायकथनम् ।

No. 310. षट्पदीमञ्जरी By शङ्करानन्दतीर्थ । Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 13. Lines, 11. Extent, 450 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1646. Place of deposit, Puri, Śāṅkara Maṭha, Madhusūdana Tīrthasvāmī. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीरामाय नमः ।

निजेहसम्पद्दानकल्पकल्पभूरुहाकृतिं
दुरन्तविघ्नवारिदप्रभञ्जनं निरञ्जनम् ।
महीयचित्तसारसप्रबोधभास्करं परं
समानसूक्ष्मवाचिनं भजामि विघ्ननायकं ॥ (?)
श्रीनन्दनन्दनममन्दसुरेन्द्रवृन्द-
सान्द्रानुरागपरिभावितपादपद्मं ।
मञ्जीरवाक्षनविमोचितगोपगोपी-
सन्दोहसिन्दुमुखमण्डनमाश्रितोऽस्मि ॥

... ...

अथ सच्चिदानन्दात्मकमद्वितीयं ब्रह्मैव विमलसत्त्वप्रधानमायोपाधिक × ×
सदीश्वरभावमुपजगाम । जीवेशावाभासेन करोतीत्यादि श्रुतेः । स च

मायाप्रतिबिम्बित ईश्वर इति संक्षेपशतप्रकटार्थकारविद्यारण्यमतानु-सारिणः। बिम्बभूत इति विवरणाद्यनुसारिणः। जीवनिष्ठाज्ञाना-भिन्नमायाविषय इति वाचस्पतिमतानुसारिणः। सर्व्वथापि प्रतिबिम्बादयः मायाप्रयुक्तप्रतिबिम्बत्वादियोगिनः शुद्धचिदपेक्षया आभासा एवेति जीवेशावभासेन करोतीति श्रुतिरुपपद्यते। इत्यादि।

End. श्रीभागवतद्भुतवदनपङ्कजसंप्रसूतं सद्भक्तिबोधसुविदानमथोऽनवद्यम् (मकरन्दं)।
आस्वाद्य माद्यतितरां मम मानसालिः श्रीम × × निजभूमपदं कि-
लब्धा ॥ (?)

षट्पदीनौकया सर्व्वानुद्धार यतोऽस्म्यहं।
संसारसागरे मग्नान् यथा शङ्करदेशिकं ॥
भगवद्भक्तिमध्वाढ्यैः कुसुमैर्वाङ्मयैः कृता।
षट्पदीमञ्जरी सम्यक् योजिता कृष्णपादयोः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीशिवनारायणानन्दतीर्थगुरुचरण-सेवकश्रीशङ्करानन्दतीर्थविरचिता षट्पदीमञ्जरी सम्पूर्णा ॥ + + +
शकाब्दाः १६४९ ।

विषयः। षट्पदीनामकभक्तिग्रन्थस्य व्याख्यानं ॥

No. 311. षष्ठिशतप्रकरणम्। Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 13. Lines, 12 on a page. Extent, 234 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri, Benares City. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. अरहं देवो सुगुरुसुद्धं धम्मं + + + नवकारो धन्नाण कयत्थाणं निरन्तरं वसइ हिययम्मि जस्स कुणसि तंव चरणं च पयडिय गुणेसि देविमः हार्थं तारन्ति यत्र सक्कसि जं देयो इह चरन्ते।

End. एवं भ (...) रियनेमि भन्दर इयाविक इविगाचाउ।
विविसुभरयाभव्वः घरं सुजाणं सुजन्तु सिवम ॥

Colophon. इति षष्ठिशतप्रकरणम्।

विषयः। धर्मोपदेशः.

No. 312. **षडशीतप्रकरणटिप्पनी** । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 13. Lines, 14 on a page. Extent, 738 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri, Benares City. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. नमः सर्व्वविघ्नभि(वि)दे सर्व्वविदे श्रीपार्श्वनाथाय ।

इह प्राप्तसकलमानुष्यादिसामग्रीकेन पुंसा श्रावक + + + + + धारभूते श्रीधर्म्म एव प्राक् प्रयतितव्यमित्याकलय्य नेमिचन्द्रनामा श्रावकस्तदुपदिष्ट-शैताढ्यं संविग्नगुरुं परीक्षन् चिरस्य परिभ्रम्य तत्कालवर्त्ति संविग्नशैताढ्यं सुविजनागमज्ञं श्रीजिनपतिसूरिं सुगुरुं लब्धवान्, ततस्तत्पार्श्वात शुद्धदेवादितत्त्वः(?) परोक्ष देवादित्वेषु स्वरूपन्ति इदं प्रकरणं चक्रे (?) ।

End. नानाविधमार्गरता भव्याः पठन्तु शृण्वन्तो जानन्तु अर्थपरिज्ञानेन ततश्च तत्पाठपरिज्ञानाभ्यां यान्तु । शिवं शिवशब्दोपादानं चावसानमङ्गलार्थम् ।

Colophon. अस्फुटितवीजकमेतत् षडशीतप्रकरणस्य सद्गिरः ।

अलिखत् लेखकवद्यं शिष्यः श्रीधवलचन्द्रगुरोः ॥

इति षडशीतप्रकरणावचूरिः ।

विषयः । षडशीतप्रकरणव्याख्या ।

No. 313. **षोड़शी** । Substance, country-made paper, 15 × 3 inches, Folia, 1. Lines, 6 on a page. Extent, 24 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Khunvedā grāma, Post Garvetā, Zilla Midnāpur, Babu Vaikuṇthnātha Cakravarti. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीसूर्य्याय ।

अथ षोड़शी । दक्षिणस्यां दिशि निदध्यादिति मध्यरेखायां कृत्वा दक्षिणा-ग्रान् कुशान् निधाय तत्र सतिलोदकैरावाह्य वक्ष्यमाणमन्त्रैः पिण्डान् दद्यात् । इति गोविन्दमिश्रः (भागचतुष्टयकृतानि) तत्र दक्षिणाग्रान् कुशानास्तीर्य्य आवाहनं कुर्य्यात् । यथा तिलोदक मन्त्रोक्ता ।

ॐ अस्मत्कुले मृता ये च गतिर्येषां न विद्यते ।

आवाहयिष्ये तान् सर्व्वान् दर्भपृष्ठे तिलोदकैः ॥

ॐ मातामहकुले ये च गतिर्येषां न विद्यते ।
बान्धवाश्चाबान्धवाश्च ते सर्व्वान् दर्भपृष्ठे तिलोदकैः । इत्यादि ।

End. ॐ या ब्रह्मणो ये पितृवंशजाताः
मातुस्तथा वंशभवा मदीयाः ।
कुलद्वये ये मम दासभूताः
भृत्यास्तथैवाश्रितसेवकाश्च ।
मित्राणि सख्यः पशवश्च वृक्षा
दृष्टा ह्यदृष्टाश्च कृतोपकाराः ।
जन्मान्तरे ये मम संगभूता-
स्तेभ्यः स्वधा पिण्डमिदं ददामि । •

Colophon. इति षोडशी ।

विषयः । लुप्तपिण्डोदकेभ्यः पुत्रदारवर्जितेभ्यः मातापितृकुलोद्भवेभ्यः पिण्डदानं ।

No. 314. षोडशीपूर्त्तिकारिका । Substance, country-made paper, 8×5 inches. Folia, 8. Lines, 12 on a page. Extent, 160 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1890. Place of deposit, Benares City, Vāmanācāryya Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. वक्ष्यते चतुरः पादानुपदध्याच्छिरोमुखे
तत्पश्चात् षोडशीयुग्मं सविशेषसमन्वितं ।१।
उपधाय यथायोगं पद्मपादानथात्मनि ।

End. पक्षे तु सम्बन्धः स्यात् चक्रपक्षेतु पूर्व्वतः चतस्रो राष्ट्रभृतः स्रुचनो वैश्वदेवाः क्रमात् ।

No. 315. सिद्धानां स्तवम् । Substance, country-made paper, 12×4 inches. Folia, 11. Lines, 12 on a page. Extent, 154 slokas. Character, Nāgara. Date ? . Place of deposit, Diṅmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri, Benares City. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. सिद्ध सिद्धत्व सुखं मसिवसिमि झखख पयास,
यं वीरं सिरि सिद्ध पाइखाओ सिवसुक्खं किमवि तुलं,

End. एवं सन्निकर्षहारं ग्रन्थप्रमाणे चिन्तितं शेषेषु द्वारेषु पुनः सिद्धः प्राभृतात्
भावनीयं इथ सिद्धाँच स्वरूपं लिखितं देवेन्द्रसूरीभिः इति ।

विषयः । जैनमते मोक्षस्वरूपकथनम् ।

No. 316. संक्रान्तिचन्द्रिका By राजकृष्ण । Substance, country-made paper, 18×3 inches. Folia, 2. Lines, 7 on a page. Extent, 44 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Chaḍābāḍi, *viâ* Tangail, Paṇḍita Digambar Smṛtitīrtha Appearance, fresh. Verse. Coriect.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

श्रीगोपालपदाम्भोजाचलमाध्वीकलालसः ।
श्रीराजकृष्णः संक्रान्ति-चन्द्रिकां तनुते सुधीः ॥
तत्तद्राशिविशेषतो दिनकृतो राश्यन्तरे या गतिः ।
संक्रान्तिः कथिता निषिद्धविहिते तत्क्षणे × × × ॥
कौलेयं निखिलपंचानु × × × सन्ध्यास सायन्तनी
त्याज्यं स्नानमनुष्णधूद्धसलिलैः कुर्य्यात् प्रदानादिकं ॥ इत्यादि ।

End. सवाजयां(?) कथित् प्रोच्य गोत्रनामादिकं वदन् ।
श्रीविष्णुप्रीतिकामः सन् स्नायादौ × × वारिधि ॥
इति श्रीराजकृष्णेन कथिता या क्रमस्थितिः ।
\+ + + + + + + + ॥
संक्रान्त्यां पक्षणे चैव न स्नायाद् यस्तु मानवः
सप्त जन्म भवेत् कुष्ठी दरिद्रश्चोपजायते ॥

Colophon. इति संक्रान्तिचन्द्रिका समाप्ता ॥

विषयः । संक्रान्तिनिरूपणमुखेन तत्कर्त्तव्यकर्म्मादिनिरूपणं ।

No. 317. संक्षेपशारीरकव्याख्यानं By विश्ववेद । Substance, Tāḍi-leaf, 13×2 inches. Folia, 185. Lines, 5 on a page. Extent, 4810 slokas. Character, Maithil. Date, L.S. 398. Place of deposit, Purī Sāṅkara Maṭha. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. × × × × × × तत्रागुरुस्वरूपकथनं मङ्गलमा × × × ग्रन्थारम्भं प्रतिजानीते अन्वेतेति । अत्र मुरारिर्विष्णुर्जगदुपद्रव० × × प्रतिबिम्बितं परं ब्रह्मात्मपर्याय्याख्यं तस्य परमं पदं तदेव ब्रह्म मायासम्बन्धरहितं × × × × अथवा पदं ज्ञानमास्पदं सोपाधिकतया × × × यथास्पदतया वर्णते रूपं संत्यजति ॥ इत्यादि ।

End. यासौ श्रुत्योश्चिन्मयी शक्तिराद्या,

× × × ×

× × × ×

× × सिद्धान्तदीपः ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमदानन्दवेदशिष्यविश्ववेदविरचित-संक्षेपशारीरकव्याख्याने सिद्धान्तदीपे चतुर्थोध्यायः समाप्तः ॥ ल सं ६९८ आश्विनशुक्लद्वितीयायां विलासपुरग्रामे लिखितमिदं पुस्तकमिति नमो नारायणाय । नमो भगवते वासुदेवाय ।

विषयः संक्षेपशारीरकस्य व्याख्यानं ।

No. 318. संक्षेपशारीरकसुबोधिनी by पुरुषोत्तममिश्र। Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 141. Lines, 10 on a page. Extent, 4935 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Rājaguru's Maṭha, Goṇeśa Mahallā, Benares City. Appearance, old Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

कृपया करनिबद्धभूधरं केलयादलितमत्तकुञ्जरं ।
+ + + विजितपद्मसम्भवं केशवं किमपि [श्रेयवं] भजे ॥
सादरेण भगवत्परायणम् मूर्तिमन्तमिव बादरायणम् ।
रामतीर्थमिह नौमि तं गुरुं मध्याद्रि + + + मतं गुरुम् ॥

End. समाप्तौ भगवन्नमस्कारूपमङ्गलमाचरति, भुजङ्गसाङ्गेति,
शुभसम्प्रदाय + + + अनुसृत्य मतञ्च रामतीर्थगुरोः
एतत्प्रबन्ध + + + + + व्याकारि मया प्रयत्नेन ।
+ + संक्षेपशारीरसुबोधनदीपिका, + + सद्भिः क्लेशेन पूर्यताम् ।

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकश्रीरामतीर्थमुनिशिष्याग्निचित्पुरुषोत्तममिश्रकृतौ संक्षेपशारीरकसुबोधिन्यां चतुर्थोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । संक्षेपशारीरकव्याख्या ॥

No. 319. सच्चरित्ररक्षा By वेङ्कटनाथ । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 32. Lines, 9 on a page. Extent, 832 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Purī, Rājagopāla Maṭha, Mohānta Śrī Raghunandana Rāmānuja Dāsa. Appearance, fresh. Generally prose. Generally correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।

श्रीमद्वेङ्कटनाथाय सर्वशास्त्रार्थवेदिने ।
कवितार्किकसिंहाय वेदान्तगुरवे नमः ॥
चक्रादिशङ्खमध्यतःसुभगोर्ध्वपुण्ड्रान्
व्यक्तात्मनो भगवतश्चरणारविन्दे ।
तद्भुक्तभोगरसिकान् विदिवेन्द्रवन्द्यान्
पुंसः प्रमाणशरणान् शिरसोद्वहामि ॥
यतिपतिचरणाम्भोजरजःप्रभावेण संनिद्धशरणाः ।
विदधाति वेङ्कटेशः स्थिरामिमां सच्चरित्ररक्षां ॥
सद्भिर्धृतेषु सततं विमतिं गता ये पत्युः समस्तजगतां परमायुधेषु ।
तैरेव तान् निगमशास्त्रनिदर्शदीप्तैः शाङ्गात्मना परिणतैः प्रहरामि मूर्ध्नि ॥

इह कतिचिदतिचिरसमुचितविविधदुरितावलीमलीमसमनसः परम-पुरुषचरणारविन्दवैमुख्यसमुचितदर्शनाः सुदर्शनादिधारणे विमन्यन्ते मन्यन्ते च ।

चोदनालक्षणोऽर्थो धर्मः नचासौ प्रत्यक्षावेद्य इति प्रत्यक्षसूत्रे स्थितं । द्रव्यादीनां स्वरूपतः प्रत्यक्षाणामपि धर्मत्वेनाप्रत्यक्षत्वात् चोदनैक-समधिगम्यत्वं न विरुध्यते यथाहुः ।

द्रव्यक्रियागुणादीनां धर्मत्वं स्थापयिष्यते ।
तेषामैन्द्रियकत्वेपि न तु रूपेण धर्मता ॥ इत्यादि ।

End. अतः सिद्धं प्राकृथादिभिः सुदर्शनादिकं अवश्यं धार्यं मुमुक्षुभिस्तु विशेषत इति ।
श्रीमद्वेङ्कटनाथेन सम्यगेतत् समर्थितं ।
श्रुतिस्मृतीतिहासादिसिद्धं चक्रादिधारणं ॥
अयमनघसुदृष्टिराद्विभर्त्यैवावदु-
विदितनिजसतत्वो (?) विश्वमत्वाद्भवात् ।
रचयरचनिरुद्धयन्नानां जनानां
दुरितमथनचेतादेवचोरें (?) चचीशः ॥

Colophon. श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य कृतिषु संचरितरक्षायां सुदर्शनाधिकारः प्रथमः श्रीमते रामानुजाय नमः । श्रीमते निगमान्तदेशिकाय नमः । हरिः ॐ ।

विषयः । श्रुतिस्मृतिविहितसदाचारानुष्ठानानिरूपकानामत एव मुमुक्षूणां सुदर्शन-चक्रादिचिह्नानां देवादावश्यधारणत्वेन निरूपणं ।

No. 320. समाविवेकटीका (शिशुबोधिनी) By माधव । Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 30. Lines, 11 on a page. Extent, 660 slokas. Character, Nagāra. Date, Saṃ 1816. Place of deposit, Benares City, late Babu Hariscandra. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
गणनायकं हृदयवाञ्छितं प्रणिपत्य + + + + माधवः
प्रकुरुते विहतिप्रमितान् + + + शरदि भावतः । ?

End. विहद्विधिश्रमणसेवितपादपद्मं गोविन्दसंज्ञसुतमाधवनिर्मितायां
श्रीवर्धतत्वविहतौ शिशुबोधवत्यां तत्वादिभाव + + + परिपूर्णिमागात् ।

Colophon. इति गोविन्दज्योतिर्वित्सुतमाधवविरचितायां समाविवेकटीकायां शिशुबोधिन्यां तत्वादिद्वादशभावविवरणं समाप्तिमगमत् + + संवत् १८१६ ।

विषयः । समाविवेकव्याख्या ।

No. 321. **सम्बद्धमाधवनाटकम्** by **गोविन्दकविभूषण**। Substance, palm leaf, 13 × 1½ inches. Folia, 152. Lines, 3 on a page. Extent, 2750 slokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Prose and Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीराधाकान्तः शरणं ।

भूतामिवतमःक्षमा प्रशमितप्रेयश्चकं रक्षमा
सुप्रीतामितकैरवा गुणनिधुपावद्रवीभावहृत् ।
गोपाक्षाम्बुजलोचनो भुवि लसत्पावोत्सवौल्को विनो
पायाद् गोकुलचन्द्रभद्रकवचापीयूषवृष्टि जगत् ॥

अपिच ।

यस्याक्षाद्रमपाङ्गरिङ्गणकलारङ्गेन गौरं परे
रङ्गं कुङ्कुमपङ्कसङ्कुलकुचश्रीश्रेमकुम्भार्पणात् ।
नाश्लिष्टद्युतिमम्बुपाविवरवाम्भोजप्रवालप्रभं
बिम्बौष्ठाधिकनिष्ठयाधरतलं तां तत्प्रियाराधये ॥

\+ \+ \+ \+

नान्द्यन्ते सूत्रधारः । अलमतिविस्तरेण । विस्तारयामि रङ्गमङ्गलभक्तिपीयूषतरङ्गिणीपूरं । यदमी सामाजिकसज्जनाश्च सज्जनाय सन्त्यजार्याः ।
तदुपचरामि चेतसैव संसारार्णवकर्णधारं भगवन्तमित्यञ्जलिं बद्धा ।
कान्तुदामप्रेमभूमप्रकाशी नृत्यामोदी यत्प्रसादोऽनुरूपः ।
कामं नित्यं मानसे मामकीये श्रीमान् नित्यानन्दनामेष्टदेवः ॥
नटीमुद्दिश्य । आर्ये तावदित इतः ।
प्रविश्य नटी । अज्ज (अज्ज-) आणवेदु ।
सूत्र । आर्ये.........गौलाचलमौलिनीलाचलसारापरमम्ब्रादम्बरस्य
...... श्रीमत्पुरुषस्य ...... भक्तजनानां ...... देवतामाराधयामः ।
नटी । अज्ज (अज्ज) यद् एव्वं एत्थ किस णाडवं ।
सूत्र । आर्ये भरद्वाजवंशावतंसावतारस्य ... ... गोविन्दकविभूषणनामधरायस्य कृरपि कथित् ।
नटी । चिरिमेषि च तस्य विसुमरेमि । किं उण आचरे ।
सूत्र । आर्ये
तस्य कृतिः कृतिचचिरं चिरं रसादिध्वनिप्रचुरं ।

नवं काव्यमुदीते मधुरं हि सम्वदमाधवं नाम ॥
तेन प्रस्तावितेन तूर्णं लब्धवर्णविधिमाराधयामः ॥ इत्यादि ।

End. उभौ । सानुकम्पं । तथैव वाभवौतुतरां चिराय । इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे ॥

Colophon. इति श्रीसम्वदमाधवे तथ्यमनोरथो नाम सप्तमोऽङ्कः ।

विषयः । इति श्रीसम्वदमाधवे गोकुलमङ्गलो नाम प्रथमोऽङ्कः ।
इति „ निराधिरुद्-राधिको नाम द्वितीयोऽङ्कः ।
इति „ विप्रलब्धराधो नाम तृतीयोऽङ्कः ।
इति „ सानन्दगोविन्दो नाम चतुर्थोऽङ्कः ।
इति „ तथ्यमनोरथो नाम पञ्चमोऽङ्कः ।
इति „ सर्व्वनिर्व्वाणो नाम षष्ठोऽङ्कः ।
इति „ तथ्यमनोरथो नाम सप्तमोऽङ्कः ।

No. 322 सम्यक्त्वकौमुदी । Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 88. Lines, 9 on a page. Extent, 1408 ślokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Digmaṇḍalācārya Mahārāja Balacandra Sūri, Benares City. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

Beginning श्रीसरस्वत्यै नमः ।
सम्यक्त्वाग्रजयं स्वस्य महानन्दानन्दईय ।
सम्यक्त्वकौमुदीमिनां कथां वक्ष्ये समासतः ॥
इहैव जम्बुद्वीपस्मिन् भारते भूमिभूषणं ।
आनारामद्रुमैर्वृष्टं मगधमगदूषणम् ॥

End. एवं विधायात्ममनः स्वपुरं विवे(...) मघत् सैवं उल्लासयन् पौरजनस्य श्रीसुयोधनराजा चकार ।

Colophon. इति सम्यक्त्वकौमुदीनाम्नी कथा कोषे (...) कौमुदीमहोत्सवाख्याम-गर्भिते सुयोधनस्वपदिग्विजयपुरप्रवेशवर्णनं नाम तृतीयसर्गः ।

विषयः । सुयोधनाख्यस्य कस्यचित् राजचरित्रवर्णनं जैनधर्ममाहात्म्यकथनञ्च ।

No. 323. सम्वित्प्रकाश । By गोविन्दकवीश्वर । Substance, country-made paper, 13×7 inches. Folia, 16. Lines, 17 on a page Character, Nāgara. Date, Sam 1873 Place of deposit, Harapurā, Post Gopālagañja, District Chāprā, Pandita Gaṅgādeo. Appearance, tolerable. Prose and Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीमद्विष्णुमहेशशक्तिमखिलाकल्पं किरीटाङ्गद-

द्योतत्कुण्डलमुद्यदर्करुचिरं पीताम्बर धारिणं ।

पद्मस्य हृदयस्थकौस्तुभमणिं हस्तस्थचक्रोल्लसत्-

शङ्खाम्भोजगदं मुद विदधतं भक्ते भजेऽभीष्टदं ॥ इत्यादि ॥

End. प्रश्नाक्षरमात्रा चतुर्गुणीकृत्य त्रिहीना वेदयुतः युता द्वादशभागशेषे राशिः । राहोः स्थानात् सप्तमे केतुर्ज्ञेयः इति नष्टजन्मपत्रे नवग्रहानयने चन्द्रो नोक्तः तत् विचार्य्य चन्द्र आनेयः ॥

Colophon. इति काशकवीश्वरनन्दनगोविन्दकवीश्वरेण विरचिते सम्वित्प्रकाशकाख्ये दशपञ्चसर्गः समाप्तः ॥ संवत १८७३ ॥

विषयः । १ सर्गे भावफलादिकथनं । २ सः धात्वादिचिन्ताकथनं । ३ सः गगनादिचिन्ताकथनं । ४ सः शशिभावफलादिकथनं । ५ सः तनुभावादिकथनं । ६ सः गमनागमनप्रश्नादिकथनं । ७ सः जलप्रश्नादिकथन । ८ सः निधिप्रश्नकथनं । ९ सः युद्धफलादिकथनं । १० सः दोषज्ञानादिकथनं । ११ सः चौरप्रश्नादिकथनं । १२ सः लाभप्रश्नकथनं । १३ सः द्रव्यनिश्चयादिकथनं । १४ सः दिनचर्य्यादिकथन । १५ सः सम्वत्सरागमादिकथनं ।

No. 324. सम्बोधसत्तरि । Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 11. Lines, 4 on a page. Extent, 88 ślokas. Character, Nāgara. Date, Samvat 1811. Place of deposit, Dinmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri, Benares City. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीपार्श्वनाथसूरिजिनगुरुभ्यो नमः ।

नमिऊण तिलोयगुरुं लोयालोयपगासयं वीरं ।

सम्बोहसत्तरि सहं रएमि + द्धारगाहाहिं ।

End. सम्वेगमनो सर्व्वारूसत्तरि जो परिदृतम्म जिण मिरि जयसेवरवाय, मोलहर नम मंईवो ।

Colophon. इति सर्व्वाधसत्तरि सम्पूर्णम् संवत् ॥ १८११ ॥

विषयः । जैनधर्मोपदेशः ।

No. 325. **सरोजसुन्दर ।** Substance, country-made paper, 12×4 inches. Folia, 18. Lines, 11 on a page. Character, Nāgara. Date, Sam 1849. Place of deposit, Harapurā, Post Gopālagañja, District Chāprā, Paṇḍita Gaṅgā-deo. Appearance, tolerable Generally incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

शिवायनो दीनदयापरायणे सति प्रधाने शिनया हतचतिः ।
शिवार्चितोपप्रकटीकृतव्रतोदयाम्बुधिः सर्व्वजनिर्भवलजः ॥ (?)
सरोजसुन्दरं नाम स्मृतिसारमिदं बुधाः ।
सेवयन्तु सदा शान्ताः सर्व्वसन्देहशान्तये ।
क्षौरं तैलं जलं चोष्णं चामिषं निशि भोजनं ।
रतिः स्नानं च मध्याह्ने रवौ सप्त विवर्जयेत् ॥ इत्यादि ।

End प्रातःस्नानं चर्विधञ्च ब्रह्मचर्य्यमिदं विषु ।
आग्नेयं भस्मना स्नानं चद्भिर्वारुणमुच्यते ।
आपोहिष्ठेति च ब्राह्मं वायव्यं गोरजः स्मृतं ॥

Colophon इति स्मृतिसारसरोजसुन्दरं समाप्तं ॥ संवत् १८४९ ॥

विषयः । रविवारे तैलादिवर्जनकथनं । जलदानादिकथनं । श्राद्धे वपनादिनिषेधकथनं । द्रव्यशुद्ध्यादिकथनं । कांस्यपात्रे नारिकेलोदकपानादिदोषकथनं । तीर्थस्नानविध्यादिकथनं । दत्तादिपुत्रकथनं । रजःस्वलाशुद्धिकथनं । नवान्नकथनं ॥

No. 326. **सर्व्वप्रायश्चित्तं ।** Substance, country-made paper, 12×6 inches. Folia, 9. Lines, 16 in a page. Extent, 144 ślokas. Character, Nāgara. Date, Śaka 1696. Place of deposit, Benares, Govinda Bhaṭṭa, Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

शुभदिवसे पर्षदं परिकल्प्य कृतस्नानः शुक्लवासा अनशनश्चिवारं पर्षदं प्रदक्षिणीकृत्य समस्तसम्पद्दिति श्लोकचतुष्टयं पठन् साष्टाङ्गं प्रणमेत् पर्षल्लक्षणमाह याज्ञवल्क्यः ।

End. ॐ भूर्भुवः स्वः स्वाहा प्रजापतय ॐ अग्नये स्विष्टकृते स्वाहा । अग्नये प्रतपत्रणं करिष्ये, कुरुष्व । प्रपायेन सर्व्वं पिबेत् एतत् पूर्व्वाङ्गं कृत्वा संकल्पानुसारेण प्रायश्चित्तमाचरेत् ।

शके १६९६ जयनामसम्वत्सरे वैशाखशुद्ध ८ तद्दिने महादेवभट्टपट वर्द्धनेन लिखितं स्वार्थं परार्थं वा ।

विषयः । सर्व्वपापानां प्रायश्चित्तविधानं ।

No. 327. सर्व्वोत्तमटीका By विट्ठलदीक्षित । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 43. Lines, 9 on a page. Extent, 688 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Babu Hariscandra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः ।

नत्वा पितृपदाम्भोजे मो + कामुष्मिकार्थद ।

तत्श्रीमदाचार्य्यनामानि विवरिष्ये यथामति ॥

यद्यप्ययोग्य एवाहं तन्नामविवृतौ स्वतः ।

स्वीयत्वेनैव कृपया, योग्यतां मयि दास्यति ।

End. एतेन आचार्य्याणां शोभाकृतिहेतुलक्षणानायाधिमं नामाङ्कः त्रिलोकी-भूषणमिति । (इतोनास्ति)

विषयः । सर्व्वोत्तमनामकग्रन्थव्याख्या ।

No. 328. सहृदयानन्दकाव्यटीका वृधनन्दिनीनाम्नी By रामचन्द्रमिश्र Substance palm-leaf, 14 × 1½ inches. Folia, 238. Lines, 4 on a page. Extent, 3810 slokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Puri, Mahiprakāsa Brahmacārī Maṭha, Paṇḍita Valadevaprakāsa Brahmacārī. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning of the ṭikā.

पूर्व्वसर्गान्ते मणिविश्लानुसरणं हृष्टेति विसृज्य विष्वक्, नयनद्वय व्यापार्य्य भैमीदिदृक्षुः नलः समीपे भैमीमनवेक्षमाणश्चिन्तानिमग्नोऽभूदित्युक्तं इह उभयोरुभयदिदृक्षापूर्व्वकविरहदुःखमनुभूयोर्वर्णयति इति सर्गयोः सुसम्बन्धितं ।

Beginning of the text.

अथ सा पथि खेदनिःसहा
दमयन्ती चलितुं न चक्षमे ।
प्रियमीक्षितुमिच्छती परं
प्रजिघायाशु दृश दिशो दश ॥ इत्यादि ।

End of the text.

इत्थं निस्तीर्य्य कृत्स्नां विपदमुपगतं स्वं पुरं वैरसेनी
सार्द्धं हृद्यै रमात्यैः प्रणतपदयुगं श्रीमता पुष्करेण ।
निष्प्रत्यूहं प्रजानां मुदमुदयवतीमन्वहं निर्म्मिमाणं
भैमी मान्द्रानुरागोत्तरलितहृदया राजलक्ष्मीश्च भेजे ॥
... ...
लक्ष्मीर्यावदलङ्करोति हृदयं विष्णोर्य्यमिन्द्राकृते-
र्यावत् विष्णुपदी च धूर्ज्जटिजटाजूटान्तरे क्रीडति ।
कृष्णानन्दकवेः कपिञ्जलकुलक्षीरोदशीतद्युते-
स्तावत् काव्यमिदं तनोतु कृतिनामन्तःप्रमोदोदयं ॥

End of the ṭikā.

हरजटाजूटस्थायिन्या गङ्गायाः क्रीडनं यथा नित्यं तथा एतत्काव्यस्य सर्व्वदा वर्त्तमानस्य कृतिचित्तप्रमोदविस्तारकत्वं नित्य भवतु ।

The Colophon of the text.

• इति श्रीसान्धिविग्रहिकसकलकविकुलमौलिमण्डनश्रीकृष्णानन्दकृतसहृदयानन्दे महाकाव्ये नैषधन्द्रस्य द्वितीयसाम्राज्यलाभो नाम पञ्चदशः सर्गः समाप्तः ।

The Colophon of the ṭikā.

कौत्सस्यगोत्राज्जातान्मृत्युञ्जयमिश्रमेदिनीदेवात् ।
श्रीरामचन्द्रमिश्रैर्व्याख्यातः पञ्चदशः सर्गः ॥
इति श्रीमृत्युञ्जयमिश्रसूनुविरचितायां सहृदयानन्दटीकायां बुधनन्दिन्यां पञ्चदशः सर्गः समाप्तः ।

No. 329. सांहित्यपनिषद्भाष्यं शिक्षाभाष्यम् । Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 92. Lines, 9 on a page. Extent, 1,656 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃ 1661. Place of deposit, Benares, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. वागीशाद्याः सुमनसः सर्व्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननं ॥ १ ॥

End. निष्प्रत्नेऽपि साधनानुष्ठाने कृतप्रत्नदोषेण फलं प्रतिबध्येत तस्माभूत् इत्याध्यात्मिकादिविघ्नानां शान्तिर्निस्प्रत्नेत्येवं देवकृत उपकारः परामृश्यते ।

Colophon वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निरासयन् ।
पुमर्थांश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥
इति श्रीसायनाचार्य्येण विरचिते वेदार्थप्रकाशे यजुरारण्यके सांहित्यामुपनिषदि द्वादशोनुवाकः । समाप्ता सांहित्युपनिषत्, शिक्षाभाष्य समाप्तं । संवत १६६१

विषयः । यजुरारण्यकान्तर्गतसांहित्युपनिषद्व्याख्या ।

No. 330. मादस्यतत्त्वदीप By वासुदेव । Substance, country-made paper, 12×6 inches. Folia, 17. Lines, 13 on a page. Extent, 510 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Vāmanācārya. Appearance, old. Prose Correct

Beginning. श्रीश्रीपतिपितॄन् नत्वाग्रजश्रीमाधवान् गुरून् ।
मादस्यतत्त्वदीपोऽयं वासुदेवेन तन्यते ॥
मादस्यस्य च चार्षेयान् पुरोनूचामात्विजो वृणीत ।

End. प्रक्षेपात् किञ्चिदुद्धारात् स्वनामलिखनादपि ।
श्रेयोर्थिभिर्न कर्त्तव्यावान्यथा कृतिरीदृशी ॥

Colophon. इति श्रीश्रीपतिसुतवासुदेवविरचितः मादस्यतत्त्वदीपः समाप्तः ।

विषयः । मादस्यप्रयोगविधिः ।

No. 331. साधारणपदार्थतत्त्वदीपनं By वासुदेव । Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 19. Lines, 19 on a page. Extent, 856 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍita Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. द्विवेदश्रीश्रीपतिज्ञो वासुदेवो नतः शिवौ ।
साधारणं पदार्थानां अतनोत् तत्त्वदीपनं ॥
तत्र प्रथमतः पदार्थानां ऋत्विक्प्रयोज्यत्वात् ऋत्विक्लक्षणमुच्यते ।

End क्रियते मनसान्यासा या वाचा संस्क्रियते तामस्य ऋत्विजः संस्कुर्वन्ति ।

विषयः । श्रौतकर्मणां बहूच्पदार्थविचारः ॥

No. 332. सामान्यप्रक्रिया By वसुप्रहराज । Substance, palm-leaf, 9 × 1½ inches Folia, 138. Lines, 5 on a page. Extent, 2800 slokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Purī, Paṇḍita Madhusūdana Misra Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning श्रीगणेशाय नमः । अविघ्नमस्तु ।
नारायणं नमस्कृत्य करुणावरुणालयं ।
क्रियते बालबोधाय सामान्यप्रक्रिया मया ॥
अ इ उ ण ऋ लृ क । ए ओ ङ ऐ औ च । ह य व र ट् । ल ण् ।
ञ म ङ ण न । झ भ ञ । घ ढ ध ष । ज ब ग ड द श ।
ख फ छ ठ थ । च ट त व् । क प य् । श ष स र् । ह ल् ।
इति प्रत्याहारसूत्राणि । हलन्त्यं । उपदेशेऽन्त्यं हलित् स्यात् ॥ इत्यादि ।

End. एकैकमक्षरं बहुशोद्योवद्भावेऽपि स्मइत्यादिकमिष्यते एकैकस्मै देहि ।
सम्भ्रमेण प्रवृत्तो यथेष्टमनेकधा प्रयोगोऽन्यायसिद्धः । इति द्विरुक्तिप्रक्रिया ।
समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । संज्ञासन्धिशब्दटणलकारतिङन्तकृदन्तप्रत्ययकारकविभक्तिसमासतद्धितद्विरुक्ति-प्रक्रियात्मकं व्याकरणं । सन्धिशब्दान्तर्गतमेव षत्वणत्वप्रकरणं । श्रूयते यदेतद्ग्रन्थप्रणेता वसुप्रहराजः वसुप्रक्रियेत्यपरनामकः गङ्गामान्तर्गतभराकोशग्रामवास्तव्य आसीदिति ।

No. 333. सामायकटीकावार्त्तिकम् । Substance, country-made paper, 15 × 7 inches Folia, 21 Lines, 24 on a page. Extent, 1890 slokas Character, Nāgarī. Date ? Place of deposit, Dinmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra Sūri, Benares City. Appearance, fresh Prose. Correct

Beginning. श्रीवीतरागाय नमः ।

अथ सामायकटीकावार्त्तिकं लिख्यते ।

परिक्रमामि भन्ते इरिया वहियाए विरहणाए अणागुते थर गमणे निगमणे ठाणगमणे चक्रमणे पाणगमणे विज्जुगमणे हरिदुगमणे इत्यादि ।

End. जिनेश्वरदेवका अगुणके केवलदर्शनकेवलज्ञानम् ति किम्रारे प्राप्ति होय ।

Colophon. इति श्रीशास्त्रानुसारर्धानाग्नतं भव्यानां मुक्तिदं सामायिकं सर्व्वकर्मक्षयार्थं शास्त्रमङ्गलमस्तु ।

विषयः । जैनानां सर्व्वपापक्षयकारककर्म्मोपदेशः ।

No 334. सामुद्रकं । Substance, country-made paper, 12×4 inches. Folia, 4. Lines, 7 on a page. Extent, 120 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Mayamansing, Parganā Atiya; Post Jāmurki, Grāma Hālāliyā, Paṇḍita Gurudāsa Vidyāratna. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

आदिदेवं प्रणम्यादौ सर्व्वज्ञं सर्व्वदर्शिनं ।
सामुद्रकं प्रवक्ष्यामि सौभाग्यं पुरुषस्त्रियोः ॥
कीदृशः पुरुषो रम्यो निन्द्यो वापि कथं भवेत् ।
कन्या वा कीदृशी रम्या गर्हिता वापि कीदृशी ॥
नारद उवाच ।
शृणु कृष्ण प्रवक्ष्यामि सामुद्रेण यथोदितं ॥ इत्यादि ।

End यथा कण्ठौ तथापादौ वाऊजङ्घे तथैव च ।
एवं सुलक्षणयुता कन्या लक्ष्मीस्वरूपिणी ॥
भाग्येनैव लोकेस्मिन् लभते च तथाविधां ॥
उभयोर्लक्षणं प्रोक्तं नारीपुरुषयोरपि ।
शुभाशुभानि कार्य्याणि लक्षणानि तथैव च ॥

Colophon. इति सामुद्रकं समाप्तं ॥

विषयः । लक्षणद्वारेण स्त्रीपुरुषयोर्भाग्यनिरूपणं ॥

No. 335. **सायंप्रातर्होमप्रयोगः ।** Substance, country-made paper, 9 × 5 inches. Folia, 5. Lines, 8 on a page. Extent, 70 ślokas. Character, Nāgara. Date ? . Place of deposit, Late Babu Hariścandra, Benares City. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

देशकालौ स्मृत्वा सायमग्निहोत्रं पयसा होष्यति. प्रातरग्निहोत्रमिति प्रातः गार्हपत्यं प्रज्वाल्य दक्षिणाग्निमानीय उद्धराहवनीयं. देवं त्वादेवेभ्यः श्रिया-उद्धारयामि .

End. हरिणीं त्वा सूर्य्यज्योतिषमह + + + कामुपदधे तेन पूर्व्ववत् + + + ज्ञातं स्वग्ने + + + इत्यादि विष्णुस्मरणान्त समापनम् .

Colophon. इति सायंप्रातर्होमप्रयोगः .

विषयः । सायं प्रातर्होमविधिकथनम् .

No. 336. **सारसंग्रहः** By **विश्वनाथ ।** Substance, palm-leaf, 15 × 1½ inches. Folia, 169. Lines, 4 on a page. Extent, 2000 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Purī, Rājagopāla Maṭha, Mohanta Śrī Raghunandana Rāmānuja Dāsa. Appearance, fresh. Generally in verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यस्यार्कचन्द्रदहना नयनानि वातं
पित्तं कफञ्च शमयत्यवलोकनेन ।
लोकत्रयीजननपाल[न]नाशहेतुः
कुर्याच्छुभं त्रिनयनः स सदा नराणां ॥
× × × × ।
प्रयोगास्तैर्विश्वनाथः कुरुते सारसंग्रहं ॥
दोषाः प्रकृतयो वह्निदुष्टाः सात्म्यवनं वयः । (?)
देशकालौ तथा साम्यमाहारो भेषजानि च ॥
एतानि सर्व्वदा नित्यं × × × × ॥ (?) इत्यादि ।

End. गा × कफे पित्ते चूर्णं मात्रा च मर्द्दितं । मारावचूर्णं ।
लशुनं सुरपापीतं गुल्मो × × × ।
क्षौद्रं पक्वं घनीभूतं त्रिकुसैन्धवसंयुतं ॥ (अत परं खण्डितं)

विषयः । गन्धकशुद्धि-रसशुद्धि-लौहादिधातुगुणादि-कल्पतरुरस-वातारिघृत-महाकाग-वाग्घृत-नाराचचूर्णादिनानाविधभेषजविषयकवचनानि ।

No. 337. सारस्वतभाष्यटीका (पदचन्द्रिका) By गोविन्दाचार्य्य । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 169. Lines, 5 on a page. Extent, 1700 slokas. Character, Bengali. Date, Śaka 1707. Place of deposit, Elanga *viâ* Tangail, Babu Nilakamala Bhaṭṭāchāryya, Zemindar. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः सरस्वत्यै ।

धातोः । 'धातोरित्यधिकृतं वेदितव्यं । अतऊर्द्धं ये वक्ष्यन्ते ते प्रत्यया धातोः परे भवन्ति' । भवति भवतः भवन्ति । कर्त्ता कर्त्तारौ कर्त्तार इति । धातोरिति प्रथमान्तानुकरणं पञ्चम्यन्तं पदं अतऊर्द्धं अतः पश्चात् ये प्रत्यया वक्ष्यन्ते ते धातोः परे भवन्तीत्यर्थः । उक्तञ्च "अत ऊर्द्ध्वं भवेत् सूत्रे द्वादशाहो विधीयते" इति ॥ इत्यादि ।

End. इङ् अध्ययने अस्य सौ परे वा गौः अध्यगीष्ट पक्षे अध्यैष्ट दिवा-द्यावट्स्वरादेश अजगतौ अस्य वीः गुणः × × ॥

Colophon. इति श्रीगोविन्दाचार्य्य-विरचितायां सारस्वतभाष्यटीकायां पदचन्द्रिका-याभाख्यातेऽष्टमः पादः समाप्तः । श्रीहरिः । शकाब्दाः १७०७ ।

विषयः । सारस्वतभाष्यस्य स्फुटीकरणम् ॥

No. 338. साहित्यदर्पणालोचनम् । Substance, palm-leaf, 12 × 2 inches. Folia, 143. Lines, 5 on a page. Extent, 2860 slokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, District Purī, pargana Rāhan, grāma Jagannātha Vidyādharapura, Paṇḍita Rāmcandra Miśra. Appearance, tolerable. Generally in prose. Correct.

Beginning. प्रणमामि परां देवीं मूलाधारधृतोदयां ।
यद्विवर्त्तमिमं कृत्स्नं प्रपञ्चं परिचक्षते ॥
आसीत् कपिञ्जलकुलक्षीराकूपारचन्द्रमाः ।
विकलिङ्गाधिकधराधामधीसचिवः कृती ॥
अशेषभाषारमणीभुजङ्गः साहित्यविद्यार्णवकर्णधारः ।

ध्वन्यध्वनिप्रौढ़धियां पुरोगः श्रीविश्वनाथः कविचक्रवर्त्ती ॥
स्वल्पाक्षरः सुबोधार्थः प्रध्वस्ताशेषदूषणः ।
साहित्यदर्पणो नाम ग्रन्थस्तेन विनिर्म्मितः ॥
पारं साहित्यविद्याब्धेर्गन्तुं वाञ्छन्ति ये क्षितौ ।
कृतिरेषा तरिस्तेषां विश्वनाथमहाकवेः ॥
अथाभिधेयालङ्कारतत्त्वं सत्कविसम्मतं ।
यदीहास्ति तदन्यत्र यन्नेहास्ति न तत् क्वचित् ॥
अस्य सत्कविवागगुम्फजीवातोः कृतिनां मुदे ॥
मया विधीयते टीका दुर्ब्बोधार्थविबोधिनी ॥ इत्यादि ॥

End. एतयोः कुलकादिवन्यवाङ्मयादीर्घसमासरचना विवध्यते ।
इति साहित्यदर्पणलोचने नवमः परिच्छेदः ।
द्वितीया चेदतिशयोक्तिरस्तु किमलङ्कारान्तरकल्पनया
अतः परं खण्डितं ।

विषयः । साहित्यदर्पणस्य व्याख्यानं ।

No. 339 साहित्यदर्पणटीका (प्रभास्फूर्त्तिनाम्नी) By लोकनाथदीक्षित. Substance, palm-leaf, 15×1 inches. Folia, 88 Lines, 7 on a page. Extent, 1850 slokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, Dāmodarapura Śāsan, Zilla Purī, Paṇḍita Sadāsiva Kāvyakaṇṭha. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning श्रीगणेशाय नमः ।
व्रजजनवनितानां केलि कौतूहलं यो
युगपदनुबभूवुर्निर्म्मितानेककायः ।
श्रितजनभवदुःखच्छेदमानन्ददायी
स मम भवतु भूत्यै क्षीरपाथोधिशायी ॥
श्रीगोपीनाथगुरुभिर्निर्म्मितां दर्पणप्रभां ।
आलोच्य लोकनाथेन प्रभास्फूर्त्तिर्विरच्यते ॥
ग्रन्थ इति । रचनाविशेषविशिष्टं वाक्यजातं ग्रन्थः । आरम्भः प्रथम-
प्रवृत्तिः ग्रन्थारम्भोपलक्षितः काल इत्यर्थः । इत्यादि ।

End. तर्क्क अनारोपितं रूपं सुखं अनायासेन श्रीः लक्ष्मीः प्रथितः प्रख्यातः ।
शास्त्रार्थश्चाखिलकरकृतौ निर्विशेषा + + + ।
मत्वा नत्वा प्रतिदिनमयं याचते लोकनाथः
गोपीनाथप्रविचितदिशा जायमाने मदीये
ग्रन्थे दोषोदरपरचिकं मानसं स्यात् शुभं वः ॥

Colophon. इति श्रीलोकनाथदीक्षितकृतौ साहित्यदर्पणप्रभाख्यायां दशमः परिच्छेदः ।
समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । साहित्यदर्पणस्य व्याख्यानं ।

No. 340. साहित्यरत्नाकरटीका By **कृष्णमिश्र ।** Substance, palm-leaf, 12×2 inches. Folia, 112. Lines, 9 on a page. Extent, 6048 slokas. Character, Uriā. Date ? Place of deposit, District Purī, pargana Rāhan, grāma Jagannātha Vidyādharapura, Paṇḍita Rāmacandra Miśra. Appearance, tolerable. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अविघ्नमस्तु ।
नानाशास्त्रविशारदो द्विजवरो यो रामनामा महान्
यस्मा कौत्सकुलावलीहिमकरः प्रादुर्भवत्युत्कले ।
कृष्णस्तनयात्मजः कविसुधीः साहित्यरत्नाकर-
स्यालङ्कारसुधाकराख्यमतुलं व्याख्यानमाख्यात्यसौ ॥
विघ्नध्वंसपूर्व्वकसमाप्तित्वावच्छिन्नं प्रति विघ्नध्वंसमात्रं प्रति वा मङ्गलस्य हेतुतायाः सिद्धत्वात् ग्रन्थादौ शिष्यशिक्षार्थं तदुपनिबध्नाति + +
+ + + आशिरिदित्यादि इत्यादि ।

End एवमन्येऽपि शब्दालङ्कारा इति दिक् ।

Colophon. इति श्रीकौत्सकुलतिलकमहामहोपाध्यायकृष्णमिश्रकृतायामलङ्कारसुधाकर समाख्यायां साहित्यरत्नाकरटीकायां शब्दालङ्कारनिरूपणा षष्ठी कौमुदी.

विषयः । साहित्यरत्नाकरस्य व्याख्यानं ।

No. 341. प्रौढमनोरमाटीका *By* हरिदीक्षित । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 540. Lines, 10 on a page. Extent, 16,200 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Pātna City, Sanskrit-sañjivani, Paṇḍita Jayanārāyaṇa Bājpeyī. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

शेषविभूषणमीड़ं शेषाशेषार्थलाभाय ।

दातुं सकलमभीष्टं फलमीष्टे यत्कृपादृष्टिः ॥ इत्यादि ।

End. एतेन द्वन्द्वे चेत्यस्य समुदायसर्व्वनामसंज्ञानिषेधकत्वं प्रथमानिर्द्देशेनैव उपपत्तौ सप्तमीनिर्द्देशो + + + मन्दोक्तमपास्तं ॥

Colophon. इति श्रीभट्टोजिदीक्षितपौत्रेण वीरेश्वरदीक्षितसूनुना हरिदीक्षितेन कृते शब्दरत्ने सुबन्तपादः समाप्तः ।

विषयः । भट्टोजिदीक्षितकृतप्रौढमनोरमायाः सिद्धान्तकौमुदीटीकाया व्याख्यानं ।

No. 342. सिद्धान्तरत्नावली (खण्डित) By अग्निचिद्दत्तभद्दमिश्र । Substance, Tedetpatra, $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 53. Lines, 4 on a page. Extent, 543 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Purī, Sāṅkara Maṭha. Appearance, old. Prose. Generally correct

Beginning. गणपतये नमः ।

क्षौणीबुद्धिगतः प्रदक्षिणपथं कृत्वा समातुर्मुदा

गौर्य्यां मोदकभक्षणांक परतद्रत्नावलीं यो दधे । (?)

+ + + + +

+ + + + +

नन्दीनन्दनतां स्वपङ्कजपदे भक्ता च भक्तायते

बालो बालसभाजनेन विधिना प्रागाम् महाकालतां ।

दृश्येते मदनद्विषः + + + + +

श्यामीलगलः फणीन्द्रवलयो देवो बहुगौरीपतिः ॥

यो रामो हलमस्तके निक्षितधाम् येषं कुरूणां प्रभु-

र्यः कृत्वो गिरिराजमन्दरगिरिं वामेन + + + + ।

+ + + निधाय शिरसि प्रारभ्यतेऽधुना
सन्देहाकुल + + मोक्षजननीं सिद्धान्तरत्नावलीं ॥

ननु प्रत्यक्चैतन्यमात्राश्रिता विद्याविषयकताद्दया + + + + + + ऽकारणमिति ते मतं तत्र च नाविद्याजीवाश्रया + + + इति प्रतीतेः इति चेदित्यादि ।

End तत्र श्रवणादीनां सकृदनुष्ठानमात्रेण किमर्थं फलं न सम्भवतीति न वक्तव्यं यावता फलोत्पत्तिस्तावदनुष्ठानं कर्त्तव्यं यथाप्रीहीनवघ्नन्यादित्यत्र दृष्टफलस्य तण्डुलनिष्पत्तेः सकृदनुष्ठानेनासम्भवात् पुनः पुनरावृत्तिं क्रियते तद्वत् ।

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्य-श्रीमदनुभवानन्दपूज्यपादशिष्येनाग्निचिद् बलभद्रमिश्रेण विरचितायां सिद्धान्तरत्नावल्यां साधननिरूपणं नाम तृतीयोऽध्यायः ।

विषयः । समन्वयनिरूपणं नाम प्रथमोऽध्यायः ।
अविरोधनिरूपणं नाम द्वितीयोऽध्यायः ।
साधननिरूपणं नाम तृतीयोऽध्यायः ।

No. 343. सुन्दरीरत्नावली or सौन्दर्य्यरत्नावली । Substance, country-made paper, 8×3 inches. Folia, 64. Lines, 6 on a page. Extent, 750 ślokas. Date ? Place of deposit, Sākrāil, *viâ* Tangail, Babu Bijaya Simha Dāsagupta Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. नमः परमदेवतायै ।
एकदा मन्त्रवर्णांश्च वटपत्रे विलिख्य च ।
त्यक्त्वा च जाह्नवीतीरे प्रयागे निजमन्दिरं ॥
ददर्श वटमूले च एकां रामां मनोहरां ।
का त्वं बाले तरोर्मूले मिलिता मम भाग्यतः ।
आलिङ्गनेन हृदयानन्दं जनय भाविनि ॥
देव्युवाच । तिष्ठ तिष्ठेति हे मूढ़ स्थिरचित्तं कुरुष्व ते ।
किमर्थं त्यक्तमन्त्रस्त्वं मद्वदस्व सद्यतः ॥

शिष्यश्चवाच । सम्यगनुष्ठितो मन्त्रः शिवोक्तविधिना मया ।
पुरश्चर्य्याशतं कृत्वा न च किञ्चित्फलोदयः ॥
शरीरञ्च यतो नष्टं विरक्तो ह्यन्यसाधने ।
अतोऽहं त्यक्तमन्त्रोऽपि का त्वं मे वद सुन्दरि ॥
इति श्रुत्वा शिष्योर्वाक्यं जननी सुदयावती ।
सत्यं कृत्वा शिष्यौ प्राह ईषद्धास्ययुता सती ।
इष्टाहं तव-मूढात्मा बद्धाहं तव कर्म्मणा ॥ इत्यादि ॥

End. अहं वेद्मि समग्रेण मानवोऽपि कश्चित् क्वचित् ।
अस्त्यसंसर्गिणः पुण्यास्तरिष्यन्ति कलौ युगे ॥

Colophon. इति श्रीसुन्दरीरत्नावल्यां जगन्मातृद्रविड़शिष्य-संवादे शरत्कृत्यवर्णो नाम पञ्चमः पटलः ॥

विषयः । जगन्माता द्रविड़शिष्ये साधनस्योपदेशप्रदानं, तत्र शरदि देवीपूजनेन सिद्धिर्भविष्यतीतिकथनं, शरत्कालीनदेवीपूजनस्य विधिकथनपूर्व्वकं जपमन्त्रक्रमादिनिरूपणं ।

No. 344. सुवेरप्रश्नः । Substance, country-made paper, 8½ × 4 inches. Folia, 14. Lines, 9 on a page. Extent, 196 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃ. 1823. Place of deposit, Purī, Śankara Maṭha, Madhusūdana Tīrthasvāmī. Appearance, old. Verse and prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अवयदेत्यादिके वर्णैश्चतुर्भिर्भाषितः पुरा ।
सरस्वत्या सुवेरप्रश्नोऽभीष्टज्ञापकः सदा ॥

अ व य द इत्यक्षरचतुष्टयं पाशिकापार्श्वे लिखितं सरस्वत्याः पूजनं देवतामन्त्रेण पाशकं सप्ताभिमन्त्रितं कार्य्यं क्षिपनीयं जपति मन्त्रं । ॐ त्रिपुरसि × × × × × स्वाहा । अ अ अ भोः पृच्छक शृणु तव कुशलमेकजगदीश्वरस्य शत्रुवर्द्धनं जगदीशवलेन शत्रुक्षयो भविष्यति तव एतत्कार्य्यमपरं च सर्व्वं सिध्यति व्यापारादि सर्व्वं कार्य्यं हस्ते आगमिष्यति तत्र सन्देहो नास्ति । इत्यादि ॥

End. द् व च भो प्रश्नक श्रृणु। त्वया चिन्तितं कार्य्यं समुपेक्षितं कष्टसाध्यं तव गणवः परोक्षेऽपवादं कथयन्ति मयदनिष्टं जातं त्वं कुत्रापि गमनं वाञ्छसि तत्र गते सति किञ्चिच्छुभं किञ्चिदशुभमधुना तव मध्यानुद्वेगो वर्त्तते इष्टदेवतायाः पूजां कुरु तेन शुभं कल्याणं भविष्यति।

Colophon इति श्रीमद्भावद्राजापितं (?) सरस्वत्या प्रोक्तः कुवेरप्रश्नः समाप्तः॥

मार्गे चतुर्दशदिने ऽसितपक्षयुक्ते
रामद्विनागशशिवत्सर इन्दुवारे।
पुस्तं व्यलेखि प्रथमाश्रमधर्म्मपारो-
वाच्याप्रसिद्धगिरिधार्य्यशमद्भुतं वै॥

विषयः। शुभाशुभजिज्ञासोरवयदैतिवर्णचतुष्टयस्याहत्विविशेषेण शुभाशुभविवेचनमित्यनुमीयते॥

No. 345. सूर्य्यपूजापद्धतिः। Substance, country-made paper, 13×3 inches. Folia, 4. Lines, 8 on a page. Extent, 80 ślokās. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Medinīpura, Post Gaḍavetā, grāma Khunveḍā, Babu Baikunṭhnātha Cakravarti. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः सूर्य्याय।

अथ सूर्य्यव्रतं।

कृतनित्यक्रियो यजमानः प्राङ्मुख आचम्य विष्णुं स्मृत्वा आसनशुद्ध्यादिकं विधाय गन्धपुष्पादिना गुरुं विष्णुं नत्वा पश्चात् ब्राह्मणांश्च सम्पूज्य स्वस्तिवाचनपूर्व्वक संकल्प कुर्य्यात्। यथा कुशतिलफलसहितजलपूर्णताम्रादिपात्रं गृहीत्वा तत्र गन्धपुष्पादिकं दत्वा ॐ सूर्य्यः सोम इति पठित्वाॐ गङ्गेचेत्यादिना तीर्थमावाह्य ॐ तत्सदित्युच्चार्य्य अद्यामुकमास्यमुकपक्षे अमुकगोत्रः श्री अमुकदेवशर्म्मा ऐहिकारोग्यधनधान्यपारलौकिकोत्तमस्थानप्राप्तिकामः सूर्य्यव्रतमहं करिष्ये इति संकल्प्य। इत्यादि।

End. आदित्य भास्कर रवे भानो सूर्य्य दिवाकर।

प्रभाकर नमस्तेऽस्तु सर्व्वान् पापान् विमोचय॥

इति मन्त्रेणादित्यं विश्वरूपं विभाव्य पुष्पाञ्जलिं दत्वा प्रणमेत्। ततो-यथाशक्ति मन्त्रं जप्त्वा अर्घ्योदकेन जपं समर्प्य कथां श्रुत्वा दक्षिणां दत्वा

अच्छिद्रवाचनं कृत्वा चमस्व इत्यनेन विसर्ज्जयेत् । निर्म्माल्यमचणं शिरसि न कुर्य्यात् । मदर्पितनिर्म्माल्यं शरीरे न तु धारयेदिति वचनात् ॥

Colophon. इति सूर्य्यपूजापद्धतिः समाप्ता ॥

विषयः । सूर्य्यस्य पूजाविधिकथनं ।

No. 346. सूर्य्यव्रतं । Substance, country-made paper, $13\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 11. Lines, 6 on a page. Extent, 176 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Medinīpur, Post Gaḍvetā, grāma Khunveḍā, Babu Vaikuṇṭhanātha Cakravarti. Appearance, fresh. Verse Correct.

Beginning. ॐ सीतारामाभ्यां नमः । अथ सूर्य्यव्रतकथा ।

उदयगिरिमुपेतं भास्करं पद्महस्तं
निखिलभुवननेत्रं रत्नरत्नोपमेयं ।
तिमिरकरिमृगेन्द्रं बोधकं पद्मिनीनां
सुरवरमभिवन्दे सुन्दरं विश्वदीपं ॥

ऋषय ऊचुः ।

कथितं भवता सर्व्वं सूत तत्त्वार्थकोविद ।
धर्म्माश्च बहुधा प्रोक्ता व्रतानि बहुविस्तरं ॥
इदानीं श्रोतुमिच्छामः सूर्य्यव्रतकथां शुभां ।
कृपया परयाविष्टो यथावद्वक्तुमर्हसि ॥ इत्यादि ।

श्रीसूत उवाच ।

End. एतद्गुह्यतमाख्यानमाख्यानं पुण्यदं शुभं ।
जन्ममृत्युजराव्याधि यदभ्यासान्न जायते ॥
सर्व्वं पातकिनं दृष्ट्वा यत्पापं लभते नरः ।
आख्यानश्रवणेनैव भस्मीभूतं भविष्यति ॥

Colophon. इति श्रीआदित्यसंहितायां ऋषिगणप्रपञ्चे श्रीकृष्णार्जुनसम्वादे सूर्य्यव्रतं सम्पूर्णं ॥ ॐ सूर्य्याय नमः ।

या कौलिच्युतकोमलेन्नविषमां शय्यां न सेहे पुरा
या यानान्तरसंगतार्ककिरणद्योतादपि म्लायति ।

सेयं निठुरकाछसञ्चितचितां स्वत्पतकराणाममां
संराख्या मचमा प्रियस्य भजते स्वेचस्य किं दुष्करं ॥

विषयः। श्रीकृष्णात् अर्ज्जुनस्य सूर्य्यग्रहस्य फलादिश्रवणं।

No. 347. स्कान्दगीता। Substance, country-made paper, 13 × 5 inches Folia, 35. Lines, 9 on a page. Extent, 630 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1905. Place of deposit, Benares City, late Babu Hariscandra. Appearance, new. Verse Correct

Beginning. नारद उवाच।

कार्त्तिकेय महाबाहो शिवस्य गिरिजापतेः

पूजनस्य विधिं ब्रूहि येन शम्भुः प्रसीदति। स्कन्द उवाच।

End. आश्रमा त्वां गमिष्येऽहं नरनारायणाश्रमं

आमुञ्च त्वं सदा तात सुखं विष्णुप्रसादतः।

Colophon. इति श्रीस्कन्दगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां स्कन्दनारदसंवादे दशमो ध्यायः समाप्तः शुभमस्तु। सम्वत् १९०५।

विषयः। प्रथमतः शिवपूजाफलकथनं ततः ब्रह्मविद्याकथन।

No 348 स्तम्भनकपार्श्वनाथचरित्रम् By अभयदेव। Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 7 Lines, 5 on a page Extent, 70 slokas. Character, Nāgarī Date ? Place of deposit, Benares City, Digmaṇḍalācārya Mahārāja Vālacandra Sūri. Appearance, new Prose Correct.

Beginning. जय तिहुयणवरकप्परुक्ख जय जिनधन्नन्तरी,

जय तिहुयणकल्लाणकोस दुरियक्करिकेसरि।

तिहुयणजणअविलंघियाण भुवनत्तयसामिय,

कुणसुसुहाइ जिनेस पास थम्भणय पुर द्विय॥

End. मुणिवरसिरि अभयदेव विणवइ अनिन्दिय।

Colophon. इति श्रीस्तम्भनकपार्श्वनाथचरित्रम्।

विषयः। अभयदेवसूरिविरचितपार्श्वनाथस्तोत्रं।

No. 349. स्नानचन्द्रिका By अनन्तदेव। Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 9. Lines, 10 on a page. Extent, 200 ślokas Character, Nāgara. Date, Samvat 1876. Place of deposit, Benares City, late Babu Hariścandra Appearance, new Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः।

यस्मिन् प्रसन्ने किलनिर्गुणोऽपि वचो विकाशं लभतेऽचिरेण।
तज्ज्ञानरूपं गिरिजार्द्धदेहं शिवं शिवायै च नमामि नित्यम्।

End अनन्तविबुधार्य्येण श्रीमदुद्धवसूनुना।
योऽव श्रमः कृतस्तेन प्रीयतां गिरिजापतिः॥
इति श्रीमद्द्विवेदिउद्धवात्मज द्विवेदिअनन्तदेवविरचितायां स्नानसूत्र-
पद्धतौ तृतीयकण्डिकापद्धतिः।

Colophon. इति श्रापदवाक्यप्रमाणज्ञश्रीमद्द्विवेदि-उद्धवात्मजद्विवेदि-अनन्तदेवविर
चिता स्नानचन्द्रिकापद्धतिः समाप्ता।

विषयः। स्नानादिविचार।

No. 350. स्नानविधिः By श्रीदेव। Substance, country-made paper, 11 × 6 inches. Folia, 33. Lines, 14 on a page. Extent, 858 ślokas. Character, Nagāra. Date, Samvat 1801 Place of deposit, Benares City, late Babu Hariścandra Appearance, new. Prose Correct

श्रीगणेशाय नमः।

Beginning अथ नित्यस्नानस्येतिकर्त्तव्यता लिख्यते। तत्र + + + विभक्तस्य
दिवसस्य चतुर्थे भागे मृद्गोमयकुशतिलाक्षतदूर्वापामार्गपुष्पवस्त्रयुग्म
+ + + पात्रादीनि स्नानोपकरणान्यादाय नदीदेवखाततडागादुद-
काश्रयं गत्वा शुचौ तट प्रक्षाल्य मृद्गोमयादीनि पृथक् पृथक् स्थापयेत्।

End. तदृणक्तौ तन्नामधेयं मन्त्रैर्नमस्कारान्तं पूजनं, अथवा वेदाद्युक्तदीक्षानु-
सारेण देवतार्चनं कुर्य्यात्। इति देवार्चनम्।

Colophon. अग्निचित्-सम्राट-स्थपति-महायाज्ञिक-श्रीदेवकृत. स्नानविधिः। सवत्
१८०१।

विषयः। वैदिकस्नानादिविधिः।

No. 351 **स्वयम्भूदेवचरित्रम्** । Substance, country-made paper, 9 x 12 inches. Folia, 15 Lines, 23 on a page. Character, Nagāra. Date, Saṃvat 1940. Place of deposit, Kailādeva Maṭha, Hātuā. District Chāprā. Appearance, new. Verse. Generally incorrect.

Beginning. श्रीमते मङ्गलमूर्त्तये नियमानन्दाय नमः ॥

सर्वोऽज्ञः सनकादिभिर्मुनिवरैर्योगम्य सूक्ष्मां गतिं
चेतस्याविशते गुणेषु च गुणाभेदः + + + + +
भिन्नाभिन्नमतं विधाय च शुभं ज्ञानं स्वभक्तोत्तरं
धर्म्मं भागवतं सर्व्वं वसुशशिसंख्यास शिष्याः कृता
ज्ञान नैष्ठिकसम्प्रदायानुमतं स्वात्मीकृतिष्टाभिध
तापानां शमनात सत्वतरमनाहं ? मम्मर्ले श्रीपति ॥ [?]

End. श्रीधर्म्मदेवपादाब्जं स्वभूवंशाब्धिमम्भव
संसारतापशान्त्यर्थं बुद्धौ संधार्य्यऽनिशं ।
धर्म्मं सत्तानां श्रुतिसारगम्यं मुक्तं पथ्यं [?] पुरुषोत्तमाख्य
दद्नर्निजेभ्यः स्वदयावशान श्रीधर्म्मदासो जयति स देवः ।
वन्दे द्वादशदेशनिर्म्मितयथायोग्योर्द्ध्वपुण्ड्रस्थिति
याङ्कं विभ्रतमङ्कमध्यरिद्राङ्कूत प्रसन्नाननम् ।
वाम शुभ्रतर वसानमनिश संसारतापापह
वक्षःशोभिसरोरुहाक्षतुलसीदामाभिराम गुरु ॥

Colophon. इति श्रीस्वयम्भूदेवचरित्रे पञ्चदशमं विश्रामः ॥ सवत् १९४० ।

विषयः । हरिभक्तिमाहात्म्यकथन । तुलसीमाहात्म्यकथन । तुलसीधारणविध्यादिकथन ॥ स्वयम्भूकृतकृष्णस्तुतिकथन । कृष्णेन स्वयम्भुवो गुरूपदेशादिकथन ॥ प्राप्तवैष्णवधर्म्मज्ञानस्वभुवो दिग्विजयादिकथनं ॥

No. 352. **स्वरूपविवरणम्** By आनन्दज्ञान । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 4 Lines, 16 on a page Extent, 240 slokas Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Puri. Śankara Maṭha. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning ॐ विधूतविविधोपाधिव्याधिबोधैकमूर्त्तये ।
प्रीतये परमानन्दवपुषे ब्रह्मणे नमः ॥
स्वरूपाख्यं स्वरूपविषयं प्रकरणं प्रतिपित्सुर्भिरधिकारिभिः हेयोपादेय-
विवेकार्थमनर्थहेतुं पुरुषार्थहेतुञ्च प्रथमं दर्शयति । अनात्ममूर्त्त इति ।
इत्यादि ।

End. तदेवमनर्थतद्धेतुजिहासता पुरुषार्थतद्धेतुजिघृक्षतानेन भवतीति प्रकरण-
मिदं श्रोतव्यमिति भावः ।
हेयादेयाभिधावादो यस्मिन्नर्थो न गाहते ।
तं प्रत्यञ्चं परानन्दपुरुषोत्तममाश्रये ॥

Colophon इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीशुद्धानन्दपूज्यपादशिष्य श्रीभगवदा-
नन्दज्ञानविरचितं स्वरूपविवरणं समाप्तम् ॥

विषयः । अविद्याजनितसंसारस्य स्वरूपनिरूपकग्रन्थस्य व्याख्यानम् ।

No. 353. हंसदूतटीका By पुरुषोत्तममिश्र । Substance, palm-leaf, 12 × 2 inches. Folia, 121 Lines, 7 on a page Extent, 3872 slokās. Character, Uriā Date ? Place of deposit, District Purī, pargana Rāhan, grāma Jagannātha Vidyādharapura, Paṇḍita Rāmacandra Miśra. Appearance, old Prose. Generally correct

श्रीकृष्णाय नमः ।

Beginning कोऽपि पुरुषः मे मम हृदि मनसि स्फुरतु प्रकाशीभवतु इत्यन्वयः
कोपीत्यनिर्देशत्वेन विशिष्टाशक्यनिर्वचनता सूचिता किंविशिष्टः दुकूलं
बिभ्राणः दधत् दुकूलं किंविशिष्टं दलितं पिष्टं यद्धरितालं पीतवर्णवस्तु
गैरिकनिर्देशः तस्य या द्युतिः तां हरति अनुकरोति जयति तथोक्तं
हरितालं धातुभेदे कौद्रुर्म्यांव्योमरेखयोः इति मेदिनी ।
इत्यादि ।

End प्रकृष्टो मदो हर्षः प्रमदः, मदो रेतसि कस्तूर्य्यां गर्व्वे हर्षेभदानयोरिति
विश्वः ।
येषां दोषविदां विदूषणविधौ सर्गिकोऽज्ञानिनां
ये वाग्मीर्णपदार्णवैरतिकृते रञ्जीकृतं दूषणं ।

ऋग्मेधां स मते + + निजगुणव्याख्यामवैतत्कृतैः
यस्येषां गुणविद्यपि परां प्रीति ययौ नौमि तान् ॥ (?)
श्रौ श्रीनरसिंहभूपतिलकव्याख्याभिमख्ये मया
कालेनापि कृता यथायथमिति टीका मतां प्रीतय (?) ।
अस्यां यद्यदलंलि विभ्रमवशाद् वा सम्प्रमाद् वा भ्रमात्
शोध्य तत्तदसंशयमेव निपुणैर्याचे मतः साञ्जलिः ॥

Colophon. इति श्रीपुरुषोत्तममिश्रविरचिता हंसदूतटीका समाप्ता ।

विषयः । हंसदूतव्याख्या ।

No. 354. हनूमत्कवचं । Substance, country-made paper, 15 x 3 inches. Folia, 2. Lines, 5 on a page. Extent, 30 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Medinipura, Post Gadvetā, grama Khunvedā, Babu Vaikunṭhanātha Cakravarti. Appearance, fresh. Verse. Correct

Beginning ॐ हनूमते नमः । ब्रह्मोवाच
अस्य श्रीहनूमत्कवचस्य ब्रह्मऋषिरनुष्टुप्छन्दो हनूमान
परमात्मा देवता मारुतात्मज इति बीजं अञ्जनासूनुरिति शक्तिरात्मन सकलार्थसिद्धये विनियोगः ।
ध्यायेद्बालदिवाकरद्युतिनिभं देवारिदर्पापहं
देवेन्द्रप्रमुखं प्रशस्तयशसं देदीप्यमानं रुचा
सुग्रीवादिसमस्तवानरयुतं सुव्यक्ततत्त्वप्रियं
संरक्तारुणलोचनं पवनजं पीताम्बरालङ्कृतं ॥
ॐ हनूमान् पूर्वतः पातु दक्षिणे पवनात्मजः ।
पातु प्रतीच्यामक्षघ्नः पातु सागरपारगः ॥ इत्यादि ।

End. यो वारां निधिमल्पपल्वलमिवोल्लङ्घ्य प्रतापान्वितो
वैदेहीघनशोकतापहरणो वैकुण्ठभक्तप्रियः ।
अक्षाद्यूर्जितराक्षसेश्वरमहादर्पापहारी रणे
सोऽयं वानरपुङ्गवोऽवतु सदा चास्मान् समीरात्मजः ॥

Colophon. इति ब्रह्माण्डपुराणे हनूमत्कवचं समाप्तम् ॥

विषयः । हनूमतःकवचकथनम्

No. 355. हस्तसञ्जीवनी By मेघविजयगणक। Substance, country-made paper. 11 x 5 inches. Folia, 24. Lines, 13 on a page. Character, Nagara. Date, Saṃvat 1874. Place of deposit, District Chāpra, P.O Gopalgañja, Harapura, Jagadeo Paṇḍita. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीशङ्खेश्वरपार्श्वप्रणमन् ध्यायं स्तमेव जिनवृषभ ।

हस्तप्रशस्तलक्षणयालक्षं, लक्षतां, वक्ष्ये ॥

श्रीनाभेयः प्रभुर्जियात् सर्व्वतो जगदीश्वरः ।

यत स्वालक्षणिका विद्या निर्दिष्टा भुवनत्रये ॥ इत्यादि ।

End. अनुष्टुपभासपदाभ्यां जया पञ्चशती भ्रुव

ग्रन्थे सतां प्रमादाच श्रेयः श्रीरस्तु शाश्वती ।

Colophon. इति श्रीहस्तसञ्जीवनं सिद्धिज्ञाने महोपाध्याय-श्रीमेघविजयगणक विरचित सम्पूर्णम् । सम्वत् १८७४ ।

विषयः । हस्तलक्षणादिनिरूपणम् ।

No. 356 ऋताग्न्युपहासस्तभाष्यम्। Substance, country-made paper, 11 x 4 inches. Folia, 8. Lines, 11 on a page. Extent, 240 ślokas. Character, Nagara. Date ? . Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning सभोगाय प्रार्थितोभाव ...... राज्ञा स्वभार्यां रोमशां अप्रौढां सत्ता परिहसन् अनुष्टुभाह ॥

आगधिता परिगधिता या कशीकेव जङ्गहे । ददाति मह्यं या दुरो या शूनां भोज्याशता ॥

भोज्या भोगयोग्या एषा, आगधिता आसमन्तात्कृष्टीता लोहिता इत्यादि ।

End. किमर्थमहमेव प्रपद्ये इत्युच्यते अंसं वर्णतः पक्वबदरसम रोहित तथा बदरक दन्तरहितमपि बदरकं भक्षयितुं सौख्यञ्च तत्त्वविनां तेजोबल वीर्यविज्ञानधर्माणामपहन्तृ विनाशयित्व इत्येतत् तदेव लक्षणं श्रेतं इति ।

Colophon. श्रीमद्वापाशब्याय नमः ।

विषयः ; कृत्यान्युपवासस्तत्रयाख्या । असम्पूर्णोऽयम्" ।

No. 357. हैमलघुव्याकरणढुण्ढिका By उदयसौभाग्य । Substance, country-made paper, 12×4 inches. Folia, 128. Lines, 19 on a page. Extent, 9960 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Dimmaṇḍalācārya Mahārāja Vālacandra Sūri. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीशारदां नमस्कृत्य + + + परस्तुति हेतवे

हेमव्याकरणस्येयं लिख्यते ढुण्ढिका यथा

अर्थौ प्रणम्येति ।

End. आकारान्तवर्जितेभ्यो विकल्प केचिदिच्छन्ति, तन्मते दुःशासः दुर्योधः ।

दुर्दर्शः दुर्धर्षः दुर्मर्षः इत्याद्यपि + + + भवति ।

Colophon. श्रीखरतरगच्छे श्रीजिनवर्द्धनसूरिपट्टे श्रीजिनचन्द्रसूरिपट्टोद्यालङ्कार

+ + + श्रीजिनसागरसूरिभिः उदयसौभाग्यगणिनामापरेण परोप-

कारार्थं शिष्यजनसुबोधार्थं च कृतायां श्रीहैमलघुव्याकरणढुण्ढिकायां

पञ्चमस्याध्यायस्य तृतीयः पादः समाप्तः ।

विषयः । जैनव्याकरणम् ।

No. 358 होमपद्धतिः By लम्बोदर । Substance, country made paper, 9×5 inches. Folia, 21. Lines, 12 on a page. Extent, 1000 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Puri, Śankara Maṭha. Appearance, bad. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ होमपद्धतिः ।

सुस्नातः प्राङ्मुखो भूत्वा यजमानः कृताह्निकः ।

आहूय ब्राह्मणान् कुर्यात् प्रतिष्ठां विधिवत् तथा ॥

ईशान्यां मण्डपं कृत्वा घटानां स्थापनं ततः ।

वर्द्धनं स्वस्तिपुण्याहवाचनं कङ्कणं तथा ॥

स्नानं स्थापनं कृत्वा समाप्य कुण्डकण्डिकां ।
वेदमन्त्रैः प्रतिष्ठाप्य कुम्भस्थावाहयेत् सुराम् ॥
पुष्पमाल्यादिभिः सर्व्वान् पूजयेत् भक्तिसंयुतः ।
गुडौदनादिनैवेद्यं सर्व्वेभ्योऽपि निवेदयेत् ॥ इत्यादि ।

End कृतस्यैतस्य × × × नातिरिक्तं यत् कृत तत् सुकृतमस्तु यन्नकृत तद् विष्णोः प्रसादाद् ब्राह्मणवचनात् सर्व्वं × × परिपूर्णमस्तु । ततो ब्राह्मणैः कुटुम्बजनैः परिवृतो भोजनं कुर्य्यात् ।
दिवि भुव्यन्तरीक्षेषु उत्पातेषु जातेषु उद्वेगात् भूतादिषु च शान्त्यर्थं कर्त्तव्य ।
अनेन विधिना यस्तु ग्रहपूजां समाचरेत् ।
सर्व्वान् कामानवाप्नोति स्वर्गलोके महीयते ॥

Colophon. इति श्रीलम्बोदरविरचिता होमपद्धतिः समाप्ताः ॥

विषयः । ग्रहाणां होमविधानकथनम् ।

No. 359. होरासुधानिधिः । By Nārāyana Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 93. Lines, 11 on a page Extent, 2790 ślokas Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, late Babu Hariścandra. Appearance, old Verse Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
श्रीशाद्यैः सहित गजेन्द्रवदन श्रीशारदा + + + कृत
पात्र मोदकपूर्णमाद्यकलशं मालाक्षसूत्र भुजै.
बिभ्राणं शुचिनागमस्थवलमृत्काय सत्कार्कभ
वन्दे मूषकवाहणं गणपतिं त्रैलोक्यचिन्तामणिम् ।

End. यदशरदगचन्द्र. मकेन्द्रस्य शुभैर्युतः,
शय्यादानात्मक कर्म दोलालीलाप्रदायक ।

Colophon. इति सामुद्रिकोपनामकमाधवात्मजनारायणविरचिते होराशास्त्रसुधानिधौ राजयोगाध्यायः ।

विषयः । होराणां विवरणम् ।
